

Četrtek, 14. julija 2005, št. 28, leto X., ISSN 1408-0494, vsak četrtek, cena 550 SIT • 2,35 EUR • 36 HRK

DEMOKRACIJA

INTERVJU S KARLOM ERJAVCEM

Lahko smo zelo trden člen koalicije

Z nestrpnostjo nad "nestrpnost"

SLOVENIJA
Naveza
Janeza in
Mirande Kopac

FINANCE
Preplačali
zastarela
skladišča

TUJINA
Krvavi
četrtek
v Londonu

Vedno in povsod.

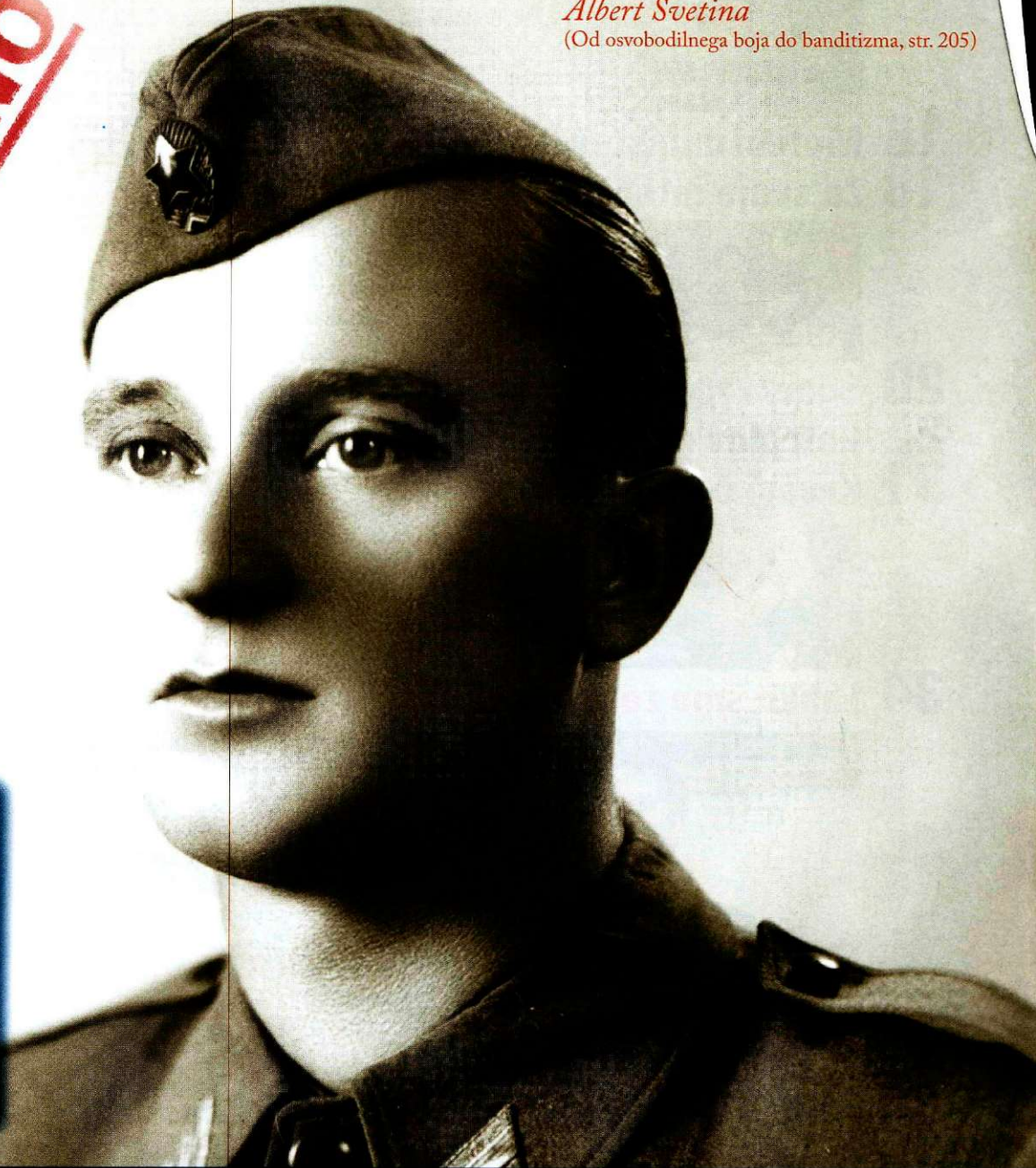
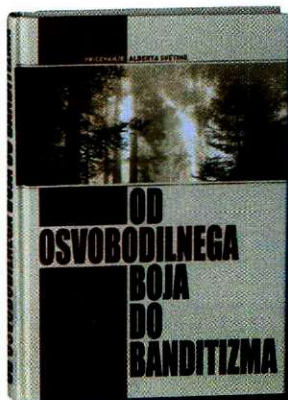
Dnevno izgubimo veliko vode, tudi če mirujemo. Vendar ne mirujemo! Naša telesa so v skrbi za zdravje in lepši videz vedno v gibanju – na sprehodih v naravi, na treningih, v fitnesu, med tekom in ... pri drugih aktivnostih. Zato moramo paziti, da popijemo dovolj vode. Voda sodeluje pri prav vseh procesih v naših telesih! Najpomembnejši se dogajajo v možganih, zato dobro razmislite – in pijte Zala.

„Ribičič je izvajal
praktično vse.“

Albert Svetina

(Od osvobodilnega boja do banditizma, str. 205)

AKTUALNO

Albert Svetina

OD OSVOBODILNEGA BOJA DO BANDITIZMA

Nekdanji Mačkov pomočnik opisuje svojo razburljivo življenjsko pot. Slikovito predstavlja delovanje Ozne. 367 strani, 6.700 SIT

Naročila sprejemamo na telefon 01/ 434 54 63
ali po e-pošti knjigarna@demokracija.si

knjigarna
DEMOKRACIJA

9 Podkovana žaba

Žaba ni bila zadovoljna, da je z dolgimi skoki lovila žuželke. Zahotelo se ji je, da bi bila hitra kot konj. In se je dala podkovati.

11 Petindvajset let neke pobude

12 Napad dvoličnih moralistov

Izjava, s katero je 368 podpisnikov obsodilo "sovražni govor", ki naj bi se širil po Sloveniji, bolj kot o tistih, ki naj bi takšen govor širili, govori o dvoličnosti in političnih interesih njenih avtorjev in podpisnikov. Ko gre za "naše", je sovražni govor sprejemljiv, ko gre za "njihove", ga je treba obsoditi.

16 Moteči minister

18 Za svoje interese (2)

Zakonca Komac-Kopač sta si spletla številne vezi in prijateljstva z ljudmi z igralniškega, finančnega, nepremičninskega in elektroenergetskega področja, iz česar sta nedvomno kovala tudi osebni dobiček.

20 Sporni zasavski zakon

22 Petrolov nespametni nakup

31 Krvavi četrtek v Londonu

Evropa si še ni dobro opomogla od lanskih terorističnih napadov v Madridu, ko so islamistični skrajneži znova udarili. Njihova tokratna tarča je bil London. 7. 7. 2005 bo v zgodovini ostal zapisan kot dan, ko so islamski skrajneži zahodnemu svetu spet dali vedeti, da se sveta vojna proti Zahodu nadaljuje.

34 Lahko smo zelo trden člen te koalicije

Pogovor s Karlom V. Erjavcem

Ves čas pa trdim, da smo lahko zelo trden člen te koalicije, kolikor bomo vsi dosledno spoštovali koalicijsko pogodbo. Že od vsega začetka se predsednik vlade tega dosledno drži, tako da se ne bojim, da bi bil DeSUS najšibkejši člen koalicije. V koaliciji želimo uresničevati svoj program, izpolniti čim več predvolilnih obljub – zaradi tega smo v njej.

44 Predsednik SLS in Narodnega odbora

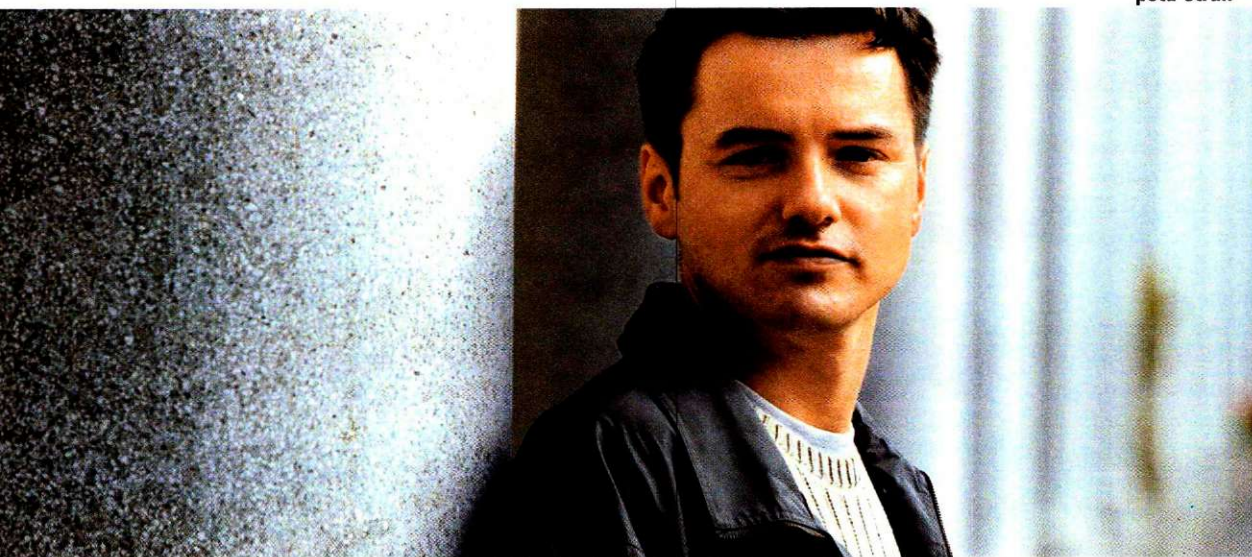
56 Z gumijasto glavo

Adrenalin je hormon nadledvične žleze. Prosim, vbrizgajte mi injekcijo adrenalina, se zadere poslušalka v tretji vrsti.

Demokracija, p.p. 4315, Komenskega 11, 1000 Ljubljana, SI; telefon: 01-434-54-48 (uredništvo), urednik@demokracija.si; 01-434-54-63 (tajništvo), tajništvo@demokracija.si; faks: 01-434-54-62; Glavni in odgovorni urednik: Metod Berlec; tehnični urednik: Bojan Jovan; novinarji: Vida Kocjan, Denis Vengust, Monika Maljevič, Barbara Kavtičnik, Gašper Blažič, Aleš Kocjan, Mitja Volčanšek, Gregor Drnovšek, Ana Müllner, Peter Avsenik; kolumnisti: dr. Janez Jerovšek, dr. Matej Makarovič, dr. Janko Kos, mag. Andrej Aplenc, dr. Peter Starič, dr. Ljubo Sirc, dr. Andrej Capuder, mag. Klemen Jaklič, Esad Babacić; stalni zunanji sodelavci: Igor Gošte, Miran Mihelič, Peter Colnar, Lovro Kastelic; Vera Ban (p.p. 1716); lektoriranje: Joža Gruden; skeniranje: Matej Šoper; prelom: Tone Tehovnik, Matej Šoper; realizacija: Nova orbita, d.o.o.; fotografija: SAFO, Reuters; tisk: Ma-tisk, d.o.o., Maribor; datum natisa: dan pred izidom; izhaja vsak četrtek; cena 550 tolarjev; izdaja: Nova obzorja, d.o.o.; direktor: Andrej Lasbajer; naklada: 11.000 izvodov; TRR: 24200-9004125033, Raiffeisen Krekova banka, d. d., Maribor, poštnina plačana pri pošti 1102. Nenaročenih člankov in fotografij ne plačujemo in ne vračamo. Fotografija na naslovnici: SAFO

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost (Ur. l. RS, št. 89/98) sodi tednik *Demokracija* med proizvode, za katere se obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 8,5 %.

Naročniški oddelek: narocnine@demokracija.si; Naročniki prejmejo položnico s prvo revijo v mesecu. Odjave sprejemamo pisno do 15. v mesecu z veljavnostjo prvega v naslednjem mesecu. Letna naročnina za države članice Evropske zveze znaša 260 evrov, za druge pa 288 USD.

Fanatiki na sodčkih nafte

Prvi človek zloglasne teroristične organizacije Al Kaida Osama bin Laden je leta 1999 izdal knjigo z naslovom Amerika in tretja svetovna vojna. Kot opozarja ameriški strokovnjak za terorizem Yossef Bodansky v svoji knjigi Mož, ki je napovedal vojno Ameriki – Korenine islamskega terorizma, je v njej mogoče najti neposredne ideološke korenine za tragične dogodke v naslednjih letih: za teroristični napad na New York in Washington 11. septembra 2001, za vrsto drugih manjših in večjih terorističnih napadov po vsem svetu, ki so lani dosegli vrh z napadom na Madrid in prejšnji četrtek na britansko prestolnico London. Bin Ladinova knjiga je nekakšen islamistični odgovor na zahodno doktrino globalizacije. V njej trdi, da mora islamizem glede na nove globalne trende prevzeti pobudo in začeti vseobsežno sveto vojno – džihad. Za doseglo islamističnih ciljev so dovoljena vsa sredstva, tudi orožje za množično uničevanje in terorizem, če za to obstaja versko dovoljenje – fatva. "Knjiga je natančen, lahko razumljiv in avtoritativen 'priročnik', ki posamezniku razlaga, zakaj se mora na vsakem koraku posvečati predvsem sveti vojni, v kateri ni kompromisov in nobenih omejitev nasilja."

Verska vojna z Združenimi državami Amerike, pravi bin Laden, je neizogibna in vsesplošna, in to ne le na vojaškem, temveč tudi na kulturnem in verskem področju. Džihad naj bi imel več prednostnih nalog. V prvi vrsti izgon Judov in kristjanov z Bližnjega vzhoda in ustanovitev muslimanskih držav. Vzpostavitev kalifata (vseislamska združena država) v zibelki islama, se pravi tam, kjer je muslimansko prebivalstvo v večini, in uveljavitev muslimanskega reda v preostalih delih sveta. Kot pravi Bodansky, bi bin Ladinov kalifat dovoljeval prevzem in uporabo znanja in visoke tehnologije Zahoda, vendar ne njegovih vrednot in politične demokracije. Ko bi bil ustanovljen, bo moral biti zahodni svet podrejen islamskemu. Po bin Ladnu bo enaindvajseto stoletje stoletje islama. Za Evropejce so to razmišljanja in načrti, ki nas ne morejo pustiti povsem hlad-

nih. Huntingtonov Trk civilizacij v najbolj črni različici. Lahko se tolažimo predvsem z dejstvom, da imajo omenjene ideje in zamisli podporo razmeroma ozkega kroga islamskih fanatikov, ki so sicer presenetljivo dobro izobraženi. Med njimi jih precej izhaja iz bogatih arabskih družin, ki masno služijo s prodajo nafte Zahodu, pa jih kljub temu prav ta Zahod moti. Na žalost pa so ti islamski teroristi s svojimi akcijami dokaj "učinkoviti", kar niti ni tako presenetljivo, saj spretno izkoriščajo zahodno tehnologijo in demokracijo. Ne nazadnje so številni pripadniki Al Kaide izrabili gostoljubje ZDA in Evrope za to, da so uresničili svoje zle načrte. Ob tem je presenetljivo, da jim na neki način pomagajo razni levičarski "intelektualci in komentatorji", ko njihova dejanja opravičujejo z domnevnim imperializmom Zahoda in predvsem ZDA. "Boj proti mednarodnemu terorizmu se začne tam, kjer se začenja politično opravičevanje takšnih dejanj. Kolikor bi bil svet tukaj doslednejši, bi bilo tudi mednarodnega terorizma manj," je po terorističnih napadih na London dejal predsednik slovenske vlade Janez Janša. Nedvomno ima premier prav. Tako v evropskih kot slovenskih medijih je veliko takih, ki pretiravajo s pojasnjevanjem domnevnih vzrokov za islamski terorizem, pri tem pa pozabljajo, da gre za docela nesprejemljiva dejanja. Cilji pripadnikov Al Kaide so nedolžni ljudje ... Seveda se je treba soočiti tako z vzroki kot s posledicami mednarodnega terorizma, vendar rešitev ni v opravičevanju nesprejemljivih dejanj. Morilci ne potrebujejo potuše za svoja dejanja, saj to problemov ne rešuje, ampak jih kvečjemu še povečuje. Zato bo moral Zahod najti prave odgovore za tovrstni terorizem. Pri njem ne gre za boj za neodvisnost, kot na primer na Irskem, ampak za prevlado nad drugače mislečimi, za prevlado nad "neverniki".

Po tragičnem četrtku in "temnih oblakih" je v nedeljo iz Luksemburga prišla dobra novica. Luksemburžani so kot trinajsta članica Evropske unije potrdili evropsko ustavno pogodbo. Po referendumu v Franciji in na Nizozemskem, kjer so jo volivci zavrnili, je bil to prvi referendum, na katerem so ljudje temu evropskemu dokumentu rekli "da". Za luksemburškega premierja Jean-Clauda Junckerja je to dokaz, da evropska ustava kljub zavrnitvi na referendumu v Franciji in na Nizozemskem "ni mrtva". Za evropsko in slovensko politiko je to znamenje, da je evropska ustavna pogodba dokument, ki vsebuje večinoma prave odgovore na izzive, s katerimi se sooča Evropa. In če že ne bo mogoče uveljaviti celotnega dokumenta, bodo v prihodnosti v takšni ali drugačni obliki uveljavljeni vsaj njegovi deli ...

Metod Berlec

Verska vojna z ZDA, pravi bin Laden, je neizogibna in vsesplošna, in to ne le na vojaškem, temveč tudi na kulturnem in verskem področju. Džihad naj bi imel več prednostnih nalog. V prvi vrsti izgon Judov in kristjanov z Bližnjega vzhoda ...

Solidarnost

Se še spominjate znamenitega sindikata na Poljskem, imenovanega Solidarnost? Le kdo ne bi poznal Lecha Walense, prvega predsednika povojne demokratične Poljske. Tedaj se je tudi solidarnost z malo začetnico zelo izkazala, saj so se komunistični režimi sesipali po vsej vzhodni Evropi. Tudi pri nas. Pardon, pozabljamo, da ga pri nas nismo sesuli, pač pa je sam od sebe "sestopil z oblasti". In se, v prenovljeni obliki, povzpел nanjo. Do lanskih volitev seveda, čeprav je kar nekaj starih "mojstrov" ostalo na položajih v različnih institucijah, od koder kruha in iger lačnemu ljudstvu dokazujejo, kaj pomeni solidarnost. Na primer v gospodarstvu, kjer se lahko s solidarnostjo pohvali Mercator, ki bo po zaslugi odobritve ljubljanskega mestnega sveta širil svoj trgovski center, medtem ko je Spar dobil solidarno brco v rit.

O solidarnosti se je v teh dneh govorilo tudi na Dragi mladih v Celju, čeprav ne tudi o tako imenovani politični solidarnosti. Vsaj tako lahko sklepamo po strumnih nastopih civilne družbe, ki se je zganila zaradi Ruparjevih napotkov dvema poslankama, češ da bi jima bilo treba pregledati mednožje. Zanimivo, da ni bilo takšne solidarnosti, ko je nekdanji poslanec Jelko Kacin s časopisom mahnil Iva Hvalico po glavi. Nekateri dušebrižniki so zlobno pripominjali, da je prava škoda, da Kacin ni uporabil kakšnega kola. Solidarnost se je torej takrat izkazala, čeprav po tradiciji liberalci nanjo ne bi smeli prisegati. V liberalizmu bi se moral pogrbiti vsak zase. Prav tako je nenavadno, da našim samooklicanim (psevdo)liberalcem ob Ruparjevem nastopu ni kapnilo v glavo, da svoboda govora velja za vse in ne samo za nekatere. Vsak drugačen, vsi enakopravni – le da so, kot bi dejal Orwell, nekateri bolj enakopravni od drugih. Zato so "oni drugi" večni nosilci sovražnega govora, šovinizma, seksizma, homofobije, ksenofobije. In ne nazadnje, ali niso bili liberalci vedno zavezniki svobodnjaške spolne morale? V tem primeru bi morali biti solidarni s poslancom Ruparjem, saj je pač presegel znani predsek, da desničarji tabuizirajo spolnost.

Solidarnost pa je lahko nadležna v napačnih zadevah. Tako bi naši varuhi morale po hitrem postopku zašili Karadžića in Mladića, režiserja genocida v Srebrenici. A ko beseda naleti na tovariša Ribičiča (starejšega, da ne bo pomote), se zadeva spremeni: pojavi se solidarnost z močno postaranim nekdanjim partijskim funkcionarjem, ki je do pravomočnosti obsodbe nedolžen. In sedaj se lahko vprašamo, kdo je potem kriv za povojne poboje, če ne tisti, ki naše tovariše ščitijo. Saj veste, kriv je tudi tisti, ki drži vrečo, ne samo tisti, ki kra-de in zraven vpije: "Primitite tatu!" Solidarnosti med pravimi in namišljenimi tatovi pa tako ali tako nikoli ni bilo ...

Gasper Blažič

diktafon

"50 let po sklenitvi avstrijske državne pogodbe je čas preprosto dozorel, da pridemo do rešitev."

(Avstrijski predsednik Heinz Fischer se je spomnil, da bi bilo po dolgih letih dobro spoštovati avstrijsko državno pogodbo.)

"Jaz še tega ne verjamem, da Boga ni."

(Marko Zorko je dvomljivec posebne vrste.)

"Šestindvajset. Nisem bil prisoten, ampak so mi povedali."

(Organizator prireditve Rock Otočec Franci Kek ima podatke o tem, koliko otrok je bilo spočetih na tej prireditvi.)

"Če si 12-letnim mulcem takrat idol, moraš paziti, ker te poslušajo."

(Katarina Čas je morala pred leti kot TV-voditeljica igrati pridno punčko.)

"Bil sem zelo zadovoljen, prvič zato, ker sem dobil pol leta dopusta, ki sem ga nujno potreboval in sem zelo užival v njem; potem sem imel čas, da sem napisal knjigo in se pripravil na novo rundo, ki je, vsaj zame, bistveno bolj sproščena in bistveno primernejša za moj habitus, za politiko, ki jo želim."

(Zunanji minister Dimitrij Rupel je hvaležen svojemu nekdanjemu strankarskemu in vladnemu šefu Antonu Rupu, ker ga je pred letom nagnal iz vlade.)

"Janša je bil med omenjenimi osebami edini v arestu, ni se poskril v najbližjo prihiatrično ustanovo. Ali to kaj pove?"

(Komentator Boris Jež primerja psihiatrično zdravljenje Danila Kovačiča z Janezom Janšo iz časa procesa proti četverici.)

"In moja mama je stala tam in gledala, kako se njen sin odpira svetu igre. Na poti domov sem si samo ponavljal, o moj bog ... kakšna družina!"

(Igralec Javier Bardem se je v vlogi transvestita, ki poljublja moške, in v navzočnosti svoje matere počutil precej nelagodno.)

"Med vojno so me Nemci kar trikrat zajeli v takšnih situacijah, da bi me morali odpeljati ali pa na mestu ustreliti. Toda bil sem tako prepričljiv lažnivec, da so me izpustili."

(Pesnik in partizan Ciril Zlobec je na lastni koži izkusil, da je laganje lahko zelo koristno.)

"Če mi paparaci plačajo dopust, se bom z veseljem odpravila tja, kjer me bodo morali potem le še ujeti zgoraj brez."

(Pevka Žana bi si rada privoščila spodoben dopust, skrivni zasledovalci je ne bi motili.)

"Neki zdravnik je zapisal: ljudje bi bili takoj bolj zdravi, če bi vse tablete pometali v morje. Samo kaj bi bilo potem z ribami?"

(Ivan Maršič opozarja na neresljivost problema zdravlja, ki so nujno zlo.)

"Če ženska reče ne, je ne, to si zapomnite za prihodnjiki!"

(Sodnica je domnevemu posiljevalcu iz Logatca na sodišču dala vedeti, da v njegovem primeru ne velja pogovor: Če dama reče ne, pomeni morda.)

"Najteže je usklajevati datume gospoda Pahorja in gospoda Janše. To je Sifzovo delo."

(Predsedniku državnega zbora Francetu Cukjati nekateri politiki preprosto niso usojeni.)

Svečke za žrtve v Srebrenici

Slovenska veja gibanja za človekove pravice Amnesty International je na Tromostovju v Ljubljani pripravila simbolično akcijo ob deseti obletnici pokola v Srebrenici. Akcije pod geslom Srebrenica – 10 let je predolgo čakati se je udeležilo tudi več predstavnikov slovenskega političnega vrha, med drugim premier Janez Janša, predsednik državnega zbora France Cukjati, zunanji minister Dimitrij Rupel in minister za šolstvo Milan Zver. Akcije se je udeležilo tudi več poslancev in veleposlaniki BiH, Makedonije in Nemčije. "Takšen spomin je dvojno pomemben; počastimo spomin na nedolžne žrtve in pomagamo, da ta spomin ne tone v pozabo in da se kaj takega ne bi nikoli več ponovilo," je ob tej priložnosti dejal predsednik vlade in se pridružil okoli tristo ljudem, ki so pobitim prižgali svečke in jim namenili minuto molka. Po Janševem mnenju bi za vzroke tega pokola težko krivili mednarodno skupnost, čeprav bi lahko, kot pravi premier, leta 1992, ko je pošiljala mirovne enote na Hrvaško, nekaj teh enot poslala tudi v BiH in preprečila konflikt. V ponedeljek je spominska slovesnost potekala v Potočari na vzhodu BiH, kjer so med drugim pokopali posmrtno ostanke 610 od 2.070 identificiranih srebreniških žrtev. Na slovesnosti je bilo največ sorodnikov pobitih in preživelih v tej moriji, udeležili pa so se je tudi številni tuji gostje. Ti so poudarjali predvsem želje in zahteve po aretaciji odgovornih za kruti poboj okoli 8.000 Bošnjakov. Morda nas Srebrenica še bolj prizadeva zato, ker se je tragedija zgodila v času našega življenja in v naši neposredni bližini. Največji pokol po drugi svetovni vojni nas nehote spomni na poyojne poboje v Sloveniji, ki javnosti niso bili in še vedno niso predstavljeni v realni luči. Takšna dejanja so vredna vse obsodbe, z razkritjem resnice in storilcev pa moramo preprečiti, da bi se to še kdaj ponovilo.

Srebreniškim žrtvam so se poklonil tudi slovenski premier Janez Janša in številni drugi predstavniki države.

P. A.

Kučanovi fantje se poslavljajo

V začetku tega tedna je Bruno Korelič, ki je Luko Koper vodil od leta 1996, drugi mandat pa bi se mu iztekel 1. avgusta 2006, napisal izjavo, s katero nepreklicno odstopa z mesta glavnega direktorja družbe. Očitno se Korelič, ki je tudi član Kučanovega Forumu 21, ni strinjal s tem, da bo skupščina na predlog lastnikov kmalu odločala o tem, da bi upravo družbe razširili na štiri člane, prav tako naj se ne bi strinjal z imeni novih članov nadzornega sveta. Skupščina družbe, v kateri ima država 51-odstotni delež, je 7. julija letos potrdila zamenjavo predstavnikov države v nadzornem svetu. Peter Verlič, Marko Starman in Bojan Zadel so tako nadomestili Janeza Požarja, Igorja Jakomina in Tomaža Možeta. Poleg tega so člani skupščine odpoklicali še dva nadzornika, in sicer Miho Kozinca in Boruta Jamnika, na njuno mesto pa imenovali Marka Valentinčiča in Metoda Mezka. Vsi prejšnji člani nadzornega sveta so bili iz vrst LDS in SD in očitno je, da je Korelič z njimi dobro sodeloval, ne more pa sodelovati z ljudmi, ki jih je

Prvi človek Luke Koper Bruno Korelič je nepreklicno odstopil.

predlagala vlada z drugačno politično opcijo, kot je njegova. Pri tem je pomembno, da vlada Koreličeve zamenjave ni načrtovala. Peter Verlič, državni sekretar na ministrstvu za promet, mu je na zadnji skupščini namreč jasno povedal, da ostaja na mestu glavnega direktorja z vsemi pooblastili. Korelič pa se je odločil drugače. Po napovedih bo Luka Koper dobila začasno vodstvo, skupščina pa bo podobno kot v drugih primerih, kjer je prišlo do menjave članov uprav, objavila javni razpis. Luka Koper je namreč zelo pomembna tako za Obalo kot za državo, saj zaposluje 650 ljudi. Morda ni nepomembno dodati, da je Korelič pretekla leta ignoriral novo koprsko mestno oblast, ki ima drugačne politične poglede od njegovih.

V. K.

Zadovoljni z narejenim

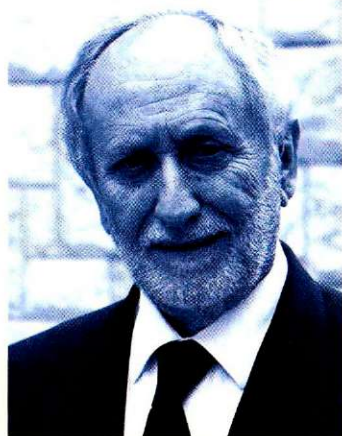
Minister Šturm je zadovoljen z dosedanjim delom na področju pravosodja, pri čemer pa je, da jih čaka še veliko dela.

Uresničevanje ciljev koalicijske pogodbe in programa Nove Slovenije na področju pravosodja in notranjih zadev je bilo v dosedanjem mandatu uspešno, sta na tiskovni konferenci minuli torek dejala pravosodni minister Lovro Šturm in predsednica odbora DZ za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje Mojca Kucler Dolinar. Za Šturma so največji problem sodni zaostanki in za njihovo odpravo bosta potrebna dva mandata. Minister je s predlogi službenih nadzorov nad delom sodnikov in poslovanjem sodišč že uvedel "učinkovit nadzor nad pravosodno upravo", še naprej pa si bo prizadeval za izboljšanje razmer ob upoštevanju neodvisnosti sodstva. Med svojimi prednostnimi nalogami je Šturm navedel popravilo krivic, pri čemer so na prvem mestu postopki denacionalizacije. Največja problema sta po

njegovo pomanjkljivo število pravnikov na upravnih enotah in prostorska stiska. Šturm je napovedal tudi občutno znižanje notarskih tarif. Kucler Dolinarjeva je dejala, da je NSi s prevzemom vodenja ministrstva za pravosodje pokazala, da se je odgovorno lotila izpolnjevanja predvolilnega programa. Pri delu odbora DZ za pravosodje je izpostavila spremembe zakona o prekrških in zakon o abolitiji, ki bo pripomogel k zmanjšanju sodnih zaostankov. Slednje pa mora biti projekt vseh treh vej oblasti. Poslanka je govorila tudi o spremembi zakona o popravilu krivic, kjer niso še dosegli cilja, a so bili storjeni koraki v pravo smer. Še letos pa naj bi sprejemili zakon o notariatu in zakon o sodniški službi.

M. V.

Errare humanum est

Opozicijska naveza LDS-SD mora biti nadvse panična, če upoštevamo, da kot protiutež vladni politiki Janeza Janše v parlamentu daje prednost argumentom, kot so istospolnost partnerjev, izbrisani, človekove pravice po Hanžkovi meri in podobno. Videti je, da nima resnejših vprašanj za zavlačevanje dela DZ. Najbolj jih sicer žuli novi zakon o RTV, zato hočejo prej vzpostaviti ozračje nezaupanja in predstaviti javnosti parlamentarno delovanje kot cirkuški poligon, kjer domujeta sovraštvo in nestrpnost.

Po stari revolucionarni strategiji je treba načrt diskreditacije parlamenta izvesti pred referendumom o zakonu o RTVS, da bo to početje negativno vplivalo na volilce. Zato so takoj pripravili izjavo za javnost z 80 podpisov partijske smetane, ki je tako pri tehtna, da bo lahko imela vpliv le na primitivne indoktrinirane volilce. Na tiste, ki so pokazali zadostno zrelost pri zadnjih volitvah, pa dvomim, da bi taka izjava imela zaželen učinek. Mislim, da veliko tvegajo. Volilno telo je že dokazalo, da se ne da več vleči za nos po ustaljenih retoričnih formulah. Zato so si izmislili "notranje-

parjeve besede, ki so prišle kot nalašč za senzacije željno opozicijo.

Ko sem poslušal mnenja in tudi bral komentarje na spletnih straneh, sem dobil občutek, da je javnost ta Ruparjev dogodek sprejela veliko bolj modro in celo s humorjem kot pa opozicijski parlamentarci, ki so hoteli izjavo napihniti v nedopustno skrajno žalitev poslank.

Vreščanje "nežnega" spola je bilo tako zabavno, da sem čisto po butalsko pomislil: v parlamentu imamo nevarnega posiljevalca, ki je napadel dve poslanki, a je takoj spregledal, da se je obnašal kot tisti jež, ki je zajahal krtačo in rekel v opravičilo. "Errare humanum est." Toda prepozno: "Zločin" se je zgodil in tega je treba izrabi proti ksenofobiji, nestrpnosti, fašistoidnosti in seksizmu vlade Janeza Janše. Naj se ubogi Janez še tako vneto otepa nepotrebnih zapletov, se vedno najde motiv, s katerim ga skušajo diskreditirati.

Toda sedaj brez humorja. Žalostno je, da opozicija, ki bi morala biti verodostojna in konstruktivna, da bi volilci zaznali njeno resnost in mod-

Po revolucionarni strategiji je treba diskreditacije parlamenta izvesti pred referendumom o RTVS.

ga sovražnika" in izrabili ponesrečeno izjavo P. Ruparja, da so razširili in napihnili vso stvar na raven ksenofobije, seksizma, nestrpnosti in sovraštva. Sama Ruparjeva izjava ni tako relevantna, da bi izstopala iz parlamentarnega dogajanja in presejala dosedanje sporadično neprimerno obnašanje posameznih poslancev. Tega je bilo na pretek v preteklosti, celo v obliki nasilne nestrpnosti, a dogodka ni nihče tako napihnil kot Ru-

rost, ne premore drugega, kot da izrablja banalno besedičenje poslanca, ki je uporabil neprimeren besednjak. Neprimernih in tudi žaljivih besed je bilo že ničkoliko v preteklih mandatih, pa ni bilo nanje tako bombastičnega odziva. Izrabljati ta banalni dogodek kot podlago izjave za javnost, ki naj bi dokazovala širjenje sovraštva iz parlamenta na vso državo, pa je cinizem in skrajna zlobnost.

Pavel Ferluga

Od besed k dejanjem

Vsake toliko časa se obudijo razprave o malih in mikropodjetnikih ter o tem, kako je slovensko poslovno okolje neprijazno do njih, da jim je treba pomagati in podobno. Spomnimo se člana LDS, povzpelnika Mateja Lahovnika, ki je lani obljubljal, da bo v vsega nekaj mesecih za podjetnike naredil "čudež", in se pri tem osredinil na skrajšanje

ga stebra za mala podjetja. Dejal je, da želi vlada z drugim stebrom, ki ga bo gradila okoli Nove Kreditne banke Maribor, Zavarovalnice Maribor in Pozavarovalnice Sava, ustvariti vseslovensko banko, katere poslovni cilj bi bil delovati predvsem za razvoj malega podjetništva. Gre torej za novost na tem področju. Oblikovanje drugega finančnega steb-

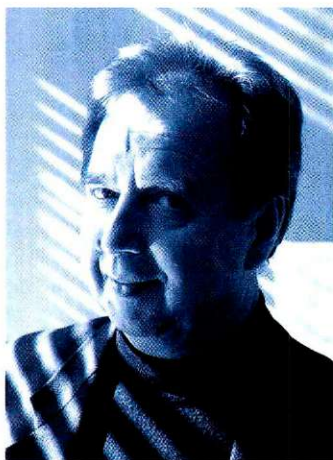
Malim podjetnikom v Sloveniji se po napovedih finančnega ministra obetajo boljši časi.

postopkov za registracijo dejavnosti. V resnici se ni zgodilo nič. Lahovnik ni več minister, kmalu niti Ropov pribočnik in glasnik ne bo več, saj se Rop poslavlja z mesta predsednika stranke. Tudi zdajšnja vlada je podjetnikom veliko obljubljala, a s to razliko, da je nekatere stvari že začela udejanjati. Tako je Gregor Virant, minister za javno upravo, objavil podatek, da bodo samostojni podjetniki poslej svojo dejavnost lahko hitreje registrirali, predvsem pa jim bo od 1. januarja prihodnje leto, ko začne veljati zakon, prihranjena prenekateri pot, ker bodo zadevo lahko opravili prek računalnika. Vendar pa hitra registracija ni dovolj za uspešno poslovanje malih podjet-

ra Ropu in LDS nikoli ni uspelo. Namesto tega so podjetnike prepuščali bančnim vampirjem, ki denarja niso želeli nalagati v malo gospodarstvo. Veliko donosnejše je bilo denar posojati državnim ustanovam za nemoteno delovanje državnega proračuna. Poroštva za vračilo so bila velika, banke so brez tveganja izposojil kovalke visoke dobičke. Za to je kriv nekdanji vladni predsednik Anton Rop, saj je, ko je za potrebe državnega proračuna najemal denar pri domačih bankah, le-tega odžiral drugim. Rop je rad poudarjal manjše zadolževanje države v tujini, zamolčal pa je, kolikšne vsote si je država sposojala pri domačih bankah.

Kdaj bo zdajšnji vladi uspelo oblikovati drugi steber, je sicer vprašanje, vendar na uresničitev obljub finančnega ministra in vladne koalicije v celoti ne bi smeli predolgo čakati. Ko bodo stvari zaživele, si bodo podjetniki lahko oddahnili, pred bančnimi uradniki pa se jim ne bo treba več poniževati. Zadeve se bodo tudi pri nas uredile tako, kot so urejene v tujini. Čas je že za to.

Vida Kocjan

Dr. Marijan M. Klemenčič

Podkovana žaba

Že kar izključujoči značaj napadov zagovornikov treh kohezijskih regij na obrambne okope zagovornikov dveh regij se je očitno naslonil na ideološka izhodišča, ki otežujejo (preprečujejo) racionalno iskanje najboljše rešitve. Povrh vsega imata obe strani v rokah dobre argumente, ki pa so dobri na različnih ravneh. Tri kohezijske regije odražajo realnost slovenskega prostorskega razvoja, ki je v bistvu dvopolen: na eni strani je (razmeroma) razvito osrednjeslovensko območje, na drugi pa družbenogospodarsko zaostajajoči del Slovenije. Zagovarjanje dveh regij pa ima očitno realne podlage v odnosu do normativov EU. Prvi argumenti imajo torej notranjeslovenski pomen, drugi državniškega. V življenju si je treba postavljati visoke, najvišje cilje, a na koncu sprejeti realnost njihovega uresničenja. Navidezna iluzija se v določenih trenutkih sicer lahko izkaže za odlično uspelo realnost, a takšnih dogodkov je malo. Včasih se je dobro spomniti poučnih anekdot, kot tiste o nevesti, ki je hotela ostati nedolžna. Če naj bi bila politika realnost mogočega, mora odgovorna vlada delovati v tem okviru. Država pač ni peskovnik, v katerem bi si vsakdo po lastni volji gradil (in podiral) peščene gradove.

Za notranje (slovenske) razmere bo pomembnejše, kako se bodo evropska sredstva porabila. Zmanjšanja nerazvitosti dobršnega dela Slovenije, čemur so v bistvu namenjena evropska sredstva, dosedANJI politiki ni uspelo doseči. Razvojni naboj industrializacije podeželja v poznih 70. letih 20. stoletja se je kmalu izčrpal in slabo razvita območja poldrugo desetletje dolgo ostajajo brez nove razvojne paradigme. Sprejeti so bili sicer številni zakoni in izdelani razvojni projekti, ki pa zaradi neustrezne organizacije njihove izvedbe, skromnih finančnih sredstev, politične (ne)volje pa tudi objektivnih ovir (sprememba družbenoekonomskega

sistema) niso obrodili pravih sadov. Problem smotrne porabe (in seveda pridobitve) sredstev iz kohezijskega sklada EU je torej izredno širok in zapleten. Vanj namreč spada tudi (neizpeljana) razdelitev Slovenije na pokrajine. Izgovori, da se je Slovenija kot nova država morala ukvarjati z velikimi državnimi projekti, so preveč prozorni. Med prve nacionalne interese (v pravem, celovitem pomenu izraza) spada učinkovita organiziranost prostorske (samoupravne) ureditve. Šele takšne skupnosti bodo zaradi lastnega interesa lahko razvojno učinkovito porabile sredstva. Seveda pa je treba vzeti v zakup otroške bolezni, do katerih pride ob uvedbi vsake novosti.

Ob razpravah o primernosti dveh ali treh kohezijskih regij pa ne smemo izpustiti priložnosti, da preverimo naš odnos do EU. Vzvišen ali zaničljiv odnos nam bo le škodil. Resignirano ostajanje na trditvah, da smo na istem, kot smo bili pred osamosvojitvijo: nekdanj v Jugoslaviji, sedaj v EU, prav tako ni produktivno. Vojna na Balkanu je prizadela tretjino izvoza slovenskega gospodarstva; rešil ga je pospešen prodor na zahodnoevropske trge. Vsekakor pa nam je jugoslovanska izkušnja dala po-

vplivali zemljiško lastništvo, državni aparat in kapital. V povojnem obdobju je vse odločilne kategorije gospodarske moči prevzel v svoje roke komunistični režim in jih prežl z vulgarno komunistično ideologijo. Vsaj dve generaciji sta v političnem in gospodarskem pogledu postali v primerjavi z vrstniki, ki so živeli v zahodni demokraciji, deformirani ali celo invalidni. "Pranje možganov" je bilo uspešno, ker je režim poskrbel za vse, kar potrebuje človek, od zaposlitve do pokojnine. Dajte kruha in iger raji, čredi in zvesto vam bo sledila. Kdo je plačal račun za te bakanalije? Žal ga še vedno plačujemo na številnih ravneh. Spomin na stare čase je kot meč z dvojnim rezilom. Nostalgija ostaja romantikom, izkušnja pa pomaga realistom spoznati razvojne možnosti, ki jih ponujajo nove razmere. Fordizem je pomenil vladavino velikih, postfordizem pa je čas malih, iznajdljivih, prilagodljivih, ki najdejo svojo moč v znanju. V tem pa ima Slovenija proti EU in globalizaciji odlične nastavke; razen skromne narodne zvestosti. Kot številni drugi Slovenci tudi Slavko Ivezić, selektor slovenske rokometne reprezentance, pogreša večjo motiviranost za skupne (slo-

Med prve nacionalne interese (v pravem, celovitem pomenu izraza) spada učinkovita organiziranost prostorske (samoupravne) ureditve. Šele takšne skupnosti bodo zaradi lastnega interesa lahko razvojno učinkovito porabile sredstva.

membrno spoznanje: Slovenci smo pridni, zanesljivi in iznajdljivi delavci, a slabi trgovci, podjetniki. Pa ne da je to v narodovem značaju? Bog nas obvaruj takšnih misli! Nekateri verjamemo v objektivnost ekonomskih in političnih dejavnikov, ki lahko bistveno zaznamujejo ravnanje maloštevilčne skupnosti. Moč določa razmerja v svetu. V agrarni in v industrijski dobi do 2. svetovne vojne so na razvoj družbenogospodarskih razmer in odnosov odločilno

venske) cilje in postavlja za zgled hrvaške (ah, ti Hrvatje!) športnike.

In kaj je bilo s podkovano žabo? Prizemljena je bila obsojena na regljanje; niti žuželk ni mogla več loviti. Rušenje naravnega reda ne prinaša nič dobrega, pa naj gre za (pretirano) onesnaževanje okolja ali za prenapete in ideološko obremenjene odnose med ljudmi, ki ovirajo sproščeno in vsestransko rast slovenske blaginje. Vsaka "podkovana" z ideologijo otežuje vsakršen razvoj.

Žaba ni bila zadovoljna s tem, da je z dolgimi skoki lovila žuželke. Zahotelo se ji je, da bi bila hitra kot iskri konj. In se je dala podkovati.

Prav zabavno je brati, poslušati in gledati zagovornike treh kohezijskih regij. Zabavno je to, kako so odgovorni iz vrst današnjih zagovornikov treh regij ustvarili eno samo. Pustimo zabavo; upravljanje države je preveč resna in odgovorna zadeva.

Za tesnejšo povezanost z rojaki

Komisija državnega zbora za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu je pretekli četrtek pripravila peto vseslovensko srečanje.

Udeležence so nagovorili predsednik DZ France Cukjati, predsednik omenjene komisije Janez Kramberger, državni sekretar za Slovence v zamejstvu in po svetu Franc Pukšič in pisatelj Alojz Rebula. Poudarili so predvsem odnos domovine do izseljencev in se zavzeli za večjo finančno podporo za povezovanje.

France Cukjati je uvodoma dejal, da domovina do Slovencev po svetu ni bila vedno prijazna, včasih je bila celo mačehovska, a da ji je to treba odpustiti: "Ne gre drugače. Kar je bilo storjeno, je bilo storjeno." Kramberger je opredelil prednostne cilje komisije – ohranjanje in rast slovenske identitete, jezika in kulture – in se zavzel za večje sodelovanje Slovencev po svetu z domovino. "Uspešno nam je, ker smo ohranili slovenski jezik, kulturo in identiteto," je dejal državni sekretar Pukšič in tako pri

povezovanju poglavitno vlogo pripisal jeziku. Da je narod brez meja in da prav tako ljubezen do domovine nima meja, je pristavil pisatelj Rebula: "Korenine so se Slovincem težko trgale." Spomnil se je slovenskih pesnikov in pisateljev ter poudaril značaj slovenskega naroda. Vseslovensko srečanje je tokrat potekalo tudi v šestih delovnih skupinah, v katerih so analizirali delovanje Slovencev v zamejstvu na različnih področjih – sol-

stvu, kulturi, gospodarstvu, športu ... Predstavnik Svetovnega slovenskega kongresa Franci Feltrin je denimo opozoril, da je Slovenija "zbirokratizirana" pri vprašanju štipendiranja Slovencev v zamejstvu in tu tujini in se zavzel za preprostejše reševanje prošenj. Po mnenju Borisa Jesiha z Inštituta za narodnostna vprašanja so kulturno-informacijski centri pri zamejcih in Slovencih po svetu nujno potrebni za krepitev slo-

venskega kulturnega prostora. Dva takšna centra že obstajata, in sicer v Celovcu in Trstu. Erik Švab z Urada za Evropo pri Slovenskem gospodarskem deželnem združenju v Trstu pa je opozoril, da bi bilo lahko sodelovanje s slovenskimi poslovneži po svetu učinkovitejše. Delovna skupina za krepitev slovenske identitete v zamejstvu, katere mnenje je predstavil Zoran Verhovnik z ministrstva za šolstvo in šport, je predlagala vsakoletna vseslovenska športna srečanja.

Poročila vseh delovnih skupin se nanašajo na željo po obilnejši finančni podpori posameznim področjem. Rudi Merljak z Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu je dejal, da se mu ne zdi smiselno, da morajo skupnosti sredstva pridobivati prek projektov, in se zavzel za stalno finančno pomoč. Verjamemo, da je letošnje srečanje postreglo z izvedljivimi rešitvami in da si lahko obetamo večjo povezanost z rojaki od blizu in daleč. Možnosti za to je danes že veliko več kot pred desetletji. K večji povezanosti je prav gotovo pripomoglo že srečanje samo.

P. A.

Udeležence petega vseslovenskega srečanja, ki je bilo pretekli četrtek v državnem zboru, je uvodoma pozdravil predsednik DZ France Cukjati.

Na Dragi mladih o solidarnosti

V Domu sv. Jožefa v Celju je bila od 7. do 10. julija tradicionalna Draga mladih, ki je tokrat posvečena solidarnosti.

Draga mladih je intelektualni forum mladih iz Slovenije in zamejstva. Prvič je bila organizirana leta 1991 vzporedno s tedaj že uveljavljenimi študijskimi dnevi Draga na Opčinah pri Trstu. Namen Drage mladih je bil predvsem spodbuditi mlade k večji udeležbi v družbenem in političnem življenju. Vsebinska foruma je razmišljanje o aktualnih družbenih premikih v globalni družbi, pri čemer se opira na vrednote slovenstva, demokracije, dialoga in povezovanja. Vsakoletne aktualne teme so oblikovane s pomočjo znanih predavateljev in gostov okroglih miz iz akademskega, kulturnega, novinarskega in političnega življenja. Od leta 2003 je večina programa Drage mladih organizirana v prvi polovici julija. Letos je

že drugič organizirana v Sloveniji. Drago mladih je v četrtek, 7. julija, odprl predsednik državnega zbora France Cukjati v navzočnosti celjskega župana Bojana Šrota in Jožeta Platinška, ravnatelja Doma sv. Jožefa. V okviru prireditve sta bili organizirani dve okrogli mizi. Na prvi so udeleženci – sociolog dr. Igor Bahovec ter teologa dr. Anton Stres in dr. Janez Juhant – govorili predvsem o antropoloških, filozofskih in socioloških temeljih solidarnosti. Dr. Baho-

vec je govoril o treh izrazih solidarnosti, in sicer o medosebni, družbenosistemski in kulturno pogojeni solidarnosti. Dr. Juhant je izpostavil globalni problem solidarnosti v povezavi z etiko. Ker imajo vse religije na svetu svoja lastna izhodišča, je treba poglobiti lastno prepričanje ob upoštevanju svetovnega etosa. Dr. Stres je predstavil zgodovinski razvoj pojma solidarnost, pri čemer se je solidarnost večkrat enačila z ljubeznijo do bližnjega. Solidarnost je namreč bližja ljubezni kot (menjalni) pravičnosti.

Na drugi okrogli mizi pa so gostje – sociolog doc. dr. Andrej Fištravec, teolog mag. Branko Cestnik in korški novinar Bojan Wakounig – govorili o solidarnosti v kontekstu sodobne družbe. Dr. Fištravec je izpostavil dejstvo, da mnogi solidarnost izenačujejo s socialo. Orisal je zgodovin-

ski potek solidarnosti in premik socialne miselnosti k večji subjektivnosti, kar se je zgodilo zlasti potem, ko je Katoliška cerkev sprejela načela rimskega prava. Wakounig je opozoril na velik odziv na katastrofo, ki so jo lani povzročili cunami v Aziji. Po njegovo solidarnost brez medijev skoraj ni več mogoča. Mag. Branko Cestnik pa je zaupal svojo izkušnjo z navijaško skupino Viole, kjer je solidarnost zelo vidna. Piko na i pogovornemu delu Drage mladih sta postavila novinar Jože Možina ter karitativni delavec in duhovnik Stane Kerin z dokumentarnim filmom Katastrofa ob jezeru Ki-vu, temu pa je sledila še debata.

S tem pa Draga mladih še ni končana, saj bo v njenem okviru tretjega septembra na Opčinah še ena okrogla miza, in sicer o solidarnosti v kontekstu sodobne ekonomije in psihologije. Na njej bodo sodelovali novinar-ka Vida Petrovič, ekonomist mag. Miran Kramberger in socialni psiholog dr. Piergiorgio Gabassi.

G. B.

Predavanj Drage mladih v Celju se je udeležilo okoli 60 mladih iz Slovenije in zamejstva.

Petindvajset let pobude

Pobuda za ustanovitev Nove revije – tako z malo kot veliko začetnico – je v teh dneh zaznamovala svojo srebrno obletnico. Junija leta 1980 je namreč šesterica slovenskih kulturnih ustvarjalcev in intelektualcev (Dimitrij Rupel, Andrej Inkret, Niko Grafenauer, Svetlana Makarovič, Boris A. Novak in Tine Hribar) poslala v javnost pobudo za ustanovitev literarne revije "za mišljenje in pesništvo", kot so se tedaj izrazili. Pobudi, ki je bila namenjena tedanji komunistični oblasti (le-ta je namreč prek svojih transmisij nadzorovala vse publikacije), se je kasneje pridružilo še več intelektualcev, objavljena pa je bila tudi v časniku Delo, vendar brez imen. Prva številka Nove revije je tako izšla šele dve leti pozneje, to je junija 1982. Za prvega glavnega in odgovornega urednika je bil tedaj imenovan dr. Tine Hribar, kasneje sta ga nasledila dr. Dimitrij Rupel (glavni urednik) in Niko Grafenauer (odgovorni urednik), a sta morala po razvpiti 57. številki, v kateri je bil objavljen slovenski nacionalni program, odstopiti. Tedaj je mesto glavnega in odgovornega urednika za krajši čas prevzel Boris A. Novak, nato pa Jože Snoj in dr. Spomenka Hribar. Od devetdesetih let, ko je Nova revija prerasla okvir literarne revije, je njen glavni in odgovorni urednik znova Niko Grafenauer.

Skozi trnje do zvezd

Četrstoletno pot Nove revije so na tiskovni konferenci 12. julija v Klubu Nove revije predstavili dotedanji uredniki in tudi nekateri sodelavci (na primer pisatelj Drago Jančar, slikar Janez Bernik, filozofa dr. Ivan Urbančič in dr. Dean Komel, urednik Jaroslav Skrušny, publicistka Alenka Puhar, filozof dr. Edvard Kovač), pričevanja pa so podkrepili z dogodki, ki so spremljali Novo revijo še v času komunističnega režima. Tedaj je pri njenem izdajanju pomagala Cankarjeva založba, čeprav je bil predsednik njenega založniškega sveta nihče drug kot predsednik SZDL Jože Smole, h kateremu so bili uredniki Nove revije večkrat klicani na zagovor. Ker je že od svojega začetka objavljala pesmi in literarna dela jugoslovanskih književnikov, ki so bili v tedanjem času preganjani, je bila neprestano pod nadzorom komunistične oblasti. Največji odmev in najbrutalneje napade je sprožila 57. številka Nove revije. Tako pobudo kot kasneje 57. številko so napadli celo nekateri mladolevčarji, ki so se sicer predstavljali za alternativo tedanji oblasti.

Intelektualno središče slovenske pomladi

Seveda 57. številka Nove revije ni bil edini projekt intelektualno-kulturnega kroga Nove revije. Iz omenjenega kroga sta kasneje izšli t. i. pisateljska ustava in Majniška deklaracija, krog pa je podprl tudi Odbor za varstvo človekovih pravic. Kasneje so se nekateri sodelavci Nove revije celo vključili v neposredno strankarsko dogajanje, saj je bila prav z njihovo pomočjo ustanovljena Slovenska demokratična zveza, v katero so se vključili dr. Dimitrij Rupel (kot predsednik), dr. France Bučar, zakonca Hribar in še nekateri. Še posebej sta se angažirala sedaj že pokojna dr. Jože Pučnik kot predsednik SDSS in Demosa ter pisatelj Rudi Šeligo kot poslanec. Nova revija je tako presegla okvire literarnega ustvarjanja in postala civilnodružbeno gibanje, iz katerega je nastala slovenska pomlad. Analize zablod komunističnega režima, zahteve po demokratizaciji in samostojnosti Slovenije ter posledično čedalje številčnejši brutalni napadi oblastnikov so sodelavce Nove revije še utrdili pri njihovih prizadevanjih. Seveda pa pri zaslugah za slovensko pomlad ne smemo pozabiti na prispevke katoliških intelektualcev, ki so nastopali v krogu revije 2000 in v okviru študijskih srečanj Draga. Na te pobude je na tiskovni konferenci opozoril prof. dr. Edvard Kovač.

Poslanstvo Nove revije danes

Z demokratizacijo in osamosvojitvijo Slovenije Nova revija ni izgubila intelektualnega naboja in družbene kritičnosti, saj je iz nje nastala založba, ki pokriva velik del slovenske humanistike, številni intelektualci in kulturni ustvarjalci iz njenega kroga pa so še danes dejavni v civilnodružbenih gibanjih. V njenem okviru izhajajo revije Phainomena, Poligrafi, Dignitas in mesečnik Ampak, ki je pred petimi leti začel izhajati kot samostojna revija. V okviru založbe je bil ustanovljen knjižni klub Samorog, založba pa je izdala tudi nekaj zbornikov (o Kocbeku, Sproščena Slovenija, Evropski izzivi itd.). Leta 1993 je bil ustanovljen Jurčičev sklad, v okviru katerega vsako leto podeljujejo nagrade za novinarske dosežke. Širši krog Nove revije se je v zadnjih desetih letih kar nekajkrat vključil tudi v politično dogajanje z javno izjavo: leta 1997 je nastala Ura evropske resnice za Slovenijo, dve leti kasneje Majniška izjava ob deseti obletnici Majniške deklaracije, leta 2003, po kandidaturi Barbare Brezigar na predsedniških volitvah (predlagal jo je prav krog Nove revije), pa še izjava Nekaj je treba storiti. Vse tri izjave, ki se jim je s podpisi pridružilo veliko število ljudi, so zelo kritično analizirale družbene in politične razmere v Sloveniji. Zaradi politične in splošne družbene krize je lani nastal Zbor za republiko, ki ga vodi dolgoletni sodelavec Nove revije in nekdanji ustavni sodnik dr. Peter Jambrek. Omenjeno gibanje je tudi močno pripomoglo k zamenjavi oblasti na zadnjih volitvah.

Gašper Blazič

Na tiskovni konferenci v Klubu Nove revije so se (razen Borisa A. Novaka) zbrali vsi dosedanja uredniki Nove revije: dr. Spomenka Hribar, dr. Tine Hribar, Niko Grafenauer, dr. Dimitrij Rupel in Jože Snoj.

Z demokratizacijo in osamosvojitvijo Slovenije Nova revija ni izgubila intelektualnega naboja in družbene kritičnosti, saj je iz nje nastala založba, ki pokriva velik del slovenske humanistike, številni intelektualci in kulturni ustvarjalci iz njenega kroga pa so še danes dejavni v civilnodružbenih gibanjih.

Napad dvoličnih mora

Izjava, s katero je 368 podpisnikov obsodilo t. i. sovražni govor, ki naj bi se širil po Sloveniji, bolj kot o tistih, ki naj bi takšen govor širili, govori o dvoličnosti in političnih interesih njenih avtorjev in podpisnikov. Ko gre za "naše", je sovražni govor sprejemljiv, ko gre za "njihove", ga je treba obsoditi.

V izjavi, ki naj bi jo bili pripravili na Mirovnem inštitutu, podpisalo pa jo je 368 ljudi, podpisniki protestirajo proti domnevnemu čedalje pogostejšemu sovražnemu govoru. V uvodu avtorji in podpisniki ugotavljajo, da se zunaj in znotraj parlamenta čedalje bolj širi sovražni govor. "Najprej so ga bili deležni izbrisani, potem Romi, samske ženske, geji in lezbijke, zdaj so očitno na vrsti poslanke. S tem ko vodstvo državnega zbora takšno prakso dopušča, proti njej ne protestira, jo le-

gitimira, zapira prostor argumentirane demokratične razprave ter s tem nepovratno krni ugled parlamenta." Nadaljujejo z obsodbo besed poslanca Pavla Ruparja, ki jih je izrekel poslankama Majdi Potrati in Majdi Širca, in obsodbo vseh drugih domnevno sovražnih izjav, izrečenih v parlamentu. "Morda se zdi, da je petkov incident (izjava je nastala kmalu po Ruparjevi izjavi v parlamentu, op. A. K.) z 'obveznim zakonskim pregledom mednožja', ki bi ga poslanec Pavel Rupar odre-

dil parlamentarkama Majdi Širca in Majdi Potrati, izbil sodu dno. A omenjena izjava zgolj potrjuje, da ta sod ze dlje časa pušča na več koncih in da z vsako polomljeno desko iz sode bruhne bolj umazana voda ... Šovinizem in seksizem, ki izhaja iz te in drugih izjav, izrečenih v državnem zboru in njegovih delovnih telesih, je zgovoren, a žal vse prej kot redek pojav. Žensk v slovenskem parlamentu doslej niso pošiljali le na zdravniške preglede, pač pa so jih ob razpravi o umetnem oplodjevanju de-

Fotografije: SAFO

stanjem v državnem zboru ... ter pozivamo odgovorne, da preprečijo nadaljnje širjenje sovražnega govora."

Vračanje usluge?

Čeprav naj bi bila izjava neodvisen odziv neodvisne civilne družbe, ki jo v resnici skrbi sovražni govor znotraj in zunaj parlamenta, je iz imen njenih podpisnikov jasno, da gre pri njej za politične interese nekaterih posameznikov. Tako je med podpisniki cela vrsta članov in simpatizerjev dveh opozicijskih strank, LDS in SD. Med podpisniki so na primer kandidat SD na zadnjih predsedniških volitvah Lev Kreft, gospodarski teoretik LDS in njen kandidat na predsedniških volitvah leta 1997 Bogomir Kovač, poslanka LDS v evropskem parlamentu Mojca Drčar Murko, ljubljanska županja Danica Simšič (DS), Sonja Lokar, predsednica Ženskega foruma SD, znana predvsem po svojih solzah na zadnjem kongresu KPI, ideolog SD Igor Lukšič, Ana Kučan, hči neformalnega vodje levice Milana Kučana, levičarski zgodovinar Jože Pirjevec, Vlado Miheljak.

Ker naj bi izjava nastala na Mirovnem inštitutu (veliko podpisnikov je sodelavcev inštituta), se postavlja vprašanje, ali se zdaj omenjeni inštitut odločuje LDS in SD za denar, ki so mu ga vsa zadnja leta namenjale prejšnje vlade. Inštitut, ki ga vodi Lev Kreft, so leta 1991 ustanovili t. i. levi intelektualci, v zadnjih letih pa mu je država za različne projekte namenjala veliko denarja.

Da je bila izjava sestavljena tudi za politične potrebe, zgovorno priča dejstvo, da so se njeni avtorji za njeno pripravo odločili šele zdaj, ko je nekaj nepremišljenih besed izrekel poslanec Pavel Rupar, čeprav smo lahko v parlamentu in zunaj njega že prej slišali ničkoliko neprimernih izjav. O tem smo povprašali prvo podpisano dr. Alenko Šelih. Na naše vprašanje, zakaj so se izjavo odločili napisati šele zdaj in ne že prej, je odgovorila: "Po izjavi g. poslance P. Ruparja smo se odločile sestaviti in podpisati gornjo izjavo zato, ker je bila izjava o pregledu (ženskega) mednožja izrečena v državnem zboru, osrednjem in najvišjem hramu

Izjava proti sovražnemu govoru naj bi bila nastala na Mirovnem inštitutu, ki je bil zadnja leta deležen bogatih državnih subvencij. Zdaj usluge vrača?

Ko je Zmago Jelenc leta 1997 izjavil, da so volivci Jožeta Bernika golazen, ki bi jo bilo treba počistiti že leta 1945, nihče od podpisnikov izjave o nestrpnosti ni protestiral. Dvojna merila.

Tudi izjava Matjaža Hanzka, da se je, ko je Trobec v svoji peči kuril trupla žensk, iz dimnika valil p... dim, ni povzročila protestov. Pričakovali smo, da se bodo oglasile vsaj feministke.

Majda Širca seksistične zapise o Evi Irgl jemlje kot nedolžno šalo. Ker tudi Rupar ni mislil čisto resno, je njeno razburjanje odveč.

Poslanka Eva Irgl je bila v zadnjem času deležna številnih seksističnih napadov Mladine. Majda Širca pri tem ni stopila na njeno stran. Kot je dejala, gre samo za "zafrkancijo".

politične demokracije, in ker nanjo vodstvo tega visokega zbora – po naši oceni – ni primerno reagiralo." Zanimivo. Po njeno torej sovražno govorjenje zunaj državnega zbora ne zasluži pozornosti samo zato, ker ni bilo izrečeno v državnem zboru. Ali niso avtorji izjave zapisali, da protestirajo proti sovražnemu govoru tako v parlamentu kot zunaj njega?

Dvojna merila

Poleg očitnega političnega ozadja, ki ga ima izjava (Šelihova zanika,

da bi jih pri njenem sestavljanju vodili politični interesi, dopušča pa možnost, da so jih nekateri, ki so jo podpisali, imeli), obstaja dvom o iskreni zaskrbljenosti njenih sestavljalcev, saj se jim je zadelo vredno protestirati šele zdaj, ko si je govorni eksces privoščil poslanec SDS Rupar, medtem ko so v preteklosti, ko so si še hujše izjave privoščili posamezniki na levi, vedno ostajali tihi. Tako se denimo nikomur od podpisnikov ni zdelo vredno protestirati ob izjavi predsednika SNS Zmaga Jelencja, ki »

alistov

lili na kvalitetne in nekvalitetne, na zafrustrirane lezbijke in druge, ki potrebujejo psihiatrično pomoč, ker so samske." Pismo končujejo z obsodbo vodstva parlamenta, ki naj bi bilo preveč prizanesljivo do "tovrstnih manifestacij seksizma, šovinizma in sovražnosti". "Ker menimo, da je pasivno nasmihanje in hahljanje, ki ga je bilo opaziti v parlamentu ob izpostavljenih primerih nestrpnosti, tako nevarno, kot je nestrpna kultura sama, s tem pismom izražamo globoko zaskrbljenost nad

» je po besedah prič na predvolilnem shodu v Medvodah leta 1997 dejal, da so volivci Jožeta Bernika golazen, ki bi jo bilo treba pobiti že leta 1945. Prav tako se nihče izmed njih ni obregnil ob izjavo varuha človekovih pravic Matjaža Hanžka, ko je konec letošnjega februarja v TV-oddaji na nacionalki na vprašanje Saša Hribarja, kako se je imenoval dim, ki se je vil iz dimnika Metoda Trobca, ko je v svoji peči sežigal trupla ženski, in ali ga je Hanžek kot Trobčev sosed videl, odgovoril: "Nisem videl, sem pa slišal o tem, da je tak, kako se mu reče, p... dim," Hanžek se je pozneje izgovarjal, naj ne bi bilo šlo za njegovo izjavo, ampak naj bi bil le povzel besede domačinov, ki so tisti dim tako imenovali (kar je navsezadnje vseeno, saj mora kot varuh človekovih pravic paziti, kaj govori v javnosti). Enako "usodo" so doživele Hanžkove izjave iz decembra leta 2003 na komercialni televiziji POP TV, ko je opozicijo in njeno legitimno zahtevo za razpis referenduma o izbrisanih primerjal z nemškimi nacisti in propagan-

do Josepha Goebbelsa. Dejal je: "Če bi recimo leta '37 v nacistični Nemčiji razpisali referendum, ali je treba Židom vzeti državljanstvo, bi sigurno večinsko mnenje podprlo to, a nacizem vseeno ne bi bil manj nacističen ... Odszkodnine, spet ta velika številka, bom ponovno primerjal z nacistično Nemčijo, je popolnoma enaka zgodba, kot je vemojster politične propagande Goebbels rekel: 'Bolj neverjetna je laž, bolj ji ljudje verjamejo.' In 100 milijard tolarjev odszkodnin, da bi dali, to je točno ta Goebblesova propaganda ..." Podobno dvolično so današnji dežurni moralisti ravнали tudi v primeru Jelka Kacina, ki je leta 1998 poslanca Iva Hvalico udaril s časopisom po glavi, pa proti temu ni protestiral nihče od njih. Tudi izpad, ki si ga je aprila letos na nacionalnem radiu privoščil poslušalec, ko je v kontaktni oddaji Ime minulega tedna v eter dejal, da je edino, kar zameri Janezu Stanovniku, to, "da so povojno čiščenje površno opravili", si ni prislužil ne graje voditelja oddaje (slednji je besedo mirno prepuštil naslednjemu poslušalcu) ne protesta Mirovnega inštituta.

Molk ob seksizmi Mladine

Ob takšni dvoličnosti podpisnikov seveda nihče ne pričakuje, da se bodo s kakšno podobno izjavo ali vsaj javno obsodbo odzvali ne številne skrajno vulgarne in seksistične zapise, ki si jih je v zadnjem času na račun nekaterih poslank in nekdanjega prvega piarovca vlade Jerneja Pavlina privoščila Mladina. Prvi takšen zapis (navajamo tri primere) si je Mladina privoščila v 25. številki, ko je v satirični rubriki Manipulator, kjer bolj kot satira prevladujejo provokacije in primitivne žalitve, objavila karikaturu poslanke Eve Irgl, kandidatke za poslanko iste stranke na zadnjih volitvah Maše Merc in Jerneja Pavlina, kako se kleče potegujejo, kdo bo "globoko grlo" predsednika vlade Janeza Janše. Drugi tak primer je bil v naslednji številki v isti rubriki. Tedaj so se lotili Eve Irgl, Polonce Dobrajc in Barbare Žgajner Tavš, ko so zapisali, da izjave proti nestrpnemu

S t. i. parado ponosa so geji in lezbijke protestirali proti zakonu o istospolnih partnerstvih, češ da je pomanjkljiv. Zakaj niso protestirali že v času vladavine LDS?

Tudi napad Jelka Kacina na Ivo Hvalico ni povzročil večjih obsodb s strani t. i. levih moralistov. Kacin je pač "njihov".

Dr. Alenka Šelih, prva podpisana pod izjavo proti sovražnemu govoru, zanika, naj bi imela izjava političen namen, ne izključuje pa možnosti, da so jo nekateri podpisali prav zaradi tega.

govoru niso bile pripravljene podpisati zato, ker so Ruparju pripravljene prostovoljno razkazati svoja mednožja. Tretji primer je zapis v isti rubriki Mladine, le nekaj števil prej, da je Eva Irgl dokončno rešila dilemo klitoralnega in vaginalnega orgazma, ker prisega na oralnega.

Čeprav so zapisi precej primitivni in vulgarni, zoper njih do zdaj ni protestiral nihče (edina od podpisnikov, ki jih je obsodila, je bila Šelihova, ki nam je dejala, da zapise v celoti obsoja, da pa jim zaradi tega, ker gre pri Mladini za nizkonakladni tednik, ne gre pripisovati večjega pomena). Pričakovali smo, da jih bo obsodila vsaj Majda Širca, ki je bila deležna podobnih opazk in je v zadnjih tednih veliko govorila proti seksizmu, vendar smo čakali zaman. Kot nam je zapisala po elektronski pošti, si je takoj, ko smo jo povprašali o tem, ogledala zadnjih nekaj števil Mladine, vendar v njih ni videla vulgarnih zapisov o Irglo-

vi (le kaj je gledala?), meni pa, da četudi bi tovrstni zapisi bili, jih ne gre jemati preveč resno. "V tovrstnih časopisnih rubrikah sem se znašla tudi sama in se – zaradi njihove sarkastične narave – nisem vznemirjala. Ne izključujem pa, da drugi se. Vsekakor je povsem neprimerljivo vzporejati izjave, izrečene v državnem zboru, z 'zafrkljivo' časopisno rubriko." Širčevo torej motijo seksistične izjave v parlamentu, ne pa v časopisu, ker gre tam za, kot je dejala, zafrkljivo rubriko. Zanimivo. Glede na to lahko zdaj Pavel Rupar reče, da se je pri izjavi o pregledu mednožja zafrkaval, in stvar bo pozabljena, ker Širčeva pač razume "zafrkancijo".

No, kakor koli že, odzivi podpisnikov izjave proti nestrpnosti napeljujejo na misel, da je sovražni govor dovoljen le, če ga izrečejo tisti, ki so "našega" političnega prepričanja, če ga izreče nekdo iz nasprotnega pola, pa ga je treba označiti za nestrpnost in ksenofobo. Merila pa taka!

Aleš Kocjan

ANKETA

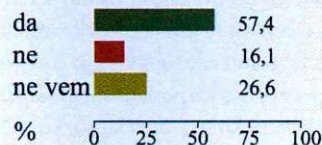
Ali se po Sloveniji res širi "sovražni govor"?

- a) da
- b) ne
- c) ne vem

Odgovorite na
www.demokracija.si

Rezultati preteklega tedna

Ali ste zadovoljni s polletnim delom Janševe vlade?

Glasovalo: 816

DEMOKRACIJA spletna

Ustava še ni mrtva

Bojazni ob luksemburškem referendumu za potrditev evropske ustavne pogodbe so se po pozitivnem izidu nedeljskega glasovanja razblinile. Odzivi slovenskih politikov so bili večinoma optimistični.

Slovenski premier je ocenil odločitev Luksemburžanov za pogumno in dokaz, da ustavni dokument vsebuje večinoma prave odgovore na izzive, s katerimi se sooča EU. Tudi ob neuveljavitvi ustavnega besedila v celoti "bodo številne rešitve iz tega dokumenta v takšni ali drugačni obliki mnogo lažje uveljavljene zaradi večinske podpore članic", meni Janša in dodaja, da ostaja EU pred zahtevnimi izzivi iskanja dogovora o finančni perspektivi, zasledovanja lizbonskih ciljev in načrtov o širitvi. Pri tem mora EU državljanom pojasniti pomen in vrednost evropskega povezovanja, ki prinaša večjo varnost in blaginjo ter povečuje vlogo EU v svetu, od česar bodo imeli koristi državljani vseh članic.

Predsednik DZ France Cukjati je potrditev ocenil kot spodbudno sporočilo vsem članicam, ki se bodo o ustavni pogodbi še odločale, in kot dokaz, da Luksemburžani verjamejo v skupno prihodnost.

Zunanji minister Dimitrij Rupel je izpostavil prizadevanja vseh političnih sil v Luksemburgu za pozitiven izid referenduma. Odločitev Luksemburžanov, tako Rupel, prina-

ša sporočilo volivcem držav, ki jih še čaka glasovanje o pogodbi, da je uspešnost EU odvisna od njene sposobnosti poglobljanja integracije in nadaljnje širitve na nove članice. Minister je prepričan, da pogodbe ne moremo razglasiti za propadlo. Da "odločitev Luksemburžanov vliva upanje, da bo ustavna pogodba le zaživela", meni tudi državni sekretar za evropske zadeve Marcel Koprol.

Slovenski evroposlanci so dokaj enotno ocenili izid referenduma. Lojze Peterle meni, da gre za pozitivitev ratifikacijskega procesa. Miha Brejc vidi odločitev Luksemburga v danih razmerah kot pomembno spodbudo, saj ima lahko vsaka skupnost težave. Po njegovo je pogodba soliden temelj za nadaljnje razprave o smeri evropskih integracij. Romana Jordan-Cizelj je izpostavila vlogo luksemburškega premierja Junckerja, kar je poudarila tudi Mojca Drčar-Murko. Jordan-Cizeljeva je tudi dejala, da bi se moral ratifikacijski proces nadaljevati. Borut Pahor je nasprotno kritičen do vsebine pogodbe in meni, da luksemburška podpora ne oživlja sedanje ustave, ampak le razpravo o njej. Po njegovo je treba pripraviti novo ustavno besedilo, v katerem se bodo državljani EU našli. Jelko Kacin je prepričan, da izid luksemburškega referenduma daje uniji vnovični zagon in dokazuje, da ustavna pogodba ni mrtva.

V strankah optimistični

Slovenske politične stranke so z izjemo SNS optimistične. Za DeSUS

je luksemburški "da" evropski ustavni pogodbi prišel ob pravem času. V odboru za zunanje in evropske zadeve pri strokovnem svetu SDS menijo, da si je treba še naprej prizadevati za utrjevanje zaupanja državljanov v evropske ustanove in povezovalne procese, pri čemer bi morala EU pokazati odločnost za nadaljevanje postavljenih ciljev. Zato bo treba izpostavljati pridobitve evropskega združevanja – mir, stabilnost, gospodarski napredek in splošno blaginjo. V odboru so spomnili, da zastoji v zgodovini EU niso nič novega, pri iskanju rešitve glede ustavne pogodbe pa bo treba bolj prisluhniti državljanom, ne da bi zavirali velike projekte, kot je širitev EU.

V SLS so prepričani o potrebi po sprejetju evropske ustave, posebej v luči širitve. Izid referenduma je dobro znamenje za nadaljnje evropsko povezovanje, so prepričani v LDS, kjer upajo, da bo nedeljsko glasovanje pozitivno vplivalo na proces ratifikacije.

Očitki o političnem kadrovanju neutemeljeni

Prvi dan julijske redne seje DZ je bil namenjen poslanskim vprašanjem vladi in premierju. Janez Janša je odgovoril trem opozicijskim poslancem. Mateja Lahovnika (LDS) je zanimala ocena uresničevanja strategije in poslanstva Kapitalske družbe (KAD) in Slovenske odškodninske družbe (SOD), pri tem pa je vladi očital imenovanje strankarskih ljudi z vprašljivimi kompetencami za vodenje obeh družb ter navedel

podatke, po katerih se je vrednost naložb v KAD in SOD v letu 2005 znižala za 35 milijard tolarjev.

Janša je odgovoril, da KAD in SOD poslujeta v skladu z zakonodajo in da je novih kadrov le za odstotek ali dva. Razlog za zamenjave v nadzornih svetih in upravnih odborih družb pa je želja vlade, da svojo funkcijo opravlja odgovorno. Očitke o znižanju naložb v družbi je premier označil za smešne, o kadrovskih zamenjavah pa je dejal, da sedanja vlada ravna bolje od prejšnje, saj za vodilna mesta objavlja javne razpise, kar se prej ni dogajalo.

Feri Horvat (SD) je spraševal o učinkovitosti črpanja sredstev iz evropskih skladov po neuspehu pogajanj o evropski finančni perspektivi. Janša je zagotovil, da bo Slovenija še naprej črpala evropska sredstva tudi za večje infrastrukturne projekte; v ta namen je vlada sprejela strategijo razvoja Slovenije, pripravlja pa tudi državni razvojni program.

Zmago Jelinčič (SNS) je želel informacije o učinkih posebnega izobraževalnega programa za kadre evropskih institucij Fast Stream, saj podatki o bilanci zaposlitvev in o za to porabljenih sredstvih niso prišli v javnost. Jelinčiča je še zanimalo, kje vlada vidi vlogo teh kadrov. Premier je pojasnil, da je iz dveh generacij, ki sta končali usposabljanje, 31 udeležencev že kandidiralo za mesta v evropskih ustanovah, od teh jih je bilo sedem uspešnih, drugi pa delajo v državni upravi. Natančne podatke o stroških usposabljanja bo Janša posredoval pisno.

Mitja Volčanšek

Nezakonit prestop slovenske meje na vojaškem delu letališča Brnik, udeležba njegove žene na uradni večerji pri generalnem sekretarju zveze Nato Japapu de Hoopu Schefferju, napovedana odpuščanja in prerazporeditve znotraj obrambnega ministrstva – vse to v zadnjih tednih pripisujejo Karlu Erjavcu, ministru za obrambo RS.

Intervju z njim lahko preberete na naslednjih straneh, v tem prispevku pa bomo orisali ozadje afere z "nezakonitim prestopom meje", ministrove službene poti, za katero je ministr-

Karlu Erjavcu, ministru za obrambo, nekateri pripisujejo celo tihotapske namene.

Moteči minister

stvo najelo zasebno letalo, in afer nekaterih drugih ministrov. Erjavčev primer je močno odjeknil v slovenski javnosti, saj se je skoraj dva tedna v osrednji informativni oddaji naše največje komercialne TV pojavljal kot naslovna novica. Novinar, ki je raziskoval ozadje, je prišel do nekaterih bizarnih ugotovitev, ki jih je pripisal obrambnemu ministru. Vsakodnevno ponavljanje te teme na prvem mestu osrednjih poročil pa ljudem seveda vzbudi občutek, da je z vsem tem nekaj narobe. Hujši napadi na ministra Erjavca so se začeli, ko je postal predsednik DESUS in ko je izrazil stališče, da se trdno zavzema za nadaljevanje sodelovanja v vladni koaliciji. Tistim, ki želijo destabilizirati vladno, to gotovo ne diši.

"Procedura je bila običajna"

Karl Erjavec je 15. junija na tiskovni konferenci zavrnil vse očitke in dejal, da se je na vojaškem delu letališča Brnik izkrcal zaradi zavarovanja zasebnosti svoje družine in tudi zato, ker je kot obrambni minister varovana oseba.

"Urad za zaščito in varovanje je to proceduro izvedel, kot je to običajno," je dejal Erjavec. Minister je imel na tem službenem potovanju izjemno natrpan delavnik, zato so se na ministrstvu odločili, da najamejo zasebno letalo, s katerim so bili bolj fleksibilni pri načrtovanju poti. Z rednimi letalskimi linijami bi bilo namreč nemogoče po načrtovanem umiku prispeti na vse dogodke, na katerih je minister sodeloval. Svoje potovanje je začel v Hannoveru v Nemčiji, kjer se je v sredo popoldne udeležil gasilskega sejma, saj je tam svoj prostor imela tudi Gasilska zveza Slovenije. Zvečer je bil s soprogo povab-

ljen na uradno večerjo pri generalnem sekretarju zveze NATO v Belgiji. V četrtek in petek je minister sodeloval na formalni konferenci obrambnih ministrov zveze NATO, v petek pa se je v Franciji že udeležil odprtja delavnice o globalni varnosti, kjer je bil med glavnimi govorniki. Vse stroške zanj in njegovo ženo je plačal organizator. Nato se je na povabilo francoskega obrambnega ministrstva udeležil se salona aeronavtike, pri tem pa je imel tudi uradne pogovore s pooblaščenecem francoske obrambne ministrice Michele Alliot-Marie.

In kakšen je postopek pri vstopu v državo za tuje in domače državnike

in diplomate? Vedno kadar gledamo prihod tujih politikov ali znanih osebnosti, vidimo, da jih že na letališču pričakuje avtomobil oz. spremstvo, ki jih popelje na dogovorjeno lokacijo. Ob sprejemih na letališču ni nikoli v bližini videti nobenega policista, ki bi opravljal kontrolo dokumentov in preverjal identiteto prihajajočih. To se nekaterim medijem očitno zdi normalno, ko pa na tak način v domovino prispe minister za obrambo, mediji zaženejo vik in krik; nekateri ga celo razglasijo za morebitnega tihotapca mamil. Zato smo vprašanje v zvezi z identifikacijskim postopkom tujih državljanov in diplomatov naslovili tudi na policijsko

Ker je minister s svojo ženo izstopil na vojaškem delu letališča Brnik, je bil deležen velikega medijskega napada.

Na obrambnem ministrstvu je več zaposlenih, kot je dela zanje. Ker minister Erjavec napoveduje odpuščanje in prerazporeditve, v nekatere medije prihajajo razne "bombice", ki naj bi diskreditirale ministra.

Nekdanji obrambni minister in sedanjí evropski poslanec iz vrst LDS Jelko Kacin je v času svojega ministirovanja povzročil nesrečo v domnevno vinjenem stanju, preveč pa naj bi bil uporabljal tudi službene kreditne kartice.

Nekateri namigujejo, da za napadi na Karla Erjavca stoji krog ljudi, zbranih okrog Milana Kučana, ki jih moti, da je DeSUS vstopil v Janševo vlado.

Po dobrem letu ministirovanja je zaradi izgubljenega vohunskega kombija odneslo Tita Turnška.

upravo, vendar do oddaje tega prispevka v tisk odgovora nismo dobili.

Vroč stol obrambnega ministra

Obrambno ministrstvo je očitno eden najtežje vodljivih resorjev v slovenski vladi. Tako bi lahko sodili po vseh ministrih, ki so to službo nastopili v samostojni Sloveniji. Skoraj vsi obrambni ministri so med svojim mandatom dobili za "vrat" afero, zaradi katere so morali kasneje odstopiti ali pa so bili odstavljani. Najbolj medijsko in tudi politično odmevna je bila afera Depala vas, ki je z mesta obrambnega ministra odnesla sedanjega premierja Janeza Janšo. Vendar med aferami lahko razlikujemo med tistimi, ki so res vredne medijskega obsojanja, in tistimi, za katere se zdi škoda toliko prelitega črnila. Med slednje lahko mirno uvrstimo afero Erjavca. Če se pri tem spomnimo Jelka Kacina in njegovih prekoraitiev na službenih kreditnih karticah, njegove vožnje in povzročitve nesreče v domnevno alkoholiziranem stanju, vidimo, da domnevni prekršek ministra Erjavca

resnično ni škodljiv. Kacin naj bi bil službene kartice uporabljal za zasebne namene in sam povzročil nesrečo (t. i. Kacinov klanec), medtem ko minister Erjavca zasebno ni kršil predpisov, temveč je storil to, kar so že prej delali drugi, oziroma to ni bila njegova osebna "muha". Na njegovo vprašanje, ali je mogoče izkrcanje na vojaškem delu letališča Brnik, mu je pristojna služba zagotovila, da je tak prehod meje v skladu z zakonom mogoč. V tem primeru torej ministru ne moremo očitati osebne odgovornosti.

V različne afere so se zapletli tudi drugi nekdanji obrambni ministri, med njimi Alojz Krapež, ki je moral odstopiti zaradi t. i. stanovanjske afere. Krapež je ministrstvo vodil leta 1998 manj kot leto dni, nato je zaradi afere sam odstopil. Skupaj s štirimi nekdanjimi sodelavci je bil osumljen zlorabe javnega položaja ali uradnih pravic po 261. členu Kazenskega zakonika RS. Neupravičeno naj bi si bil dodelil vojaško stanovanje v Ljubljani. V času njegovega ministirovanja in že pred tem, ko je bil obrambni minister Tit Turnšek, je finančna inspekcija ugotovila tudi brezbrizno trošenje ministrskega (torej proračunskega) denarja s strani takratnih uslužbencev ministrstva. V mandatu 1996–2000 se je na ministrstvu za obrambo zamenjalo kar pet ministrov. Prvi je vodenje resorja prevzel že omenjeni Tit Turnšek, ki je po dobrem letu službovanja moral oditi, saj se mu je zgodila afera Zavrč. V njej je Slovenija oz. njena obveščevalna služba na skrajno banalen način izgubila svoj kombi, vreden približno milijon takratnih nemških mark. Kombi je zaplenila hrvaška policija. Turnšku je sledil Krapež, njega pa je za dva meseca nasledil takratni minister za znanost in tehnologijo Lojze Marinček. Februarja 1999 ga je nadomestil Fran-

ci Demšar, ki mu sicer niso očitali nobene afere, ampak so ga zamenjali ob nastopu Bajukove vlade, ko je obrambni minister spet postal Janez Janša.

Kdo ustvarja afere?

Na ministrstvu za obrambo očitno obstajajo močni interesni lobiji, ki pa so javnosti skriti in delujejo iz ozadja. Kmalu potem ko je Karl Erjavca napovedal čistko znotraj svojega ministrstva in tistim, ki "hodijo na ministrstvo samo po plačo", zagrozil s prerazporeditvijo ali celo odpovedjo delovnega razmerja, se je znotraj ministrstva pojavil strah pred trdo ministrovo roko. O lobiju je govoril že nekdanji minister Tit Turnšek, ko je dejal, "da na ministrstvo prihajajo močni trgovci z orožjem, ki pri nas vidijo velik trg. Tako pritiskajo na nekatere zaposlene znotraj ministrstva, ti potem pritiskajo na ministra in ta je stalno pod nekim pritiskom. Če se minister potem odloči za dru-

gačen nakup, kot si želijo posamezniki ali skupine, ki lobirajo, se začnejo na ministrstvu dogajati afere". Na lobije opozarja tudi sedanjí minister. Verjetno ni mogoče govoriti o orožarskih mogotcih, še vedno pa so znotraj ministrstva ljudje, ki ne morejo doumeti, da bodo odslej za svojo plačo dejansko morali nekaj narediti in si jo zaslužiti. Prav tako se nekateri še niso sprijaznili z dejstvom, da resorja ne obvladuje več leva politična opcija (predvsem LDS).

Minister Erjavca si je torej že na začetku svojega mandata nakopal kar nekaj "sovražnikov" znotraj ministrstva, ki samo čakajo na to, da ga bodo lahko v javnosti diskreditirali. S tem mu hočejo zmanjšati ugled in ga prisiliti k odstopu. Vendar bodo morale biti obtožbe utemeljene in ne takšne, kot je bila zadnja "pasja bombica", ki je prišla z ministrstva, mediji pa so iz nje naredili bombo. **Gregor Drnovšek**

Radio VIVA
FM 102.1
99.5 stereo
M.Sobota tel: 02/537-1949

Slave Klavara 1
9000 Murska Sobota
Slovenija
tel.: 02/537 1949
fax.: 02/537 1948
GSM: 041/34 66 46
GSM: 031/34 51 51
<http://www.radio-viva.com>
e-mail: viva@radio-viva.com

Radi smo radio ...

Oživljamo črke,
barvamo besede,
v melodijo
ujamemo življenje...

Izidor Šček,
vodja tehnike

Zakonca Komac-Kopač sta si spletla številne vezi in prijateljstva z ljudmi z igralniškega, finančnega, nepremičninskega in elektroenergetskega področja, iz česar sta nedvomno kovala tudi osebni dobiček.

Pretekli teden smo podrobneje opisali poklicno pot Janeza Kopača, nekdanjega ministra za okolje, prostor in energijo, in pri tem navedli podatke, da si sedem mesecev po prenehanju mandata ministra še vedno ni našel službe, ampak izrablja zakonsko pravico do

2. del

Za svoje interese

prejemanja plače še 12 mesecev po prenehanju ministrske funkcije. Tako iz državnega proračuna vsak mesec prejme nekaj več kot 1.300.000 tolarjev brutoplače. Ob tem je za nekatere časnike potožil, da je v zadnjih mesecih poslal prošnjo za zaposlitev v več velikih gospodarskih družb, vendar so ga povsod zavrnil. Menda naj bi bilo njegovo članstvo v LDS preveliko breme. Vsaj tako si to razlaga Janez Kopač, magister ekonomije. Pravi, da se bo moral očitno zaposliti v eni od manjših družb. Ker so ga nekateri videli, da je obiskal zasebno družbo Ultra iz Zagorja, v kateri je zaposlen tudi Gregor Golobič – Kopač velja na eni strani za Golobičevega, na drugi pa za Kučanovega človeka – so se pojavila ugibanja, ali bo njegov naslednji delodajalec Miloš Urbanija, direktor in solastnik Ultrade. Ultrade je javnost podrobneje spoznala lani spomladi in takrat, ko so v državnem zboru na izrednem zasedanju o korupciji in klientelizmu poslanci takratnih opozicijskih strank SDS in NSi predstavili podatke o tem, da je Ultra dohodkovno "pripeta" na večino velikih sistemov, ki so v državni lasti. To so Telekom, Mobitel, večina elektropodjetij, Pošta Slovenije, Ljubljanski potniški promet in drugi. Skratka, Ultra je predvsem poli-

tično naravnana družba, ki svoje proizvode prodaja podjetjem in ustanovam v državni lasti, cene pa so tudi do trinajstkrat višje od običajnih. Poleg tega so naročila dobivali mimo javnih razpisov ali pa so bili ti pripravljeni tako, da je na njih vedno "zmagala" Ultra. V tej družbi je bil včasih zaposlen tudi Zoran Thaler, nekdanji minister za zunanje zadeve. Zagorjani so že lani pripovedovali, da je Kopač Ultrade obiskoval že prej in menda naj bi bil "delal" za njo leta 2000, ko je padla Drnovškova vlada. Kopač je svojo zaposlitev v Ultrade leta 2000 sicer zanimal, obstaja pa možnost, da je delal prek katere od družb, katerih soustanovitelj je skupaj z ženo Mirando Komac Kopač, ali pa po pogodbi o delu, česar pa seveda ne moremo preveriti, saj gre za zasebne družbe in t. i. tajne osebne podatke. Poleg tega ni zanemarljivo, da je bil Kopač vsa leta v politiki,

njegova delovna doba v gospodarstvu je zanemarljiva. Pred osamosvojitvijo je bil zaposlen v družbi Iskra Delta, znani kot nekdanji "politični" gospodarski družbi, kjer so se zaposlovali večinoma kadri nekdanje zveze komunistov. Nobe na skrivnost ni, da se je Kopač zelo dobro počutil le na ministrskem položaju, kjer je imel v rokah velike vzvode moči. Tako je v času, ko je bil štirinajstdni finančni minister, podpisal odločitev, s katero je igralnicam omogočil velike dobičke, na koncu zadnjega ministirovanja pa je družbo Geoplina dobesedno podaril Petrolu. Vmes so ga ves čas spremljale afere, o čemer smo obsirneje pisali v prejšnji številki Demokracije.

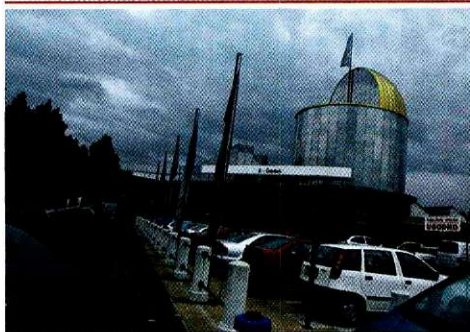
Družbeno premoženje v zasebno

V uredništvu smo Kopačevo delovanje raziskovali še naprej in ugotovili, da se za njegovo prihodnost ni bati. Ugotovili smo, da sta bila Miranda in Janez Kopač v preteklih letih dejavna na marsikaterem področju.

Če se je Janez ukvarjal s politiko, je Miranda, diplomirana ekonomistka, to udeleževala v praksi. Včasih je bila zaposlena v Avtomontaži, ki je pozneje propadla (njene dolgove davkoplačevalci še vedno odplačujejo kot javni dolg), inšpektorji nekdanje SDK pa so ugotovili, da je bilo veliko nekdanjega družbenega premoženja prelitega v obvodno (by pass) družbo Amma Leasing, katere ustanoviteljica je bila družba Kopač in otroci, d. n. o., v lasti zakonca Kopač. Ta družba se je nekaj let ukvarjala predvsem s finančnimi posli in večino svojega dohodka in dobička (tega je bilo letno tudi do 150 milijonov tolarjev) dosegala s posojanjem denarja. Razkrilo se je še to, da si je Miranda Kopač denar sposojala tudi pri novogoriškem Hitu in v Dravskih elektrarnah, ga nato posojala naprej po izredno visokih, lahko bi rekli oderuških obrestih in iz tega kovala velik dobiček. Takega "poslovanja" se je naučila v družbah Avtomontaža Leasing in Beta Leasing, kjer je bila zastopnica. Prva je šla v stečaj še pred ustanovitvijo družbe Amma Leasing. Stečajni postopek je dočakala tudi družba Beta Leasing. Dejavnost vseh teh družb je bila ista, iz finančne baze podatkov I-bon pa je razvidno, da je imela družba Beta Leasing še leta 1997 nekaj manj kot

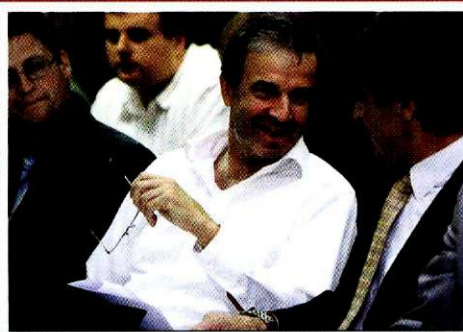
Janez Kopač je dobro unovčil svoj politični kapital.

Pri ustanavljanju družbe Beta Leasing je sodelovala tudi družba A-Cosmos, ki počasi tone v izgube.

V stavbi na Celovski cesti 180 so ustanovili družbo Beta Leasing in jo kmalu spravili v stečaj; vodil ga je Igor Bončina, prijatelj zakoncev Komac-Kopač.

Zakoncema Komac-Kopač je veliko pomagalo tudi prijateljstvo z Igorjem Omerzo ali obratno. Kdo ve?

320 milijonov tolarjev celotnega prihodka, zaposlovala pa je le dva človeka. Pri tem je izkazala minimalni dobiček v višini manj kot 300.000 tolarjev. Po tem letu se je poslovanje družbe začelo "ustavljati", danes je v stečaju. Zakaj se je to zgodilo, navadnemu človeku ni jasno. Če pa se nekoliko poglobimo, ugotovimo, da je bila družba ustanovljena z določenim namenom, ki se je pokazal v letu 1997 s 320 milijoni tolarjev prihodkov. Druge razlage ni, če vemo, da so bili ustanovitelji, ki so družbo ustanovili, dokaj "resni". Poleg Branka Drobna, ustanovitelja borznoposredniške hiše Poteza in A-Cosmosa, d. d., ter še nekaterih je bila ustanoviteljica družba Amma Leasing, ki je v lasti zakoncev Kopač.

Prijateljstvo s stečajnim upraviteljem

Ni zanemarljivo, da je stečajni upravitelj družbe Beta Leasing Igor Bončina, zaupnik Igorja Omerze (LDS), zdajšnjega ljubljanskega podžupana in predsednika nadzornega sveta družbe Casino Ljubljana. Zanimiva je tudi Bončina biografija. Licenco za stečajnega upravitelja si je pridobil leta 2000, od takrat pa vodi zanimive stečajne postopke. Po podatkih baze Ipis je ta čas stečajni upravitelj najmanj 14 gospodarskih družb, med njimi tovarne platenin iz Sežane, Gradisa Koper, Aspekta Ljubljana, družbe Factor, zasebnega podjetja za svetovanje in zunanjo trgovino, ki se je ukvarjalo tudi z avtomobilskimi lizijskimi posli. Po naših informacijah so Bončina, Omerza in zakonca Kopač prijatelji. Bončina je bil tudi stečajni upravitelj družbe Julijana in po informacijah ene izmed oškodovank naj bi si bil zelo

prizadeval za prerekanje terjatev oškodovancev Sicure (njihov denar naj bi bil med drugim poniknil v Julijani). Oškodovanci so že leta 2003 Bončina očitali, da hoče upnike Sicure "pripraviti do pravedanja in nategovati živce varčevalcem, ki smo edini denar zaslužili z delom, tatovi pa so nas oropali in naša pravna država dopusti, da uživajo sadove našega dela tisti, ki ga niso zaslužili ali so na lahek način pridobili svoj plen". Dodajmo, da sta Mirinda Komac Kopač in Janez Kopač tudi sodna izvedenca ekonomske stroke, zato bi bilo zanimivo vedeti, kolikokrat je njun prijatelj Bončina pri vodenju stečajnih postopkov potreboval (in plačeval) njune tovrstne storitve.

Niso jim tuji niti borzni posredniki

Kopačev prijatelj naj bi bil tudi Branko Drobna. Njegova družba Poteza deluje na organiziranem in neorganiziranem trgu vrednostnih papirjev. Prav Janez Kopač si je v času, ko je bil v politiki, zelo prizadeval, da so bili novodobni bogataši, ki so do premoženja prišli v času t. i. tranzicije, dobro zavarovani. Drobna je tako bogat, da je zanj Matjaž Gantar v enem izmed pogovorov novinarki na vprašanje, koga vidi kot morebitnega domačega partnerja pri privatizaciji NKBM, odvrnil, da kot mogoče vlagatelje (poleg drugih, op. av.) vidi še Darka Horvata oziroma Aktivno Group in Branka Drobna iz Poteze.

Preselili so se na področje urbanizma

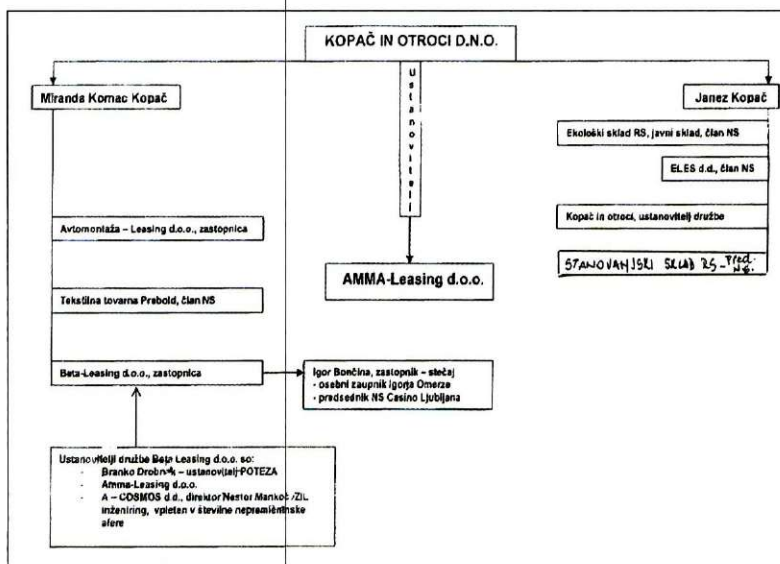
Tretji soustanovitelj družbe Beta Leasing je bila delniška družba A-Cosmos, ki sicer še deluje na Celovski cesti 182 v Ljubljani, vendar počasi "ugaša". Družba je v državni lasti, včasih je tako kot Avtomontaža sodila v sklop mariborskega Tama. Medtem ko so v A-Cosmosu še leta 1994 ustvarili več kot 3 milijarde tolarjev prihodkov, zaposlenih pa je bilo 135 delavcev, sta se poslovanje in uspešnost družbe po tem letu nenehno slabšala. Največji padec prihodkov je bil leta 1996, lani pa so ustvarili vsega 1,2 milijarde tolarjev prihodka, zaposlenih pa je bilo le še 30 ljudi. Morda je naključje, da se je

poslovanje družbe začelo bistveno slabšati po letu 1995, ko so nastale vse prej navedene družbe, v katerih sta sodelovala zakonca Kopač-Komac. Po naših podatkih je za marsikaj odgovoren nekdanji direktor A-Cosmosa Nestor Mankoč. Po naših informacijah je A-Cosmos soustanovil družbo Beta Leasing v času, ko je bil Mankoč direktor. Mankoč, prijatelj Komac-Kopačevih, je danes direktor družbe ZIL Inženiring na Kersnikovi ulici 10 v Ljubljani, na istem naslovu pa pod njegovim vodstvom deluje družba R.E.Z., d. o. o., Ljubljana, ki se ukvarja s približno istimi posli kot ZIL Inženiring, le ustanovitelji so drugi. Na istem naslovu je še družba Dial, katere direktor je prav tako Mankoč. Poleg tega je Mankoč direktor družbe PUN Nepremičnine, ki deluje na Kersnikovi 10 A v Ljubljani. Skratka, Mankoč je direktor najmanj v štirih družbah, ki se ukvarjajo s projektiranjem in nepremičninami. To pa kaže na morebitne povezave s Stanovanjskim skladom RS, kjer je bil Kopač zadnja leta predsednik nadzornega odbora, direktor Jože Novak pa je bil njegova izbira.

Za konec

V 20 letih delovanja si je tako Kopač ustvaril krog prijateljev iz igralništva, finančnega posredništva, trgovanja z vrednostnimi papirji, projektiranja in inženirstva na stanovanjskem področju, da o elektrogospodarstvu, kamor ga je zaneslo po letu 2000, niti ne govorimo. Kopač je namreč še vedno član nadzornega sveta Eles. Pred tem je bil član nadzornega sveta Ekološkega sklada RS, ki ostaja še nerazkrita zgodba, v njem pa se obrača precej denarja. Povezave so torej obsežne.

Vida Kocjan

Shema prikazuje odnose med podjetji, ki so v navezi z Janezom Kopačem.

T. i. zasavskemu zakonu, iz katerega so denar davkoplačevalcev doslej črpali le izbrani, pa tudi podeljevali so ga izbranci iz vrst LDS in SD, se čas izteka. Denar za Zasavje je nedvomno potreben, vendar Regionalni center za razvoj Zagorje ali pa njegovo vodstvo le nista prava za to, da bi ga delila. Doslej je bilo namreč preveč nepravilnosti, da bi ji- ma to lahko zaupali še naprej.

Sporni zasavski zakon

Pretekli teden so se v javnosti pojavile informacije o tem, da bi morala vlada podaljšati veljavnost t. i. zasavskega zakona, po katerem se je iz državnega proračuna na račune nekaterih podjetij in ustanov v Zasavju v preteklih letih nateklo več milijard tolarjev. Tako je državna Slovenska tiskovna agencija (STA) v soboto objavila daljši prispevek z naslovom Pozitivni učinki zasavskega zakona osnova za njegovo podaljšanje. V prispevku je STA objavila predvsem tisto, kar je novinarju STA povedal Tomo Garantini, direktor Regionalnega centra za razvoj Zagorje. Dejal je, da so učinki izvajanja zakona razmeroma ugodni, od začetka izvajanja zakona v letu 2001 pa do konca lanskega leta naj bi jim bilo s pomočjo tega zakona s pre zaposlovanjem rudarjev v regiji uspelo ustvariti okrog 400 novih delovnih mest, letos pa naj bi jih zagotovili še 100. Garantini je še dodal, da "uradnih političnih pobud na temo podaljševanja aktivnosti v okviru zasavskega zakona doslej še ni bilo, čeprav naj bi podaljšanje zapiranja rudnikov predstavljalo dobro osnovo za podaljšanje tudi tega dela zakona". Dejal je še, da je "sicer učinke zakona, ki ga izvajajo predzadnje leto, težko že danes ocenjeva-

ti, saj naj bi bile njegove pozitivne posledice vidne šele čez leta". S podatki o uspešnosti skušajo državi dokazati, da je smiselno projekt (to je podaljšanje veljavnosti zakona) nadaljevati. To menda nameravajo storiti po počitnicah, ko bodo dosedanje "uspehe" predstavili tudi vladi. Po Garantinijevih besedah so s pomočjo tega zakona in prek zasavske garancijske sheme razvili tudi primerne finančne vzpodbude znotraj Zasavja, ki so primerljive z evropskimi.

Denar bogatašem, ne pa za razvoj

S strani večine podjetnikov iz te-

ga dela Slovenije pa je o porabi denarja po t. i. zasavskem zakonu in o načinu delovanja centra, ki ga vodi Garantini, slišati povsem drugačne informacije. O centru smo pisali že lani ob spremljanju dela zagorskega podjetja Ultra in nekaterih drugih zasavskih podjetij in ugotavljali, da center sicer deli denar, vendar le izbranim podjetjem, novih delovnih mest pa je v Zagorju doslej ustvaril bore malo. Predvsem pa denarja niso dobili tisti, ki bi bili do njega upravičeni. Po pripovedovanju nekaterih zasavskih podjetnikov niso imeli pravnobene možnosti za to. Denar, tega

je bilo v letih od 2001 do 2004 več kot 3 milijarde tolarjev, je bil namenjen le izbrancem. Med prejemniki denarja po t. i. zasavskem zakonu sta bila na primer Ultra in Studio Moderna. Prva je v solasti Miloša Urbanije, druga pa v lasti Sandija Česka, Kučanovega spremljevalca v Forumu 21. Prav za Moderno je značilno, da ima v Zagorju le sedež, poslovne prostore pa naj bi bile v celoti preselelili na Koprsko. A pojdimo po vrsti.

Kaj sploh je zasavski zakon?

Zasavski zakon oziroma program ukrepov za razvojno prestrukturiranje regije je začel veljati leta 2001, denar pa se je iz državnega proračuna v Zasavje prelivaval predvsem prek Regionalnega centra za razvoj Zagorje, ki ga vodi Garantini. Najprej je slo za dveletni zakon, za katerega je takratna vlada najprej predvidela milijardo tolarjev, v začetku leta 2003 pa je bila ta proračunska postavka znižana na 850 milijonov tolarjev. Hkrati s spremembo in dopolnitvijo zasavskega zakona se je programsko obdobje podaljšalo za dve leti, tako da kljub zniževanju letnih zneskov sofinanciranja razvojne prestrukturiranja regije skupna vsota ostaja enaka; to je 4,9 mili-

Poslovanje na pol zasebne družbe Regionalni center za razvoj Zagorje

Leto	Celotni prihodek	Čisti dobiček	Št. zaposlenih
1997	34,6	16,5	0
1998	41,4	0	0
1999	144,0	1,5	22
2000	150,9	2,6	17
2001	193,5	19,4	17
2002	305,3	33,9	17
2003	302,5	29,8	19

(v milijonih tolarjev)

Ustanovitev družbe: januar 1997

Ustanovitelji: Eti, d. d., Mehanika Trbovlje, d. d., Območne obrtne zbornice Litija, Trbovlje, Zagorje, Občine Hrastnik, Litija, Zagorje, Republika Slovenija, RTH, d. o. o., Trbovlje, Spekter, d. o. o., Studio Moderna, Svea, d. d., TET, d. o. o., Tomo Garantini, Ultra Zagorje, Zavarovalnica Triglav, d. d., Območna enota Trbovlje

Direktor: Tomo Garantini

jarde tolarjev, denar pa se bo razdeljeval do porabe – predvidoma do leta 2006. Po podatkih s spletne strani t. i. Garantinijevega centra je bilo do konca lanskega leta porabljenih dobre 3 milijarde tolarjev. Zanimivo je, kdo vse vodi omenjeni center. Ta ima poleg direktorja še programski odbor, ki kot krovni organ vsebinsko usmerja pripravo in izvajanje regionalnega razvojnega programa. Sestavlja ga 31 predstavnikov ministrstev, vključenih občin, zasavskih podjetij in zainteresiranih ustanov. Predsednik odbora je mag. Stojan Binder, člani pa so: Jelka Arh, Staša Baloh Plahutnik, Bogdan Barovič, Aleš Berger, Ljubo Cvar, Zdenko Fritz, Tomo Garantini, Tomaž Gradišek, Miran Jerič, Mirko Kaplja, Sonja Klopčič, Alojz Koncilija, Rudi Kozlevčar, Franci Kremžar, Franc Lesjak, Franci Lipoglavšek, Oto Muzga, dr. Andro Ocvirik, Samo Pajer, Rado Perger, Jože Renko, Borut Slanšek, Jože Smrkolj, Helena Šolar, mag. Mojca Šteblaj, mag. Miroslav Štrajhar, Matjaž Švagan, Tea Urbanija, Lijana Vidic Ristič in Janez Vidmar. Nekateri so v svetu zato, ker zastopajo ustanovitelje centra, med njimi pa so tudi takšni, ki nastopajo v dvojnih vlogah. Na eni strani odmerjajo denar, na drugi se pojavljajo kot prejemniki pomoči, seveda posredno, saj so direktorji, ustanovitelji ali solastniki družb, ki prejemajo denar iz centra.

RCR delno v zasebni lasti

Regionalni center za razvoj (RCR) je registriran kot družba z omejeno odgovornostjo, njegova dejavnost pa je podjetniško in poslovno svetovanje (skrajšano). Med ustanovitelji družbe so vse zasavske občine, območne obrtne zbornice, Republika Slovenija, nekaj večjih delniških družb v Zasavju, Zavarovalnica Triglav, Studio Moderna (vodi ga Sandi Česko) in Ultra. Po podatkih za leto 2003 ima RCR 19 zaposlenih z letnim prihodkom 302 milijona tolarjev in 29,9 milijona tolarjev dobička. RCR je med prejemniki državnih nepovratnih sredstev. Samo v analizi javnih razpisov za razvoj podjetniškega sektorja in

Državni denar so prejela tudi podjetja v zasebni lasti, ki jih vodijo eldesovi ljudje (Ultra, RCR Zagorje, MTO in druge).

konkurenčnosti ministrstva za gospodarstvo za leto 2003 (oktobra 2003 jo je pripravil Vesko Andrič, višji svetovalec) smo zasledili, da je RCR iz tega vira lani prejel 3,699.086 tolarjev državne pomoči. Spomnimo, da analize niso objavljene za vse razpise ministrstva, kar pomeni, da smo znesek skoraj 4 milijonov tolarjev za RCR našli naključno. RCR ima izdelano svojo spletno stran, s katere lahko razberemo, da objavlja vse razpise za tehnične in finančne podjetniške spodbude, sodeluje pa tudi pri različnih projektih, kot so razvoj podeželja, turizma, okolje in prostor ter podobno. Še največ informacij smo našli v reviji Razvoj. Revijo v 3.000 izvodih izdaja RCR in je brezplačna. Vendar pa RCR ni edina tovrstna družba v tem delu države. Julija 2001 je bil v Hrastniku

ustanovljen Regionalni tehnološki center Zasavje. Lastniki družbe, ki je leta 2002 imela 2 zaposlena, ustvarila pa sta 55,7 milijona tolarjev celotnega prihodka in minimalno izgubo, so podobni kot v primeru RCR, ki je tudi solastnik hrastniške družbe. Solastnik družbe je tudi Oria Computers iz Zagorja. Tudi ta družba je v razpisu za razvoj podjetniškega sektorja in konkurenčnosti ministrstva za gospodarstvo lani prejela 11,2 milijona tolarjev državne pomoči (vir: Analiza javnih razpisov za leto 2003, spletna stran ministrstva za gospodarstvo, avtor Vesko Andrič).

Kršitve in pomanjkljivosti pri izvajanju zakonov

Na eni strani imamo t. i. zasavski zakon, po katerem se bo na to področje prelilo 4,9 milijarde tolar-

jev, hkrati pa je bilo za zapiranje Rudnika Zagorje predvidenih slabih 15 milijard tolarjev denarne pomoči; k temu je treba pristeti še 35 milijard tolarjev za zapiranje Rudnikov Trbovlje in Hrastnik. Po podatkih poročila Računskega sodišča RS o reviziranju Rudnika Zagorje je razvidno, da je rudnik samo do konca leta 2000 prejel 11,2 milijarde tolarjev, denar pa še vedno priteka. V tem znesku je bil del denarja namenjen za prezaposlovanje nekdanjih zaposlenih v rudniku. Za to bi moral poskrbeti Regionalni center za razvoj Zagorje, vendar so revizorji lani ugotovili, da je bil delež izpolnitve programa prezaposlovanja "komaj 52-odstoten". Tudi sicer ugotavljajo, da je prezaposlovanje nekdanjih zaposlenih v rudniku izredno problematično.

Za konec

Iz vseh navedenih podatkov je razvidno, da je v Zasavje v zadnjem desetletju priteklo veliko denarja, pravih učinkov pa ni videti. Celo Garantini priznava, da "se učinkov ne da izmeriti na kratek rok in da bodo vidni čez leta". Po drugi strani pa je Zasavje (podobno kot marsikatera druga regija) nedvomno potrebno pomoči, zato bi zdajšnja vlada morala razmisliti predvsem o tem, ali se ta pomoč deli prek prave ustanove. RCR je doslej s svojim vodstvom dokazal, da nikakor ni bil pravi naslov za to.

Vida Kocjan

**Petrolova uprava naj bi name-
raval skoraj petkrat prepla-
čati zastarela skladišča na
Hrvaškem. Kupnino bi zavaro-
vali s kršem. Petrolova uprava
načrtuje nakup rezervoarjev
za skladiščenje naftnih deri-
vatov v sosednji Hrvaški.**

Na prvi pogled se zdi to logična poteza, saj Petrol že več let (ne preveč uspešno) posluje tudi v naši južni sosedbi. Pogoji nakupa in nekatere druge okoliščine načrtovanega posla pa se z vidika dobrega gospodarja zdijo vse prej kot logični.

Nepremičnine, ki jih želi kupiti Petrolova uprava, so v industrijski coni Žitnjak v Zagrebu.

Nespametni nakup

Nepremičnine, ki jih želi kupiti Petrolova uprava, so v industrijski coni Žitnjak v Zagrebu. Njihov lastnik je petrokemijsko podjetje DIOKI, ki je eden največjih hrvaških izvoznikov. Ob tem povejmo, da je nekdaj enovito podjetje razdeljeno na dve družbi, saj poleg Diokija iz Zagreba v Omišlju na otoku Krku posluje še sestrška družba DINA, procesna industrija. Podjetji večinsko obvladuje firma zelo podobnega imena (Dioki holding) s sedežem v švicarskem kantonu Zug. Upošteva, da je Zug t. i. off shore območje (za katera je poleg zelo nizkih davkov značilna tudi anonimnost dejanskih lastnikov podjetij in slaba preglednost finančnih transakcij), je praktično nemogoče določiti pravega lastnika Diokija in njegove poslovne navade.

Nelogični načrti Petrolove uprave

Petrol se je z Diokijem prvotno pogovarjal za nakup 101.000 kvadratnih metrov zemljišča s pripadajočimi rezervoarji in instalacijami. Cena za te nepremičnine je bila takrat 2.245.000 evrov (od tega: 810.000 evrov za zemljišče, 700.000 evrov za upravno stavbo in 735.000 evrov za rezervoarje, instalacije in drugo opremo). To pomeni 8 evrov na kvadratni meter.

Kasneje se je vodstvo Petrola dogovorilo za nakup zemljišča večje površine (236.000 kvadratnih metrov), kar ob ceni zemljišča iz prvega cenilnega poročila pomeni, da bi morala biti poštena tržna vrednost nepremičnin 3.323.000 evrov. Toda tokrat je dogovorjena cena kar 15 milijonov evrov oziroma skoraj petkrat višja. Za tako veliko razliko v ceni ni videti nobene razumne utemeljitve. Argument, da Petrol nujno potrebuje skladišča na Hrvaškem, sicer drži, vendar pa ne za vsako ceno. Razlika je zares prevelika, da bi jo lahko upravičila potreba po skladiščih.

Naj omenimo še, da se vrednost zemljišča brez gradbenega dovoljenja na območju industrijske cone Žitnjak giblje od 7 do 10 evrov na kvadratni meter. Vrednost zemljišča z gradbenim dovoljenjem, namenjenega za graditev poslovnih objektov, na tem

območju pa znaša 30, največ 40 evrov na kvadratni meter. Če zaokrožimo in povzamemo bistvo, je cena, ki jo plačuje Petrol (ob upoštevanju vrednosti iz cenilnega poročila za tehnološke instalacije 735.000 evrov in upravno stavbo 700.000 evrov), veliko večja in znaša kar 57,5 evra na kvadratni meter. Velikanska razlika v zneskih je torej več kot očitna.

Ničvredna in zastarela skladišča

Povedati moramo tudi, da po izjavah cenilcev, ki so ocenjevali tehnološki del skladišča (v katerega spadajo rezervoarji, cevovodi, črpalke, pretakališča, polnilnice), naj bi bila tržna vrednost tega dela enaka ničli. To argumentirajo z dejstvom, da so rezervoarji in instalacije stari že 40 let in zato povsem dotrajani ter tehnološko, ekološko kot varnostno neuporabni in zrelji za odstranitev. Petrol

bo torej poleg kupnine moral verjetno precej denarja nameniti še za odstranitev starih rezervoarjev in graditev novih skladiščnih zmogljivosti. Drugi očitke, da skladišče, četudi ga Petrol kupi, ni primerno za skladiščenje naftnih derivatov. Skladišče je bilo namreč projektirano in zgrajeno kot vstopno skladišče kemikalij, potrebnih za proizvodni proces v tovarni, in ne za bencin ali nafto. Pomemben je tudi očitke, da imajo rezervoarji vsak zase majhno prostornino, kar posledično pomeni večje stroške za manipulacijo z gorivi oziroma pretakanje med rezervoarji. Skupno gledano pa so zmogljivosti skladišč tudi veliko

Skladišča so prevelika za Petrolov obseg poslovanja na Hrvaškem.

Zakaj se Petrolova uprava loteva tega spornega posla?

Vloga nadzornega sveta

večje od Petrolovih dejanskih potreb na Hrvaškem. Petrol ima namreč v tej državi le osemnajst bencinskih servisov, kupuje pa zmogljivosti, ki bi zadostovale za do 200 servisov. Zakaj bi torej Petrol naložil sredstva v zmogljivosti, ki bodo verjetno v veliki meri neizkoriščene?

Del infrastrukture bo uporabljala konkurenca

To pa še ni vse. V skupni površini 236.000 kvadratnih metrov je tudi približno 76.000 kvadratnih metrov zemljišča, na katerem je železniška infrastruktura (tiri, pretakališča, tehnična, ranžirna postaja ...), ki je v svojem obsegu za potrebe Petrola preobsežna in zato nepotrebna. Postavlja se vprašanje, zakaj Petrol kupuje toliko zemljišča, če mu bo to le v breme. Petrol bi se lahko za uporabo te infrastrukture dogovoril drugače, na primer za najem, služnost ali celo za brezplačno uporabo. Na tem zemljišču ima svoja osnovna sredstva – železniške tirne – tudi INA, s katero je bil Dioki v sodnem sporu, vendar so spor pred nedavnim rešili tako, da INA ostaja lastnica železniških tirov na skorajšnjem Petrolovem zemljišču. Pri tem ne smemo prezreti, da je INA na domačem trgu Petrolu zelo velik in brezobziren tekmelec. Za primer povejmo, da so na Ininih črpalkah, ki poslujejo v bližini Petrolovih bencinskih servisov, cene nižje kot na preostalih Ininih črpalkah, samo da bi čim bolj zatrle prodajo Petrola. Petrol želi vseeno kupiti zemljišče, s katerim bo pravzaprav upravljal njegov tekmelec, sam pa bo vse to kljub investiranemu denarju lahko opazoval zvezanih rok.

Pogodba tik pred podpisom

Kljub vsem velikim in tehtnim dvomom je ta sporni posel tik pred sklenitvijo. Predpogodbo o nakupu zemljišča je Petrol trgovina, d. o. o., podpisal 21. junija. V imenu Petrola jo je podpisal Igor Meh, predsednik uprave Petrola trgovine, d. o. o., Zagreb. Petrol se je strinjal, da kot poroštvo za vplačano kupnino (v predpogodbi kot predujem v višini 15 milijonov evrov) vpiše hipoteko na zemljišču Dine, procesne industrije v Omišlju na Krku. Gre za zemljišče s skupno površino nekaj manj kot

K sreči nadzorni svet Petrola ni zadovoljen s pojasnili uprave o spornem načrtovanem nakupu skladišč in zemljišča v industrijski coni Žitnjak na Hrvaškem. Predsednik nadzornega sveta Petrola Jože Zagožen je poudaril, da se jim sama zamisel za nakup sicer ni zdela sporna, sporna pa so se jim zdela vprašanja glede cenitve in nekaterih pogojev nakupa. Zato je nadzorni svet vztrajal, da plačila ne bo, dokler se vsa vprašanja ne razčistijo in dobijo odgovore. O spornem nakupu zemljišča bo nadzorni svet govoril na naslednji seji, pri tem pa pričakuje še nekaj odgovorov uprave. Razplet še ni znan, saj prihaja do neenotnosti tudi znotraj nadzornega sveta. Iz različnih razlogov (preteklih ali prihodnjih poslov s Petrolom, želje po dokazovanju neodvisnosti, osebnih razprtij med člani nadzornega sveta ...) namreč z upravo paktirajo celo nekateri nadzorniki, ki jih je imenovala vlada.

Predsednik nadzornega sveta Petrola dr. Jože Zagožen

130 hektarjev krša, na katerem so v preteklosti hoteli postaviti petrokemijsko industrijo (gre za industrijsko zemljišče in ne za zemljišče, primerno za stanovanjsko ali turistično graditev). Petrol se bo vpisal na hipoteko na drugo mesto, saj je na prvem vpisana banka HYPO. Petrol mora v osmih dneh od vpisa hipoteke na Diokijev račun nakazati 15 milijonov evrov. V ta namen je pri notarju deponirana izjava banke HYPO, da bo po nakazilu celotne kupnine zbrisala pombo na nepremičnini, na katero Petrol trgovina vpisuje hipoteko. Ta

čas naj bi bil Petrol trgovina na prvem mestu kot hipotekarni upnik. Ob vsem naštetem je sporno tudi to, da za omenjeno zemljišče ni bilo narejene cenitve. Izračun nam pove, da ob predpostavki, da je cena zemljišča 8 evrov na kvadratni meter (kot v Zagrebu, vendar je cena zemljišča na tem območju občutno nižja), znaša hipotekarna vrednost 10,400.000 evrov. Petrol bi torej kupnino v višini 15 milijonov evrov zavaroval s hipoteko v višini 10,4 milijona evrov. Praksa dobrega gospodarja je, da se pri vpisu hipotekarni upnik vpiše na last-

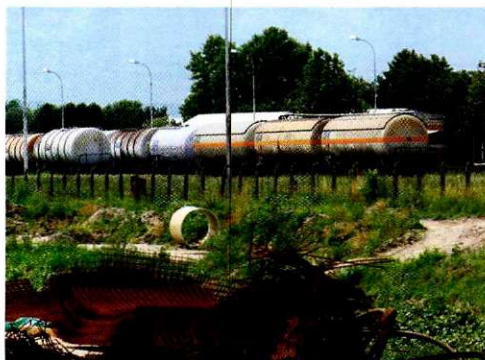
nino z najmanj 150-odstotno vrednostjo sklenjenega posla, Petrol pa namerava za zavarovanje vzeti hipoteko na napremičnine, ki imajo najverjetneje vrednost v višini le okoli 70 odstotkov sklenjenega posla.

Petrol naj bi celotno kupnino nakazal v osmih dneh od vpisa v zemljiško knjigo kot hipotekarni upnik. Če bo Petrol Diokiju nakazal kupnino pred tem datumom in se kasneje odločil, da zaradi prej naštetih razveznih določb odstopa od posla, bo Petrol ostal brez 15 milijonov evrov, vendar z vknjižbo kot hipotekarni upnik na Krku. Kaj bo v tem primeru Petrol počel z zemljiščem, ki je verjetno vredno manj od vplačanega zneska?

Če upoštevamo vse navedeno, se postavlja veliko vprašanje, zakaj se vsem dvomom navkljub Petrolovi upravi tako mudi s poslom, ki je videti močno sporen, če ne celo škodljiv za podjetje. Logične razlage ni mogoče prav lahko najti. Ali je morda odgovor v dejstvu, da bi kupnina v primeru sklenitve posla šla v Švico, tam pa bi se zavoljo t. i. off shore sistema poslovanja za njo izgubila vsaka sled? Se v 15 milijonih evrov nemara skriva tudi večmilijonska odpravnina v evrih za osebo, ki je po menjavi vlade postala nezaželen v Petrolu? **Denis Vengust**

Skladišča, ki jih kupuje Petrol na Hrvaškem, so zastarela in neprimerna za skladiščenje naftnih derivatov.

Petrol kupuje tudi nepotrebno železniško infrastrukturo.

Pravi lastniki Diokija so skriti za švicarskim podjetjem.

S pripravo sprememb zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju vladna koalicija uresničuje obljube, zapisane v koalicijski pogodbi, da bo še v letošnjem letu zakon popravila tako, da se bodo pokojnine usklajevale z rastjo plač. Upokojenci so lahko zadovoljni, kajti če bi obveljal zdajšnji (eldeesov) način usklajevanja, bi čez nekaj let namesto pokojnine prejeli le še "socialno podporo".

Pokojninski popravki

Veljavni zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju je bil sprejet leta 1999, sprejele pa so ga stranke, ki so tedaj sestavljale vladno koalicijo, to je LDS, SD, SLS in DeSUS. Zakon, ki je bil hkrati podlaga za izpeljavo reforme pokojninskega sistema, je bil med upokojensko generacijo in njenimi organizacijami sprejet pozitivno, saj je bilo v njem zapisano tudi določilo, da se rast pokojnin usklajuje z rastjo plač, vendar zadovoljstvo ni trajalo dolgo. Že dva meseca po volitvah leta 2000 je takratna vladna koalicija, v kateri so bile znova LDS, SD, SLS in DeSUS, kljub nasprotovanju upokojencev in Ekonomsko socialnega sveta zakon

spremenila tako, da se rast pokojnin ni več usklajevala z rastjo plač, kar je v praksi pomenilo, da so pokojnine začele počasi zaostajati za rastjo plač. Slednje je očitno zmotilo novo vlado, zato je pred dvema mesecema napovedala, da namerava sedanjni način usklajevanja pokojnin spremeniti. Kot je takrat dejal minister za delo, družino in socialne zadeve Janez Drobnič, naj bi s tem koalicija uresničila svoje obljube, dane v koalicijski pogodbi, hkrati pa bi s takšnimi spremembami ustavila slabšanje gmotnega položaja upokojencev. "Njihove pokojnine v zadnjih letih v primerjavi s plačami čedalje bolj padajo, zato je tre-

ba nujno nekaj spremeniti. Če bo v veljavi ostal zdajšnji način usklajevanja, bodo upokojenci čez 20 let dobili le še tretjino današnjih pokojnin, kar pa ne more biti sprejemljivo," je dejal Drobnič. Čeprav je bila takšna napoved koalicije deležna očitkov opozicije, čes da gre za demagogosko potezo vlade, ki bi lahko dolgoročno povzročila kolaps v pokojninski blagajni, se vladna koalicija ni spustila zmeti in je predlog sprememb zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju poslala v državni zbor. Slednji naj bi spremembe obravnaval še na juljski seji, ki se je začela v ponedeljek. Ker so spremembe zakona koalicij-

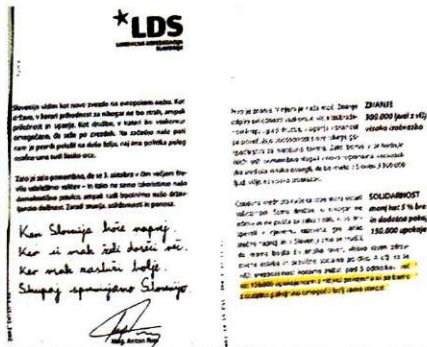
sko usklajene, lahko pričakujemo, da bodo na koncu tudi sprejete.

In kaj prinašajo predvidene spremembe zakona?

Če bodo sprejete vse spremembe zakona, se pri pokojninah obeta več novosti. Tako predlog predvideva, da se bodo pokojnine usklajevale glede na rast povprečnih mesečnih plač pri pravnih osebah, in sicer dvakrat letno. Prva uskladitev se bo izvedla februarja, kar bo pomenilo, da bodo upokojenci poleg usklajene pokojnine za februar dobili še poračun uskladitve za januar. Druga uskladitev se bo izvedla novembra, po njej pa bodo upokojenci poleg usklaje-

Kot je na tiskovni konferenci pretekli teden dejala poslanka SDS Alenka Jeraj, vlada s spremembami pokojninskega zakona samo popravlja napake prejšnje vlade.

Opozicijska LDS, ki spremembam zakona nasprotuje, je očitno pozabila na obljube, ki jih je dajala upokojencem še pred zadnjimi volitvami.

Upokojenci so lahko veseli, da se je oblast v Sloveniji zamenjala. Če bi vlado še naprej vodila LDS, bi bil čez nekaj let njihov gmotni položaj verjetno precej ogrožen.

Vladna koalicija s spremembo zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju izpolnjuje obljube, da se bo rast pokojnin usklajevala z rastjo plač.

ne pokojnine za november dobili še poračun uskladitve za preostalih deset mesecev. Ta poračun bi bil po dosedanjem predlogu upokojenecem izplačan v času, ko zaposleni prejema božičnice in druge dodatke ob koncu leta, v času torej, ko bi jim zaradi bližajočih se praznikov prišel najbolj prav. Predlog sprememb zakona predvideva, da bi se ob prvem usklajevanju, to je februarja, pokojnine povešale oziroma znižale za največ toliko odstotkov, za kolikor se je mesečno povprečje plač, izplačanih za preteklo koledarsko leto, povečalo ali zmanjšalo v primerjavi z mesečnim povprečjem plač, izplačanih v predpreteklem letu, pri drugem usklajevanju pa bi rast oziroma znižanje pokojnin znašala toliko odstotkov, za kolikor se je mesečno povprečje plač, izplačanih pri pravnih osebah za obdobje januar-september tekočega leta, povečalo ali zmanjšalo v primerjavi z mesečnim povprečjem plač, izplačanih pri pravnih osebah za isto obdobje prejšnjega leta. Ali če vse skupaj prikažemo s konkretnimi številkami: upokojenec, ki zdaj prejema

86.000 tolarjev pokojnine, bi prihodnje leto dobil dobrih 4.000 tolarjev več, upokojenec s 115.000 tolarji pokojnine pa bi dobil 5.500 tolarjev več.

Letni dodatek - temeljna pravica

Poleg spremenjenega načina usklajevanja pokojnin z rastjo plač predlog sprememb zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju prinaša tudi novosti pri t. i. letnem dodatku. Tako zakon letni dodatek uvaja kot eno izmed temeljnih pravic upokojenec, izplačeval pa bi se v dveh višinah; višjega bi prejeli tisti, ki prejema enako ali nižjo pokojnino od najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo, nižjega pa tisti, katerih pokojnina je višja od najnižje pokojnine za polno delovno dobo. Po dosedanjem predlogu bo letni dodatek mogoče tudi povešati, vendar le do takrat, ko bo dosegel 75 odstotkov regresa za letni dopust, ki ga v posameznem letu prejmejo zaposleni v javnem sektorju.

Po izračunih ministrstva za delo bodo spremembe zakona imele tudi finančne posledice. Tako bo treba po besedah finančnega ministra Andreja Bajuka pred parlamentarno komisijo za nadzor nad proračunom in javnimi financami v pokojninski blagajni v letošnjem letu zagotoviti dodatne 5,4 milijarde tolarjev, prihodnje leto 14,3 milijarde, leta 2007 17,4 milijarde, leta 2008 25,5 milijarde, v letu 2009 pa 28 milijard tolarjev. Čeprav bodo takšne spremembe za pokojninsko blagajno pomenile kar precejšen izdatek, je po drugi strani res, da je vlada na področju pokojnin morala nujno nekaj spremeniti. Pokojnine so namreč v zadnjih letih glede na plače precej upadle, in če bi se ta trend nadaljeval, bi upokojenci čez nekaj let namesto pokojnin prejeli le še "socialno podporo". To pa ne bi bilo pravično.

Aleš Kocjan

Drugo mnenje

Pretekli teden sta Slovenijo obiskala ustanovitelj in predsednik svetovne mreže Second Opinion International Eldad Halevy in strokovni direktor zdravnikov te mreže dr. Zvi Zahavi.

Skupaj z dr. Silvio Samarino Lovrič, predstavniko Drugega mnenja Slovenija, in Robertom Srako, predstavnikom Vzajemne, so predstavili možnost, kako lahko tudi slovenski bolniki v primeru bolezni ali diagnoze za drugo mnenje povprašajo znane tuje strokovnjake. Namen drugega mnenja je, da bolnik sam ali skupaj s svojim zdravnikom za svojo bolezen ali poškodbo poišče dodatno medicinsko mnenje neodvisnega domačega ali tujega strokovnjaka, ki mu pripravi svoje mnenje glede diagnoze, načina zdravljenja, morebitnega operativnega posega, interpretacije radioloških slik in podobno. Bolniki potrebujejo drugo mnenje, da odpravijo dvome o tem, ali je določena diagnoza popolnoma pravilna in ali je načrtovano zdravljenje res najboljši. Za drugo mnenje lahko zaprosijo vsi, mladi in starejši, ki so v dilemi ali tiski in iščejo

najboljše možnosti zdravljenja svoje specifične bolezni. Drugo mnenje lahko pridobijo na katerem koli medicinskem področju od vseh kirurških, internističnih vej do radiologije, patologije, dermatologije, psihiatrije, pediatrije, onkologije pa tudi stomatologije. Na vseh teh področjih imajo bolniki, če so v dilemi glede bolezni in zdravljenja, možnost, da za drugo mnenje povprašajo znane strokovnjake iz tujine, ki lahko priporočijo povsem druga zdravlila ali način zdravljenja, lahko pa z drugim mnenjem samo potrdijo prvotno postavljeno diagnozo.

Eldad Halevy je na tiskovni konferenci dejal, da je Second Opinion International (SOI) mednarodna mreža, ki vključuje izpostave za pridobitev drugega mnenja v številnih državah. v Sloveniji je to Drugo mnenje Slovenija. SOI vse svetovne izpostave povezuje z uglednimi tujimi bolnišnicami, kar omogoča več-

jo dostopnost do medicinskega znanja in izkušenj zdravnikov specialistov na področju zdravljenja in raziskovanja bolezni. Povezani so z nekaterimi najboljšimi bolnišnicami na svetu, kot sta na primer bolnišnica v Clevelandu in Filadelfiji. Dr. Zvi Zahavi pa je dodal, da po njihovih izkušnjah ljudje za drugo mnenje ne zaprosijo več le v primeru hujših bolezni, ampak tudi pri manjših težavah, kot so težave s kožo in podobno. Medtem ko je pridobivanje drugega mnenja v tujini že zelo uveljavljeno, se v Sloveniji bolniki s to možnostjo seznanjajo v zadnjih letih, čeprav je projekt Drugo mnenje v Sloveniji navzoč že od leta 1998. Zdravnica Silvia Samarina Lovrič je dejala, da slovenski bolniki navadno poiščejo drugo mnenje le v primeru resnejših bolezni, največkrat zaradi rakavih obolenj, pri boleznih srca in ožilja, nevroloških motnjah in podobno.

O dodatnem medicinskem mnenju neodvisnega strokovnjaka

Preprostejši in cenejši dostop do pridobitve drugega mnenja je z letošnjim letom omogočila Vzajemna, ki je vse svoje zavarovance brezplačno včlanila v sistem drugo mnenje. To pomeni, da zavarovancem Vzajemne za članstvo v tem sistemu ni treba plačevati članarine. Kot člani pa lahko drugo mnenje pridobijo po znižani ceni, ki praviloma znaša med 11 in 40 tisoč tolarjev, le v izjemnih primerih je ta cena višja. Polna cena, ki jo morajo plačati nečlani, namreč znaša med 80 in 190 tisoč tolarji, v nekaterih primerih celo več, tudi do 400 tisoč tolarjev. Postopek pridobitve drugega mnenja je preprost: ko bolnik (zavarovanec Vzajemne) potrebuje drugo mnenje, se lahko oglasi v poslovalnici Vzajemne ali pokliče na brezplačno telefonsko številko 080 20 60. Vzajemna te podatke posreduje na Drugo mnenje Slovenija, ti pa nato storijo vse potrebno, da stečejo nadaljnji postopki. V. K.

Pokojnine so realno padale

Povprečna starostna pokojnina je v letu 2000 znašala 91.806 tolarjev, kar je bilo 76,1 odstotka povprečne plače. Do leta 2004 se je povprečna starostna pokojnina povečala le za 29,5 odstotka, povprečna plača pa se je v istem obdobju povečala za 39,6 odstotka. Razmerje med povprečno starostno pokojnino in povprečno plačo je tako namesto 76,1 odstotka iz leta 2000 v letu 2004 znašalo samo še 70,6 odstotka. Če zakona ne bi spremenili in bi se takšen trend nadaljeval, bi čez dvajset let povprečna pokojnina znašala le še okoli 30 odstotkov povprečne plače.

Parkirna mesta so v mestnih središčih Slovenske Istre redka dobrina, kar domačini med turistično sezono še posebej občutijo. V Izoli so aprila stanovanjci dveh ulic v ožjem središču čez noč ostali brez parkirišč.

V začetku aprila je občinska uprava seznanila stanovalce Kopališke in Kumarjeve ulice v neposredni bližini območja izolskega svetilnika z zahtevo po vrnitvi daljinskih upravljavcev, s katerimi so odpirali rampo in imeli dostop do svojih domov. Odločitev je padla brez poprejšnjih pogovorov s stanovalci in brez dogovora s krajevno skupnostjo.

Fotografije: Milja Volčansek

Privilegij ali kratenje p

Sprememba prometnega režima naj bi postala nujna zaradi sprememb, ki jih je 1. januarjem prinesel novi zakon o varnosti v cestnem prometu (ZVCP). V skladu z njim je vsak stanovalček – uporabnik daljinskega upravljavca, s katerim si je odprl pot na območje onkraj rampe proti Svetilniku, v prekršku, saj za območje velja prepoved prometa za vsa vozila.

Leta 1998 je bilo območje Svetilnika določeno kot območje za pešce, v skladu s tem pa so postavili rampo. Tedaj so stanovalci z občino sklenili pogodbo o najemu daljincev.

Obrazložitev preklica pogodbe in spremembe frekvence za upravljanje z rampo, ki je stanovalce po njihovih besedah "zaprl v geto", je, da pogodba ni zagotavljala pravice do rezerviranega parkirišča, ampak le možnost parkiranja, "kolikor je to dopuščala prometna signalizacija in so bile za to dane prostorske zmogljivosti". Pogodbe so bile sklenjene za določen čas z možnostjo vsakoletnega podaljšanja, zadnja pa se je iztekla konec leta 2004. Komisija za tehnično urejanje prometa v občini Izola je na predlog policije, ki je opozorila na nejasno signalizacijo, sprejela sklep, da ostane območje

je zaprto tudi za promet stanovalcev. V obrazložitvi je poudarjeno, naj stanovalci spremembo sprejmejo z razumevanjem, da bi košček Izole, "ki nam ga zavida vsa Slovenija", ohranili idilično urejen.

Domačini so najprej protestirali s peticijo, v kateri so predlagali, da se prostor ohrani za parkiranje izključno za stanovalce, a so naleteli na gluh ušesa. Sledilo je brezplodno srečanje z županjo Bredo Pečan, ki je po besedah stanovalcev utišala vsak nasprotni glas. Sredi prejšnjega meseca so se uresničile napovedi občine, saj so zamenjali frekvenco rampe in s tem stanovalcem preprečili dostop. Kot zadnje dejanje so stanovalci nekaj dni kasneje na izolsko policijsko postajo naslovili predlog za pregon županje in drugih odgovornih. Izolska policija je predlog skupaj z zbrano dokumentacijo 6. julija podala okrožnemu državnemu tožilstvu, tako da še čakamo na odločitev.

Samovolja županje

Pogovarjali smo se s skupino stanovalcev, ki so želeli ostati neimenovani, saj se bojijo

"povračilnih ukrepov". Pečanova velja namreč za izredno zamerljivo.

Novi režim ni življenjski in posega v večdesetletno prakso, po kateri so stanovalci imeli dostop z avtomobili do svojih domov. Parkirišča sama poleg tega niso na sprehajalni poti, ki je zelo široka. Ne gre torej za izbiro med parkiriščem ali sprehajališčem, stanovalci želijo le ohraniti pravico, da se zapeljejo po slabih sto metrih ceste in tako pridejo do svojih parkirišč in garaž. Za stanovalce je nesprejemljivo, da

županja gradi turistično podobo Izole na njihovih plečih. Kot so nam zatrtili, se je območje za pešce v mestnem središču že v preteklosti širilo na ta način – samovoljno in brez vsakršnega posvetovanja s stanovalci in krajevno skupnostjo.

Sporno rampo je občina postavila zaradi turistov. Da bi ohranili dostop do lastnih parkirišč, so jim, tako stanovalci, vsilili pogodbo o nakupu daljincev, ki jih je stala 15 tisočakov na leto. Stanovalci pravijo, da je bil to uvod v nadaljnje posege, do katerih je prišlo lani, ko je ureditev parka pod Kopališko ulico prinesla njeno zoženje, s čimer so stanovalci izgubili nekaj parkirnih mest, občina pa jih ni nadomestila.

Krajani opozarjajo, da so s tem prizadeti predvsem starejši in invalidi, ki predstavljajo približno polovico stanovalcev. Sklicevanje občinskih organov na ZVCP in na občinske odloke zavračajo, ker zakon ne prepoveduje dostopa do parkirišč. Menijo, da gre za samovoljno razlago občinske komisije, ki jo je imenovala županja, da izdela "strokovno" mnenje po njeni volji. ZVCP v 99. členu prepoveduje vožnjo po območjih za pešce, navaja pa tudi izjeme (inter-

Izolska županja Breda Pečan trdi, da bi, če bi ugodila stanovalcem ob Svetilniku, storila krivico drugim Izolanom.

vencija, dovoz), medtem ko smejo "druga vozila zapeljati v območje za pešce le, če je to dovoljeno s predpisano prometno signalizacijo". Če bi torej signalizacijo primerno uredili, bi stanovalci smeli parkirati. Na sestanku krajevne skupnosti so stanovalci predstavili svoja stališča in predlagali rešitve, vendar je pritisk županje v občinskem svetu in v KS prevelik. Sklepi KS po dobrih treh tednih se niso bili objavljani, po mnenju stanovalcev zato, ker na občini niso zadovoljni z njihovo vsebino. Problematičen je tudi postopek za pridobitev dovoljenja za dovoz do stanovanj. Nadzor občinskih redarjev nad tem, kaj občani prevažajo, leti razumejo kot kršenje zasebnosti.

Razloge za ravnanje Pečanove vidijo v preteklih zapletih okrog poz-

skoraj dve desetletji območje za pešce, čeprav je bil ustrezni odlok sprejet pred razmeroma kratkim časom. Ulic, zaprtih za promet vozil, je v mestnem središču kar nekaj, pri čemer je Pečanova spomnila, da krajan sprva spremembam niso bili naklonjeni, a so se sčasoma navadili in sedaj cenijo prednosti, ki jih tak režim prinaša. Ker je stari ZVCP to dopuščal, so 1998 ob razglasitvi območja za pešce okoli Svetilnika dovolili posameznikom dovoz in so v ta namen postavili rampo, ki je za 10 tisočakov letno stanovalcem zagotavljala "najbolj ekskluzivne parkirne prostore v Izoli".

Županja nam je razložila, da jim ni preostalo drugega kot obvestiti prebivalce o spremenjenih okoliščinah in jih pozvati k vračilu daljincev za odpiranje rampe. Na sestanku je županja dejala stanovalcem, da ne more prevzeti odgovornosti za morebitne poškodbe pešcev in kolesarjev s strani voznikov avtomobilov na območju s takim prometnim režimom, zato ne more dopustiti izjem. Podpisnikom peticije je predlagala, naj se obrnejo na katerega od občinskih svetnikov, da bo ta vložil potrebno dopolnilo k odloku o prometnem režimu, ki je bil tedaj v drugi obravnavi. Pečanova poudarja, da noben svetnik pobude ni hotel sprejeti.

Če bi namreč odpravili sedanja območja za pešce, da bi ugodili majhni skupini, bi storili krivico drugim Izolanom, ki prav tako ne morejo z avtomobilom do svojih domov, je prepričana Pečanova. Pogajanja niso mogoča, ker je zakon pač tak, kakršen je. Edina možnost je sprememba prometnega režima, za kar pa županja verjame, da bi ji nasprotovala ve-

Območje, kjer je zdaj onemogočen dovoz domačinom, je na najlepšem delu Izole.

Stanovalci Kopališke in Kumarjeve že leta uporabljajo te garaže za svoja vozila. Jih bodo lahko še uporabljali?

Parkirni prostori pred rampo so v tem letnem času do zadnjega zasedeni. Tudi sicer je parkirnih mest za domačine premalo.

lika večina občanov. Županja priznava, da je prometna ureditev mestnega središča daleč od popolnosti, a je hkrati solidna rešitev. Vsak prebivalec starega mestnega jedra ima namreč dostop do vseh brezplačnih in plačljivih parkirnih mest v središču mesta, za to pa zunaj turistične sezone plača komaj dva tisočaka na mesec.

V središču brez avtomobilov

Pečanova je govorila tudi o dolgoročnem konceptu, ki ga nikoli ni skrivala, to je o postopnem spreminjanju prometnega režima, po katerem bi mestno središče nekoč v celoti postalo območje za pešce. Pri tem se zaveda, da je "število parkirnih mest v mestnem jedru daleč od tistega, ki bi bilo potrebno za vse regis-

trirane avtomobile". Za tak velikopotezni načrt bo treba še zagotoviti številna nadomestna parkirna mesta. Ob tem županja spomni, da je v dveh mandatih zagotovila veliko število novih parkirnih mest v mestnem središču in okoli njega. Reševanje omenjene problematike je bilo netaktno. Očitno gre za ustaljeno prakso izolške županje. Da občine in mesta ne predstavljajo dobro, ji ne more nihče očitati, vendar so način sprejemanja odločitev in posledice načrtovanih posegov vprašljivi. V tem smislu je vredno pretehtati, kakšen razvoj si v Izoli želijo prebivalci, da ne bodo nemara postali ujetniki statusa turističnega kraja, kjer imajo tujci vse pravice, domačini pa se morajo soočiti s posledicami.

Mitja Volčansek

Pravic?

dave Svetilnika, ki je spodletel na referendumu, občinske posege pa je lani ustavil pristojni inšpektor. Sedanje "nagajanje" naj bi bilo tako posledica angažmaja stanovalcev na referendumu. Pravi problem območja za pešce okoli Svetilnika vidijo stanovalci v pomanjkljivem nadzoru redarjev, saj bi ti morali ustavljati voznike skuterjev, ki vozijo po območju za pešce.

Občani proti spremembi prometnega režima

Za pojasnila smo se obrnili tudi na županja. Zatrnila nam je, da je območje pred Svetilnikom dejansko že

PRIMORKA
tv poletite z nami

Trstelj - 67. kanal

Obala - S23 - kabelski sistem v Kopru

- informacije
- šport
- izobraževanje
- kultura
- zabava

Spet potres

Indonezijski otok Sumatro je stresel močan potres, ki je dosegel moč 6,7 stopnje po Richterjevi lestvici. Potres ni povzročil gmotne škode ali zahteval žrtev, je pa številne tamkajšnje

prebivalce zajela panika. Na Tajskem se je ob tem sprožil nedavno nameščen sistem za opozarjanje pred cunami, vendar se je kasneje izkazalo, da ni nevarnosti popotresnih valov in so alarm kmalu preklicali. Epicenter je bil v Indijskem oceanu, 190 kilometrov pred zahodno obalo Indonezije. Tresenje tal so občutili tudi v

mestu Gunung Sitoli na otoku Nias, kjer je potres z močjo 8,7 stopnje 28. marca zahteval več kot 900 življenj. Na Tajskem se je sprožil nedavno nameščen sistem za opozarjanje pred cunami, vendar se je kasneje izkazalo, da ni nevarnosti popotresnih valov, zato so alarm preklicali.

Izrael povabil papeža

Izraelski premier Ariel Šaron je papeža Benedikta XVI. povabil na obisk v Izrael. Povabilo je podal minister za komunikacije Dalia Icik, ki se je kot prvi izraelski predstavnik od izvolitve novega papeža v Vatikanu srečal z Benediktom XVI. Papež je dejal, da je zasut z vabil, da pa bo Izrael na vrhu njegovih prednostnih nalog. Icik je papežu podaril znamko, ki spominja na obisk njegovega predhodnika, papeža Janeza Pavla II. v Izraelu in na palestinskih ozemljih marca 2003. Icik je še dejal, da so imeli Izraelci do Ja-

neza Pavla II. poseben odnos zaradi njegovega prispevka k judovsko-katoliškim odnosom in spravi.

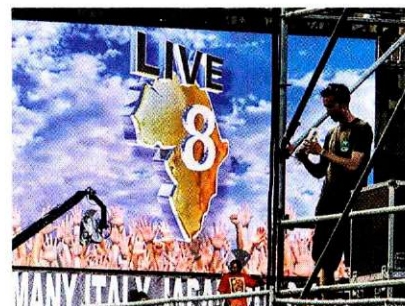
Ukradene umetnine

Iz carigradskega muzeja Topkapi so tatovi nedavno odnesli nekaj umetnin, kar je znova odprlo razpravo o varnosti v tem seraju, palači osmanskih sultanov, ki na leto sprejme več kot milijon obiskovalcev. Tatovi so iz paviljona ob palači odnesli devet umetnin. V drli so skozi streho, za seboj pa so pustili ogromno sledi. Carigradska policija je ustanovila posebno preiskovalno skupino, ki se bo ukvarjala s krajo v enem najprestižnejših muzejev na svetu. Topkapi s haremom in dragocenostmi, ki so shranjene v muzeju, je najbolj obiskana točka turistov, ki zaidejo v nekdanje glavno mesto Turčije. V palači je štiri stoletja prebivala večina sultanov – kar 26 od 36, vse do nastopa Abdul Medžita I. Topkapi so na predlog očeta moderne Turčije Mustafa Kemala Atatürka preuredili v muzej.

Opomin revščini

S koncerti v Londonu in Filadelfiji se je končala največja glasbena prireditve na svetu Live 8. Z vrsto koncertov v devetih mestih na štirih celinah je želela elita rokove glasbe simbolično opomniti na revščino. Glasbeniki Paul McCartney, Bono, Elton John in Jon Bon Jovi, Madonna in Robbie Williams so predsednike držav in vlad pred bližnjim vrhom G 8 na Škotskem pozivali, naj več storijo za najrevnejše, odpišejo dolgove revnejšim državam in povečajo razvojno pomoč Afriki. Prvi koncert Live 8 se je začel v Tokiu, kjer

je nastopila islandska glasbenica Björk. V Johannesburgu so pred okoli 40.000 ljudmi nastopili predvsem južnoafriški glasbeniki. Več kot 200.000 ljudi je v Rimu plesalo na glasbo Zucchera in skupine Duran Duran. V francoskem Versaillesu sta nastopila raper Passi in pevka Shakira. Koncert v Barriju v Kanadi, za katerega so prodali 35.000 vstopnic, je odprl domači pevec Tom Cochrane. Na Rdečem trgu v Moskvi je kakih 20.000 ljudi lahko med drugim prisluhnilo Pet Shop Boys, V Berlinu pa je nastopilo več kot 20 skupin in umetnikov. Ustanovitelji

podjetja Microsoft Bill Gates je cilje projekta Live 8 označil za najboljšo, kar je človeštvo kadar koli naredilo.

Rusija se ne da

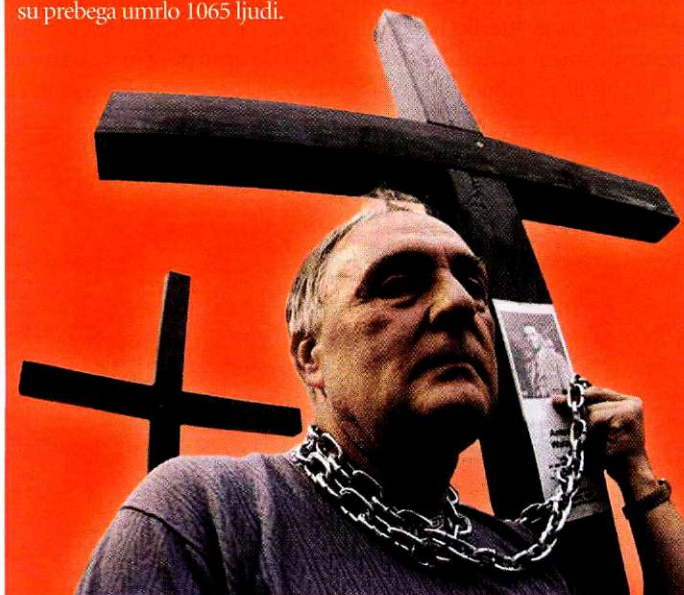
Ruska vlada naj bi do leta 2006 oblikovala posebne ekonomske cone, namenjene spodbujanju investicij, s

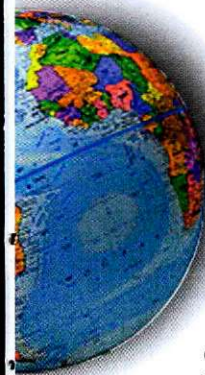

čimer naj bi konkurirala Kitajski in Indiji. Želijo namreč privabiti kapital, ki sedaj ne prihaja v Rusijo. Rusija bo tako oblikovala dve vrsti ekonomskih

Berlinski zid

Več sto protestnikov je v Berlinu pospremlilo delavce, ko so odstranili dva kamnita stebra, ki sta simbolizirala nekdanji berlinski zid, in 1065 križev, postavljenih v spomin na tiste, ki so umrli med pobegom iz nekdanje Nemške demokratične republike. Znamenje s križi so lastniki nekega zasebnega muzeja postavili na območju slovitga prehoda Ceckpoint Charlie, kjer je bila nekoč obmejna nadzorna točka med vzhodnim in zahodnim delom Berlina. Nasprotniki odstranitve, med njimi je bilo tudi nekaj političnih osebnosti, so v dežju opazovali, kako so križi z imeni žrtev padali drug za drugim. Nekateri protestniki so se priklenili na križe in jih je morala policija odstraniti. Po podatkih je od konca druge svetovne vojne leta 1945 do padca berlinskega zidu novembra 1989 pri poskusu prebega umrlo 1065 ljudi.

con: prve bodo namenjen novim industrijskim, druge pa novim tehnološkim projektom. Cone naj bi s poenostavljenimi administrativnimi postopki, nižjimi davki in odpravo carin privablja ruska in tuja podjetja, ki želijo investirati.

Princ priznal sina

Monški prestolonaslednik Albert je javno priznal, da je oče 22-mesečnega fantka. Nezakonskega sina Aleksandra je 47-letni princ spočel s 33-letno stevardeso Nicole Coste iz Toga, ki ima tudi francosko državljanstvo. Mali Aleksander je prvi in za zdaj edini otrok prihodnjega monaškega kneza, ker pa je plod nezakonske zveze, se zakonitim vnukom

Zanimiva filharmonija

Novozgrajena Luksemburška filharmonija je v svojem prvem tednu po odprtju privabila okoli 15.000 koncertnih obiskovalcev. Prvi koncert je bil zaseden približno 98-odstotno. Teden ob odprtju se je končal s koncertom dunajskega ansambla Klangforum in luksemburške zasedbe United Instruments of Lucilin. Stavba francoskega arhitekta Christiana de

Portzamparc, ki jo obdaja 823 jeklenih stebrov, je bila zgrajena za okoli 107 milijonov evrov v bančni četrti Luxembourg. Prva sezona v filharmoniji se bo začela 11. septembra s koncertom londonskega filharmoničnega orkestra pod vodstvom dirigenta Riccarda Mutija. Sledila bosta newyorski filharmonični orkester z Lorinom Maazlom in Francoski narodni orkester s Kurtom Masurjem.

Barvite bogatašnje

Rožnata, rdeča in rumena so nove modne barve, za katere se vse pogosteje odločajo severnokorejski novopečeni bogataši, ki nočejo več biti "utopljeni" v množico ljudi, oblečenih v enolična, proletarska, ponošena bela in črna oblačila. Severnoko-

pojkega kneza Rainiera ni treba bati za prestol. Očetovstvo so potrdili s preizkusom DNK, otrokova mati pa je o svoji zvezi s princem spregovorila prejšnji mesec. Princ je temnopolto stevardeso spoznal na letalu Nica-Pariz. Njuna zveza oziroma občasna srečanja so trajala pet let. Nekaj mesecev kasneje, ko nosečnost še ni bila opazna, je Nicole uradno obiskala dvor, vendar se je predstavila kot dekle Albertovega prijatelja. Prikupna stevardesa je dečka povila avgusta 2003, po opravljenem testu DNK pa o očetu ni bilo več nobenega dvoma. Princ Albert in Nicole sta podpisala sporazum, da se o njegovem očetovstvu ne bo govorilo, dokler je knez Rainier živ. Albert se je obvezal, da bo za sina mesečno namenjal 10.000 evrov, v Nici pa mu bo zagotovil razkošno hišo.

Morski psi

Luška kapitanija v Pulju je dobila sporočilo, da so s ploščadi Ivana A videli tri do štiri metre dolgega morskega psa, ki je plaval proti vzhodu. Ploščad Ivana A je okoli 22 morskih milj oziroma 44 kilometrov od Pulja. Luški kapitaniji Reka pa je nekdo sporočil, da je morskega psa videl le 30 metrov od obale, pri rtu Ostro pri Kraljevići. Zato ministrstvo kopalcem priporoča, naj ne plavajo zunaj zavarovanih območij in naj se ne oddaljujejo od obale.

rejske bogatašnje lahko vse pogosteje vidimo v rožnatih oblekah, skladni z oblačili pa so tudi dežniki. Moški so začeli nositi pisane srajce, medtem ko so tako moški kot ženske obuti v raznobarvne gumijaste škornje. Tri leta po reformah, ki so spremenile severnokorejsko gospodarstvo, je posameznikom uspelo obogateti s storitvami, kot sta snemanje pomembnih družinskih dogodkov ali upravljanje barov s karaokei. Svoje novo bogastvo želijo pokazati tudi z modnimi dodatki.

Na kolo

Potem ko je indonezijski predsednik Susilo Bambang Yudhoyono državljane pozval k varčevanju pri porabi energije, je vodja lokalnih oblasti v okrožju Boalemo v indonezijski pokrajini Gorontalo Iwan Bokings zaposlenim ukazal, da morajo v službo enkrat na teden s kolesom. Vsem javnim uslužbencem je ob četrtkih prepovedal uporabo avtomobilov, avtobusov in vseh vrst motornih koles in jim priporočil, naj namesto tega uporabijo kolesa. Poleg tega jim je prepovedal uporabo klimatskih naprav, tudi v zasebnih avtomobilih. Bokings si je za uradni obisk v bližnjem pristanišču od sina sposodil kolo, na kolesu pa mu je sledil tudi njegov namestnik. Yudhoyono je kampanjo za varčevanje z energijo sprožil zaradi nenehne rasti cen nafte in ker elektrarne ne morejo več zadovoljevati naraščajočih potreb po električni energiji.

Nebeški ognjemet

Sonda iz vesoljskega plovila Deep Impact, ki ga je ameriška vesoljska agencija NASA izstrelila 12. januarja, je trčila v komet Tempel 1. Ob trku, ki ga je NASA prikazala tudi na svojem televizijskem kanalu, je v kometu nastal globok krater v velikosti stadiona. Znanstveniki upajo, da jim bo ta misija razkrila nastanek Sončevega sistema. NASA je tako prvič v zgodovini izstrelila kak objekt, ki ga je naredil človek, v kako telo v vesolju z namenom, da ga poškoduje. NASA je 133 milijonov kilometrov oddaljeni dogodek načrtovala natanko ob ameriškem dnevu neodvisnosti kot nekakšen "nebeški ognjemet", ki ga je posnela kamera na matičnem plovilu. Prav tako sta bila v dogodek uperjena vesoljski teleskop Hubble in ev-

ropski observatorij ESO v Čilu, ki premore najboljše infrardeče in optične naprave za opazovanje vesolja na svetu. Trk sta spremljala tudi sonda Rosetta in observatorij XMM-Newton Evropske vesoljske agencije (ESA). Vesoljski trk ni bistveno vplival na kometovo pot okrog Sonca, je še sporočila NASA in dodala, da eksperiment ni nevaren za Zemljo.

Papir

Domači mojstri iz naselja Konigil v okolici Samarkanda so obnovili proizvodnjo v srednjem veku tako znamenitega papirja iz skorje murvinega drevesa. Tehnologija samarkandskega papirja, ki je nastala v 11. stoletju, se je od japonske razlikovala po tem, da so papir namesto iz riževe slame izdelovali iz skorje murve, sviloprejkinega drevesa, ki je bilo razširjeno v Srednji Aziji vzdolž cele Svilene poti. Po mnenju mojstrov je ta vrsta papirja še posebej gladka in ima prijetno barvo, ki ne utruja oči pri branju kontrastne stare kaligrafske pisave. Murvina skorja, ki jo v Samarkandu imenujejo bahi, daje še posebej kakovosten material pozimi. Ko nastopijo prve zmrzali, narežejo tanke murvine vejice, očistijo z njih lubje in ločijo kambij – mehki sloj s porami, ga po dolgih letih sušenja spet namočijo in nekaj ur vrejo v vodi. Vlaknasto maso, ki pri tem nastane, dobro zdrobijo. Maso potem spet namočijo in precedijo skozi najfinejšo sito. Kar ostane na njem, so listi papirja. Dokončno jih oblikujejo med marmorjem. Papir bodo prodajali na Japonsko.

Ni več fantastika

Tehnološki napredek bo nekoč zagotovo omogočil vstavljanje računalnikov v človeško telo. Tako bodo slepi lahko videli in gluhi spet slišali, je izjavil Bill Gates. Lastnik Microsofta pa je priznal, da ne bi dovolil, da bi računalnik vsadili v njegovo telo. Do zdaj so bila mnoga dela znanstvene fantastike posvečena človeku robotu ali shranjevanju človeškega spomina v računalniških čipih. Fantastika se počasi uresničuje, saj je razvoj tehnologije omogočil, da računalnik že lahko reagira na človeški glas, dotik in celo na vonj. Gatesovo podjetje za razvoj takšnih tehnologij porabi več kot šest milijard dolarjev na leto. Sem padajo tudi numerični slušni aparati, ki čisto gluhim ljudem omogočajo, da spet slišijo. Veliko uspehov so dosegli tudi pri razvijanju aparatov za vid. Računalniška tehnologija se bo razvijala naprej zlasti za izboljševanje človeških telesnih pomanjkljivosti. Umetni intelekt se bo močno razširil, toda to se bo zgodilo šele čez nekaj generacij.

Skrivnosti komete

Dvanajst ur po padcu sonde na komet Tempel 1 je agencija NASA objavila, da je udarec na površini nebesnega telesa povzročil dve zaporedni eksploziji. Sklepajo, da je sonda prebila dve različni vrsti materije, ki sestavljata komet na površju in v globini. Hitrost trčenja je bila 37 kilometrov na uro. Sestava materije komete, ki je je nekaj odneslo z njega, je za zdaj še neznan, lahko pa da gre za prah in paro, ki je nastala s stalitvijo ledu. Na eni od fotografij je videti razbeljeno kroglo, ki seva lastno svetlobo. Del sonde, ki je ostala na razdalji 500 kilometrov, je v odličnem stanju in poln podatkov, ki jih počasi črpajo na Zemljo. Operacija je popolnoma uspela, o čemer priča tudi rekorden milijardni obisk na spletni strani operacije. Na tiskovni konferenci so izjavili, da je bilo treba pot sonde trikrat popravljati, da bi priletela na točno določeno mesto. Sonda je od Zemlje naredila pot, dolgo 431 milijonov kilometrov, in se kot prva sonda dotaknila površja komete. Sestava kometov je za astrofizike še posebej zanimiva, ker so to delci eksplozije, v kateri so pred 4,5 milijarde let nastali Sonce in planeti.

Srednji vek

Brskamo po internetu, brezplačno telefoniramo prek interneta, uporabljamo prenosne računalnike, poslušamo predvajalnik mp3 in zdi se, da živimo v zlatem veku tehnologije. Toda glede na novo analizo je to napačno mnenje: ne premikamo se k tehnološki nirvani, ampak v srednji vek. Tako meni Jonathan Hubner iz Pentagona, ki meni, da je tempo inovacij dosegel višek pred enim stoletjem, od takrat pa se samo še manjša. Napoveduje konec dobe inovacij, kar pa ni posebej priljubljen vidik. Večina futurologov se nagiba k misli, da se tehnologija še vedno razvija zelo hitro, še posebej na področju računalniških čipov, genetike, nanotehnologije, razvoja interneta in telekomunikacij. Hubner pa je prepričan, da njegovi argumenti držijo in da obstajajo določene meje, do katerih se lahko tehnologija razvija. Sestavil je sodobno skalo velikih inovacij in znanstvenih dosežkov v primerjavi s številom prebivalcev na svetu. Pri tem je uporabil 7.200 temeljnih inovacij, ki jih je obdelal že v svoji knjigi Zgodovina znanosti in tehnologije.

Ugodnosti za nove naročnike revije Demokracija:

- prvi mesec boste revijo prejeli brezplačno
- brezplačno prejmete majico Demokracija
- sodelujete v žrebanju za eno od knjig naše založbe

Naročnina na revijo Demokracija je lahko tudi darilo.

Naročilnica

Akcija - novi naročniki - prvi mesec **brezplačno!**

Plačilo s položnico • Uredništvo revije Demokracija • p.p. 4315, 1001 Ljubljana

DEMOKRACIJA

ime in priimek: _____

datum rojstva: _____

ulica: _____

kraj, poštna št.: _____

pošiljati začnete dne: _____

datum: _____

podpis naročnika: _____

Davčni zavezanec: ☐ da ☐ ne

Če želite 8-odstotni popust pri naročnini, vas prosimo, da označite status, ki ga imate:

☐ upokojenec

☐ invalid

☐ brezposeln

☐ študent ali dijak

S to naročilnico se zavežem, da bom naročnik Demokracije najmanj eno leto!

cena: 550 SIT

London je postal tarča terorističnih napadov, v katerih je življenje izgubilo več deset ljudi, ogromno pa je ranjenih.

Fotografije: Reuters

Krvavi četrtek

Evropa si še ni dobro opomogla od lanskih terorističnih napadov v Madridu, že so islamistični skrajneži znova udarili. Njihova tokratna tarča je bila britanska prestolnica London. Četrtek, 7. 7. 2005, bo v zgodovini ostal zapisan kot dan, ko so islamski skrajneži zahodnemu svetu spet dali vedeti, da se sveta vojna proti Združenim državam Amerike in njihovim somišljenikom nadaljuje, s tem pa tudi vojna proti terorizmu.

Niz bombnih napadov, ki so popolnoma ohromili britansko prestolnico, se je začel ob 8.50 po lokalnem času, v delu dneva torej, ko je največ ljudi na poti v službo in ko se največ ljudi pelje z javnimi prevoznimi sredstvi. V eni uri so eksplodirale štiri bombe, med njimi tri na podzemni železnici v središču mesta, zadnja pa na dvonadstropnem avtobusu. Odgovornost za napad je na neki islamski spletni strani prevzela do nedavnega neznana islamska organizacija, imenovana Organizacija za sveti džihad, ki naj bi bila neke vrste evropska podružnica Al Kaide, vendar pa verodostojnost tega sporočila še ni potrjena. V eksplozijah je bilo ubitih najmanj 50 ljudi, okoli 700 pa jih je bilo hospitaliziranih, med njimi jih je več deset še vedno v smrtni nevarnosti, tako da končno število žrtev še ni znano. Prav tako ni znano, ali so smrtne žrtve še vedno v predorih podzemne železnice, saj policija zaradi strahu pred morebitnimi eksplozivnimi telesi še ni raziskala vseh podzemnih rogov.

Po napadih so nekateri mediji za napade okrivili Maročana Mohameda al Gerbuzija, ki mu je Velika Britanija pred leti podelila azil, sodeloval pa naj bi bil pri pripravi terorističnih napadov v Madridu in Casablanci. Al Gerbuzi je to zanikal. "Nisem

na begu. Britanske oblasti dobro vedo, kje me lahko najdejo," je zatrdil v pogovoru, ki ga je v nedeljo objavila arabska televizija Al Džazira. Policija naj bi iskala tudi Sirca Mustafu Setmariama Nasarja, ki naj bi bil na Otoku ustanovil "spečo celico" teroristične mreže Al Kaide, prav tako pa naj bi bil sodeloval pri pripravi napadov v Madridu marca lani.

Zakaj London?

Po napadih v ZDA, Madridu in Carigradu je dala Al Kaide že večkrat vedeti, da z napadi ne bo prenehala, in samo vprašanje časa je bilo, kdaj in kje bo znova udarila. Prav tako je bilo vprašanje časa, kdaj bo napadla London oziroma kak drug del Velike Britanije, ki za islamske teroriste predstavlja najprivlačnejšo tarčo poleg ZDA. Vzroki za to so na dlani; Velika Britanija je najzvestejša partnerica Združenih držav v boju zoper terorizem, skupaj z ZDA pa sestavlja tudi jedro koalicije pri vojaškem posegu v Iraku. Teroristi so najverjetneje namenoma

za dan napadov izbrali čas, ko je na Škotskem potekalo zasedanje G 8, sedmih najrazvitejših držav sveta in Rusije. Ker se je Velika Britanija od vseh evropskih držav še najbolj približala miselnosti ZDA in jih hkrati tudi najbolj podprla v boju zoper terorizem, je s tem postala najprivlačnejša tarča za islamske teroriste. V Londonu so se že dlje časa pripravljali na podoben napad, vendar pa njihove varnostno-obveščevalne sile niso mogle preprečiti četrtkovskega masakra. Teroristi so si za svoj cilj izbrali prav najbolj ranljiv del londonske prestolnice, podzemno železnico, ki jo vsak dan uporablja več kot tri milijone ljudi.

Namen oslabilo Veliko Britanijo

Po lanskim napadih v Madridu so teroristi nedvomno dosegli svoj namen; Španci so nato izvolili vlado, ki »

• Srečanje skupine G 8 ni bilo odpovedano, kar je bil verjetno eden izmed ciljev teroristov.

• Britanski premier Tony Blair je teroristični napad označil kot barbarsko dejanje in napovedal nadaljnji boj proti terorizmu.

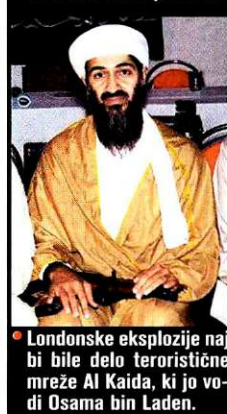
» je nemudoma umaknila svoje enote iz Iraka. Pred tem je namreč vlada premierja Joséja Marie Aznarja aktivno sodelovala v vojni v Iraku. Najverjetneje je bil namen organizatorja četrtkovih napadov v Londonu to, da bi oslabili sodelovanje med ZDA in Veliko Britanijo v vojni zoper terorizem in da bi posledično Blairova vlada začela umikati svoje enote iz Iraka. Prav tako je bil eden izmed ciljev pretrgati zasedanje skupine G 8 na Škotskem. Vendar so udeleženci takoj zavrnilli spekulacije o morebitni ustavitvi zasedanja. Britanski premier Tony Blair je srečanje za eno popoldne zapustil in odšel v London, medtem pa ga je nadomeščal britanski zunanji minister Jack Straw. Z nadaljevanjem zasedanja so udeleženci islamskim teroristom kar najjasneje dali vedeti, da so njihova prizadevanja zaman. Protiteroristično gibanje se namreč z vsakim napadom bolj krepi, to pa je bilo še najbolj mogoče opaziti po izjavah, ki so takoj po napadih začele prihajati v London z vseh koncev sveta. Vendar bo čas pokazal, ali so nedavni teroristični napadi dosegli cilj islamskih ekstremistov, in sicer da bi Velika Britanija postopoma nehala sodelovati v vojni zoper terorizem na strani ZDA. A tu je treba povedati, da Velika Britanija ni Španija in da se je Tonyju Blairu šele pred kratkim začel tretji mandat. Glede na njegova dosedanja načela bi bilo tudi malo verjetno, da bi jih – kljub bombnim napadom v Londonu – začel spreminjati šele sedaj.

Ponovitev 11. septembra

Če potegnemo vzporednice med

• Tako kot 11. septembra so bili tudi tokrat tarča napadov civilisti.

• Londonske eksplozije naj bi bile delo teroristične mreže Al Kaida, ki jo vodi Osama bin Laden.

• Cilji bombnih eksplozij v Londonu so bili vlaki podzemne železnice in mestni avtobus.

nedavnimi napadi v Londonu, lanskimi napadi v Madridu in napadom na New York 11. septembra 2001, je očitnih več skupnih točk. Čeprav se ni potrjeno, da je bombni napad v Londonu izpeljala Al Kaida, so mnogi klub pomanjkanju dokazov o tem prepričani. Britanski sekretar na obrambnem ministrstvu Charles Clarke je na tiskovni konferenci dan po napadu dejal, da je bil napad organiziran popolnoma v slogu Al Kaida, kar morajo preiskovalci zločina ves čas imeti pred očmi. Po podatkih londonske policije naj bi bila eksplozivna telesa dokaj majhna in im-

provizirana, čeprav dokončnih podatkov o razstrelivu javnost še ni prejela, saj preiskava še poteka. Prav takšna eksplozivna telesa je Al Kaida uporabila v napadih v Madridu in Ankari. Znacilnost njihovih napadov je prav gotovo tudi to, da so tarča javni kraji, kjer se zadržuje veliko ljudi, kot so na primer vlaki, s katerimi se ljudje v prestolnicah vozijo na delo. Tisto, kar najbolj povezuje londonski pomor z organizacijo Osame bin Ladna, pa je prav gotovo dejstvo, da so bili tarča spet nedolžni civilisti. Prav slednji so najbolj ranljivi del vsake družbe, zaradi česar so najlaž-

ja tarča za tovrstne napade. To seveda priča o okrutnosti terorističnih organizacij, ki za doseg svojih ciljev uporabljajo tako skrajna sredstva.

Vendar je med londonskim in drugimi napadi tudi razlika, in sicer da britanska obveščevalna služba ni dobila prav nobenega resnejšega opozorila o napadu. Velika Britanija je že od napadov 11. septembra urila svoje policiste in vojske za primer napada, prav tako je veliko pozornosti namenjala obveščevalni službi in vojski, da bi preprečili morebiten teroristični napad. Britanske oblasti so poučile tudi vse prebivalce, kako naj ravna v primeru napada. Pred časom je v Veliki Britaniji veliko prahu dvignilo dejstvo, da je vlada v vsa gospodinjstva poslala brošure o tem, kako naj ravna v primeru napada. Pred četrtkovimi bombnimi eksplozijami v središču prestolnice pa britanske varnostno-obveščevalne službe niso prejele niti enega namiga o eksplozijah. Ameriške in španske obveščevalne službe so namreč pred prejšnjimi napadi prejele bolj ali manj neposredne namige o napadih in še posebej v primeru 11. septembra bi lahko storili več, da bi tragedijo preprečili. Britanske oblasti so zato takoj po napadih zatrdile, da je bilo z njihove strani narejeno največ, in zavračajo posamezne očitke o slabi pripravljenosti svojih služb.

Boj se nadaljuje

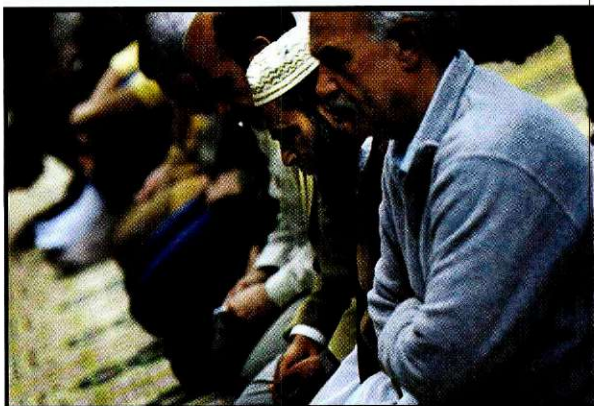
„Boj proti terorizmu se nadaljuje,“ je bilo edino, kar je dejal ameriški predsednik George Bush po eksplozijah v Londonu. Boj proti terorizmu se začne v Iraku, ki ga iz dneva v dan bolj pretresajo samo-

IZŠLA JE ZGOŠČENKA Z EPIZODAMI PRILJUBLJENEGA MATJAŽA JAVŠNIKA

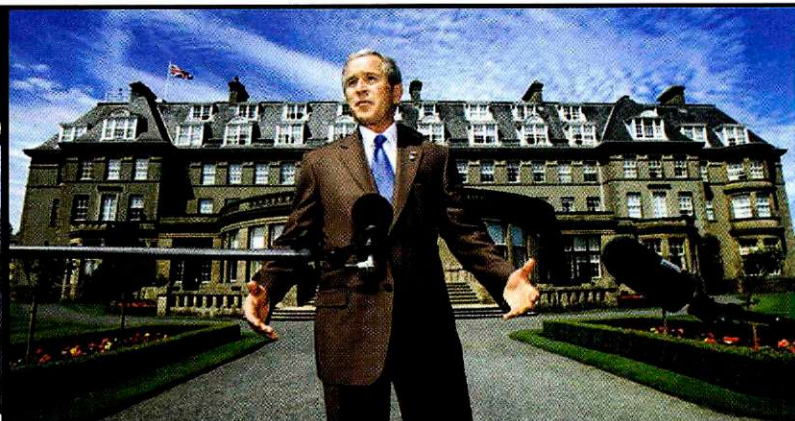
ZAJ PA JAZ
VAS
VPRAŠAM

13 EPIZOD MATJAŽA
+3 TILIKE

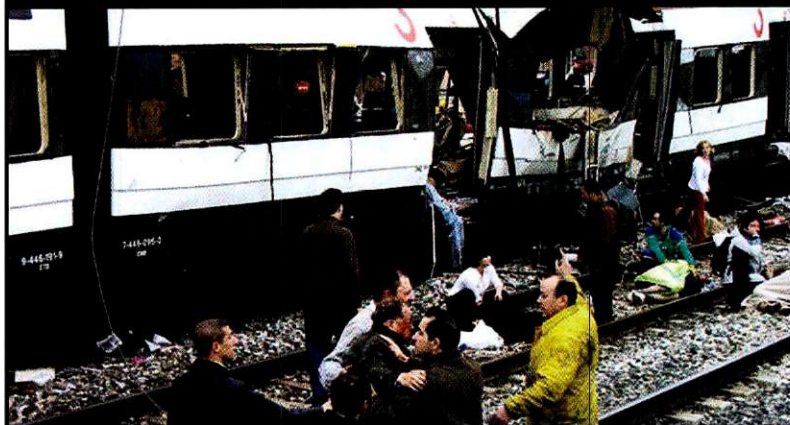

• Večina muslimanskega sveta ostro obsoja terorizem, saj meče slabo luč na vse muslimane, tudi na nasprotnike terorizma.

• Ameriški predsednik George Bush meni, da se mora boj proti terorizmu nadaljevati.

• Teroristični napad v Madridu je pomenil, da je skrajni terorizem prestopil meje Evrope.

• Britanske varnostno-obveščevalne službe niso dobile nikakršnega opozorila pred bombnimi napadi, zaradi česar so "nastradali" navadni ljudje.

morilski napadi in druge oblike terorizma. Ko bo v Iraku dosežen trajen mir in vzpostavljena demokracija, se bo mir lahko razširil tudi v druge države tega območja. Vendar bo vzpostavljane resnično demokratičnega režima v Iraku dolgotrajen in težak proces, česar se zavedajo tudi vsi sodelujoči v vojnem poslegu. Ameriški obrambni minister Donald Rumsfeld je pred kratkim dejal, da bodo napadi v Iraku trajali vsaj še dvanajst let. Ko bodo islamski teroristi dokončno premagani, bo Irak lahko začel postajati zgled drugim arabskim državam, ki

– nekatere bolj, druge manj – podpirajo teroristične organizacije na tem območju. Vsak dan se povečuje tudi krog privržencev boja proti terorizmu, ki že dolgo ne ogroža več le posameznih držav, temveč vse, v katerih vlada demokratični režim.

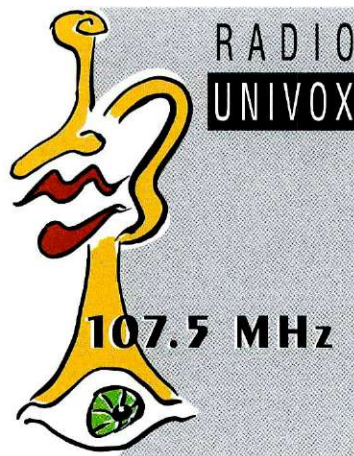
Ali lahko živimo s terorizmom?

Napadi v Londonu so le potrdili, kar je pokazal že napad v Madridu; da se terorizem ne dogaja samo drugje, ampak da se dogaja prav tu, v Evropi, tako rekoč dve uri stran od nas. To ni več problem Izraela, Čečnije ali Iraka, temveč problem Evropske unije, katere del smo vsi njeni prebivalci. Napadi v Londonu so bili napad na celotno Evropsko unijo, je opozoril evropski komisar za pravosodje Franco Frattini. Ker za zdaj še ne kaže, da bodo tovrstni napadi presahnil, je v bistvu samo še vprašanje časa, kje in kdaj bo prišlo do naslednjega napada. Ni več pomembno, ali sestavljamo del koalicije v vojni v Iraku ali ne, pomembno je le dejst-

vo, da zagovarjamo boj proti terorizmu v njegovi najbolj kruti obliki, kakršni smo bili še enkrat priče. Evropa mora zato enotno nastopiti proti temu sovražniku, s katerim pa se je izredno težko bojevati, saj nima ne obraza ne imena. Največ je mogoče storiti s tem, da ne popuščamo pri svojih načelih in da ne izpolnimo zahtev teroristov, kar je v prvi vrsti tudi namen podobnih napadov, kot se je zgodil v Londonu.

Zdi pa se, da so napad v Londonu najostreje obsodili prav muslimani tako v Evropi kot drugod po svetu. Večina muslimanov po svetu odločno obsoja tovrstne napade, saj se zaveda, da mečejo slabo luč na ce-

lotno muslimansko populacijo, tudi na tiste, ki terorizmu nasprotujejo. Celo tisti, ki zagovarjajo t. i. džihad oziroma sveto vojno, poudarjajo, da je zločin v imenu džihada pobijati nedolžne ljudi. Zato se zadnje čase kot ena izmed najbolj realnih možnosti za ustavitev terorističnih napadov verskih skrajnežev kaže v glasni in ostri obsodbi tovrstnih dejanj s strani muslimanov, ki nasprotujejo terorizmu. Mogoče bi na ta način islamski skrajneži le doumeli, da terorizem ni le zločin po svoji naravi, temveč je tudi zločin izvajati teroristične napade v imenu celotne muslimanske populacije, ki večinoma obsoja terorizem. **Ana Müllner**

RUMENE STRANI

SLOVENIJA-TEL

**INTER
MARKETING**

www.rumenestrani.com

intervju

Fotografije: Gregor Poljanec

Je obrambni minister Republike Slovenije. Rodil se je leta 1960 v Belgiji. Iz prava je diplomiral leta 1985 na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani. Leta 1990 je kot član Slovenskih krščanskih demokratov postal član izvršnega sveta skupščine občine Kranj, med letoma 1995 in 2000 je delal v Uradu varuha človekovih pravic. V mandatu 2001–2004 je bil kot član SLS državni sekretar na ministrstvu za pravosodje. Po lanskem izstopu iz SLS je za kratek čas postal član LDS, nato pa se je pred volitvami pridružil DeSUS, kjer je, kot sam pravi, prvič začel delovati aktivneje kot politik. Od konca maja je predsednik Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

V zadnjih tednih ste praktično dnevno v medijih. Očitajo vam drago najetje zasebnega letala za službene potrebe, nezakonit prehod meje ob vrnitvi v Slovenijo pa tudi domnevno drago romanje slovenskih vojakov v Lurd maja letos. Ker ste te stvari že večkrat pojasnili, predlagam, da se jih samo na kratko dotakneva. Pojdiva najprej k najetju zasebnega letala. Kako je s tem? Bi se bilo temu moč izogniti?

Temu se ni bilo mogoče izogniti glede na urnik, ki sem ga imel. V sredo, 8. junija, je bil program tak, da sem moral biti v Nemčiji, v Hannoveru, do 17. ure, ob 20. uri pa je bila že uradna večerja pri generalnem sekretarju Nata Jaapu de Hoopu Schefferju v Bruslju v Belgiji. V petek, 10. junija, sem imel referat na konferenci Nata, in sicer v zvezi s položajem na Zahodnem Balkanu. Predstavil sem poglede Slovenije. Z referatom sem končal približno ob 11. uri dopoldne. Ob 15. uri popoldne pa sem imel v Chantillyu blizu Pariza konferenco o globalni varnosti, kjer sem bil poleg francoske obrambne ministrice, britanskega in kanadskega obrambnega ministra eden izmed uvodničarjev. V veliko čast mi je bilo, da sem bil v taki družbi uvodničar in da sem predstavil stališča Slovenije v zvezi z globalno varnostjo. Tako pravzaprav ne razumem

kal pripadnike Slovenske vojske. Drugače pa sem vedno potoval z rednimi letalskimi linijami; v Bosno in na Kosovo sem se peljal celo z našim transportnim letalom turbolet, ki je letalo Slovenske vojske in je bilo kupljeno leta 1996. Sem eden redkih ministrov, ki se je z njim peljal.

Precej pozornosti je bilo v medijih posvečene tudi potovanju vaše žene skupaj z vami na omenjeno pot.

V medijih se je pojavila teza, da je moja soproga skupaj z menoj odpotovala na službeno pot brez pravega razloga, da se je šla nekakšno "zasebno potovanje" po Evropi. V resnici je bila moja soproga uradno povabljen na uradno večerjo pri generalnem sekretarju Nata, g. Schefferju. V razvitih demokratičnih državah je namreč normalno, da so soproge poleg. Moram reči, da sem do sedaj vedno potoval brez nje, zaradi česar sem se občasno počutil precej nelagodno, zlasti ob priložnostih, kot so neformalne večerje, saj se obrambni ministri Nata takih srečanj večinoma udeležujejo v spremstvu svojih žena. To je normalen standard pri Natu in tudi pri politikih v Zahodni Evropi. Glede globalne konference pa naj povem, da je stroške plačala organizacija, ki je to organizirala pod pokroviteljstvom francoskega ministrstva za obrambo, tako da so bili plača-

razumem, kako lahko nastane zgodba, naj bi bil ilegalno stopil v državo. Gre za to, da smo pristali na civilnem delu letališča, izstopil pa sem na vojaškem delu. Pred tem sem vprašal, ali je mogoče izstopiti v vojaškem delu, in s strani mojega protokola dobil zagotovilo, da to ni noben problem. Zdi se mi, da je ta afera umetno ustvarjena in so njeni cilji neke druge.

Pred dnevi ste izjavili, da v zvezi s tem želite, da bi policija podala predlog sodniku za prekrške.

To trdim še danes! V javnosti so se namreč pojavili komentarji, da državljani Republike Slovenije nismo enakopravni pred zakonom in da ima obrambni minister nekakšen privilegij, da ilegalno vstopa v državo. Menim, da sem ravnal po predpisih, in verjamem, da bo tako pokazal tudi izredni nadzor, ki ga je naročila policija. Prepričan sem, da bi pred prekrškovnim organom dokazal, da nisem storil nič nezakonitega.

V enem izmed medijev so vam očitali, da ste pred časom po nepotrebnem leteli s helikopterjem Slovenske vojske tipa cougar.

To je eden izmed številnih očitkov, ki sem jih v zadnjem času deležen. V konkretnem primeru gre za polet v Brestanico ob šestdeseti obletnici vrnitve vojnih izgnancev. Moj program za tisto soboto (4. junija) je bil takšen, da ni bilo mogoče z avtomobilom pravočasno opraviti vseh obveznosti. Tisto soboto sem imel ob pol devetih dopoldne v Ribnem pri Bledu uvodni pozdrav na regionalnem tekmovanju prve pomoči. Tja so me pripeljali s službenim vozilom. Potem so me odpeljali na Brnik, saj je bil ob enajsti uri začetek srečanja izgnancev (kamor sem se peljal s helikopterjem), ob trinajstih pa sem moral biti na Igu, kjer je bila letna konferenca Zveze slovenskih častnikov, na kateri sem imel

Lahko smo zelo trden člen te koalicije

**Pogovor s
Karlom V. Erjavcem**

najbolje, zakaj sem bil deležen napadov, da je bilo letalo najeto po nepotrebnem in da bi vse te obveznosti lahko opravil z rednimi letalskimi linijami. V času, odkar sem minister, sem devetkrat potoval v tujino in to je bilo drugič, da smo najeli zasebno letalo. Prvič je bilo, ko je bilo treba priti v vojaško bazo v London, od koder sem nadaljeval let v Afganistan, v Kabul, kjer sem obis-

ni vsi stroški tudi za mojo soprogo. Proračun ni bil zaradi njene navzočnosti v ničemer oškodovan.

Kaj pa domnevni "ilegalni prehod meje", ki se pojavlja kot glavni očitek na vaš račun?

Meni se zdi to smešno glede na to, da sem prišel nazaj v domovino skupaj z dvema varnostnikoma policistoma, ki me varujeta. Ne

uvodni govor, podelili pa so mi tudi priznanje – plaketo zveze častnikov. Popoldne, ob šestnajstih, sem govoril ob krajevnem prazniku občine Senožeče, kamor pa so me, ker je bilo dovolj časa, pripeljali z osebnim vozilom. To je torej še eden izmed neutemeljenih očitkov, saj proračun zaradi tega ni bil oškodovan. Treba je vedeti, da mora vsak helikopter Slovenske vojske mesečno leteti »

» določeno število ur in pri tem je popolnoma vseeno, ali leti z ministrom ali brez njega. Nič ni narobe, če se minister občasno pelje s helikopterjem! V izrednih razmerah bi bilo zelo nenavadno, če se minister na primer ne bi upal peljati s helikopterjem ali tega ne bi bil vajen. Ko sem februarja obiskal pripadnike naše vojske v Sarajevu, so mi najprej predlagali, da bi tja leteli z redno letalsko linijo. Sam sem predlagal, da gremo s helikopterjem. Tja smo leteli dve uri, kar je bil trening za posadko, hkrati pa je bil helikopter koristno uporabljen. Podobna praksa je tudi v tujini. Če bi kolegom ministrom v tujini povedal, kaj mi nekateri mediji doma očitajo, bi se samo čudili.

Slovenski vojaki že nekaj let romajo v Lurd. Letošnje romanje naj bi bilo sporno zaradi številčne udeležbe (87 vojakov) in s tem povezanih velikih stroškov.

V začetku te "afere" je bilo sprva sporno vprašanje, ali je sploh zakonito, da slovenski vojaki romajo v Lurd. To vprašanje se je postavljalo z vidika ločitve Cerkve od države. Ko sem pojasnil, da so ta romanja normalna vsakoletna praksa, je nenadoma postalo problem število udeležencev. Tudi v preteklosti so bile skupine, ki so se udeležile teh srečanj, precej številčne; leta 2003 je bilo v Lurdu npr. 67 pripadnikov Slovenske vojske. Sredstva za majsko srečanje v Lurdu pa so bila tako ali tako načrtovana lansko leto, ko še nisem bil minister. Letošnje srečanje v Lurdu je bilo za naše udeležence že osmo. Gre za srečanje vojska, ki ga je pripravilo francosko obrambno ministrstvo oziroma njihova vojaška škofija, soorganizatorji srečanja pa se menjajo. Letos so bili to še Angleži, Nizozemci in Hrvatje. Srečanja so reakcija na dogodke med drugo svetovno vojno. Po njej so Francozi in Nemci razmišljali, kako bi v prihodnje preprečili vojne strahote, in so si omislili simbolična srečanja za krepitev zaupanja med različnimi evropskimi narodi in njihovimi vojskami. Zanimivo je, da srečanja organizira Francija, ki je najstrožja glede laičnosti, torej ločitve Cerkve od države. Preseneča me, da se to vprašanje odpira, saj je sodelovanje SV na srečanjih v Lurdu ustaljena praksa. Tudi v naslednjem letu bomo ravnali enako; morda le udeležba ne bo tako številčna kot letos. Dejstvo pa je, da se srečanja udeležujejo vsi, ki si tega želijo. Ne gre za to, da bi se ga lahko udeleževali samo verniki (katoličani), ampak tudi drugi.

Kako si razlagate dejstvo, da je vsak vaš korak pod drobnogledom medijev? Je vzrok to, da ste nedavno postali predsednik DeSUS ali da ste objavili podatek, da je na ministrstvu za obrambo skoraj sto ljudi, ki nič ne delajo?

Mislim, da gre za kombinacijo vsega tega.

V razvitih demokratičnih državah je normalno, da so soproge poleg. Moram reči, da sem do sedaj vedno potoval brez nje, zaradi česar sem se občasno počutil precej nelagodno, zlasti ob priložnostih, kot so neformalne večerje, saj se obrambni ministri Nata takih srečanj večinoma udeležujejo v spremstvu svojih žena. To je normalen standard pri Natu in tudi pri politikih v Zahodni Evropi.

Moram pa reči, da so napadi, pritiski postali intenzivnejši, potem ko sem postal predsednik DeSUS. Veste, da je bila bitka za to mesto zelo trda. Bilo je več kandidatov. Šlo pa je tudi za to, ali bo DeSUS ostal na liniji, za katero se je odločil z vstopom v koalicio. Verjetno je namen pritiskov name delno v želji nekaterih, da oslabijo vladno koalicio. Pri tem naj povem, da bom kljub napadom vztrajal, da bo stranka še naprej v koalicio, saj le na tak način lahko uresničujemo program in obljube, ki smo jih dali pred volitvami. Takrat smo se zlasti zavzemali, da je treba izboljšati položaj upokojujencev, in to se bo po zaslugi sedanjega vladnega koalicijskega zveza tudi zgodilo. Nekaterim to pač ni všeč.

Zdi se mi, da je afera z mojim domnevnim "ilegalnim preходом meje" umetno ustvarjena in so njeni cilji nekje drugje.

Kaj pa urejanje razmer na ministrstvu?

Prav gotovo tudi moja namera, da uredim razmere na ministrstvu, nekaterim ni všeč. Nekateri stvari so namreč zelo neurejene zlasti na področju nepremičnin, stanovanj, pa tudi to, kar ste že omenili, da nekateri ob veljavni sistematizaciji dela niso bili razporejeni na konkretna dela. Kot sem pred dnevi pojasnil na tiskovni konferenci, bomo 35 uslužbencev obrambnega sistema premestili na Upravo za izvrševanje kazenskih sankcij, da bodo pomagali zapolniti vrzeli, ki jih imajo tam. Nekaterim bo delovno razmerje prenehalo, in sicer tistim, ki so bili pravnoomočno

obsojeni za kazniva dejanja, ki se preganjajo po uradni dolžnosti, se pravi, da ne izpolnjujejo več pogojev ... Gre za ljudi, ki so bili recimo obsojeni leta 2002, 2003. V preteklosti se s temi vprašanji ni nihče ukvarjal, zato je vladal navidezni mir! Žgoče je tudi vprašanje invalidov. Slovenska vojska je specifična organizacija, in če njihovo število narašča, se operativna sposobnost vojske zmanjšuje, zato je treba te ljudi prerazporediti v druge sfere javne uprave v okviru preostale delovne zmoglosti. Razporediti jih je treba na delo, ki ga še vedno lahko opravljajo, ne pa da so na čakalju doma.

Kako to, da se te stvari niso urejale že prej?

Razlog je verjetno v tem, da so se prejšnji ministri zavedali, da bodo, kolikor bodo skušali te stvari urediti, naleteli na težave. Na odpor v hiši! Moram reči, da sem se s tem vprašanjem ukvarjal vsak ponedeljek, na vsakem kolegiju, ko smo razčistevali, za koliko nerazporejenih ljudi gre, kakšne varnostne zadržke imajo. Nerazumljivo mi je, da imajo nekatere osebe varnostne zadržke več let. Zakon je tukaj jasen. Če ima neka oseba varnostni zadržek, potem ne more biti zaposlena v obrambnem sistemu. Ko sem preverjal, ali bi ti varnostni zadržki zdržali na sodišču ob morebitnem prenehanju delovnega razmerja, mi je bilo večkrat rečeno da ne. Ko sem obrazložitev analiziral, sem videl, da so pravno dokaj neutemeljeni. Nekdo ima na primer brata v Srbiji ali na Hrvaškem, vendar je to premalo tudi za sodišče. Zato sem predlagal, da se vsak varnostni zadržek, ki ne zdrži na sodišču, umakne, oseba pa se razporedi v formacijo.

V kategoriji nerazporejenih je tudi precej oseb z dvojnimi državljanstvi, kar je seveda za vojsko resen problem.

Takih primerov je 37. Gre za to, da je leta 1995 zakon o obrambi določil, da nihče ne more delati poklicno v obrambnem sistemu, če ima dve državljanstvi. In kot vidite, se od takrat do

danes s tem ni ukvarjal nihče. Sklenili smo, da bomo vsem tem ljudem ponudili možnost zaposlitve v javni upravi, in če bodo to delo odklonili, jim bo delovno razmerje pač prenehalo. Moram pa reči, da nekateri tega niti ne želijo urediti, čeprav jim lahko delovno razmerje preneha zaradi dvojnega državljanstva. Ne želijo urediti odpusta iz drugega državljanstva.

To na neki način spominja na problematiko t. i. izbrisanih, ki prav tako niso želeli urediti svojega statusa, sedaj pa za to krivijo slovensko državo.

Kot sem že dejal, bomo tistim, ki ne želijo urediti svojega statusa, ponudili možnost zaposlitve v druge dele državne uprave, kjer dvojno državljanstvo ni sporno za delo v upravi. Kdor bo to odklonil, ga bomo morali pač odpustiti. Gre pa seveda za zelo občutljive posege, saj se stvari urejajo z desetletno zamudo.

Urejanje teh zadev je nedvomno dolžnost ministrstva, saj gre za dokaj veliko skupino ljudi, ki nič ne delajo, pa kljub temu dobivajo solidno plačo. Kje je tu pravičnost?

Motilo me je, da je nekdo nerazporejen, da je doma, dobiva pa plačo iz proračuna. To je povsem nesprejemljivo. Zato sem se takoj lotil urejanja teh zadev. V državni upravi je veliko ljudi, ki veliko in trdo delajo za svojo plačo, nekateri pa se kar izgubijo v sistemu in nič ne prispevajo k večji učinkovitosti državne uprave. Mislim, da je del težav, ki jih imam v zadnjem času, povezan tudi s tem. Nekatere očitno moti, če se stvari urejajo.

Ali lahko konkretnije poveste, kdo se vas želi znebiti? Gre morda za ljudi iz kroga nekdanjega predsednika države?

Težko bi presodil, v kateru krog sodijo. Zdi se mi, da gre predvsem za krog ljudi, ki želijo še naprej zadovoljevati predvsem svoje osebne interese v obrambnem sistemu. Sedaj ko ugotavljajo, da ne bo več tako, pa sem jim v napoto. Ali je še kdo v ozadju, težko rečem. Gre za to, da so si nekateri pridobili pozicije in s tem vpliv, monopol pri odločanju. Treba se je zavedati, da sem v zadnjih osmih letih že šesti minister za obrambo. Trije so bili iz vrst ljudske stranke in so bili na svojem položaju največ po leto in pol, nato je

bil leta 2000 pol leta minister zdajšnji premier Janez Janša. Sledil je dr. Grizold, ki je preстал polni mandat. Moj predhodnik je sicer želel nekatere stvari urediti, vendar so se mu hitro začele "dogajati" afere. Očitni so mu prevoze otrok v šolo s službenim avtomobilom, da ni plačal letovanja na Pokljuki itd. Metode, kako se znebiti ministra, so tukaj že zelo dobro izdelane.

Kaj pa tožbe zaposlenih v Slovenski vojski proti ministrstvu zaradi prenizko izplačanih nadur in dežurstev?

Imamo devetsto ugovorov in okoli sedemsto tožb proti ministrstvu. Te tožbe obstajajo, odkar je obrambni sistem vzpostavljen. Problem je, da ni popolnoma jasnih pravil glede dežurstev, nadur in drugih pravic. Zato je izredno pomembno, da čim prej pripravimo zakon o

Pri tem naj povem, da bom kljub napadom vztrajal, da bo stranka še naprej v koaliciji, saj le na tak način lahko uresničujemo program in obljube, ki smo jih dali pred volitvami.

službi v Slovenski vojski, kjer bomo natančno opredelili pravice, obveznosti in odgovornosti njenih pripadnikov. To materijo je težko urediti na podlagi predpisov, ki jih imamo sedaj, se pravi na podlagi zakona o javnih uslužbencih, kajti vojak ni klasičen "birokrat", uradnik. Vojakov status mora biti drugače urejen, saj vojaki sklepajo individualne pogodbe o zaposlitvi za obdobje petih let, medtem ko uradnik sklene delovno razmerje, in če ga sklene za nedoločen čas, je njegov položaj bistveno drugačen. Mislim, da ne bi smelo biti nobenih problemov več, kolikor nam bo uspelo v zakonu o službi v Slovenski voj-

ski natančno opredeliti pravice in dolžnosti vojakov ter pravila glede nadur in dežurstev. Ob tem vidim tudi možnost, da bi z institutom varuha vojakovih pravic pripomogli k razreševanju takih sporov, ko bi s poravnavo, z mediacijo, skušali rešiti spore med nadrejenim in podrejenim oziroma med delodajalcem in delojemalcem.

V kakšni fazi je profesionalizacija Slovenske vojske? V naši vojski je namreč še vedno preveč častnikov in podčastnikov pa premalo vojakov.

Slovenija se je zelo hitro odločila za profesionalizacijo vojske. Vse države, ki so se odločile za profesionalizacijo, so naletale na težave; tu večkrat omenjam Belgijo, ki je imela hude težave po odločitvi o profesionalizaciji svoje vojske. Prav na podlagi njenih izkušenj smo se izognili nekatere

rim problemom. Glede na hitro odločitev o prehodu na profesionalno vojsko pri nas ta proces poteka kar dobro, seveda pa bi bilo lahko še boljše. Kot veste, v zvezi s profesionalizacijo vojske teče projekt PROVOJ. V javnosti je bil velik odmev, ko sem za vodenje tega projekta postavil načelnika generalštaba Ladislava Lipiča. Nekaterim se je to zdelo neprimerno, saj je načelnik odgovoren za vodenje Slovenske vojske in naj ne bi bil odgovoren za vodenje nekega projekta. Sam sem se za ta korak odločil, ker sem želel na tem projektu zaostri odgovornost tudi v odnosu načelnika generalštaba in tudi sebe kot ministra. Če tega projekta ne bomo pripeljali do konca, potem tudi profesionalizacije Slovenske vojske ne moremo pripeljati do zelenega cilja. Gre pa za nekatere pomembne podprojekte, pri katerih se je naredilo bolj malo. Nekatere smo uspešno končali in smo jih prepustili posameznim službam, da na njih delajo v okviru rednega dela na ministrstvu. Na podprojektu usklajevanja zakonodaje ni bilo narejenega veliko, čeprav je to zelo pomembno področje glede na nujnost priprave in sprejetja zakona o službi v Slovenski vojski. Tudi podprojekt pridobivanja kadrov je lahko velik problem! Zdaj lahko zajemamo kader iz vseh generacij. Ko pa bomo to izčrpali, bomo lahko novačili iz sila ozkega segmenta mladih. Krog se bo bistveno zožil. Zato je treba imeti izdelane odlične načine, kako pridobiti in motivirati mlada dekleta in fante, da se vključijo v Slovensko vojsko. Resna težava je tudi kam z vojaki po dopolnjenem petinštirideset letu starosti, saj zakon določa, da je posameznik poklicni vojak le do te starosti. Postavlja se torej vprašanje, »

» kaj bo s temi ljudmi. Bodo na cesti ali na prostem trgu dela? Pri tem je treba imeti v mislih dejstvo, da gre za ljudi, ki imajo specifična znanja (ravnanje z orožjem), in če nimajo socialne varnosti, lahko ta znanja uporabijo v negativni smeri. Zato je treba najti rešitve, kako tem ljudem zagotoviti socialno varnost, novo zaposlitev. Pri tem iščemo rešitve, kot jih poznajo v tujini. Treba bi bilo najti skupen jezik s tistimi gospodarskim družbami, ki intenzivno sodelujejo s Slovensko vojsko, na primer tekstilna in živilska industrija pa tudi klasična vojaška industrija, ki je je nekaj tudi v naši državi; ta podjetja bi morala biti zainteresirana, da zaposlijo te osebe zaradi njihovih specifičnih izkušenj in znanj.

Kako pa je z vojaško rezervo? Gede na njeno malostevilčnost imam občutek, da je praktični ni.

Zavezništvu Nata smo obljubili, da bomo imeli do leta 2010 8.500 profesionalnih vojakov (ta čas jih imamo 7.150) in da bomo imeli 5.500 pripadnikov poklicne rezerve (ta šteje zdaj okoli 1.400 oseb). Prepričan sem, da bomo ta cilj dosegli. V koalicijski pogodbi je določen tudi tako imenovani tretji krog. Gre za strateško rezervo, ki naj bi štela 20.000 pripadnikov. V bistvu bi bila to obvezna rezerva, ki izhaja iz tradicij teritorialne obrambe. Moram pa reči, da smo glede tega šele na začetku poti. Prepričan sem, da je to dobra odločitev, saj imajo ljudje radi našo vojsko in se tudi radi spominjajo svojih vojaških dni. V okviru zavezništva imamo varnost sicer zagotovljeno v kolektivni obrambi; če nas kdo napade, potem se vsi zavezniki povežejo in nas ubranijo. Je pa prav, da imamo lastno obrambo in ta bi bila lahko t. i. strateška rezerva. Glede kadrovskega nesorazmerja, ki ste ga omenili, pa drži, da imamo velik delež častnikov in podčastnikov. Do leta 2008/2009 želimo, da bi imeli 5.000 vojakov in 3.500 častnikov in podčastnikov. Zdaj je razmer-

Zavezništvu Nata smo obljubili, da bomo do leta 2010 imeli 8.500 profesionalnih vojakov (ta čas jih imamo 7.150), in da bomo imeli 5.500 pripadnikov poklicne rezerve (zdaj rezerva šteje okoli 1.400 oseb). Prepričan sem, da bomo ta cilj dosegli. V koalicijski pogodbi je določen tudi tako imenovani tretji krog. Gre za strateško rezervo, ki naj bi štela 20.000 pripadnikov.

akvatoriju, pa čeprav je majhen. S tem nakupom ne bomo ogrozili finančnih sredstev, ki jih potrebujemo, da dosežemo cilje, ki jih je Slovenija obljubila Natu. Ta drugi čoln je treba kupiti. Drugače pa so prioritete zlasti nakup sredstev za večje premeščanje enot. Naj povem, da ta čas naša vojska sodeluje na številnih mednarodnih misijah: v Bosni, na Kosovu in v Afganistanu, pri čemer je problem, da nimamo lastnih prevoznih sredstev. Zato načrtujemo zlasti nakup transportnih letal; srednjih in velikih, predvsem za dolet na razdalji do pet tisoč kilometrov. Tak letala bi zadostovala, da bi zagotovili lastno premeščanje enot v mednarodnih operacijah. Nakup enega velikega transportnega letala je načrtovan do leta 2008. Do leta 2010 načrtujemo nakup 135 oklepnih vozil 8x8, da bomo dosegli polno operativnost bataljonov, ki jih prispevamo v okviru zavezništva (tu gre zlasti za 10.,

Kako pa je z varovanjem slovenskega zračnega prostora? V okviru Nata so zanj ta čas zadolžena italijanska vojaška letala, kar je, gledano zgodovinsko, za Slovence precej moteče. V preteklosti ste že omenili možnost, da Slovenija najame vojaške lovce.

Glede varovanja s strani italijanskih vojaških letal naj povem, da je to začasna rešitev. Dejansko so Italijani v pripravljenosti, če bi se kaj zgodilo v slovenskem zračnem prostoru. Rešitev ni najboljša! Osebo se zavzemam, da bi imeli lastne zmogljivosti, drugače se bomo stalno soočali s tem problemom. Če našega zračnega prostora ne bodo varovali Italijani, se utegne zgoditi, da nam ga bodo Hrvatje glede na to, da bodo verjetno v letu 2007/2008 postali člani Nata, ali pa Madžari! Če tega ne bomo rešili z lastnimi zmogljivostmi, se bomo stalno soočali z istim vprašanjem. Seveda pa ta odločitev ni odvisna samo od ministra. Generalštab SV pripravlja vojaškostrokovno ekspertizo in videli bomo, kaj bo prinesla. Nasveta se bom držal!

Kaj pa tankovske enote, ki se danes še vedno smatrajo za hrbtenico vsake normalne moderne vojske? Jih bo Slovenija v prihodnje še imela? Mislim, da so bili v neki strategiji Slovenske vojske že postavljeni na stranski tir.

Tanki so res postavljeni na stranski tir. V naših načrtih je predvideno, da jih bomo imeli do konca njihove življenjske dobe. Danes so se grožnje tako spremenile, da tanki niso več hrbtenica moderne vojske. Po Natovih napovedih na območju Slovenije v prihodnjih desetih letih ni pričakovati nobenega klasičnega vojaškega napada, povečujejo pa se možnosti terorističnih napadov oziroma uporabe sredstev za množično uničevanje. Dejansko tanki danes kot sodobno orožje nimajo več take vloge kot nekdaj. Razvoja obrambnega sistema torej ne bomo gradili na tankih.

Slovenska vojska deluje, kot ste že prej omenili, v mednarodnih misijah. Pred začetkom pogovora ste dejali, da je pred dnevi v Afganistanu slovensko vojaško vozilo zapeljalo na mino. Kaj se je zgodilo?

Že večkrat sem dejal, da bi po statistiki že morali imeti kakšno žrtev. Hvalabogu se to še ni zgodilo! Razlog je morda v tem, da v mednarodne misije pošiljamo najbolj usposobljene in najbolj pripravljene vojake. Zadnji primer kaže, kako dobro je, da ima vojska dobro opremo. Šlo je za vozilo hummer, ki ima dodatno ojačeno dno vozila. Če ne bi imelo te ojačitve, bi prav gotovo prislo do žrtev. Zato je pomembno, da za svoje fante kupujemo dobro opremo.

V prejšnjih mesecih se je stalno govorilo, da je DeSUS najšibkejši člen koalicije. S pri-

je pol pol, s tem da smo v zadnjem letu bistveno povečali število vojakov. Večinoma po novem zaposluje le vojake. Težava pa je v tem, da so častniki in podčastniki zaposleni za nedoločen čas, zato je nesorazmerje težko odpraviti čez noč.

Katere večje nakupe vojaške opreme načrtujete za prihodnost? Ali boste kljub drugačnim željam Nata vendarle kupili drugo vojaško ladjo?

Sem zagovornik druge vojaške ladje, drugega patrolnega čolna, in sicer zato, ker je Slovenija pomorska, sredozemska država in je prav, da imamo vojaško silo v svojem morskem

20. in 30. bataljon), in nakup 52 valukov. Pri opremlitvi ima prednost tudi nabava osebne opreme – imenovane Bojevniki 21. stoletja. Načrtujemo posodobitev infrastrukture, zlasti vojaškega letališča Cerklje, da bo sposobno sprejemati letala 24 ur na dan in v vseh vremenskih razmerah. Ne smemo pozabiti na kadetnico v Mariboru, kjer se bodo izobraževali častniki; temu namenimo posebno pozornost tudi v koalicijski pogodbi, in vadbeni poligona Apače in Mlake. Ob tem vedno opozarjam, da je vojak lahko še tako dobro opremljen, a če ni ustrezno usposobljen, svoje delo težko dobro opravlja.

volitvijo vlade v zvišanje pokojnin in vašo izvolitvijo za predsednika DeSUS se zdi, da to ne drži več. Se je s tem nezadovoljstvo dela članstva zaradi vstopa v desnosredinsko koalicijo z Janšo nekako poleгло?

Vstop stranke v koalicijo je članstvo sedaj sprejelo. Potem ko sem postal predsednik DeSUS, smo že imeli sejo sveta stranke in sejo izvršilnega odbora in nihče več ni problematiziral vstopa v koalicijo. Ves čas pa trdim, da smo lahko zelo trden člen te koalicije, kolikor bomo vsi dosledno spoštovali koalicijsko pogodbo. Že od vsega začetka se predsednik vlade tega dosledno drži, tako da se ne bojim, da bi bil DeSUS najšibkejši člen koalicije. V koaliciji želimo uresničevati svoj program, izpolniti čim več predvolilnih obljub – zaradi tega smo v koaliciji. DeSUS je v programu opredeljen kot neideološka stranka, zato smo bili tudi zadovoljni, da je sama koalicijska pogodba taka. Menim, da smo lahko dober partner, seveda če bomo izpolnjevali tudi svoje obveznosti.

Eno izmed novih gesel DeSUS je, da je to "stranka za vse generacije", čeprav se mi zdi, da delegati tega na kongresu niso podprli, ampak so se zavzeli, da stranka še naprej ostane

predvsem upokojska. Po čem se bo DeSUS v prihodnje razlikoval od drugih strank?

Od drugih strank se razlikuje po tem, da je socialno naravnana stranka. Skrbeti želi namreč za tiste ljudi, ki živijo od svojih osebnih dohodkov, pokojnin in invalidnin. Naša stranka bo v prihodnje prepoznavna zlasti po tem. Sam se zavzemam, da se stranka čim bolj odpre, da ne zastopa samo stališče in interesov upokojenec, ampak tudi vseh tistih, ki živijo od svojega

dela. V času ko se čedalje več govori samo o kapitalu, dobičku, povečani produkciji, donosih, je zelo pomembno, da je v slovenskem političnem prostoru stranka, ki skuša ohranjati pridobitve socialne države. Ne predstavljam si namreč Slovenije, ki je članica EU, da bi imela 250.000 upokojencev, ki bi živeli na socialnem robu. Mislim, da je treba samo dosledno uresničevati program stranke. V njem imamo zapisano skrb ne le za starejše, ampak tudi za mlade. Geslo "Za vse generacije" je bilo naše geslo že pred volitvami. Skratka, ukvarjati se moramo z vse-

mi problemi slovenske družbe, seveda pa bo do hrbtenice DeSUS vedno upokojenici.

Kako pa komentirate dogajanje v opoziciji, ki je po porazu na volitvah očitno v precejšni krizi?

V opoziciji imamo dve dokaj močni stranki, LDS in SD. Pri LDS se vidi, da je ta stranka uspešno delovala do takrat, ko je bil njen predsednik dr. Janez Drnovšek, ki je znal biti dovolj pragmatičen, da je ustregel interesom vseh njenih članov.

Že večkrat sem dejal, da bi po statistiki že morali imeti kakšno žrtev. Hvalabogu se to še ni zgodilo!

Ta čas pa stranka takega človeka nima, zato je zapadla v krizo. Kriza je še večja, ker ni navajena delovati v opoziciji. Očitno je, da se v novi situaciji ne znajde prav dobro. Moja ocena je, da jo čaka še veliko dela do njene konsolidacije. Glede SD pa je razvidno, da njihov predsednik v javnosti uživa velik ugled in da želi voditi drugačno politiko stranke, kot jo zastopa večina njenih poslancev. Ne nazadnje to vidimo pri zakonu o RTV Slovenija, kjer je imel g. Pahor drugačno stališče glede referendumov kot njegovi poslanci. Vprašanje pa je, kam ta dualizem vodi. **Metod Berlec**

 Tujina

Brezskrbno v tujini

**Zdravstveno zavarovanje
z medicinsko asistenco
v tujini**

Novosti:

- ✓ družinsko zavarovanje za Hrvaško
- ✓ sezonsko zavarovanje za 90 ali 120 dni po ugodnih cenah
- ✓ za več kot 13 odstotkov ugodnejše cene višjih programov

Velika nagradna igra!

Več informacij:

 MODRA ŠTEVILKA
080 20 60

www.vzajemna.si

VZAJEMNA

Jaz zate, ti zame.

Mini teater iz Ljubljane je že sedmo leto zapored pripravil mednarodni festival Mini poletje za otroke, ki bo potekal do 4. septembra na različnih ljubljanskih prizoriščih. Otroci in odrasli ste vabljeni, da se tudi to poletje – vsaj za nekaj časa – prepustite pravljicnemu svetu.

Festival Mini poletje se je začel 3. julija in bo v dveh mesecih ponudil 21 lutkovnih in gledaliških predstav iz različnih evropskih gledališč, pripravili pa so tudi številne ustvarjalne delavnice in srednjeveške viteške dopoldneve. Festival sta slavnostno odprla direktor Mini teatra Robert Waltr in ljubljanska županja Danica Simšič. Odprtje na ljubljanskem gradu je bilo zaznamovano tudi s poulično predstavo Jezdec gledališča Pikniz iz Jeruzalema in otroškim pevskim zborom Zagrebski dečki.

Zagrebski dečki

Zbor Zagrebski dečki je edinstven na Hrvaškem. Osnovan je bil pred 13 leti po zgledu slavnih deš-

Zagrebski dečki

Vabljeni na festival Mini poletje 2005!

Mini poletje

kih zborov po Evropi. S svojim delovanjem in bogatim kulturnim programom (številni nastopi, dobrodelni koncerti, nastopi na radiu in televiziji, sodelovanje na natečajih, celovečerni koncerti na Hrvaškem in v tujini) želi zbor nadaljevati tradicijo deške zborovske glasbe, ki je že več stoletij navzoča v Evropi. Od leta 1994 zboru dirigira Jasenka Ostojčić Radković, ki je ustanoviteljica skupine Taubeka ter Moškega zbora v okviru Zagrebskih dečkov in deluje tudi kot stalna voditeljica tečaja za vokalne tehnike Zagrebskih dečkov. Je docentka na Glasbeni akademiji v Zagrebu, kjer vodi Zbor Glasbene akademije. Zbor je ob odprtju Mini poletja pričaral posebno razpoloženje in gledalcev ni pustil ravnodušnih.

Andersenu v spomin

Letošnji festival na svojevrsten način zaznamuje danski pravljicar Hans Ch. Andersen, ki so mu ob dvestoti obletnici njegovega rojstva

organizatorji namenili posebno pozornost, saj so prepričani, da nas "njegove pravljice kot rosnos sveže cvetlice še vedno očarajo in nam imajo kaj povedati". Z občutkom za lepo

in pravo in z blagim posmehom nam še danes pomagajo razumeti svet, pa naj so se življenjske razmere še tako spremenile. Andersenove so predstave Vžigalnik, Palčica in Cesarjeva nova oblačila. Seveda pa se v tem poletju veselimo tudi z junaki drugih pravljic in drugih pravljicarjev ob predstavah, ki so jih pripravili umetniki iz Izraela, Poljske, Nemčije, Belorusije, Rusije, Švedske, Bolgarije, Hrvaške in Slovenije.

Še povabilo

Lutkovne predstave Mini poletja čakajo na vas vsako nedeljo. Pravljice vas po besedah Roberta Wlatla vabijo v svoj svet. Pravljice pa niso izmišljene sanje, ampak prepsnjena podoba resničnosti.

Barbara Kavtčnik

Ta mesec si lahko ogledate ...

Nedelja, 17. julij 2005

Plesni teater Ljubljana

18.00, Figurentheater Wilde & Vogel, Stuttgart, Nemčija

HOBIT ali Tja in spet nazaj, lutkovna predstava za starejše od 8 let

Nedelja, 24. julij 2005

Ljubljanski grad, dvorana Mini teater

11.00 in 18.30, Gledališče AKO, Sofija

JANKO IN METKA, lutkovna predstava za otroke, starejše od 4 let

Nedelja, 31. julij 2005

Ljubljanski grad, dvorana Mini teatra

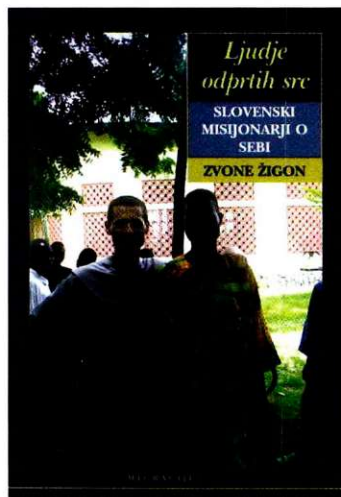
11.00 in 18.30, LUTKOVNO GLEDALIŠČE IZ BRESTA, Belorusija

RIGORKA – Zvezda z neba, lutkovna predstava za otroke, starejše od 5 let

Ljudje odprtih src

Založba ZRC

Danes je v svetu okoli sto slovenskih misijonarjev. Njihovo poslanstvo je v knjigi *Ljudje odprtih src* obdelal Zvone Žigon. Uvodni osvežitvi nekaterih temeljnih teoretičnih pojmov sledi kratek oris zgodovine slovenskega misijonarstva. Sledi mu opis poteka raziskovalnega projekta *Sodobni (slovenski) misijonar kot izseljenec*, na katerem temelji monografija. Jedro tega poglavja predstavljajo opažanja in ugotovitve, ki temeljijo na analizi pisem

in intervjujev z misijonarji. Navajanje raziskovalnih spoznanj sledi študija primera misijonarke s. Dorice Sever pri kanadskih Inuitih. Študija temelji na avtorjevem dnevniku iz časa bivanja pri njej in bralca pelje bliže in bliže misijonarski duši. Največjo sporočilno in subjektivno vrednost knjige predstavlja izbor pisem in intervjujev, v katerih misijonarji vsak na svoj način opisujejo ne le svoje življenje in delo, ampak predvsem lastno doživljanje položaja med dvema kulturama, doživljanje poslanstva, ki so mu žrtvovali leta ali celo življenje.

Hiša Cankarjeve zaveze

Cankarjeva založba

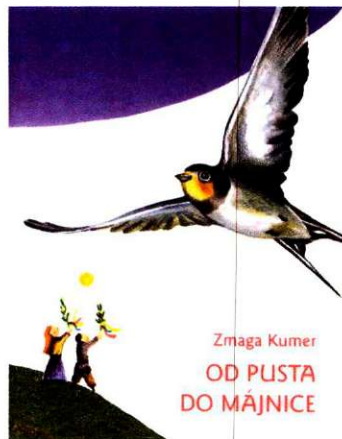
Pesnik in pisatelj **Tone Pavček** je ob šestdesetletnici Cankarjeve založbe, katere knjižni program je kot dolgoletni urednik tudi sam krojil, v knjigi *Hiša Cankarjeve zaveze* obudil spomine na založniško hišo. Kot pravi na platnici, gre za ljubezniv oseben pogled na neko obdobje CZ na našem kulturnem zemljevidu, ko je

sam doživljal, spremljal in z mnogimi soustvarjalci sooblikoval podobo. Morda se bodo komu zdeli nekateri obrazi v knjigi preveč osvetljeni in drugi preveč zatemnjeni, piše, "morda bo kdo celo ta ali oni obraz pogrešal, morda bo komu moja zgodovinska resnica zmotna ali v teh zapisih kdaj potisnjena prehudo v ozadje..."

Od pusta do mājnice

Celjska Mohorjeva družba

V knjižici *Od pusta do mājnice* Zmaga Kumer nadaljuje niz poljudnih knjižic o slovenskih ljudskih šegah, ki so nekdanj poživljale delovne in praznične dneve skozi vse leto, zdaj pa čedalje bolj tonejo v pozabo. Tako v tretji knjižici predstavi nekatere zanimivosti iz bogatega izročila šeg; začne s predstavitevijo najbolj priljubljenih zimskih svetnikov (sv. Anton Puščavnik, sv. Neža, sv. Vincenc ...) in pomladnih svetnikov (sv. Valentin, sv. Matija). V nadaljevanju predstavi bogastvo pustnih maškar in že smo v

postnem času, ki je namenjen pripravi za praznovanje velike noči. V poglavju *Postni čas* pojasni nekatere izraze (npr. pepelnica, post), predstavi eno od starejših molitev žalostnega rožnega venca, katere začetki segajo v drugo polovico 15. stoletja. In ker se zgodaj spomladi začenja prvo delo na polju, nam predstavi tudi nekatere vremenske preroke, značilne za ta čas.

Komenski Kras

Založba Karantanija

V knjigi *Komenski Kras 1914–1918* Mitja Močnik, zbiralec in preučevalec ostalin soške fronte, popisuje dogodke prve svetovne vojne za frontnimi črtami in v kraškem zaledju,

kjer so vasi preplavili vojaki, italijanski topovi so rušili hiše, prebivalstvo pa je večinoma odšlo v begunska taborišča v notranjosti Avstro-Ogrske. Vasi so se spreminjale v ruševine in velika pokopališča vojakov različnih narodov, ki so sodelovali v nesmiselni moriji na slovenskem ozemlju med letoma 1915 in 1917. Knjiga je napisana na podlagi avtorjevih lastnih raziskav na terenu, kjer je odkrival sledi in spomine na krvavo epopejo, na katero nas na vsakem delčku opustošene in izčrpane kraške zemlje spominjajo pokopališča ter ostanki pustošenja velikanskega vojaškega stroja.

Razprave

SAZU

V *Razpravah*, strokovnem glasilu razreda za naravoslovne vede SAZU (XLV-1), je objavljenih 14 prispevkov: *Ob 75-letnici zaslužnega profesorja akademika dr. Jožeta Mačka*, *Ena od modifikacij Abbottove formule*, *Dinamika populacij pomembnejših škodljivcev sladkorne pese v Vojvodini v obdobju 1961–2003*, *Vpliv UV-B sevanja na rastline*, *Odpornost proti virusom pri rodu Solanum*, *Vpliv različnih virov hrane na značilnosti koruznega hrošča*, *Ekonomsko pomembni škodljivci koruze na območju vzhodne Hrvaške*, *Etiologija bolezni korenov sladkorne pese v Vojvodini*, *Laboratorijska raziskava izolata glive Corticium rolfsii Curzi iz jablane*, *Raziskave smrekove rdeče trohnobe v Sloveniji*, *Preučevanje alelopatičnih odnosov med hmeljem in pleveli*, *Razširjenost ogorčic koreninskih šišek*, *Preučevanje učinkovitosti ovsu*, *posejanega na robovih njiv*, *pri zmanjševanju številčnosti pomembnejših škodljivcev na jari pšenici*, *Vloga fenolnih snovi v metabolizmu sadnih rastlin*.

Razprave in gradivo

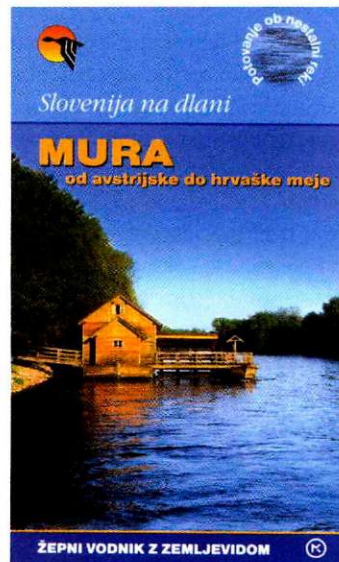
INZ

Revija *Razprave in gradivo* (izdaja jo Institut za narodnostna vprašanja) v 45. številki objavlja 13 prispevkov, med drugim: *Etnično razlikovanje v Sloveniji: izbrane problematizacije* (Irena Šumi), *Specialistično proučevanje zakonsko zaščitene narodnostnih manjšin v Sloveniji do obdobja državne osamosvojitve: zgodovinski pregled* (Samo Kristen), *Slovinci v Avstriji kot eden prednostnih predmetov v slovenskih etničnih študijah* (Janez Stergar), *Italijani in Madžari v Sloveniji v perspektivi slovenskih etničnih študij* (Boris Jesih), *"Kri ni voda": potomci Uskokov ob slovensko-hrvaški meji* (Duška Knežević Hočevar), *Albanci v Sloveniji* (Martin Berishaj), *Judje in ideacija o Judih v sodobni Sloveniji* (Hannah Starman), *Evropa, Slovenija in Romi* (Vera Klopčič).

Mura

Založba Mladinska knjiga

V že uveljavljeni turistični zbirki *Slovenija na dlani* Peter Firbas predstavlja reko velikih razsežnosti, ki se razgrinja pred bralčevimi očmi kot nižinski vodotok, nenavadno bogat in prirodoslovno zanimiv zaradi številnih okljkov, rokavov in mrtvic, razodeva pa tudi življenje ob tej vodni žili in vpliv ljudi na reko in obratno. Opisane so

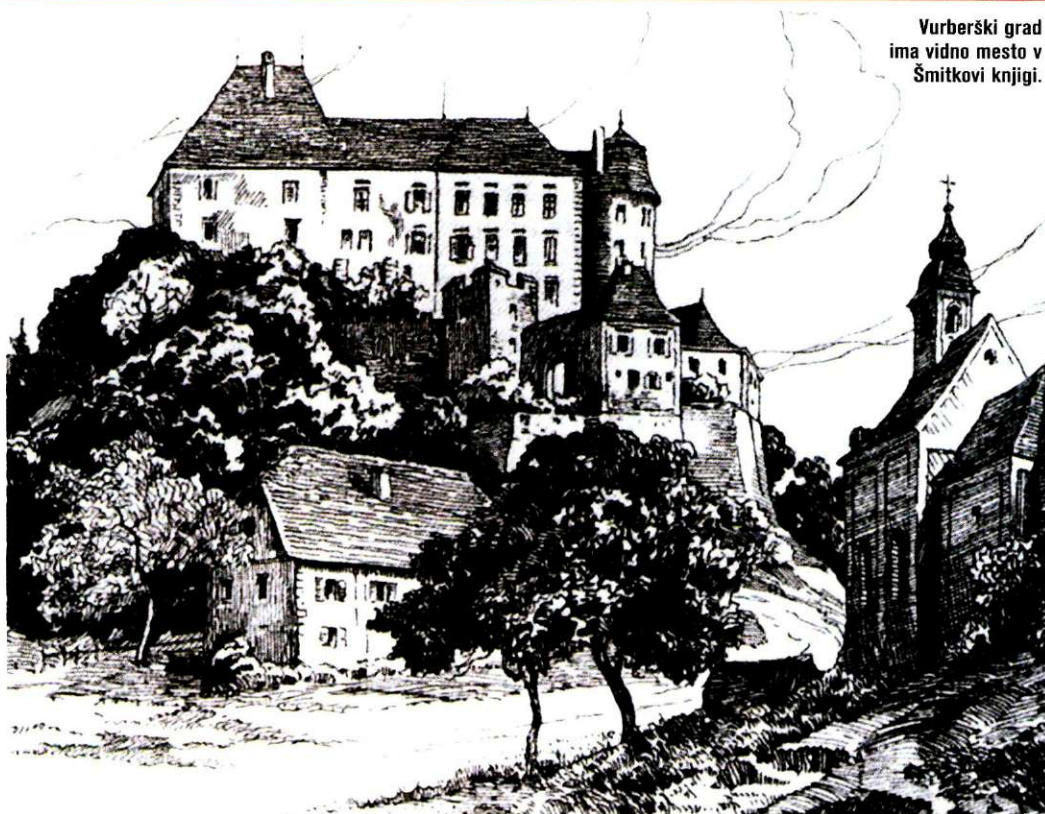

naravne in kulturne znamenitosti vzdolž Murinega toka, za lažjo orientacijo pa je dodan zemljevid z vrisanimi zanimivostmi. Kot je v navadi v tej zbirki, je vodniku priložen zemljevid.

Dr. Zmago Šmitek, redni profesor na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete v Ljubljani, podpisuje še eno svojo študijo, ki je tokrat izšla pri Študentski založbi pod naslovom *Mitološko izročilo Slovencev* in podnaslovom *Svetinje preteklosti*.

Knjiga je nadaljevanje in bistvena dopolnitev Šmitkove prejšnje podobne knjige *Kristalna gora*, ki je izšla leta 1998 in je že dolgo razprodana. Sedanja knjiga je doslej najizčrpnjejše in s tem temeljno delo o slovenskem mitološkem svetu.

Mitološko izročilo Slovencev združuje eruditski zamah vrhunskega poznavalca z zelo berljivim

Vurberški grad ima vidno mesto v Šmitkovi knjigi.

Slovenska mitologija

podajanjem obsežne in kompleksne snovi. Iz avtorjevih popotnih spoznanj, pogovorov z različnimi strokovnjaki in njegovega širokega poznavanja literature je nastala knjiga, ki preseneča z novim, očarljivim in ponekod celo drznim pogledom na slovensko preteklost. Dr. Zmago Šmitek zbira in sestavlja razdrobljene zgodovinsko-mitološke drobce v zaokroženo celoto, ki odstira čustvovanje in domišljijo, logiko in etiko naših prednikov ter njihovo tesno povezanost s skrivnostmi življenja, narave, Boga in onstranstva. Primerjave z drugimi ljudstvi in kulturami kažejo na eni strani sorodnost tovrstnih nazorov, po drugi strani pa osvetljujejo slovenske posebnosti, saj je oblikovanje odnosa do sveta potekalo v dialogih z bolj ali manj oddaljenimi sosedi in staroselci. V tem procesu so se hkrati oblikovali temelji slovenske kulturne samobitnosti, kar daje knjigi, doslej najizčrpnjšemu in s tem temeljnemu delu o "slovenskem mitološkem kozmosu", še prav poseben pomen.

Snov je razdeljena v dvanajst poglavij, ki so vsaka zase poglobljena študija vsega, kar so raziskovalci doslej zbrali o slovenski, slovanski in tudi širše svetovni mitologiji. Pomaga si tudi s spoznanji z drugih ved, kot so zgodovina, arheologija in jezikoslovje. Na podlagi tega obsežnega znanja prihaja avtor do zanimivih in včasih celo do predrznih in osupljivih sklepanj. Naslovi poglavij so: *Nastanek sveta*, *Tridelna struktura stvarstva*, *Sveto drevo pri Vitanju*, *Zvezdno kraljestvo pokojnikov*, *Krožni tok časa*: *Zeleni Jurič*, *Gospodar gore*: *Kresnik*, *Gorski demom*: *Vedomec*, *Šamanizem na Slovenskem?*, *Govorica toponimov*, *Dežela izobilja*: *Indija*, *Napoved katastrofe*: *Atila*, *Propad sveta*.

Gospodar gore

Naj navedemo samo dva krajša odlomka iz Šmitkove knjige. Najprej iz poglavja o Kresniku. "Če je v slovenskem ljudskem izročilu mogoče najti mitološko figuro, ki spominja na 'višje' božanstvo, je to prav gotovo Kresnik. Zato ni čudno, da so raz-

lični raziskovalci videli v njem ključ do stare slovenske mitologije in religije. V kontekstu sodobnih dognanj na področju primerjalne mitologije in religiologije pa so njihove razlage večinoma že zastarele, ali vsaj slabo utemeljene in med seboj nasprotujoče. Nekateri strokovnjaki so skušali biti bolj kritični; celo do te mere, da so dvomili v avtentičnost

večine starejših zapisov o Kresniku, saj zanj ni (bilo več) potrditev v živem izročilu. Ker pa tako preprosto spet ni bilo mogoče rešiti vseh odprtih vprašanj, nam je ostal Kresnikov lik do danes kontroverzen in skrivnosten, tako po svojem imenu, kot tudi po mestu in funkciji, ki naj bi ju imel v stari slovenski, slovanski in indoevropski mitološki zgradbi.

Bojazen, da je morebiti že samo Kresnikovo ime izmišljotina, brez zgodovinske podlage, lahko zavrne mo s podatkom, da je bila takšna beseda na slovenskem podežlju dolgo znana in je bila zapisana leta 1579 kot priimek Chresnickh, Kherschnickh in Khersnikh. To rodbinsko ime je še danes v različnih oblikah razširjeno na dobršem delu slovenskega ozemlja.

Po Kresnikovi sledi

Prvo obsežno in temeljito primerjalno študijo o Kr(e)niku je napisala Maja Bošković-Stulli. Pravilno je ugotovila, da obstajajo vsebinske razlike med večino slovenskih zapisov o Kresniku in gradivom o is-

DR. ZMAGO ŠMITEK

MITOLOŠKO
IZROČILO SLOVENCEV
SVETINJE PRETEKLOSTI

Etnolog in antropolog

Dr. Zmago Šmitek (rojen leta 1949 v Kropi) se že dolgo posveča študiju religij in mitologij Evrope in Azije. Sodi med najvidnejše raziskovalce s področja primerjalne religiologije in antropologije, njegova dela in članki pa so naleteli na dober sprejem doma in na tujem. Med avtorjevimi objavami v slovenskem jeziku so knjige: *Klic daljnih svetov* (1986), *Poti do obzorja: Antologija slovenskega potopisa z neevropsko tematiko* (1988), *Srečevanja z drugačnostjo: Slovenska izkustva eksotike* (1995), *Kristalna gora: Mitološko izročilo Slovencev* (1998), *Odkod je ta naš svet? Slovenske pripovedi o poreklu stvarstva* (2002), *Sledovi potujočih duš: Vedomci, kresniki in sorodna bajna bitja* (2003).

sodeloval pri njegovih bojnih pohodih. Sestro, s katero je po nekaterih pripovedih živel v incestnem razmerju, je rešil pred kačo in zmajem, ki se je prikazal(a) iz močvirnega nižavja na drugi strani reke. Po mrtvem rokavu Drave lahko sklepamo, da je reka nekoč tekla mnogo bližje pobočju Vurberka kot danes.

Devinski skok

Ena od slovenskih lokacij, ki jih Bezlaj v svojem prispevku o 'Devinskem skoku' ni omenil, je hrib Devin, ki stoji nad vasjo Kneža v dolini Bače. Vas je dobila ime po potoku Kneži, ki teče po ozki soteski in se na tem mestu izliva v Bačo. Zanimiva je prav zveza imen Devin in Kneža: za slednjo so nekateri slovenski zgodovinarji in jezikoslovci ugotovili, da izhaja iz stare slovanske besede za kneza, kasneje (nemško) grofa. *Knez* pomeni starešina, poglavar, tisti, ki ima največjo oblast in je bil mogoče kot apelativ rabljen tudi v religioznem smislu božanskega bitja (prim. češko *knez* 'duhovnik'). V slovenskem primeru naj bi bil povezan s slovanskim plemstvom, ki je med 7. in 9. stoletjem gospodovalo v Karantaniji in Spodnji Panoniji. Pojavlja se v številnih slovenskih krajevnih

in ledinskih imenih. Pomembne skupine takšnih krajevnih imen so poleg Slovenije še na avstrijskem Štajerskem in zahodnem Madžarskem, zanimiva paralela pa je tudi Knježa vodica na dalmatinskem otoku Braču. Žal nam ob pogledu doline Kneže, jeseni leta 2001, ni uspelo odkriti ljudske razlage imen Devin in Kneža, domnevamo pa lahko, da je bilo tudi s tema dvema lokacijama povezano neko (danes že pozabljeno) mitološko izročilo, saj se severno od njiju dviga hrib Kobilja glava (1475 m) in še severneje Konjsko brdo. Podobno pomensko zvezo najdemo še v okolici Ilirske Bistrice, kjer se blizu naselja Knežak dviga nekaj nad 1000 metrov visoki hrib Devin.

V skupino toponimov, ki izhajajo iz teonima Deva, velja omeniti še grad Devin/Duino pri Trstu/Trieste, ki stoji na strmem skalnem pomolu 40 metrov nad morsko gladino. Stari devinski grad izvira iz konca 11. ali začetka 12. stoletja, nekaj stoletij kasneje pa je bil zgrajen še nov 'gornji' grad. To območje so že v 7. ali 8. stoletju poselili Slovani.

To sta le dva okruška iz obsežne Šmitkove knjige, ki odstira vznemirljive poglede na mitologijo naših prednikov.

V. M.

toimenskih bitij, zbranem na Hrvaškem in vzhodno od nje. Po drugi strani pa so se nekateri fragmenti slovenske tradicije vendarle povezovali s podobo *krsnika*, kakršno je dokumentirala med svojim terenskim raziskovanjem v Istri in o kateri obstajajo podatki tudi s kvarnerskih oto-

tudi Keleminova omemba bojevanja Kresnikov med seboj (kljub temu, da so v Istri nasprotniki krsnikov le štrige/strigoni), ker gre za paralelo izročila o južnoslovanskih *mogutih* in *zduhačih*. Večino drugih zapisov pa je označila za skrajno nezanesljivo in za domnevni sad fantazije romantičnih zanesenjakov iz 19. stoletja. Tu je bila storjena metodološka napaka, saj ni mogoče presojati avtentičnosti kulturnih sestavin v posameznih slovenskih pokrajinah (npr. na Štajerskem in Koroškem) le po analogijah z Istro in Dalmacijo. Zato je bilo dejstvo, da gre pri Kresniku kljub istemu imenu za dve dokaj različni tradiciji, napačno interpretirano."

Kresnik in Deva

V poglavju *Govorica toponimov* med drugim beremo: "Ledinsko ime Dindol (narečno Dindou) blizu Blejskega jezera, ob sotočju Bohinjske Save in Jezernice, je po mnemju Franceta Bezlaja okrajšava prvotnega imena Devinji dol, leži pa pod prepadno steno, ki se je nekoč verjetno imenovala Devin. Mitološko simboliko imata tudi bližnji otok na Blejskem jezeru in Dobra gora, kamor so okoličani vsaj od 16. stoletja vodili blagoslovljat konje. V zvezi s tem je bila zapisana domneva o trojici svetih prostorov, ki naj bi bili celó pravilno razporejeni v pokrajini, kar kaže na enoten miselni vzorec. Kultne geografske točke naj bi bile v vseh primerih posvečene istim trem božanstvom, ženskem (npr. Mokoš) in dvema moškima (npr. Perun - Veles), pri čemer je bila črta med Velesovim in Mokošinim kraljestvom voda - meja med svetovoma živih in mrtvih. To se na neki način povezuje tudi s slovenskim izročilom o Kresniku in njegovem bratu in sestri: med Mariborom in Ptujem se na levem bregu Drave dviga strm hrib Vurberk (427 m) z ostanki grajske utrdbe iz 2. polovice 12. stoletja. Sledovi prve naselitve te vzpetine segajo še v antično dobo. Lokalno ljudsko izročilo ve povedati, da je na nekdanjem gradu živel junak Kresnik s svojo sestro Devo (tudi Vesino, Zoro, Marjetico ali Alenčico). Bil je dvojček in je imel brata, ki je

Upodobitev Oriona na kamniti plošči v Hodišah na Koroškem

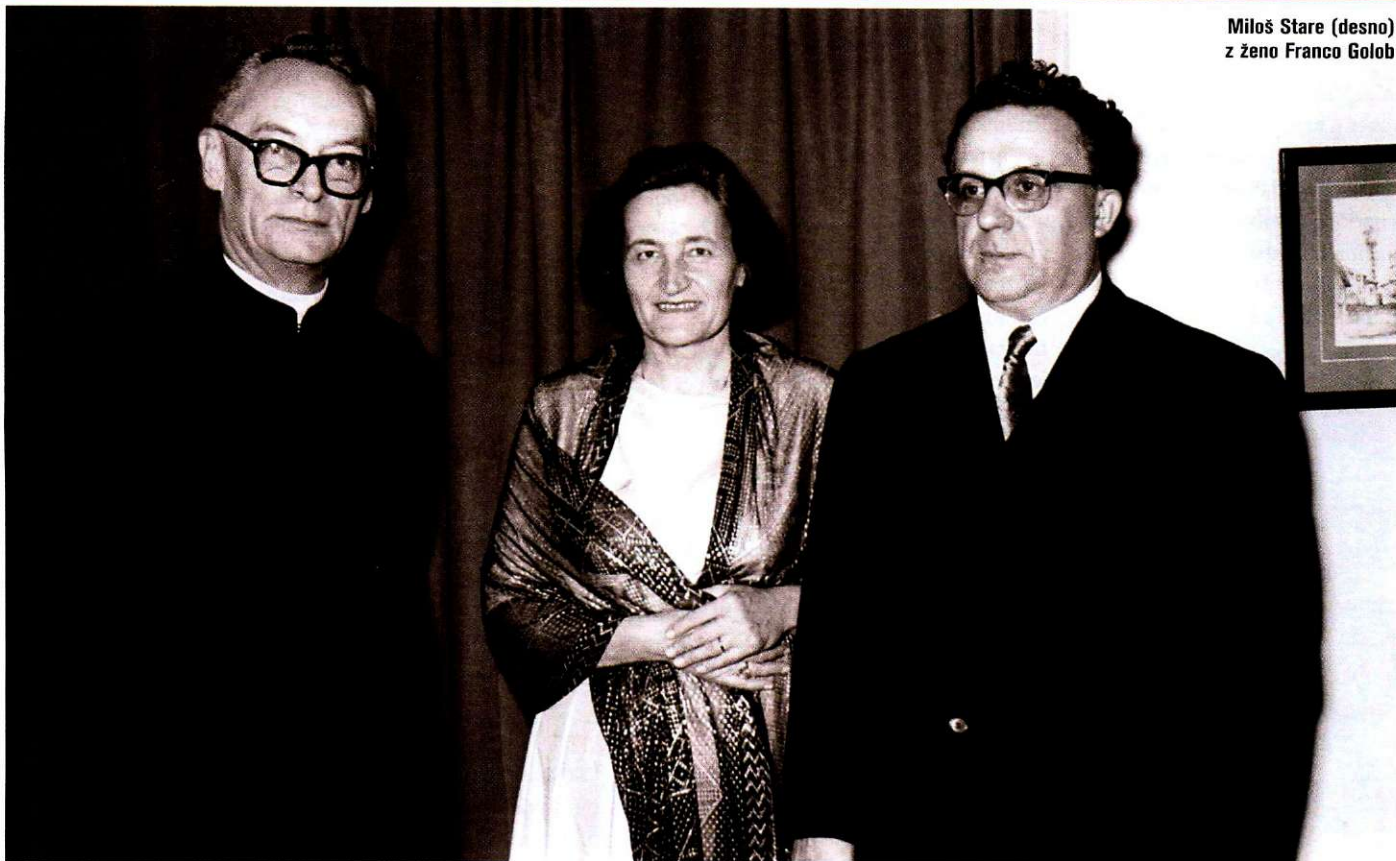
kov in iz Dalmacije. Glede na to, da omenjeno geografsko območje s Slovenijo ni imelo kakšnih tesnejših zgodovinskih ali jezikovnih zvez, je domnevala, da je razširjenost *krsnikov* rezultat staroslovanske kolonizacije in/ali morebitnega vpliva staroselcev. Iz te predpostavke je izpeljala logičen, a vendarle problematičen zaključek: če gre za isti ali soroden etnični substrat, naj bi bil tudi lik Kresnika in krsnikov povsod enoten, tako v tipološkem kot tudi v funkcionalnem smislu. Vse, kar je rušilo to suponirano enotnost, je bilo torej moteče in sumljivo. Slovenskim podatkom o Kresniku je bila zato pripravljena verjeti le toliko, kolikor so se ujemale z gradivom, ki ga je zbrala sama ali drugi strokovno usposobljeni zapisovalci, večinoma zunaj slovenskega etničnega ozemlja. Zanj tako niso bili sporni slovenski podatki, da Kresnik skrbi za dobrobit svojega ozemlja, da se spreminja v različne živali, ali da morajo biti bojujoči se nasprotniki rojeni na isti dan, ker je bilo to potrjeno tudi na 'njenem' terenu. Sprejemljiva ji je bila

Iščemo zunanje sodelavce.

ki želijo sodelovati na področju pridobivanja novih naročnikov revije *Demokracija*.

Za dober zaslužek pokličite 01/43 45 463.

DEMOKRACIJA ednik

Predsednik SLS in NO

Dr. Miloš Stare (1905–1984) je bil načelnik Slovenske ljudske stranke in predsednik Narodnega odbora za Slovenijo, kar pomeni, da je bil v nekem obdobju (če odmislimo komunistične oblastnike) najpomembnejši politik demokratičnega dela slovenskega naroda, ki je živel v politični emigraciji. Nedavno je minilo sto let od njegovega rojstva, domovina pa ga, razen poznavalcev naše zgodovine, komaj pozna.

Miloš Stare se je rodil 11. junija 1905 v krepki kmečki družini v Dobu pri Domžalah. Oče mu je umrl v mladosti. Njegova ovdovela mati Terezija se je nato poročila z Martinom Jeretino. V tem zakonu so se rodili Ančka, Anton, Francka in Pavle. Mi-

loš je skupaj s svojo starejšo sestro Terezijo odraščal pri teti v Ljubljani, kjer je obiskoval ljudsko šolo in klasično gimnazijo. Bil je zavzet član dijaških in mladinskih organizacij. V študijskih letih se je uveljavil kot odličen igralec Ljudskega odra. Kazal je igralski talent in izrazito sposobnost za govorniške nastope. Študiral je pravo in dosegel licenciat. Pod njegovim vodstvom je začela delovati prva radijska postaja v Ljubljani z oddajnikom v Domžalah.

Politični vzpon

Kot odvetnik se je Stare čedalje bolj uvajal v politično delovanje. Ko je dr. Anton Korosec leta 1935 prevzel vladno in poklical dr. Miho Kreka kot ministra v vladno v Beograd, je njegovo pisarno v Ljubljani prevzel Stare. Leta 1938 je postal državni poslanec. Ob začetku nemške okupacije je Stare začutil potrebo po ilegalnem časopisu Svobodna Slovenija, ki ga je začel izda-

jati že novembra 1941. Odslej se je štiri leta posvečal zbiranju poročil iz sveta za nas in pisanju poročil za tujino. Aprila 1942 je bila ustanovljena Slovenska zaveza. Ko so komunisti ubili dr. Marka Natlačena, je Stare postal ključna oseba Slovenske zaveze. To njegovo delo je ocenil dr. Miha Krek v jubilejnim članku ob Miloševi 60-letnici (1. 6. 1965): "Težke naloge so prevzemali neka-

teri v ilegalnem odporu demokratičnih sil proti okupatorju v delu za osvobodjenje. Med temi je bil Miloš Stare neprekosljivo vztrajen pravak. V njegovem programu med vojno ni bilo ne oddiha, ne počitka, ne varnosti, ne miru."

Leta 1944 je prišel čas najhujših preganjanj. Miloš je vedel, da ga sleduje gestapo, ki bi ga rad dobil za vsako ceno v roke. Prav tako je imel dokaz, da so komunisti pripravljali nanj atentat. Umaknil se je v Trst, kjer je komaj ušel drugemu atentatu. Od tod je odšel v Rim, kjer je bil tudi dr. Krek, kateremu je vodil pisarno in se posvečal delu za socialno pomoč beguncem. Po prihodu v Argentino je moral Stare tako kakor vsak drug begunec prijeti za ročno delo. Pri graditvi letališča Ezeiza je vihtel kramp in lopato skupaj z misijonarjem zdravnikom dr. Janezom Janežem. Tako si je služil kruh. Hkrati se je lotil težkega dela preseljevanja naših rojakov iz evropskih taborišč v svobodo. Ustanovil je Društvo Slovencev v Argentini, pozneje imenovano Ze-

Miloš Stare v mlajših letih na Radiu Ljubljana

dinjena Slovenija. V življenje je prikladal prve kulturne organizacije.

Ustanovitelj Svobodne Slovenije

Staretova zasluga je ustanovitev novega tednika Svobodna Slovenija. Prva številka je izšla 1. januarja 1948 z oznako, da izhaja že 6. leto, saj je pod tem naslovom izhajal že od jeseni 1941. Tako je poudaril povezanost z dejavnostjo v domovini. Kakor je list med zasedbo nastopal proti okupacijskim silam za svobodo, tako je hotel tudi v novih razmerah in na drugem koncu sveta vztrajati pri prizadevanju za iste cilje pod geslom: "Borba za svobodo slovenskega naroda, borba za zmago resnice in pravice". Za kulturno rast rojakov v Argentini in po svetu je ustanovil še Zbornik Svobodne Slovenije, namenjen emigracijskim publicistom, znanstvenikom, zgodovinarjem ter analitikom politike in kulture. Poleg izrazito politične dejavnosti je Stare pokazal tudi veliko skrb za izdajo slovenskih književnih del. Poleg tega je poučeval v šoli in vzgajal mladi rod. Miloš Stare je umrl 5. aprila 1984, samo tri mesece za svojo ženo, operno in koncertno pevko Franco Golob.

Načelnik SLS in NO

Kot načelnik Slovenske ljudske stranke in predsednik Narodnega odbora za Slovenijo je bil Miloš Stare prvenstveno politik. Neutrudno se je zavzemal za dobro naroda. Iskal je poti, kako v danih razmerah uresničiti narodne cilje. Ob 30. obletnici ustanovitve Narodnega odbora za Slovenijo leta 1974 je zapisal: "Cilji naših prizadevanj so jasni: hočemo, da se uresničijo načela suverenosti tako, da bo imel slovenski narod in vsi narodi Jugoslavije, prosti komunistične in vsake diktature, neokrnjene vse pravice svobodnega odločanja o svoji usodi na političnem, gospodarskem in kulturnem področju. V primeru svobodne odločitve za vstop v skupnost narodnih držav naj bi imela osrednja oblast le tiste dolžnosti in pravice, katere bi jim narodne države prostovoljno, pogodbeno odstopile ... Če pa bi prišlo do delitve Jugoslavije, bomo postavili vse svoje sile, da sedanja republika Slovenija postane mednarodno priznana, samostojna, demo-

Miloš Stare (drugi z leve) z Antonom Korošcem (na sredini pri obeh slikah) in drugimi prvaki SLS; zadaj Sv. Jurij ob Ščavnici

Miloš Stare (šesti z desne) s prvakom SLS Antonom Korošcem na njegovem domu v Biserjanah pri Sv. Juriju ob Ščavnici

kratična država ... Slovenski narod ima pravico, da v lastni državi neovirano uživa sadove svojega dela za duhovni in gospodarski napredek v družbi svobodnih narodov in držav."

Stare in slovenstvo

Staretova geneza slovenske suverenosti gre prek Koroščevih Punkcij (1932), Deklaracije 29. 11. 1944 v Deklaracijo 3. 5. 1945 in nato v Izja-

vo ob 30-letnici Narodnega odbora 1974. Polstoletno politično in kulturno delovanje Miloša Stareta odlikujejo izredna vztrajnost, delavnost, nesebičnost in zvestoba. Te svoje odlike je kazal že v predvojnem delu za javni blagor Slovencev, v zdomstvu pa je še podvojil svojo čuječnost za obrambo vseh teh vrednot, ki so jih gojili že njegovi predniki dr. Janez Evangelist Krek, Anton Korošec in Miha Krek. Bil je odločen zagovornik "naroda in jezika in vere", Levstikov "mož jeklen". Bil je pravi krščanski demokrat v sedanjem evropskem smislu po zgledu Adenauerja in drugih očetov združene Evrope. Njegove daljnovidne zamisli so se v marsičem uresničile. V domovini se po njem imenujejo ulice v Dobu, Mengšu in Domžalah.

Tone Jeretina, Tone Štrukelj

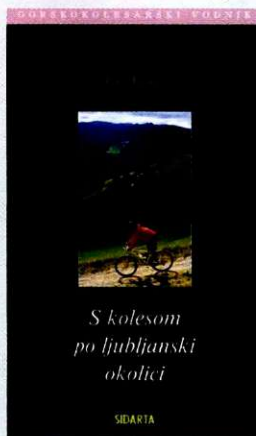

Grob Miloša Stareta na pokopališču Chacarita v Buenos Airesu v Argentini

S kolesom po ljubljanski okolici

Ljubljana ima s svojo osrednjeslovensko lego na stičišču alpskega in dinarskega sveta izredne možnosti za gorsko kolesarjenje.

Na vse strani jo obdaja s kolovozi in gozdnimi cestami prepletena hribovita pokrajina, ki ponuja skoraj brezštevne možnosti za gorskokolesarske ture vseh težavnosti. Zahodno od Ljubljane vabita Polhograjsko in Škofjeloško hribovje, ki sicer ne dosegata višin osrednjih alpskih predelov, s številnimi grapami in slemenimi ter gosto mrežo kolovozov in gozdnih cest pa ponujata odličen teren za gorsko kolesarjenje. Alpski svet je proti vzhodu in severovzhodu razpotečen v Posavsko hribovje, kjer so mnogi pritoki Save izoblikovali pravi labirint naravnih oblik. Proti severu zagrizemo v "čistokrvni" alpski svet Kamniško-savinjskih Alp, južno in jugovzhodno pa lahko doživimo dinarsko-kraški svet z značilnimi kraškimi pojavi. **Peter Krajnc** je v vodniku *S kolesom po ljubljanski okolici* (založba Sidarta) zbral in opisal 43 kolesarskih tur, ki potekajo večinoma po hribovitem svetu ob robu Ljubljanske kotline. Vsaka tura v vodniku je predstavljena s poljudnim uvodom, v katerem avtor opozori na vse pomembnejše zanimivosti, mimo katerih vodi pot, v tehničnem opisu je podan točen potek ture s časi in zahtevnostjo. Vsaka tura je vrisana v barvni zemljevid, dodan ji je tudi višinski diagram.

Odporniška fotografija

Založba Modrijan je izdala razkošno fotomonografijo Slovenska odporniška fotografija 1941–1945 avtorjev Franca Fabca in Dejana Vončine.

Fotografija slovenskega odporniškega gibanja med drugo svetovno vojno je po razširjenosti in kakovosti redkost med evropskimi protifašističnimi in protinacističnimi gibanji, piše na zavilku. To dokazuje več kot 150.000 tematsko raznolikih fotografij, ki so jih posneli ljubiteljski, ilegalni in partizanski fotografi in so se ohranile do danes. Tudi to govori o tem, kako se je vodstvo revolucije zavedalo, da je pri njegovem vzponu na oblast propaganda – in fotografija ima v okviru propagande veliko moč – eden od odločilnih dejavnikov. V knjigi je predstavljenih več kot 270 izbranih posnetkov iz bogatih fondov 160 do zdaj znanih fotografov. Večino hrani Muzej novejšje zgodovine Slovenije, nekaj pa sta jih avtorja izbrala v drugih slovenskih muzejih in v tržaški Narodni in študijski knjižnici. Segla sta ne le po ilegalni in partizanski, temveč tudi po urbani fotografiji Ljubljane in drugih mest ter prizorih iz sklepnih bojov zunaj meja Slovenije, predvsem v Trstu in na Koroškem. Pretresljive so taboriščne fotografije iz Gonarsa. Nakazana je tudi primerjava z italijansko, nemško in domobransko vojno fotografijo. Izbrane fotografije in besedilo dopolnjujejo podrobne predstavitev 37 pomembnejših fotografov. Ta razkošna monografija izrazito idealizira partizanstvo (revolucijo). O zločinski naravi komunistične revolucije v njej ni sledi, zato knjiga ni le torzo, ampak je propagandni izdelek, ki je dokumentarne posnetke uporabil prav za tisto, za kar so bili ti in podobni posnetki več desetletij uporabljani, za ohranjanje revolucionarnih izročil.

Mesta skozi čas

Knjiga Slovenska mesta skozi čas je pravzaprav razkošen katalog k istoimenski razstavi, ki jo je prav tako pripravil Arhiv Slovenije.

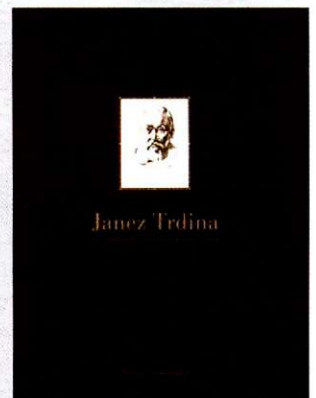
Uvodoma so prikazani temeljni zgodovinski in geografski podatki o Sloveniji, osrednji del pa predstavlja zgodovinski razvoj izbranih slovenskih mest od srednjega veka do zadnjih let 20. stoletja. Glavno besedo imajo upodobitve: vedute mest v različnih grafičnih in risarskih oziroma slikarskih tehnikah (bakrorez, jedkanica, litografija, ksilografija, risba, gvaš, olje, akvarel) od začetka 16. do konca 19. stoletja, katastrski in drugi načrti, starejše razglednice in fotografije. Najstarejšo zgodovino pomagajo približati mestni in trški pečati oziroma grbi, za vsako mesto pa je izbrana tudi reprezentativna starejša listina z (naj)starejšo omembo trga, mesta ali mestnega sodnika, s podelitvijo oziroma potrditvijo mestnih privilegijev in podobno. Časovni lok pri vsakem mestu skleneta sodobni mestni načrt in novejši panoramski (navadno letalski) posnetek mesta. Pri izbiri mest sta avtorja Vladimir Kološa in Andrej Nared upoštevala tri glavna merila: velikost in zgodovinski pomen mesta, ohranjenost za razstavo primerne gradiva in teritorilno uravnoveženost. Tako sta izbrala naslednja mesta: Ljubljano, Brežice, Celje, Črnomelj, Idrijo, Kočevje, Koper, Kranj, Krško, Maribor, Novo mesto, Postojna, Ptuj, Slovenj Gradec, Slovensko Bistrico in Škofjo Loko. Predstavljenih je 256 reprodukcij, ki si v okviru vsakega mesta sledijo v kronološkem redu in so opremljene s temeljnimi podatki: naslov motiva, vrsta gradiva oziroma tehnika izdelave, čas nastanka in nahajališče izvornika.

Janez Trdina

Založbi Goga (Novo mesto) in ZRC sta ob 100. obletnici smrti Janeza Trdine o njem izdali izčrpno monografijo.

Janez Trdina (1830–1905), čigar delo je neločljivo povezano tako z rodnim Mengšem kot Novim mestom in Dolensko, kjer je preživel svoje najustvarjalnejše obdobje, velja danes za eno najzanimivejših kulturnozgodovinskih figur druge polovice 19. stoletja. Monografija o njem prinaša naslednje pripevke: *Sto let po Janezu Trdini* (Marijan Dovič), *Janez Trdina in Novo mesto* (Stane Granda), *Janez Trdina in Mengeš* (Katja Jencić), *Klasični jeziki v življenju in delu Janeza Trdine* (Matej Hriberšek), *Trdina, pisec na mejnikih razvoja avtonomnega literarnega sistema* (Marijan Dovič), *Janez Trdina — realist za folklorno maslo* (Marjan Dolgan), *Rousseaujevi avtobiografski zgledi pri Trdini in Cankarju* (Tone Smolej), *Folklorizem kot literarni model pri Janezu Trdini* (Marija Stanonik), *Simbolika gozda in bajeslovnih gozdnih bitij v Trdinovih bajkah* (Tina Ban), *Trdinove kritične presoje in estetski pogledi* (Matija Ogrin), *Trdina in začetki slovenskega literarnega zgodovinopisja* (Darko Dolinar), *Trdinova rokopišna ostalina* (Igor Kramberger).

Regionalna Televizija posebnega pomena
posebnega pomena

Mejska cesta 34, 2000 Mb

Informacije za katerimi stojimo!

Marketing: 02/ 234 55 51

www.rts-tv.com

www.radiodur.si

Nismo največji, nismo najboljši, nismo najlepši
in nismo najbolj trapasti.

01 / 520 5000

RADIO JE UHO, S KATERIM SLIŠIMO SVET!

RADIO ŠTAJERSKI VAL

VEČ KOT 50 LET PRIJATELJSKE BLIŽINE

Kurilno olje je lahko cenejše!

RAVNO
PRAV

HLADNO

TOPLO

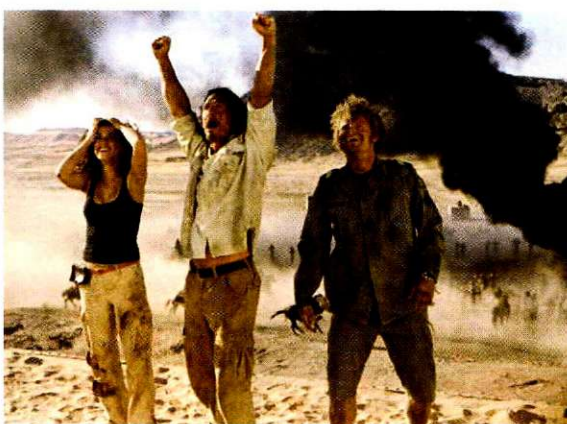

PETROL

KURILNO OLJE
EVROPSKE KAKOVOSTI

080 22 66

Skupaj s podjetji Viessmann, Seltron in Klima Petek vam ponujamo udobje toplote in prijetnega hladu skozi vse leto. Z nakupom njihovih izdelkov si zagotovite popuste ob nakupu kurilnega olja. Več informacij na www.petrol.si.

Ladja skrivnosti

SAHARA

Slavni raziskovalec in seksi strokovnjakinja Združenih narodov morata preprečiti okoljsko katastrofo. Jima bo uspelo?

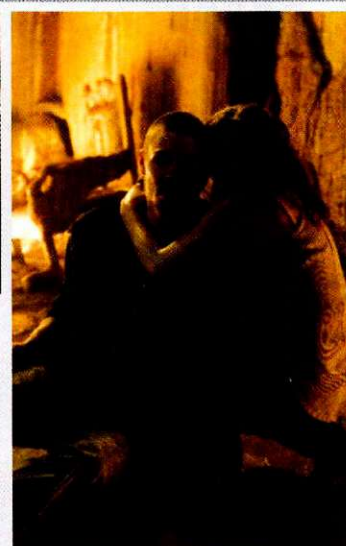
Raziskovalec Dirk Pitt, igra ga Matthew McConaughey, najde znamenit kovanec, povezan z zgodovinsko legendo, zaradi česar se spusti v največjo pustolovščino svojega življenja – v lov na zaklad skozi eno izmed najnevarnejših območij Afrike. V iskanju davno pozabljene bojne ladje iz državljanske vojne s skrivnim tovorom, katero tamkajšnji prebival-

ci imenujejo kar Ladja smrti, Dirk in njegov duhoviti pomočnik Al Gordinio (Steve Zahn) spoznata dr. Evo Rojas (Penélope Cruz), prečudovito in pametno znanstvenico, ki je prepričana, da je zaklad povezan z mnogo večjo težavo, ki ogroža celotno človeštvo. V iskanju ladje, v katere obstoj ne verjame nihče, se morajo Dirk, Al in Eva zanesti predvsem na svojo domišljijo in pogum, da bi jim uspelo prelisčati nevarne vojskovodje, preživeti v nevarni deželi in na koncu razkriti skrivnost.

“Dirk Pitt je pravi renesančnik,” je izjavil Matthew McConaughey,

Režija:	Breck Eisner
Scenarij:	Joshua Oppenheimer, Thomas Dean Donnelly, James V. Hart, John Richards
Produkcija:	Matthew McConaughey, Howard L. Baldwin, Gus Gustawes
Igrajo:	Matthew McConaughey, Penélope Cruz, Steve Zahn, Dayna Cussler, William H. Macy, Glynn Turman, Lambert Wilson, Delroy Lindo
Premiera:	14. 7. 2005
Distribucija:	Blitz Film & Video Distribution

ki igra glavnega junaka v napeti akcijski pustolovščini Sahara. “Je tip moškega, ki se lahko ruva s krodili, v naslednjem trenutku pa skoči v smoking in se udeleži kraljevskega plesa. Je senatorjev sin, znanstvenik, uglajen in trezen fant, hkrati pa lovec na zaklad, navihani

Hiša voščениh figur

Skupino prijateljev okvara na avtomobilu prisili, da zavijejo z začrtane poti in se ustavijo v zapuščenem mestecu, ki ga je pozabil čas.

V mestu naletijo na nenavadno hišo iz voska, v kateri so razstavljene voščene figure. Mladim obiskovalcem kmalu postane jasno, da voščena hiša skriva smrtonosno skrivnost, ki ogrozi tudi njihova živ-

ljenja. Potovanje na največjo nogometno tekmo se spremeni v grozo, ko se Carly (Elisha Cuthbert), Paige (Paris Hilton) in njuni prijatelji odločijo, da bodo prespali v šotorih in se jutraj odpravili na tekmo.

Obišče jih skrivnostni človek, zaradi česar so vsi na trnih, poleg tega pa mora Carly miriti še svojega fan-

na kratko

Steven Spielberg je za svoj novi film, govoril bo o napadu na izraelske športnike v času olimpijskih iger v Münchnu leta 1972, rekrutiral avstralskega igralca Erica Bano. Zvezda epskega spektakla Troja bo v Spielbergovem filmu igral glavnega agenta tajne izraelske službe, v filmu pa bo poleg njega igral tudi njegov rojak Geoffrey Rush. Scenarij za film je napisal Tony Kushner, poleg dvojice Avstralcev pa bodo v filmu nastopili še Daniel Craig, Mathieu Kassovitz, Ciaran Hinds in Hanns Zischler. Po krvavem münchenskem masakru je izraelska premierka Golda Meir agentom tajne službe naročila, da poiščejo krivce in jih usmrtijo. Še neposneti film že velja za glavnega favorita za oskarja 2006.

Raper in igralec **Method Man** se pripravlja na vlogo v nadaljevanju filmskega hita How High iz leta 2001. Method, s pravim imenom Clifford Smith, sodeluje s scenaristom Dustinom Abrahamom, saj želi ta čim bolj prikazati njegov lik Silasa P. Poleg tega naj bi raper konec leta nastopil v priljubljeni drami CSI: Crime Scene Investigation.

Raper in hollywoodski igralec **Ice Cube** se bo bojeval za naklonjenost dijakov, in sicer v komediji Teacher of the Year. V njej bo igral enega od dveh mladih učiteljev, ki se potegujeta za naslov učitelja leta. Ice Cube, s pravim imenom O'Shea Jackson, bo s partnerjem Mattom Alvarezom in njunim skupnim podjetjem Cubevision tudi producent projekta, Jeff Bushnell pa pripravlja scenarij.

Zbleščečo hollywoodsko zasedbo se bodo ta teden začele priprave na snemanje filma po uspešnem britanskem romanu **Stormbreaker**, v katerem bodo nastopili Sophie Okonedo, Mickey Rourke in Alicia Silverstone. Mladi britanski igralec Alex Pettyfer bo interpretiral glavnega junaka Alexa Riderja, 14-letno siroto, ki proti svoji volji postane vohun. Po skrivnostni smrti svojega strica (Ewan McGregor), agenta britanske tajne službe MI6, je Alex prisiljen razjasniti stričev zadnji nerešeni primer. Vse se vrti okrog nevarnega računalniškega črva, ki ogroža angleške šole. Stormbreaker je prvi od šestih romanov z junakom Alexom Riderjem, ki jih je napisal Anthony Horowitz, hkrati avtor scenarija za film z istim naslovom. Režiral bo Geoffrey Sax.

nepridiprav in uničevalec tekile. Vendar pa je vedno kavalir."

Dirk Pitt, ki mu razum enako dobro služi kot mišice, je edini, ki lahko prenese več kot njegov najboljši prijatelj Al Giordino, ki ga igra Steve Zahn. Skupaj se odpravita na popotovanje, ki se začne z uganke o izginuli ladji, konča pa v največji puščavi na svetu! Pustolovca kmalu odkrijeta, da je pogrešana ladja povezana s precej hujšo katastrofo, ki jo raziskuje dr. Eva Rojas (Pénélope Cruz). "Eva ni dama v težavah, temveč kar ob nekaj priložnostih reši Dirka. Seveda njega privlači prav takšna dekleta, zato se med njima ustvari precejšnja napetost," je dejala Cruzova.

Sahara je režiserski prvenec Brecka Eisnerja, k projektu pa so ga pritegnili duh pustolovskih filmov, skrivnostnost in duhovitost, ki ju film izžareva in ki se ju je trudil prenesti na filmsko platno. Producent Howard Baldwin poudarja odnos med Dirkom in Alom kot ključni element filma, zaradi katerega se Sahara razlikuje od drugih pustolovskih filmov in ji daje poseben naboj. **Monika Maljevič**

ta Wadea (Jared Padalecki) in svojega vročekrvnega brata Nicka (Chad Michael Murray).

Ko se naslednje jutro zbudijo, ugotovijo, da je nekdo namenoma pokvaril njihov avto, zato sprejmejo povabilo domačina, da jih odpelje v Ambrose, edino mesto v bližini. Ko prispejo, jih takoj pritegne hiša voščenih figur, ki so videti

neverjetno življenjske. Kmalu ugotovijo, da obstaja grozljiv razlog, zakaj je tako ... Počasi začnejo odkrivati temne strani mesta, ko naletijo na norega morilca, zaradi katerega se začne krvavi boj za preživetje. Skupina prijateljev mora poiskati izhod iz mesta – drugače bodo za vedno ostali v Hiši voščenih figur.

HOUSE OF WAX

Režija: Jaume Collet-Serra
Scenarij: Chad Hayes, Carey Hayes
Produkcija: Herb Gains, Joel Silver, Steven Richards
Igrajo: Elisha Cuthbert, Chad Michael Murray, Paris Hilton, Jared Padalecki, Jon Abrahams, Brian Van Holt, Emma Lung, Damon Herriman, Brian Van Holt
Premiera: 14. 7. 2005
Distribucija: Ljubljanski kinematografi

EVJ
 ELEKTROPROM d.o.o.
 Loke 22
 1412 KISOVEC

tel.: 03 56 57 150
 fax: 03 56 71 488

www.elektroprom.si

- ♦ projektiranje strojnih in elektro instalacij in geodetske storitve
- ♦ bar sedmica
- ♦ lokalna televizija ETV
- ♦ trgovina EVJ Center
- ♦ elektroinstalacije
- ♦ centralne kurjave, vodovod, plinske instalacije
- ♦ kabelsko komunikacijski sistemi
- ♦ grafitne ščetke
- ♦ tiskana vezja
- ♦ delovni stroji in nizke gradnje

Radio Krka
 106.6 MHz

PETEK,

15.7.2005

Slovenija 1

6.50	TEDENSKI IZBOR
6.50	KULTURA
7.00	ODMEVI
7.35	LISA, KRATKI IGRANI FILM EBU (VPS 07.35)
7.50	PLES ALI NOGOMET, KRATKI DOKUMENTARNI FILM EBU (VPS 07.50)
8.05	ŽELVIJ OTOK, RISANA NANIZANKA, 15/26 (VPS 08.05)
8.30	SNOBS, AVSTRALSKA NADALJEVANKA, 15/26 (VPS 08.25)
8.50	TEDENSKI IZBOR
8.50	TEKMA Z VOZIČKI, KRATKI IGRANI FILM EBU
9.05	ENAJSTA ŠOLA: BAZEN, ODDAJA ZA RADOVEDNEŽE
9.35	A. ROZMAN ROZA-J. PERVANJE: VRTICKARJI: JOGGER, TV NADALJEVANKA
10.05	MI SMO ... ITALIJANI
10.35	SVETLOBA TEMNIH OBRAZOV, DOKUMENTARNA ODDAJA
11.30	NIGEL MARVEN, AMERIŠKA POLJUDNOZNAJSTVENA SERIJA, 1/4
12.20	OSMI DAN
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	OBZORJA DUHA
13.45	DUHOVNI UTRIP
14.00	ETIPIJA, IZGUBLJENO KRALJESTVO, POTOPIŠ
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK (VPS 15.05)
15.40	TIMOTEJ HODI V ŠOLO, RISANA NANIZANKA, 15/26 (VPS 15.40)
16.05	IZ POPOTNE TORBE: AVTO (VPS 16.05)
16.25	SVET ŽIVALI, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 5/13 (VPS 16.25)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.35	NATIONAL GEOGRAPHIC, AMERIŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 1/12 (VPS 17.30)
18.30	ZREBANJE DETELJICE (VPS 18.30)
18.40	LUKA IN LUČKA, RISANKA (VPS 18.40)
18.45	CELESTIN, RISANKA
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	SLOVENSKI VENČEK (VPS 20.00)
21.00	SLAČENJE, NOVOZELANDSKA NAD., 4/20
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	POLNOČNI KLUB: BELE LADJE NA MORJU (VPS 22.50)
0.05	PRAKSA, AMERIŠKA NANIZANKA, 15/22, PONOVITEV (VPS 00.05)
0.45	BRANE RONČEL IZZA ODR, PONOVITEV
2.10	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
3.05	TURISTIKA, PONOVITEV
3.25	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 03.25)
3.50	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.25	TV PRODAJA
10.00	OTROŠKI INFOKANAL
10.40	TV PRODAJA
11.15	ZABAVNI INFOKANAL
11.55	GLASNIK, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 12.00)
12.25	TEDENSKI IZBOR
12.25	DIVJA SRCA: MOŠKI (SAMSKE) IN OTROK, NEMŠKI FILM (VPS 12.30)
13.50	DRUGA GODBA 2005: DANYEL WARO, POSNETEK KONCERTA
15.15	KOLESARSKA DIRKA PO FRANCIJI, 13. ETAPA, PRENOS (VPS 15.15)
17.45	JASNO IN GLASNO: LEPOTA S POPRAVKI, KONTAKTNA ODDAJA, PONOVITEV
18.35	MOSTOVI - HIDAK, PONOVITEV
19.10	RT PREŽIVETJA, ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 2/8, PONOVITEV (VPS 19.10)
20.00	RESNIČNI SPARTAK, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 20.00)
20.50	ALPE-DONAVA-JADRAN, PODOBE IZ SREDNJE EVROPE (VPS 20.55)
21.20	STARI NOVI OBRZI EVROPE: ČEŠKA, 2/10 (VPS 21.25)
21.45	SIMPSONOVI, AMERIŠKA RISANA NANIZANKA, 20/22 (VPS 21.50)
22.10	HENRIK PETI, ANGLEŠKI FILM (VPS 22.15)
0.25	POPOLNIH STO, SRBSKO-ČRNOGORSKI FILM, PONOVITEV (VPS 00.30)
2.05	INFOKANAL

Kanal A

9.05	TV prodaja
9.30	Domače kraljestvo, 3. sezona, ponovitev 19. dela ameriške humoristične nanizanke
10.00	Obalna straža na kolesih, ponovitev am. naniz.
10.50	E+, ponovitev
12.50	TV prodaja
13.20	Domače kraljestvo, 3. sezona, 20. del ameriške humoristične nanizanke
13.50	Mladi in nemirni, 4. sezona, 189. del am. nad.
14.45	Vsi moji otroci, 2. sezona, 84. del ameriške nad.
15.35	TV prodaja
16.05	Obalna straža na kolesih, ameriška nanizanka
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 2. sezona, 18. del ameriške humoristične nanizanke
17.30	Mladi zdravniki, 2. sezona, 19. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
20.00	Komedija: Maskirani blues, ameriški film
21.40	Midve z mamo, 3. sezona, 11. del am. naniz.
22.35	Ženske zadeve, 1. sezona, 13. del ameriške nanizanke
23.30	Ruby Wax, pogovorna oddaja
0.10	E+, ponovitev

Pop TV

6.55	24UR, ponovitev
7.55	Sedma nebesa, 7. sezona, ponovitev 12. dela ameriške nanizanke
8.45	Pet skrivnosti, ponovitev 107. dela mehiške nadaljevanke
9.40	Zastavljeno srce, ponovitev 78. dela venezuelske nadaljevanke
10.30	TV prodaja
11.00	Srčna dama, ponovitev 104. dela mehiške nad.
11.50	Prava ljubezen, ponovitev 76. dela venezuelske nadaljevanke
12.45	Na kraju zločina: Miami, 2. sezona, ponovitev zadnjega dela ameriške nanizanke
13.40	TV prodaja
14.10	Sedma nebesa, 7. sezona, 13. del ameriške nanizanke
15.00	Prava ljubezen, 77. del venezuelske nad.
15.55	Srčna dama, 105. del mehiške nadaljevanke
16.55	Zastavljeno srce, 79. del venezuelske nad.
17.55	24UR - vreme
18.00	Pet skrivnosti, 108. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Akcija: Državni sovražnik, ameriški film
22.25	Pod lupo pravice, 1. sezona, 18. del am. naniz.
23.20	XXL premiere
23.25	Prijatelji, 9. sezona, 12. del ameriške humoristične nanizanke
23.55	Seks v mestu, 6. sezona, 14. del ameriške nanizanke
0.25	Vitez apokalipse, ameriško-kanadski film
2.05	24UR, ponovitev
3.05	Nočna panorama

Prva TV

05.30	TV prodaja
06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
07.30	Tri v vrsto
07.45	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
09.25	Spomin
09.45	Tri v vrsto
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, 472. del italijanske telenovele
11.00	Čarovnije, 99. del italijanske serije
11.55	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.50	TV prodaja
13.15	Tri v vrsto
13.25	TV prodaja
13.50	Alo, alo, 17. del angleške serije
14.25	Vikarka iz Dibleya, 6. del angleške serije
14.55	Črni gad, 6. del angleške serije
15.25	Hotel poldruga zvezdica, 6. del angleške serije
16.00	Gospod Bean, 17. del angleške serije
16.30	Skozi ključavnico, pogovorna oddaja
17.10	Yu-Gi-Oh, risana serija
17.35	Sto izlozb, sto strasti, 473. del italijanske telenovele
18.05	Čarovnije, 100. del italijanske serije
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Policist s petelinjega vrha, 13. del srbske naniz.
20.45	101 skandal Hollywooda, razvedrila oddaja
21.35	Resnične zgodbe - v iskanju pravice, am. serija
22.35	Okrožje Columbia, II/11. del ameriške naniz.
23.25	MARLENA NOVA POGOVORNA ODDAJA NA PRVI TV

00.25	Policist s petelinjega vrha, 12. del srbske naniz.
01.15	101 skandal Hollywooda, razvedrila oddaja
02.05	Resnične zgodbe - v iskanju pravice, am. serija
03.05	Okrožje Columbia, II/10. del am. nanizanke
03.55	MARLENA NOVA POGOVORNA ODDAJA NA PRVI TV

TevePika

6.00	TV prodaja
6.30	Evropski večeri z Lojzetom Petretom, gost: violinist, Miha Pogacnik, pon
7.30	Drom pot, pon
08.00	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon
08.30	TV prodaja
9.00	Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, pon
09.30	Uspešen obrtnik, pon
10.00	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
11.00	To morate vedeti! Terme Lendava, pon
12.00	Razgledovanja, potpisna reportaža, pon
12.30	Vodič po podjetništvu, pon
12.45	TV Prodaja
13.00	Glasbeni Mozaik
15.30	Odbojka na miki, Siemens masters 2005, Portorož, pon
16.00	Slovenska glasbena lestvica, pon
17.00	Sijaj, pon
17.30	IN LINE - oddaja o in line hokeju, pon
18.00	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon
18.30	Kulturne drobtinice, zenitna meštarica na studencu, pon
19.00	Do zdravja tudi tako, inovacije v zdravju, pon
20.00	Vsak otrok je nekaj posebnega, prvič
21.00	28. Festival melodije morja in sonca v živo iz Portoroža
23.00	24 UR, informativna oddaja
00.00	Nas vrt, svetovalna oddaja za vrtnikarje, pon
00.30	Avto šok, pon
01.00	TV prodaja
01.30	Glasbeni mozaik

SOBOTA,

16.7.2005

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	ZGODBE IZ ŠKOLJKE: ČISTO PRAVI GUSAR, MLADINSKA NADALJEVANKA, 2/5
7.45	IZ POPOTNE TORBE: AVTO
8.15	KINO KEKEC: DO ZADNJEGA UTRIPA SRCA, FRANCOŠKI FILM (VPS 08.10)
9.45	TEDENSKI IZBOR
9.45	SLOVENSKI VENČEK
10.45	POLNOČNI KLUB: BELE LADJE NA MORJU
12.00	TEDNIK, PONOVITEV
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.20	TEDENSKI IZBOR
13.20	GLAS RAZUMA: PEN, DOKUMENTARNI FELJTON (VPS 13.10)
13.45	TURISTIKA
14.05	SLOVENC V ITALIJI (VPS 14.00)
14.35	MALI MENIH, NEMŠKA NADALJEVANKA, 3/15, PONOVITEV
15.25	BUGSY MALONE, ANGLEŠKI FILM (VPS 15.20)
17.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.15	OZARE (VPS 17.15)
17.25	SOŽITJA, SVETOVNA ODDAJA TV MARIBOR (VPS 17.25)
18.40	PRIHAJA NODI, RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.25	UTRIP
19.40	VREME
19.45	ŠPORT
20.00	ČOKOLADNE SANJE, HUMORISTIČNA NADALJEVANKA, 3/10, PONOVITEV (VPS 20.00)
20.30	VELIKA IMENA MALEGA EKRANA: ZORAN LEMAJČIČ (VPS 20.35)
21.25	PO SVETU NAKOLJI, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 2/8 (VPS 21.35)
22.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 22.05)
22.30	BRIGADA, RUSKA NAD., 2/15 (VPS 22.40)
23.25	SIVO OBMOCIJE, AMERIŠKI FILM (VPS 23.35)
1.05	PRAKSA, AM. NANIZ., 16/22, PON. (VPS 01.15)
1.50	DNEVNIK, VREME, ŠPORT, PONOVITEV
2.30	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.40)
2.55	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.00	TV PRODAJA
9.30	INFOKANAL

12.10	TV PRODAJA
12.45	TEDENSKI IZBOR
12.45	STARI NOVI OBRZI EVROPE: ČEŠKA, 2/10
13.10	14. FESTIVAL NARODNO-ZABAVNE GLASBE "VURBERK 2005", POSNETEK
15.15	KOLESARSKA DIRKA PO FRANCIJI, 14. ETAPA, PRENOS (VPS 15.15)
17.35	TEDENSKI IZBOR
17.35	30 LET ORKESTRA MANDOLINA, 1/3 (VPS 17.35)
18.20	AVTO NA PEDALE, ŠPANSKI FILM (VPS 18.20)
20.00	KAKO JE HARRY POSTAL DREVO, IRŠKI FILM, PONOVITEV (VPS 20.00)
21.35	RT PREŽIVETJA, ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 6/8 (VPS 21.40)
22.25	SAMI PROTI VSEM - BITKA ZA MALTO, MALTEŠKA DOKUMENT. ODDAJA, PON. (VPS 22.30)
23.20	DRUGA GODBA 2005: NA-AO ZUMBI, POSNETEK KONCERTA (VPS 23.20)
0.30	INFOKANAL

Kanal A

9.20	TV prodaja
9.50	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 80. dela ameriške nadaljevanke
10.40	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 81. dela ameriške nadaljevanke
11.30	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 82. dela ameriške nadaljevanke
12.20	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 83. dela ameriške nadaljevanke
13.10	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 84. dela ameriške nadaljevanke
14.00	Dannyjeve zvezde
15.00	Bradyjeva klapa, ameriški film
16.35	Umor, je napisala, 3. sezona, ameriška naniz.
17.30	Linda Green, 2. sezona, 1. del angleške humoristične nanizanke
18.00	E+
20.00	Kriminalka: Hladna zora, ameriški film
21.40	Las Vegas, 1. sezona, 15. del ameriške naniz.
22.35	Sestrina težava, kanadsko-ameriški film
0.10	Dannyjeve zvezde, ponovitev

Pop TV

7.30	TV prodaja
8.00	Ringa-Raja:
8.00	Moji prijatelji Roki, sinhronizirana risana serija
8.20	Katka in Orbi, sinhronizirana risana serija
8.40	Zelenjavčki, sinhronizirana risana serija
9.15	Mala Kitty, sinhronizirana risana serija
9.35	Trnčljica, sinhronizirani risani film
10.30	Tom in Jerry, risana serija
10.40	Vrba vas, sinhronizirana risana serija
11.10	Lepo je biti milijonar, ponovitev
12.40	Finske razglednice, dokumentarna serija
13.10	Diagnoza: umor, 7. sezona, ameriška nanizanka
14.05	Na deželi je lepo, 1. sezona, 1. del avstral. naniz.
15.05	Mestece za vedno, 2. sezona, 15. del am. naniz.
16.05	Močno zdravilo, 5. sezona, 4. del am. nanizanke
17.00	24UR - vreme
17.05	Drevo želja, ameriški film
19.00	24UR
20.00	Filmski hit: Ro stoletja, ameriški film
21.55	Zmeda na sodišču, ameriški film
23.40	Mlade in bogate, ameriški film
1.25	24UR, ponovitev
2.25	Nočna panorama

Prva TV

07.50	Yu-Gi-Oh, risana serija
08.35	Čarovnije, 96. del italijanske serije
09.25	Čarovnije, 97. del italijanske serije
10.20	Čarovnije, 98. del italijanske serije
11.10	Čarovnije, 99. del italijanske serije
12.05	Čarovnije, 100. del italijanske serije
13.00	TV prodaja
13.15	Ena na ena, ponovitev
14.05	Prestizno, ekskluzivno, ponovitev
14.35	To je Bush, 6. del ameriške serije
15.05	Adijo pamet, kontaktna oddaja
16.00	Barabe in princeze, 9. del hrvaške serije
16.30	Sanje sveta, 14. del italijanske mini serije
17.00	Ljubezenske prevare, 9. del
17.45	101 skandal Hollywooda
18.35	Dobro je biti ..., razvedrila oddaja
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
20.00	Zurker, ameriška drama, 2000
21.40	Nasilnež IV, ameriška akcija, 1994
23.20	Reporter X
23.50	Zurker, ameriška drama, 2000
01.30	Nasilnež IV, ameriška akcija, 1994
03.10	Reporter X

TevePika

07.30	TV Prodaja
08.00	Navigator, pon

08.30	Vandrovček, tamburaška skupina Kašarji, pon
09.00	Tv Prodaja
09.30	Kulturne drobtinice, ženitna mešetarka na studencu, pon
10.00	Do zdravja tudi tako, inovacije v zdravju, pon
11.00	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
12.00	Slovenija Open 2005, pon
13.30	Glasbeni mozaik
16.00	Do zdravja tudi tako, Studio Ank, pon
16.30	Na obisku - Dolenja Trebuša, pon
17.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, odnosi, komunikacija, pon
17.30	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon
18.00	Vodič po podjetništvu, pon
18.30	Vsak otrok je nekaj posebnega, pon
19.30	Avto šok, pon
20.00	Sijaj
20.30	Drom pot, oddaja o romih
21.00	28. Festival melodije morja in sonca v živo iz Portoroža
23.00	24 UR, informativna oddaja
00.00	Tv Prodaja
00.30	Glasbeni mozaik

NEDELJA,

17.7.2005

Slovenija 1

7.30	ŽIV ŽAV: MEDVEDEK, RISANA NANIŽANKA, 1/7; SNORČKI, RISANA NANIŽANKA, 3/13; MALI LETEČI MEDVEDKI, RISANA NANIŽANKA, 2/12 (VPS 07.30)
9.50	MED VALOVI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 09.55)
10.20	SLAVNOSTNI KONCERT OB 105. OBLETNICI PAPIRNIŠKEGA PIHALNEGA ORKESTRA VEVCÉ, 2., ZADNJI DEL (VPS 10.25)
10.55	TASMANŠKE ZGODBE O KITIH IN KITOLOVU, AVSTRALSKA POLJUDNOZNAŠTVENA ODDAJA (VPS 10.55)
11.20	OZARE, PONOVIČ
11.25	OBZORJA DUHA (VPS 11.25)
12.00	LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 12.00)
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.10	PRI JOŽOVCU Z NATALJU, PON. (VPS 13.10)
14.10	TEDENSKI IZBOR
14.10	IGRE BREZ MEJA: ORMOŽ (VPS 14.15)
15.35	NIKOLI OB DESETH - ROK'N'BAND (VPS 15.35)
16.30	TURISTIKA
17.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.20	HRI-BAR, PONOVIČ (VPS 17.20)
18.15	SLOVENSKI OLIMPIJCI: SADIK MUJČIĆ - VESLANJE (VPS 18.15)
18.25	ŽREBANJE LOTA (VPS 18.25)
18.40	HOPLA, RISANKA (VPS 18.40)
18.45	ČARLI IN MIMO, RISANKA
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.25	ZRCALO TEDNA
19.40	VREME
19.45	ŠPORT
20.00	100 LET SLOVENSKEGA FILMA: NA PAPIRNATIH AVIONIH, SLOVENSKI ČB FILM (VPS 20.00)
21.20	DRUŽINSKE ZGODBE (VPS 21.20)
22.15	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 22.20)
22.40	ZGODBA IZ ANNAPOLJA, AM. FILM (VPS 22.45)
0.00	PRAKSA, AMERIŠKA NANIŽANKA, 17/22, PONOVIČ (VPS 00.05)
0.40	DNEVNIK, VREME, ŠPORT, PONOVIČ
1.20	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.25)
1.50	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
8.30	TV PRODAJA
9.00	INFOKANAL
10.05	TV PRODAJA
11.20	VELIKA IMENA MALEGA EKRANA: ZORAN LEMAJČ, PONOVIČ
12.15	26. MEDNARODNI MLADINSKI PEVSKI FESTIVAL CELJE 2005, 6/7 (VPS 12.05)
12.40	MLADI VIRTUOZI: PIANIST MIHA HAAS, PON.
13.05	VEČNO MLAD, AMERIŠKI FILM, PONOVIČ (VPS 12.50)
14.45	BISER SREDI ATLANTIKA, DOKUMENTARNA ODDAJA TV MARIBOR (VPS 14.40)
15.15	KOLESARSKA DIRKA PO FRANCJI, 15. ETAPA, PRENOS (VPS 15.15)
18.05	VELIKI SEN, AMERIŠKI ČB FILM, PONOVIČ (VPS 18.00)
20.00	PIRAMIDE, MUMIJE IN GROBNICE, AMERIŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 1/3 (VPS 20.00)

20.50	NAŠE SKRIVNO ŽIVLJENJE, AVSTRALSKA NADALJEVANKA, 14/22 (VPS 20.55)
21.45	UMETNOST GLASBE IN PLESA: TENORIST MARCELO ALVAREZ IN SIMFONIKI RTV SLOVENIJA (VPS 21.45)
23.30	KOLESARSKA DIRKA PO FRANCJI, 15. ETAPA, POSNETEK
1.50	INFOKANAL

Kanal A

9.20	TV prodaja
9.50	Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 185. dela ameriške nadaljevanke
10.40	Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 186. dela ameriške nadaljevanke
11.30	Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 187. dela ameriške nadaljevanke
12.20	Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 188. dela ameriške nadaljevanke
13.10	Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 189. dela ameriške nadaljevanke
14.00	Dannyjeve zvezde
15.00	Bradyjeva klapa 2, ameriški film
16.35	Umor, je napisala, 3. sezona, ameriška naniz.
17.30	Linda Green, 2. sezona, 2. del angleške humoristične nanizanke
18.00	E+
20.00	Družinski film: Neizpisan ček, ameriški film
21.40	Znova na prostosti, 2. sezona, 3. del am. naniz.
22.35	Navigator
23.05	Pripravljeni za akcijo, ameriški film
1.00	Dannyjeve zvezde, ponovitev

Pop TV

7.30	TV prodaja
8.00	Ringa-Raja:
8.00	Rudijevo moštvo, sinhronizirana risana serija
8.30	Action Man, sinhronizirana risana serija
8.55	Ogijeva družina, sinhronizirana risana serija
9.15	Čudežni puding, sinhronizirani risani film
10.40	Super punce, sinhronizirana risana serija
11.05	Lepo je biti milijonar, ponovitev
12.35	Diagnoza: umor, 7. sezona, ameriška nanizanka
13.30	Na deželi je lepo, 1. sezona, 2. del avstralske nanizanke
14.30	Mestece za vedno, 2. sezona, 16. del ameriške nanizanke
15.30	Močno zdravilo, 5. sezona, 5. del am. nanizanke
16.30	Umori med platnicami, kanadsko-nemški film
18.15	24UR - vreme
18.20	Entrada - kuhinje Latinske Amerike, dokumentarna oddaja
19.00	24UR
20.00	Nedeljski film: Hišna varuška, ameriški film
21.50	Starševstvo, ameriški film
0.00	24UR, ponovitev
1.00	Nočna panorama

Prva TV

07.30	Yu-Gi-Oh, risana serija
08.40	Digimoni, risana serija
09.35	Otroško nedeljsko dopoldne, kontaktna oddaja
11.35	TV prodaja
11.50	Skozi ključavnico, ponovitev
12.30	Alo, alo, 16. del angleške serije
13.00	Vikarka iz Dibleya, 6. del angleške serije
13.30	Črni gad, 6. del angleške serije
14.00	Hotel poldruga zvezdica, 6. del angleške serije
14.35	Gospod Bean, 17. del angleške serije
15.05	Adijo pamet, kontaktna oddaja
16.05	Rock Otoček, reportaža
16.35	Vajenec pri Donaldu Trumpu, ameriška resničnostna serija
17.20	Zurerke, ameriška drama, 2000
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
20.00	Redar, ameriška akcijska komedija, 1993
21.40	MTV Movie Awards 2004, 1. del posnetka prireditve
22.30	Vajenec pri Donaldu Trumpu, ameriška resničnostna serija
23.20	Dobro je biti ..., razvedrilna oddaja
23.45	Redar, ameriška akcijska komedija, 1993
01.25	MTV Movie Awards 2004, 1. del posnetka prireditve
01.55	Vajenec pri Donaldu Trumpu, ameriška resničnostna serija
02.45	Dobro je biti ..., razvedrilna oddaja

TevePika

08.30	28. Festival melodije morja in sonca v živo iz Portoroža, 1 del, pon
10.00	Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, pon
10.30	Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, pon
11.00	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu
12.00	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon

12.30	Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
13.00	V harmoniji z naravo, pon
13.30	Tv Prodaja
14.00	Tam kjer je veselje doma
15.30	Drzavno prvenstvo 2005, pon
17.00	Živeti zdravo, zniževanje maščob v krvi, pon
17.30	Uspešen obrtnik, pon
18.00	Do zdravja tudi tako, Studio Ank, pon
18.30	Štiri tačke oddaja o hišnih ljubljencih, prvič
19.00	Vsak otrok je nekaj posebnega, pon
20.00	Slovenska glasbena lestvica
21.00	Vandrovček, kvintet Vedrina, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Odbojka na mivki, Siemens masters 2005, Portorož, pon
23.00	Do zdravja tudi tako, inovacije v zdravju, pon
00.00	Vodič po podjetništvu, pon
00.15	Glasbeni mozaik

PONEDELJEK,

18.7.2005

Slovenija 1

7.00	TEDENSKI IZBOR
7.00	UTRIP
7.15	ZRCALO TEDNA
7.35	KOVANEC V ZRAKU, KRATKI IGRANI FILM EBU (VPS 07.35)
7.50	PRVIČ NA MORJU, KRATKI DOKUMENTARNI FILM EBU (VPS 07.50)
8.05	ŽELVIJ OTOK, RISANA NANIŽ, 16/26 (VPS 08.05)
8.30	SNOS, AVSTRALSKA NADALJEVANKA, 16/26 (VPS 08.25)
8.50	TEDENSKI IZBOR
8.50	IZ POPOTNE TORBE: AVTO
9.10	SVET ŽIVALI, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 5/13
9.40	A.ROZMAN ROZA-J.PERVANJE: VRTIČKARI: BUČA, TV NADALJEVANKA
10.10	IGRE BREZ MEJA: ORMOŽ
11.35	NIKOLI OB DESETH - ROK'N'BAND
12.35	TURISTIKA
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.20	TEDENSKI IZBOR
13.20	SLOVENSKI OLIMPIJCI: SADIK MUJČIĆ - VESLANJE
13.30	HRI-BAR
14.25	PO SVETU NAOKOLI, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 2/8
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	DOBER DAN, KOROŠKA (VPS 15.10)
15.40	METKA IN ZVONČEK, RISANKA NANIŽANKA, 1/11 (VPS 15.45)
16.00	RISANKA
16.10	RADOVEDNI TAČEK: STEKLENICA (VPS 16.35)
16.35	BINE: DENAR, LUTKOVNO-IGRANA NANIŽANKA ZA OTROKE, 7/14 (VPS 16.15)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.35	NIGEL MARVEN, AMERIŠKA POLJUDNOZNAŠT. SERIJA, 2/4 (VPS 17.30)
18.25	ŽREBANJE 3X3 PLUS 6 (VPS 18.25)
18.40	ČVETKA IN ZVONČEK, RISANKA (VPS 18.40)
18.45	OČI IN SINE, RISANKA
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	MALI MENIH, NEMŠKA NADALJEVANKA, 4/15 (VPS 20.00)
20.45	RDEČE POLETJE, FRANCOŠKA NADALJEVANKA, 3/10 (VPS 20.45)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	MALI SVET NAŠIH OČETOV, ITALIJANSKA NADALJEVANKA, 2., ZADNJI DEL (VPS 22.50)
0.30	PRAKSA, AMERIŠKA NANIŽANKA, 18/22, PONOVIČ (VPS 00.30)
1.10	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
2.05	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.05)
2.35	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
10.00	OTROŠKI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	ZABAVNI INFOKANAL
12.40	TV PRODAJA
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	ALPE-DONAVA-JADRAN, PODOBE IZ SREDNJE EVROPE
13.45	UMETNOST GLASBE IN PLESA: TENORIST MARCELO ALVAREZ IN SIMFONIKI RTV SLOVENIJA
15.30	PIRAMIDE, MUMIJE IN GROBNICE, AMERIŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 1/3
16.20	TURISTIKA
16.45	DOBER DAN, KOROŠKA

17.15	CVET MLADOSTI, ITALIJANSKA NADALJEVANKA, 1/4 (VPS 17.15)
18.55	BREZ SRAMU, ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 6/7, PONOVIČ
20.00	GOSPODARIJ ŽIVLJENJA IN SMRTI, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 1/3, PONOVIČ (VPS 20.00)
21.00	STUDIO CITY (VPS 21.00)
22.00	AMERIŠKA KRPANKA: SANJE IN PESMI ZLAHTNE STAROSTI, GLASBENI DOKUMENTAREC, 4. DEL (VPS 22.00)
23.00	BRANE RONČEL IZZA ODRU (VPS 23.00)
0.50	BESNILO, AMERIŠKI FILM, PON. (VPS 00.50)
2.50	INFOKANAL

Kanal A

9.05	TV prodaja
9.30	Domače kraljestvo, 3. sezona, ponovitev 20. dela ameriške humoristične nanizanke
10.00	Obalna straža na kolesih, pon. ameriške naniz.
10.50	E+, ponovitev
12.50	TV prodaja
13.20	Domače kraljestvo, 3. sezona, 21. del ameriške humoristične nanizanke
13.50	Mladi in nemirni, 4. sezona, 190. del am. nad.
14.45	Vsi moji otroci, 2. sezona, 85. del am. nad.
15.35	Tv prodaja
16.05	Obalna straža na kolesih, ameriška nanizanka
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 2. sezona, 19. del ameriške humoristične nanizanke
17.30	Mladi zdravnik, 2. sezona, 20. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
20.00	Filmski cikel - Samuel L. Jackson: Shaft, ameriški film
21.50	Zvezdna vrata, 4. sezona, 2. del am. nanizanke
22.45	Seinfeld, 5. sezona, 16. del ameriške humoristične nanizanke
23.15	Ta nora služba, 1. sezona, 5. del ameriške humoristične nanizanke
23.45	Caroline v vele mestu, 2. sezona, 15. del ameriške humoristične nanizanke
0.15	E+, ponovitev

Pop TV

6.55	24UR, ponovitev
7.55	Sedma nebesa, 7. sezona, ponovitev 13. dela ameriške nanizanke
8.45	Pet skrivnosti, pon. 108. dela mehiške nad.
9.40	Zastavljeno srce, ponovitev 79. dela venezuelske nadaljevanke
10.30	Tv prodaja
11.00	Srčna dama, ponovitev 105. dela mehiške nad.
11.50	Prava ljubezen, pon. 77. dela venezuelske nad.
12.45	Diagnoza: umor, ponovitev ameriške nanizanke
13.40	TV prodaja
14.10	Sedma nebesa, 7. sezona, 14. del ameriške nanizanke
15.00	Prava ljubezen, 78. del venezuelske nadaljevanke
15.55	Srčna dama, 106. del mehiške nadaljevanke
16.55	Zastavljeno srce, 80. del venezuelske nad.
17.55	24UR - vreme
18.00	Pet skrivnosti, 109. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	XXL ponedeljek: Na deželi in v mestu, ameriški film
21.50	Providence, 4. sezona, zadnji del ameriške nanizanke
22.45	XXL premiere
22.50	Teksaški mož postave, 5. sezona, 7. del ameriške nanizanke
23.45	Prijatelj, 9. sezona, 13. del ameriške humoristične nanizanke
0.15	Seks v mestu, 6. sezona, 15. del ameriške naniz.
0.45	24UR, ponovitev
1.45	Nočna panorama

Prva TV

05.30	TV prodaja
06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
07.30	Tri v vrsto
07.45	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
09.25	Spomin
09.45	Tri v vrsto
10.00	Prva prebere prva
10.05	Tv prodaja
10.25	Sto izlozbo, sto strasti, 473. del italijanske telenovele
11.00	Čarovnije, 100. del italijanske serije
11.55	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.50	TV prodaja

13.15	Tri v vrsto
13.25	Spomin
13.35	TV prodaja
13.55	Okrožje Columbia, II/11. del ameriške nanizanke
14.40	Redar, ameriška akcijska komedija, 1993
16.20	MTV Movie Awards 2004, 1. del posnetka prireditve
17.10	Yu-Gi-Oh, risana serija
17.35	Sto izlozb, sto strasti, 474. del italijanske telenovele
18.05	Carovnije, 101. del italijanske serije
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Helenini ljubezni, ameriška romantična komedija, 1998
21.40	Dobro je biti ..., razvedrilna oddaja
22.10	Urška sov
22.10	Helenini ljubezni, ameriška romantična komedija, 1998
00.50	Dobro je biti ..., razvedrilna oddaja
01.20	Urška sov

TevePika

06.00	Tv Prodaja
06.30	28. Festival melodije morja in sonca v živo iz Portoroža, 1 del, pon
08.00	Klasje, pon
08.30	Tv Prodaja
09.00	Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, pon
09.30	Živeti zdravo, novosti pri zdravljenju raka dojk, pon
10.00	Vsak otrok je nekaj posebnega, pon
11.00	Razgledovanja, potpisna reportaža
11.30	Navigator, pon
12.00	Vandrovček, kvintet Vedrinar, pon
12.30	IN LINE - oddaja o in line hokeju, pon
13.00	Do zdravlja tudi tako, Studio Ank, pon
13.30	Tv prodaja
14.00	Glasbeni Mozaik
16.00	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
17.00	Do zdravlja tudi tako, inovacije v zdravju, pon
18.00	Štiri tačke oddaja o hišnih ljubljencih, pon
18.30	Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, živo
19.00	Kulturne drobtinice, ženitna mešetarka na studencu, pon
19.30	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon
20.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, Vinko M' derndorfer
21.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, sladkorna bolezen
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, pon
23.00	E +
00.30	Tv Prodaja
01.00	Glasbeni mozaik

TOREK,

19.7.2005

Slovenija 1

6.50	TEDENSKI IZBOR
6.50	KULTURA
7.00	ODMEVI
7.35	VRATA V SVET, KRATKI IGRANI FILM EBU (VPS 07.35)
7.50	JOJKA, KRATKI DOKUMENT. FILM EBU (VPS 07.45)
8.05	ŽELVI OTOK, RISANA NANIZANKA, 17/26 (VPS 08.00)
8.25	SNOBS, AVSTRALSKA NADALJEVANKA, 17/26 (VPS 08.25)
8.50	TEDENSKI IZBOR
8.50	BINE: DENAR, LUTKOVNO-IGRANA NANIZANKA ZA OTROKE, 7/14
9.10	CEDRIK, RISANA NANIZANKA, 25/52
9.25	ZGODBE IZ SKOLJE: ČISTO PRAVI GUSAR, MLADINSKA NADALJEVANKA, 3/5
10.10	A ROZMAN ROZA-J. PERVANJE: VRTIČKARJI: VODA, TV NADALJEVANKA
10.40	SOŠTJIA, SVETOVALNA ODDAJA TV MARIBOR
11.50	PRI JOŽOVCU Z NATALIJ
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.25	TEDENSKI IZBOR
13.25	VELIKA IMENA MALEGA EKRANA: ZORAN LEMAJČ
14.20	ČOKOLADNE SANJE, HUMORISTIČNA NADALJEVANKA, 3/10
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK: POTEPANJA - BARANGOLŠOK (VPS 15.10)
15.40	ZMAJSKE ZGODBE, RISANA NANIZANKA, 16/25 (VPS 15.45)
16.05	RISANKA
16.10	ZMAJČEK, RISANA NANIZANKA, 4/13 (VPS 16.05)
16.35	ZLATKO ZAKLADKO: OD HRASTOVELJ DO ZANIGRADA (VPS 16.30)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)

17.35	SKRIVNOSTNA PREBIVALKA TEMIN, DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 17.30)
18.05	MI SMO ... GRKI (VPS 18.05)
18.40	SIBIRSKA LJUDSKE PRAVLJICE, RISANKA (VPS 18.40)
18.45	LEON IN BUČI, RISANKA
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	POD ŽAROMETOM (VPS 20.00)
21.00	ETIOPIJA: ADDIS ABABA, POTOPIS (VPS 21.00)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	IGRA S KITAJSKIM ADUTOM, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 1/2 (VPS 22.50)
23.40	SKRIVNOSTNA PREBIVALKA TEMIN, DOKUMENTARNA ODDAJA, PONOVITEV
0.10	PRAKSA, AMERIŠKA NANIZANKA, 19/22, PONOVITEV (VPS 00.10)
0.50	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
1.45	POD ŽAROMETOM, PONOVITEV
2.35	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.35)
3.00	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
10.00	OTROŠKI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	ZABAVNI INFOKANAL
12.30	TV PRODAJA
13.05	AMERIŠKA KRPANKA: SANJE IN PESMI ZLAHTNE STAROSTI, GLASBENI DOKUMENTAREC, 4. DEL, PON.
14.15	STUDIO CITY, PONOVITEV
15.15	KOLARSKA DIRKA PO FRANCII, 16. ETAPA, PRENOS (VPS 15.15)
17.35	SLOVENC V ITALIJI, PONOVITEV
18.10	MOSTOVI - HIDAK: POTEPAJKA - BARANGOLŠOK, PONOVITEV
18.45	JANEZ POŠVJE: JOLANDA - KDO JE TO, TV IGRA (VPS 18.35)
19.35	VIZUM ZA PRIHODNOST, BOSANSKA HUMORISTIČNA NAD., 15/20 (VPS 19.25)
20.25	PAVLE LUŽAN: SREBRNE NITKE, TV PRIREDBA PREDSTAVE EKSPERIMENTALNEGA GLEDALIŠČA GLEJ (VPS 20.20)
21.55	KANDAHAR, IRANSKI FILM (VPS 21.50)
23.20	INFOKANAL

Kanal A

9.05	Tv prodaja
9.30	Domace kraljestvo, 3. sezona, ponovitev 21. dela ameriške humoristične nanizanke
10.00	Obalna straža na kolesih, pon. ameriške naniz.
10.50	E+, ponovitev
12.50	Tv prodaja
13.50	Domace kraljestvo, 3. sezona, 22. del ameriške humoristične nanizanke
14.45	Mladi in nemirni, 4. sezona, 191. del am. nad.
14.45	Vsi moji otroci, 2. sezona, 86. del ameriške nad.
15.35	Tv prodaja
16.05	Obalna straža na kolesih, ameriška nanizanka
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 2. sezona, 20. del ameriške humoristične nanizanke
17.30	Mladi zdravniki, 2. sezona, 21. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
20.00	Akcija: Tezka naloga, ameriški film
21.45	Zvezdna vrata, 4. sezona, 3. del am. nanizanke
22.40	Seinfeld, 5. sezona, 17. del am. humor. naniz.
23.10	Ta nora služba, 1. sezona, 6. del am. humor. naniz.
23.40	Caroline v vlemestu, 2. sezona, 16. del ameriške humoristične nanizanke
0.10	E+, ponovitev

Pop TV

6.55	24UR, ponovitev
7.55	Sedma nebesa, 7. sezona, ponovitev 14. dela ameriške nanizanke
8.45	Pet skrivnosti, pon. 109. dela mehiške nad.
9.40	Zastavljeno srce, ponovitev 80. dela venezuelske nadaljevanke
10.30	Tv prodaja
11.00	Srčna dama, pon. 106. dela mehiške nad.
11.50	Prava ljubezen, pon. 78. dela venezuelske nad.
12.45	Providence, 4. sezona, ponovitev 22. dela ameriške nanizanke
13.40	Tv prodaja
14.10	Sedma nebesa, 7. sezona, 15. del am. naniz.
15.00	Prava ljubezen, 79. del venezuelske nad.
15.55	Srčna dama, 107. del mehiške nadaljevanke
16.55	Zastavljeno srce, 81. del venezuelske nad.
17.55	24UR - vreme
18.00	Pet skrivnosti, 110. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Preverjeno
20.45	Življenjska zgodba: Materina želja, ameriški film
22.25	XXL premiere
22.30	Teksaski mož postave, 5. sezona, 8. del am. naniz.

23.25	Prijatelji, 9. sezona, 14. del ameriške humoristične nanizanke
23.55	Seks v mestu, 6. sezona, 16. del ameriške naniz.
0.25	24UR, ponovitev
1.25	Nočna panorama

Prva TV

05.30	Tv prodaja
06.15	The Best Off
06.30	Tv prodaja
07.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
07.30	Tri v vrsto
07.45	Spomin
08.30	Tv prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
09.25	Spomin
09.45	Tri v vrsto
10.00	Prva prebere prva
10.05	Tv prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, 474. del italijanske telenovele
11.00	Carovnije, 101. del italijanske serije
11.55	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.50	Tv prodaja
13.15	Tri v vrsto
13.30	Spomin
13.50	Tv prodaja
14.05	Urška sov, ponovitev
15.05	Helenini ljubezni, ameriška romantična komedija, 1998
16.45	Dobro je biti ..., razvedrilna oddaja
17.10	Yu-Gi-Oh, risana serija
17.35	Sto izlozb, sto strasti, 475. del italijanske telenovele
18.05	Carovnije, 102. del italijanske serije
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Barabe in princeze, 10. del hrvaške serije
20.35	To je Bush, 7. del ameriške serije
21.00	Sanje sveta, 15. del italijanske mini serije
21.35	Ljubezenske prevare, 10. del ameriške resničnosti serije
22.25	Na moj način, pogovorna oddaja s Sašo Gerdej
23.25	Barabe in princeze, 10. del hrvaške serije
00.00	To je Bush, 7. del ameriške serije
00.30	Sanje sveta, 15. del italijanske mini serije
01.05	Ljubezenske prevare, 10. del ameriške resničnosti serije
01.55	Na moj način, pogovorna oddaja s Sašo Gerdej

TevePika

6.00	Tv Prodaja
6.30	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
7.30	Razgledovanja, potpisna reportaža, pon
8.00	Vandrovček, kvintet Vedrinar, pon
8.30	Tv Prodaja
9.00	Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, pon
9.30	Silaj, pon
10.00	Samozdravilna energetska metoda Rudlja Klarica, prvič
10.30	Vodil po podjetništvu, pon
11.00	Novice za gluhe in naglušne
12.30	Kulturne drobtinice, ženitna mešetarka na studencu, pon
13.00	Do zdravlja tudi tako, inovacije v zdravju, pon
14.00	28. Festival melodije morja in sonca v živo iz Portoroža, 2 del, pon
16.00	Slovenska glasbena lestvica, pon
17.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, sladkorna bolezen
17.30	Algea, njen vpliv na imunske dogajanje v telesu
18.00	V harmoniji z naravo
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja
19.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, Vinko M' derndorfer, pon
20.00	To morate vedeti, svetovalna oddaja
21.00	Odbolka na mikli, Siemens masters 2005, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, pon
23.00	Štiri tačke oddaja o hišnih ljubljencih, pon
23.30	Uspešen obrtnik, pon
00.00	Tv Prodaja
00.30	Glasbeni mozaik

SREDA,

20.7.2005

Slovenija 1

6.50	TEDENSKI IZBOR
6.50	KULTURA
7.00	ODMEVI

7.35	PLESNO TEKMOVANJE, KRATKI IGRANI FILM EBU (VPS 07.35)
7.50	COKART, KRATKI DOKUMENTARNI FILM EBU (VPS 07.50)
8.05	ŽELVI OTOK, RISANA NANIZANKA, 18/26 (VPS 08.05)
8.30	SNOBS, AVSTRALSKA NADALJEVANKA, 18/26 (VPS 08.25)
8.50	RISANKA
9.00	TEDENSKI IZBOR
9.00	ZLATKO ZAKLADKO: OD HRASTOVELJ DO ZANIGRADA
9.15	ZMAJČEK, RISANA NANIZANKA, 4/13
9.40	NAUČIMO SE PESMICO Z MELITO OSOJNIK: CIGANČEK
9.50	J. PERVANJE - M. BUH: VRTIČKARJI: NINANANA, TV NADALJEVANKA
10.25	NATIONAL GEOGRAPHIC, AMERIŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 1/12, PONOVITEV
11.20	100 LET SLOVENSKEGA FILMA: POLETJE V SKOLJI, SLOVENSKI FILM, 1. DEL, PONOVITEV (VPS 11.20)
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	NEKAJ MINUT ZA DOMAČO GLASBO
13.35	LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV MARIBOR
14.25	TASMANKE ZGODBE O KITIH IN KITOLU, AVSTRALSKA POLJUDNOZNANSTVENA ODDAJA
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK: MOJ GOST, MOJA GOSTJA ... - VEND... GEM ... (VPS 15.10)
15.40	SNOBČKI, RISANA NANIZANKA, 3/13 (VPS 15.45)
16.05	MALE SIVE CELICE, KVIZ (VPS 16.10)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.30	OBRAZI AFRIKE, DOKUMENTARNA ODDAJA, PONOVITEV (VPS 17.30)
18.20	TURISTIKA (VPS 18.20)
18.40	ZREBANJE ASTRA (VPS 18.40)
18.45	BINKO, RISANKA (VPS 18.45)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	SEDMI PEČAT: GANI ME, DANSKI FILM (VPS 20.00)
21.35	100 LET SLOVENSKEGA FILMA: SIROTA S ČUDEZNIM GLASOM, KRATKI IGRANI FILM (VPS 21.35)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.55	DRAGO JANČAR: DISIDENT ARNOŽ IN NJEGOVI, TV PRIREDBA PREDSTAVE SNG
1.30	DRAMA LJUBLJANA (VPS 22.55)
2.10	PRAKSA, AMERIŠKA NANIZANKA, 20/22, PONOVITEV (VPS 01.30)
3.05	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PONOVITEV
3.55	OBRAZI AFRIKE, DOKUMENTARNA ODDAJA, PONOVITEV
4.20	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 03.55)
	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
10.00	OTROŠKI INFOKANAL
11.30	TV PRODAJA
12.00	ZABAVNI INFOKANAL
15.10	TV PRODAJA
15.45	EVROPSKI MAGAZIN, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 15.45)
16.25	TEDENSKI IZBOR
16.25	VIZUM ZA PRIHODNOST, BOSANSKA HUMORISTIČNA NADALJEVANKA, 15/20
17.15	DRUGA GODBA 2005: NA-AO ZUMBI, POSNETEK KONCERTA
18.25	MOSTOVI - HIDAK: MOJ GOST, MOJA GOSTJA ... - VEND... GEM ... PONOVITEV
19.00	24. AMERIŠKA NADALJEVANKA, 6/24, PON.
20.00	ŠPORT (VPS 20.00)
23.00	V NAROČJU TUJCEV, ANGLEŠKI FILM, PONOVITEV (VPS 23.00)
0.55	INFOKANAL

Kanal A

9.05	Tv prodaja
9.30	Domace kraljestvo, 3. sezona, ponovitev 22. dela ameriške humoristične nanizanke
10.00	Obalna straža na kolesih, ponovitev ameriške nanizanke
10.50	E+, ponovitev
12.50	Tv prodaja
13.20	Domace kraljestvo, 3. sezona, 23. del ameriške humoristične nanizanke
13.50	Mladi in nemirni, 4. sezona, 192. del ameriške nadaljevanke
14.45	Vsi moji otroci, 2. sezona, 87. del ameriške nadaljevanke
15.35	Tv prodaja

16.05	Obalna straža na kolesih, ameriška nanizanka
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 2. sezona, 21. del ameriške humoristične nanizanke
17.30	Mladi zdravniki, 2. sezona, zadnji del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
20.00	Hollywood zaupno, 4. del ameriške dokumentarne serije
20.55	Pravi seks v pravem mestu: New York, 4. del ameriške dokumentarne serije
21.45	Zvezdna vrata, 4. sezona, 4. del ameriške nanizanke
22.40	Seinfeld, 5. sezona, 18. del ameriške humoristične nanizanke
23.10	Ta nora služba, 1. sezona, 7. del ameriške humoristične nanizanke
23.40	Caroline v vsemestu, 2. sezona, 17. del ameriške humoristične nanizanke
0.10	E+, ponovitev

Pop TV

6.55	24UR, ponovitev
7.55	Sedma nebesa, 7. sezona, ponovitev 15. dela ameriške nanizanke
8.45	Pet skrivnosti, pon. 110. dela mehiške nad.
9.40	Zastavljeno srce, ponovitev 81. dela venezuelske nadaljevanke
10.30	TV prodaja
11.00	Srčna dama, ponovitev 107. dela mehiške nadaljevanke
11.50	Prava ljubezen, ponovitev 79. dela venezuelske nadaljevanke
12.45	Preverjeno, ponovitev
13.40	TV prodaja
14.10	Sedma nebesa, 7. sezona, 16. del ameriške nanizanke
15.00	Prava ljubezen, 80. del venezuelske nadaljevanke
15.55	Srčna dama, 108. del mehiške nadaljevanke
16.55	Zastavljeno srce, 82. del venezuelske nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Pet skrivnosti, 111. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	TV kriminalka: Kdo je umoril igralco?, ameriški film
21.35	Hitri Edi, 10. del angleško-ameriške nanizanke
22.30	XXL premiere
22.35	Teksaški mož postave, 5. sezona, 9. del ameriške nanizanke
23.30	Prijatelji, 9. sezona, 15. del ameriške humoristične nanizanke
0.00	Seks v mestu, 6. sezona, 17. del ameriške nanizanke
0.30	24UR, ponovitev
1.30	Nočna panorama

Prva TV

05.30	TV prodaja
06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
07.30	Tri v vrsto
07.45	Spomni
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomni
09.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
09.25	Spomni
09.45	Tri v vrsto
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Sto izlozbo, sto strasti, 475. del italijanske telenovele
11.00	Čarovnije, 102. del italijanske serije
11.55	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.50	TV prodaja
13.15	Tri v vrsto
13.30	Spomni
13.50	TV prodaja
14.10	Barabe in princeze, 10. del hrvaške serije
14.45	Na moj način, pogovorna oddaja s Sašo Gerdej
15.50	Ljubezenske prevare, 10. del ameriške resničnostne serije
16.45	To je Bush, 7. del ameriške serije
17.10	Yu-Gi-Oh, risana serija
17.35	Sto izlozbo, sto strasti, 476. del italijanske telenovele
18.05	Čarovnije, 103. del italijanske serije
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Ena na ena, pogovorna oddaja
21.00	Vajenec pri Donaldu Trumpu, ameriška resničnostna serija
21.55	Prestizno, ekskluzivno, razvedrilna oddaja
22.30	Na svoji Vesni, slovenska komedija
00.10	Ena na ena, pogovorna oddaja
01.00	Vajenec pri Donaldu Trumpu, ameriška resničnostna serija
01.50	Prestizno, ekskluzivno, razvedrilna oddaja
02.20	Na svoji Vesni

TevePika

6.00	TV Prodaja
6.30	Algea, njen vpliv na imunsko dogajanje v telesu, pon
7.00	Vsak otrok je nekaj posebnega, pon
08.00	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon
8.30	TV Prodaja
9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Avto šok, pon
10.00	Štiri tačke oddaja o hišnih ljubljencih, pon
10.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, konorarna bolezen in depresija
11.00	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
12.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, Vinko M' derndorfer, pon
13.00	28. Festival melodije morja in sonca v živo iz Portoroža, 3 del, pon
14.30	Glasbeni Mozaik
16.30	Do zdravja tudi tako, Studio Ank, pon
17.00	Razgledovanja, potopisna reportaža, prvič
17.30	Kulturne drobtinice, 26. grafični biale, pon
18.00	Do zdravja tudi tako, gostja: Vanda Andolsek, prvič
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja
19.00	Slovenska glasbena lestvica, pon
20.00	5 Pingom korak višje, prvič
20.30	Sijaj
21.00	Živeti zdravo, prebavne težave na področjih
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Preverjeno POP TV
23.45	Odbojka na mivki, Siemens masters 2005, Portorož, pon
00.15	TV Prodaja
00.30	Glasbeni mozaik

ČETRTEK,

21.7.2005

Slovenija 1

6.50	TEDENSKI IZBOR
6.50	KULTURA
7.00	ODMEVI
7.35	SREČA ZA SREČKA, KRATKI IGRANI FILM EBU (VPS 07.35)
7.50	MRAVLJINCI, KRATKI DOKUMENTARNI FILM EBU (VPS 07.50)
8.05	ŽELVI OTOK, RISANA NANIZANKA, 19/26 (VPS 08.05)
8.30	SNOBS, AVSTRALSKA NADALJEVANKA, 19/26 (VPS 08.25)
8.50	TEDENSKI IZBOR
8.50	MALE SIVE CELICE, KVIZ
9.35	ODDAJA ZA OTROKE
9.45	J. PERVANJE - M. BUH: VRTIKARJI: AVTO ZA STANOVANJE, TV NADALJEVANKA
10.20	POD ŽAROMETOM
11.15	LUIGI PIRANDELLO: NOCOJ BOMO IMPROVIZIRALI, TV PRIREDBA PREDSTAVE DRAME SNG MARIBOR
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.25	TEDENSKI IZBOR
13.25	DRUŽINSKE ZGODBE
14.15	VIDEOPIŠMA: EMIL IN SAŠA
14.40	PESEM KAMNA: PRIDOBIVANJE IN LOM KAMNA, DOKUMENTARNA ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 14.40)
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK: POTEKANJA - BARANGOLŠOK (VPS 15.10)
15.40	CEDRIK, RISANA NANIZANKA, 29/52 (VPS 15.45)
15.50	RISANKA
15.55	DEDKOVA LJUBLJENKA, KRATKI IGRANI FILM EBU, PONOVIČ (VPS 15.50)
16.10	NA LINIJI: POLONA KASAL IN GUŠTI, ODDAJA ZA MLADE, PONOVIČ (VPS 16.10)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.30	ŠTAFETA MLADOSTI, PONOVIČ (VPS 17.30)
18.15	DUHOVNI UTRIP, PONOVIČ (VPS 18.20)
18.40	MOJSTER MIHA, RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	TEDNIK (VPS 20.00)
21.00	OSMI DAN (VPS 21.00)
21.30	KNJIGA MENE BRIGA - NAOMI KLEIN: NO LOGO, PONOVIČ (VPS 21.30)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	GLASBENI VEČER

22.50	MATE BEKAVAC, BRUNO WEIL IN ORKESTER SLOVENSKE FILHARMONIJE: M. HAYDN, W.A. MOZART (VPS 22.50)
23.45	SIMFONIKI RTV SLOVENIJA IN DAVID DE VILLIERS, L. VAN BEETHOVEN: SIMFONIJA ŠT. 8 V F-DURU (VPS 23.40)
0.20	PRAKSA, AMERIŠKA NANIZANKA, 21/22, PONOVIČ (VPS 00.20)
1.00	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PONOVIČ
1.55	TEDNIK, PONOVIČ
2.50	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.50)
3.15	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
10.00	OTROŠKI INFOKANAL
11.30	TV PRODAJA
12.00	ZABAVNI INFOKANAL
14.55	TV PRODAJA
15.30	TEDENSKI IZBOR
15.30	MED VALOVI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA
16.00	SLAVNOSTNI KONCERT OB 105. OBLETNICI PAPIRNIŠKEGA PIHALNEGA ORKESTRA VEČJE, 2., ZADNJI DEL SIMPSONOVI, AMERIŠKA RISANA NANIZANKA, 20/22
16.55	ALPE-DONAVA-JADRAN, PODOBE IZ SREDNJE EVROPE
17.30	RESNIČNI SPARTAK, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA, PONOVIČ
18.25	MOSTOVI - HIDAK: POTEKANJA - BARANGOLŠOK, PONOVIČ
19.00	UJETNIK, ANGLEŠKA NANIZANKA, 14/17, PONOVIČ
20.00	OPERO POLETJE - G. VERDI: TRAVIATA, POSNETEK OPERE IZ GLEDALIŠČA LA FENICE (VPS 20.00)
22.30	MATA HARI, FRANCOSKA DRAMA (VPS 22.30)
0.30	ŠTAFETA MLADOSTI, PONOVIČ
1.15	TRETJA GENERACIJA, NEMŠKI FILM, PONOVIČ (VPS 01.15)
3.05	INFOKANAL

Kanal A

9.05	TV prodaja
9.30	Domače kraljestvo, 3. sezona, ponovitev 23. dela ameriške humoristične nanizanke
10.00	Obalna straža na kolesih, ponovitev ameriške nanizanke
10.50	E+, ponovitev
12.50	TV prodaja
13.20	Domače kraljestvo, 3. sezona, 24. del ameriške humoristične nanizanke
13.50	Mladi in nemirni, 4. sezona, 193. del ameriške nadaljevanke
14.45	Vsi moji otroci, 2. sezona, 88. del ameriške nadaljevanke
15.35	TV prodaja
16.05	Obalna straža na kolesih, ameriška nanizanka
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 2. sezona, 22. del ameriške humoristične nanizanke
17.30	Jimova družina, 1. sezona, 1. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
20.00	Krimic: Umor v domačem mestecu, ameriški film
22.00	Ljubezen v laseh, 3. sezona, 1. del angleške nadaljevanke
23.00	Sreča, 2. sezona, 3. del angleške humoristične nanizanke
23.40	Navigator, ponovitev
0.10	Ruby Wax, pogovorna oddaja
0.50	E+, ponovitev

Pop TV

6.55	24UR, ponovitev
7.55	Sedma nebesa, 7. sezona, ponovitev 16. dela ameriške nanizanke
8.45	Pet skrivnosti, ponovitev 111. dela mehiške nadaljevanke
9.40	Zastavljeno srce, ponovitev 82. dela venezuelske nadaljevanke
10.30	TV prodaja
11.00	Srčna dama, ponovitev 108. dela mehiške nadaljevanke
11.50	Prava ljubezen, ponovitev 80. dela venezuelske nadaljevanke
12.45	Hitri Edi, ponovitev 10. dela angleško-ameriške nanizanke
13.40	TV prodaja
14.10	Sedma nebesa, 7. sezona, 17. del ameriške nanizanke

15.00	Prava ljubezen, 81. del venezuelske nadaljevanke
15.55	Srčna dama, 109. del mehiške nadaljevanke
16.55	Zastavljeno srce, 83. del venezuelske nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Pet skrivnosti, 112. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Romanca: Recept za romanco, ameriški film
21.35	Vražje neveste, dokumentarna serija
22.30	XXL premiere
22.35	Izpovedi taksiu 7, dokumentarna oddaja
23.40	Prijatelji, 9. sezona, 16. del ameriške humoristične nanizanke
0.10	Seks v mestu, 6. sezona, 18. del ameriške nanizanke
0.40	24UR, ponovitev
1.40	Nočna panorama

Prva TV

05.30	TV prodaja
06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
07.30	Tri v vrsto
07.45	Spomni
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomni
09.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
09.25	Spomni
09.45	Tri v vrsto
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Sto izlozbo, sto strasti, 476. del italijanske telenovele
11.00	Čarovnije, 103. del italijanske serije
11.55	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.50	TV prodaja
13.15	Tri v vrsto
13.30	Spomni
13.45	TV prodaja
14.00	Ena na ena, ponovitev
14.50	Na svoji Vesni
16.30	Prestizno, ekskluzivno, razvedrilna oddaja
17.10	Yu-Gi-Oh, risana serija
17.35	Sto izlozbo, sto strasti, 477. del italijanske telenovele
18.05	Čarovnije, 104. del italijanske serije
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Alo, alo, 18. del angleške serije
20.35	Vikarka iz Dibleya, 7. del angleške serije
21.05	Črni gad, 7. del angleške serije
21.35	Hotel poldruga zvezdica, 7. del angleške serije
22.10	Gospod Bean, 18. del angleške serije
22.40	Skozi ključavnico, pogovorna oddaja
23.30	Alo, alo, 18. del angleške serije
00.05	Vikarka iz Dibleya, 7. del angleške serije
00.35	Črni gad, 7. del angleške serije
01.40	Hotel poldruga zvezdica, 7. del angleške serije
01.50	Gospod Bean, 18. del angleške serije
02.10	Skozi ključavnico, pogovorna oddaja

TevePika

6.00	TV Prodaja
6.30	Kulturne drobtinice, 26. grafični biale, pon
7.00	Do zdravja tudi tako, Inovacije v zdravju, pon
8.00	Sijaj, pon
8.30	TV prodaja
9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Algea, njen vpliv na imunsko dogajanje v telesu
10.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, Vinko M' derndorfer, pon
11.00	28. Festival melodije morja in sonca v živo iz Portoroža, 3 del, pon
12.30	Samozdravilna energetska metoda Rudija Klariča, pon
13.00	Preverjeno POP TV
14.00	Glasbeni Mozaik
15.30	Klasje, prvič
16.00	To morate vedeti, svetovalna oddaja, pon
17.00	Odbojka na mivki, Siemens masters 2005, Portorož, pon
17.30	Navigator, prvič
18.00	Do zdravja tudi tako, gostja: Vanda Andolsek, pon
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja
19.00	Predah v gibanju, Domen Vodusek
20.00	To morate vedeti, svetovalna oddaja
21.00	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Starodobna vozila, Naklo, prvič
23.30	TV prodaja
00.00	Glasbeni Mozaik

PETEK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Turistične novice
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
11.15	Knjižne minute (presoje)
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar tedna
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditvev
15.50	Pričevalci vere
17.00	Ob petih pospravljamo podstrešje
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Spoznanje več - predsodek manj (dr. Drago Ocvirk)
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Iz Mohorjeve skrinje
21.15	Ponovitve Komentarja tedna
21.30	Mozaik dneva
22.00	Klasika glasba
22.00	Ponovitve:
23.00	Doživetja gora in narave
24.00	Srečno na poti
00.45	Spoznanje več - predsodek manj
04.40	Radio Vatikan

SOBOTA

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Naravoslovne zanimivosti
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Sobotna iskrica
10.30	Poročila, Vaša pesem
11.00	Za življenje, danes in jutri: 1. Oddaja z Bogdanom Žoržem 2. Zakonska oddaja 3. Svet oblikuje mlade 4. Oddaja z Karlom Gržanom
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila

12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Glasbena voščila
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditvev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Mali oglasi
17.00	Slovenec Slovenca vabi
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Naš gost
19.30	Poročila
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Radijska molitev
21.00	Škofov nagovor pred nedeljo
21.15	Svetniški kandidati - skof Vovk
Ponovitve:	
22.00	Za življenje
23.00	Obala neznanega
24.00	Slovenec Slovenca vabi
04.40	Radio Vatikan

NEDELJA

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Iz žitnice slovenstva
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Iz življenja vesoljne Cerkve
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Prenos sv. Maše
10.00	Oznanila
10.15	Graditelji slovenskega doma
11.00	Poročila, osmrtnice, obvestila
11.15	Kmetijska oddaja
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Glasbena voščila
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditvev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Glasbena voščila
17.00	Slovenec po svetu in domovini
18.30	Sakralna glasba
19.30	Poročila
19.45	Škofov nagovor za nedeljo
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Obala neznanega - izzivi vere
21.30	Radijski roman
Ponovitve:	
22.00	Naš gost
23.00	Graditelji
23.45	Svetniški kandidati
00.30	Iz življenja vesoljne Cerkve
04.40	Radio Vatikan

PONEDELJEK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Kratka kateheza
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva

13.00	Mali oglasi
13.30	Stare, ma lepe
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditvev
15.50	Pričevalci vere
17.00	1. Zdravstvena 2. Svetloba in sence 3. Pravne zagate 4. Aktualno
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Glasovanje za Vašo pesem
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Prijatelji radia Ognjišče
21.30	Mozaik dneva
22.00	Zanimivosti nočnega neba (1.), Prijatelji radia Ognjišče II. (2. - 5.)
Ponovitve:	
23.00	Sakralna glasba
24.00	Slovenec po svetu in domovini
04.40	Radio Vatikan

TOREK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Predstavljamo vam
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Mali oglasi
13.30	Skriti zaklad (1., 3.), Gradimo odprto družbo (2., 4.)
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditvev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Glasbena voščila
17.00	Šport na Radiju Ognjišče I.
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Šport na Radiju Ognjišče II.
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Luč v temi (1.), Juretov večer (2., 4., 5.), Vstani in hodi (3.)
21.30	Mozaik dneva
22.00	Sončna pesem
Ponovitve:	
23.00	Ponedeljekova 17.
24.00	Prijatelji radia Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

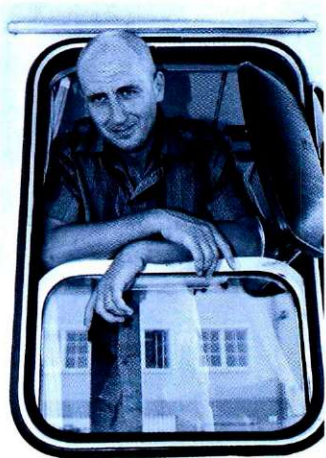
SREDA

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)

07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Sredin trn
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
10.15	Srečno na poti
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Zlati zvoki
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Sredin pogled v svet
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditvev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Mali oglasi
17.00	Pogovor o
18.00	Poročila, Vaša pesem
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Sveta vera bodi vam luč (radijska kateheza)
21.30	Mozaik dneva
22.00	Glasba z znakmo
Ponovitve:	
23.00	Luč v temi (1.), Skriti zaklad (2., 4.), Vstani in hodi (3.)
24.00	Šport na Radiju Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

ČETRTEK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Pod lipo domačo
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
10.15	Doživetja gora in narave
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar Družine
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditvev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Glasbena voščila
17.00	Oddaja KP studija
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Dijaska oddaja
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Karavana prijateljstva I.
21.30	Mozaik dneva
22.00	Karavana prijateljstva II.
Ponovitve:	
23.00	Pogovor o
24.00	Sveta vera bodi vam luč
04.40	Radio Vatikan

Esad Babačić

Strpnost z razlogom

Veseli nas, ker se je dokončno vrnil "pogrešani" Robert Kranjec, zelo blizu stari slavi pa je tudi Peterka, ki potrebuje le nekaj kontinuitete. Glede na to, da prihajamo v olimpijsko sezono, lahko že sedaj po tihem upamo na nova odličja naših skakalcev.

Tudi Čop in Špik sta še enkrat navdušila in dokazala, da je bil rahel zdrs v Atenah le začasna slabost. Naš dvojni dvojec se je od nekdaj odlikoval s stabilnostjo, značilno le za največje pravake. Koliko potrpljenja je še v našem najmočnejšem čolnu, sicer ne vemo, smo pa lahko veseli, da Iztok in Luka vztrajata.

Precej manj ljubezni je v našem klubskem nogometu, ki je bil in ostal velika farsa. Še bolj kot neurejeni položaj boli dejstvo, da so naši nekdanji prvoligaši pozabljeni. Zdi se, da je javnosti popolnoma vseeno, kako se bo zgodba z Olimpijo, Ljubljano in še nekaterimi pokojniki odvijala naprej. Nikogar več ne zanima, kaj je bilo narobe v preteklosti in kaj bi bilo treba storiti, da bi se zadeve vsaj malo uredile. Tisti, ki so od začetka navijali za črn scenarij, se zdaj naslanjajo nad težavami, ki so po njihovo posledica neukosti nogometnih akterjev.

Botrov, ki so dopuščali, da se je vsepovprek kradlo, je čedalje več. Zdaj ko je jasno, da denarja ne bo, so se začeli prepiri na odprti sceni. Vsi skupaj se lahko poučimo o tem, kdo je bil v bistvu

kriv, da je do vsega tega prišlo. Odgovor je kajpada preprost: država in vsi tisti, ki jih je tolerirala. Terjati denar od nekoga, ki za svoja dejanja ni dolžan odgovarjati, je res sizifovsko početje.

Ostanki vsemogočne strpnosti pa niso vidni le v nogometu, ki je pač izbran za grešnega kozla. Tudi v košarki je bilo kar nekaj ljudi, ki so oškodovali svoje klube, pa zato niso bili kaznovani, ampak nagrajeni. Za vse to obstajajo dokazi, ki pa očitno nimajo nobene vrednosti. Vprašanje društev je prvo, ki ga morajo rešiti novi oblastniki, v nasprotnem bo potonil še kakšen športni kolektiv. Prihajajo težki

pri najmlajših kategorijah. Zlatih časov je nepovrnljivo konec in s tem se je treba sprijazniti.

Kako težko se je posloviti od starih dobrih časov, pričajo tudi debate košarkarskih navdušencev na Hrvaškem. Nekdo si je drznil vzporejati nove zvezde hrvaške košarke z nesmrtnim Draženom Petrovičem, kar je izzvalo plaz kritik in žaljivk, namenjenih avtorju. Mimogrede so se lotili tudi lige NBA, ki naj bi bila samo državno prvenstvo neke države. Hrvaska košarka naj nikdar več ne bi bila tisto, kar je bila, ko so v njej igrali izključno domači košarkarji. V bistvu naj bi bili za njeno naza-

Ostanki vsemogočne strpnosti pa niso vidni le v nogometu, ki je pač izbran za grešnega kozla. Tudi v košarki je bilo kar nekaj ljudi, ki so oškodovali svoje klube, pa zato niso bili kaznovani, ampak nagrajeni. Za vse to obstajajo dokazi, ki pa očitno nimajo nobene vrednosti. Vprašanje društev je prvo, ki ga morajo rešiti novi oblastniki, v nasprotnem bo potonil še kakšen športni kolektiv.

časi in v njih bodo preživeli le najboljši. Tako bi vsaj moralo biti. Vprašanje je le, ali bodo najboljši sploh prišli do priložnosti, da svoje znanje unovčijo. Nova oblast ima res enkratno priložnost, da postavi popolnoma nov sistem, ki se ne bo opiral za stare in preverjene konstrukte.

Postavlja se tudi vprašanje o količini profesionalizma, ki ga je pripravljena prenesti tako majhna država. Morda je čas, da vse skupaj postavimo na zdrave temelje amaterizma in začnemo

dovanje krivi prav Američani, ki izvažajo samo škartblago. Tisto, kar je Dražena delalo drugačnega, je bila velika ljubezen do košarke. Prav to pa manjka današnjim zvezdnikom, ki imajo pogosto težave z osnovami tega športa. Tudi sam se strinjam, da je za to kriv tudi NBA s svojim sistemom vrednotenja. Prav gotovo ni naključje, da so novinci s prihodnostjo v NBA tako daleč od slave svojih predhodnikov.

Sodeč po skokih, ki so jih naši orli prikazali na tekmi za celinski pokal, se obeta ena boljših sezon. Večine najboljših na tekmi sicer ni bilo, a to prav nič ne zmanjšuje pomembnosti tistega, kar smo lahko videli v Kranju. Navsezadnje šteje forma in ta je v tej fazi res izvrstna.

Adrenalin je hormon nadledvične žleze. Prosim, vbrizgajte mi injekcijo adrenalina, se zadere poslušalka v tretji vrsti. Ali ne vidite, kaj piše na vratih? Brez vsakršnih medicinskih pripomočkov! Kako pa naj potem pride do svojega odmerka adrenalina? Rešitev je: Karlo Lopata!

Tole je lahko nevarno! Članek bo namreč povsem adrenalinsko obarvan. Vsak stavek bo na robu (ne)resničnega, (ne)verjetnega. Kakopak, saj v glavni vlogi nastopa začetnik ekstremnega turizma v Sloveniji Janez Valant, ki so mu med vojaščino na-

Z gumijasto glavo

deli umetniško ime Karlo Lopata. Pisatelj in dramatik Emil Filipčič, ki je v njegovi neposredni bližini imel že večkrat priložnost okusiti prvinsko nevarnost deročih rek, ga je opisal takole: "Janez Valant alias Karlo Lopata je možak, ki je tukaj v Sloveniji z raftom začel. Ima močne noge, širok prsni koš, meter čez ramena in povrh vsega ga krasi 30 krat 30 cm² velika gumijasta glava, pa še gibčen je kot gorila. Tak tip je. Ča va? Ča va. Kako je? Tako je. Tak je uraden pozdrav splavarsko-čolnarskega društva Sava, ki mu predseduje." Karlo Lopata torej – legenda slovenskega raftanja!

Od Savskega do Save

Karlo Lopata je bil rojen pred pol stoletja. S starejšim bratom Stanetom sta v otroštvu sicer trenirala alpsko smučanje, a je Lopata že kmalu zaneslo v povsem drugačne, nemirnejše vode, vselej prepojene z zvrhano mero adrenalina. Njegova življenjska črta se pretaka med vsemi agregatnimi stanji vode. Ča va? Najprej je bila usodna Sava, kasneje Tara. Iz domačega Savskega naselja že rebusno ni bilo prav daleč do Save. Ča va? SČD Sava. Smučanje po urejenih progah ga že kmalu ni več navduševalo. Živel je za "offroad", izvirnost, pionir-

stvo, tehnične domislice in dodatke. Zatorej ga še pred letom 1981, ko so med prvimi v Evropi ustanovili Splavarsko-čolnarsko društvo Sava, njegov nemirni duh zapelje na številne ekstremistične preizkušnje. Večini je bil kos! Turni smuki, ekstremnemu smučanju, letenju s padali in zmajem, plezanju, jahanju (konj ali mul), planinarjenju (Nepal 1975) itd. Soteskali so v Gačniku, najbolj nedostopni soteski v Avstro-Ogrski. Njegova najtežja in edina resnejša poškodba datira v leto 1974, ko mu pri plezanju v Paklenici po Akademski smeri pade kamen. Plezalna vrv ga je naposled zadržala nekje v zraku; 60-metrsko padanje povzroči samo pretres možganov. Za tovrstne podvige je namreč strogo zapovedana "gumijasta keramika" (neustrašna in trpežna glava), saj preostali materiali ne bi vzdržali tolikšnih adrenalinskih pritiskov.

Ljubljanski džek

Čedalje več ljudi se je začelo zbirati okoli najine mize. "Si slišal, mladi novinar, kje je že vse bil in kaj vse je počel tale naš Karlo?" Slišal sem, slišal ... "Naj se predstavimo: Čenčur

je moj priimek (baskitara pri Pomoranci), ukvarjam se s štukaturo ... Moje ime je Vojko Klajnsček, v Izoli leta 1965 prvak v skifu." Roke so segale v pozdrav vsepovprek. Tih in nekoliko prestrašen možicelj je bil Evgen Vogl. Spoštuje vse, še najraje pa se v Pubu Legende ves lačen skriva med neznansko dišeče kotle, polne najokusnejše hrane. "Dajte mu že mir, naj dokonča," zavije s hudomušnimi očmi Janez Valant-Karlo Lopata, ki je bil v osemdesetih pravi ljubljanski džek. Marsikdo ga je namreč na ulici prepoznal, radovedno obrnil glavo, v tem nečloveškem položaju nadaljeval še nekaj metrov in naposled sunil med rebra svojega prijatelja, prijateljico. "Ali ga vidiš? To je tisti utrpani Lopa-

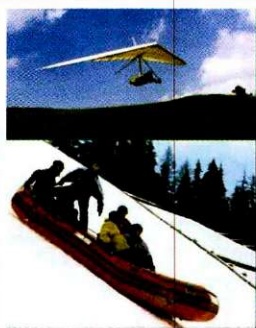

Janez Valant alias Karlo Lopata

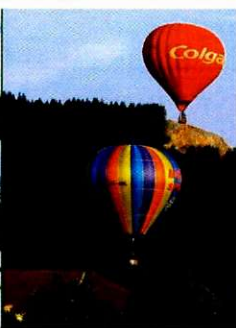
ta! Če hočeš videti nekaj, kar je nemogoče, pa vseeno uspe, kar pojdi z njim." Ali pa: "To je tisti frajer, ki si vse upal!" Pri Karlu pa je šlo samo za adrenalinsko uživanje v naravnih lepotah. Med tako ekstremnimi razmerami, kot so pri raftanju, zmajarstvu ali alpinizmu, so tudi druženja intenzivnejša. Prav vsak Karlo eksperiment ima namreč družabno noto, iz katere se je pravzaprav vse začelo in je bila izvor vseh njegovih aktivnosti. Njegov rojak iz Savskega naselja Avi Šorn, legenda slovenskega zmajarstva, je stanoval v bližini starega vojaškega odpada za Bežigradom. Medtem pa so Karlu Lopati prisle na uho skope novice, da se v Ameriki že ukvarjajo z raftanjem, ki se je tam v celoti prvič pojavilo leta 1976. S Šornom kmalu zatem z vojaškega odpada pretihotapita prve zametke kasnejšega rafta v Sloveniji. To so bili elipsoidni gumaki, ki jih je vojska uporabljala za desant. Model je bil še iz Hitlerjevih časov – za premik čez reko. Leta 1977 napoči zgodovinski spust po Savi Bohinjki, leto zatem pa po izjemno zahtevnem Blejskem Vintgarju. Stem so preostale v Sloveniji prehiteli za celo desetletje, v Evropi pa so se lahko z njimi primerjali le Francozi. Prvi spusti, v katerih je vselej sodeloval tudi eve-

Črnogorski naravni biser je Valantova ljubezen.

Ko Karlo Lopata zavoha ustrezen adrenalin, mu zmaji, ba loni ali rafti kot domače živali dobesedno jejo iz roke.

Prva letošnja ekspedicija po reki Tari je že pod streho. Enotedenska dogodivščina stane okoli 70.000 tolarjev, izkušeni Janez Valant pa je porok za nepozaben teden.

restovec Milan Rebula, so sprožili nastanek številnih inovacij in pobud.

Tacen 1984

Karlo Lopata pa se kljub zaljubljenosti v razpenjene brzice ni pustil zmesi. Še naprej je letal z balonom, padalom, zmajem. S slednjim je opravil tudi prvi nočni polet (z Vitaranca). Obstaja anekdota, ki pravi, da je tedaj zaradi prevelike hitrosti, najbrž pa tudi preslabe vidljivosti treščil naravnost v šipo kranjskogorskega Larixa in zajadral prav do točilnega pulta. Le predstavljamo si ga lahko, kako kot albatros s čelado in smučarskimi očali jadra in se komajda izmika salonskim mizicam in stolčkom. Leta 1984 je poletel s francoskega Aguille du Midi, z višine 3800 m, tjakaj pa se je vrnil čez 10 let in se po zasneženi strmini spustil še s skatom (gumijasto zadevo, na kateri ležimo z glavo naprej, usmerjamo pa jo z nogami ali s tezo). Leta 1978 Šorn in Stanešič ustanovita Delta klub (zmajarstvo), pridruži se jima tudi Karlo Lopata s svojo raftarsko sekcijo, zametkom že

omenjenega SČD Sava, ki se je z domicilom na Prijateljevi 2 obdržalo vse do danes (www.drustvo-sava.si). Lopata je praktično edini, ki uveljavlja ekstremni turizem pri nas. Leta 1982 postane Kompasov predstavnik v Chamonixu, z alpinističnim odsekom Slovenijašport pa vodi tudi sekcijo za ekstremno smučanje. Tekmovalno raftanje se začne leta 1984, ko kot predtekmovalci nastopijo na tekmi za svetovni pokal na tacenski progi. S Stanešičem, Borštnarjem in drugimi se že na startu samozavestno zaletijo v svetovno znane deroče tacenske brzice in po šestih sekundah doživijo "plavanac". Vendar pa so bili to samo obvezni porodni krči. Karlo Lopata je pozneje postal glavni organizator tekem, uveljavil je raftanje, brez njega pa ne bi bilo niti Bobrov, večkratnih svetovnih prvakov v raftanju.

Divja Tara

Medtem je njegova ljubezen postala črnogorska reka Tara. Do leta 1990 se je po njej spustil stokrat, do danes pa že 130-krat. 140 km divje

reke z več kot 40 brzicami zahteva poln koš izkušenj. Prekaljeni Karlo jih zagotovo ima. Imajo ga za nekakšnega naslednika splavarjev iz Foče, ki so prevažali les in ljudi. Vsak spust traja 2 do 3 dni, leta 1991 pa so v enem tednu opravili kar tri spuste. Tudi letos pripravlja ekspedicijo na Taro, kjer je bilo vselej nadvse zabavno. "Prvi dan smo prenočili v Radovan Luki. Kupili smo jagenjčka in čika Jovo ga je strokovno zavrtel na ognju." (Filipčič, Z gumijasto glavo po reki Tari)

S čolnom po snegu

S čolnom po snegu. Da, natanko tako se imenuje legenda, ki opisuje nemara največji Karlov podvig. Pisalo se je leto 1982, za pusta je bilo. Karlo Lopata zbere šestero ubrisanih, "iz vrst zurerjev", med katerimi sta bili tudi dve ženski. Še maske si nadenejo, Karlo je bil v potapljaški opravi, in hajd po stari kranjskogorski FIS-progi navzdol. Drveli so med 50 in 80 kilometri na uro, skakali po 15 in 20 metrov. Karlo je imel sprva v rokah cepin, s katerim naj bi bil zaviral in korigiral,

a ga je že po nekaj metrih izgubil. "Kranjska Gora tega še do danes ni pozabila!" Takšen spust je bil tudi brz-kone prvi v Evropi, ponovil pa ga je še pred Francozi v Val Thorensu.

Butnskala

V slehernem Karlovem aranžmaju pa je vselej svojevrsten butnskalarski humor, ki ogreje tudi najbolj zavrti. Kajti tudi oni imajo tako kot vsi drugi počeno keramiko, one (Angele) pa gumijaste sifone. Poleg tega ne vedo, kaj pomeni s kotalkami splezati po severni triglavski steni, ne vedo, česa vsega so zmožni reprezentantje, in ne vedo, da je bil njihov najboljši prijatelj nekoč velik frajer, danes pa se mu žal "ror" sploh ne dvigne več. Komik Matjaz Javšnik bi rekel nekako takole: "Zdaj pa jaz vas vprašam, ali si upate krasti ciganom? Ne?" Zatorej vsa čast Janezu Valantu alias Karlu Lopati, ki pa je na absolutnem izletu pred dvema letoma na Kreti vendarle doživel grenak poraz. Tam so ga namreč "uničili" mladi montanisti! **Lovro Kastelic**

na kratko

OI 2012 BODO V LONDONU

Člani Mednarodnega olimpijskega komiteja (MOK) so se pretekli teden v Singapuru odločili, da bodo 30. letne olimpijske igre leta 2012 potekale v Londonu. London, poleg katerega so se za organizacijo iger potegovala še štiri svetovna ve-

lemesta – Pariz, Moskva, New York in Madrid –, je svojega največjega tekmeca Pariz premagal šele v finalu, saj je še nekaj dni na vseh stavnicah vodil prav Pariz, odločitev pa je bilo zelo tesna. Za London je namreč glasovalo 55 članov MOK, za Pariz pa samo pet manj. Razočaranje Parizanov, ki so bili še nekaj dni pred tem prepričani, da jim organizacija iger tokrat ne more uiti iz rok, je bilo toliko večje, saj je bila to že njihova tretja kandidatura, skatero so se neuspešno potegovali za organizacijo iger, na drugi strani pa bo London igre leta 2012 organiziral že tretjič.

TINA SE IZMIKA

V športni javnosti je pretekli teden nemalo razburjenja povzročila slovenska teniška reprezentantka Tina Pisnik, ki bi morala nastopiti na zgodovinskem kvalifikacijskem dvoboju za uvrstitev v svetovno skupino pokala Fed na Kitajskem, vendar je tik pred odhodom svoj nastop odpovedala, saj naj bi se ji bila obnovila poškodba vratu. No, pojasnilo se je izkazalo za laž, saj je Pisnikova v skoraj istem času nastopila na turnirju v Italiji. Ker se je Pisnikova na omenjeni turnir prijavila, ko je že vedela, naj bi na-

Na Kitajskem ni mogla igrati, v Cuneu pa je lahko.

V lobiranje za London sta se vključila tudi David Beckham in Tony Blair.

11. SPOMINSKI GORNIŠKI TABOR DR. HENRIKA TUME LETNI TABOR SDS – LEPENA 2005

29. julij – 7. avgust

Datum	Dejavnost	Primernost
Pe., 29. 7.	Ureditev in odprtje tabora z družabnim večerom	Za vse
So., 30. 7.	Družabne igre v Kampu Klin s Slovensko demokratsko mladino Za igralce in navijače! »Med avstralskimi kenguruji in indonezijskimi otoki« Predavanje ob diapozitivih po večerji	Za vse
Ne., 31. 7.	Piknik iz nahrbtnika na Nemških glavah (1597 m) Triurna tura na razgledni vrh ob meji Družabni večer ob tabornem ognju	Za vse
Po., 1. 8.	Tradicionalna tura na Škrlatico (2740 m) iz Vrat – odhod izpred Aljaževega doma ob 5. uri Kraljica med slovenskimi gorami Filmski večer	Za izkušene gornike z dobro kondicijo!
To., 2. 8.	Rafting po Soči Pridite, veselo bo! Peka postrvi	Za vse, ki znajo plavati
Sr., 3. 8.	Tura na Travnik (2256 m) Po brezpotjih Zlatorogovega kraljestva Tombola	Za gornike z dobro kondicijo!
Če., 4. 8.	Plezanje na balvanih v Trenti V premagovanju vertikale Družabne igre	Za gledalce, za tiste, ki bi radi poskusili, in za alpiniste
Pe., 5. 8.	Ture z gorskimi kolesi – za ene dopoldne, za ene popoldne Za ljubitelje vrtenja pedalov Slavnostno zasedanje upravnega odbora Slovenskega gorniskega kluba Skala s podelitvijo vodniških znakov novim prostovoljnim gorniskim vodnikom	Za vse
So., 6. 8.	Tura na Triglav (2864 m) iz različnih smeri SDS na vrhu	Za gornike z dobro kondicijo!
Ne., 7. 8.	Sklepni del tabora	

Kontaktna oseba za prijave in informacije je Gašper Predalič (040 464 060).

Prijave za vse dejavnosti sprejemamo en večer prej. Zamudniki se nam bodo lahko pridružili še na dan dejavnosti!

Vsi odhodi na dejavnosti so iz tabora v Lepeni, po poprejšnji napovedi se bo mogoče priključiti tudi od drugod.

Z NAMI BO VARNEJE, A NE POZABITE SKRIBETI SAMI ZASE!

Cene v taboru:

- bivanje v šotoru za odraslo osebo je 1880 sit
- bivanje v šotoru za upokojenca je 1800 sit
- bivanje za otroka od 7. do 12. leta je 900 sit

Doplačilo za elektriko je 550 sit na dan.

- Cena bivanja v sobi, brez zajtrka, za odraslo osebo je 5200 SIT.
- Cena bivanja v sobi, brez zajtrka, za otroka do 12 let je 4570 SIT.

Za vse dodatne informacije pokličite v Kamp Klin na št. 05 388 95 13.

*Nimate športne opreme? Nič zato!
V Bovcu vam jo bodo posodili po ugodnih cenah!*

Brezplačni oglas

Neutrudni Šank Rock

Ena najbolj prepoznanih in najvztrajnejših rokovskih skupin pri nas je zagotovo Šank Rock.

Njihov zadnji izdelek je live album Na mrtvo v živo in predstavlja presek njihovega glasbenega opusa, prav tako pa je na posnetkih ujet del njihove energije, s katero razveseljuje glasbene ljubitelje po vsej Sloveniji. Pred kratkim so praznovali prav poseben dogodek, saj so na odru nastopili s skupino Velvet Revolver oz. legendarnimi člani skupine Guns n' Roses, ki so pred tedni nastopili pri nas. Nastopa se bodo zagotovo še dolgo z veseljem spominjali, saj se slovenskim skupinam ne ponudi

pogosto priložnost nastopiti in tem odru s tako velikimi imeni svetovne glasbene scene. Se pa Šank Rock po dveh priložnostnih skladbah, ki so jih posneli za jubilejno prireditve ob 50-letnici Evrovizije (Save Your Kisses For Me) in za nastop na Viktorijah (duet z Natalijo Verboten Hočeš, nočeš), znova vrača k predstavitvi live albuma, saj so na radije pravkar poslali nov singel, ki nosi naslov Hiša strahov. Bobnar skupine Aleš Uranjek pa ima ob vseh teh dosežkih še en razlog za veselje, saj je po večletni uporabi bobnov znamke Tama njegovo ime dodano seznamu slavnih uporabnikov teh bobnov, ki jih Tama objavlja na svoji spletni strani.

The Offspring

Eni prvih in bolj avtentičnih pop-punkerjev iz Kalifornije The Offspring, ki imajo v svoji bogati, kar 20-letni karieri 7 rednih plošč, so iz-

dali zbirko uspešnic. Poleg velikega hita Pretty Fly (For a White Guy), ki jih je tudi lansiral v mainstreamovske glasbene vode, hrumečih in kulturnih Self Esteem, Gotta Get Away ter Come Out And Play (Keep' Em Separated) je na plošči tudi nova pesem Can't Repeat in kot poseben dodatek remiks pesmi The Kids Aren't Alright. Plošča, ki bo potešila apetite po naspirdiranih kitarah in provokativnih besedilih ter mnogim obudila nostalgijo po najstniškem razgrajanju.

Najboljše od vsega

Na prodajne police je v ponedel-

jek, 4. julija, prišel nov, sedmi studijski album najbolj prodajane danke skupine na Hrvaškem – Colonia. Na albumu Najbolje od vsega je 13 novih skladb, ki so jih nekaj že izvajali na koncertih in nastopih in jih je občinstvo odlično sprejelo. Prav tako tudi napovedni singel Nema nade, ki so ga predstavili na letošnjem festivalu HRF. Avtor, producent in aranžer vseh skladb na plošči je kot vedno doslej Boris Duršević, za zanimiv cover je poskrbel CC Kelčec, med gosti na albumu pa se pojavi turška skupina Harem. Med pesmimi sta tudi dva remiksa, za skladbi Nema

nade in Time. Colonia je hkrati z izidom začela tudi s predstavitevno koncertno turnejo. Vse informacije o nastopih in koncertnih datumih lahko najdete na: www.colonia.com.hr.

Eksplodije v Londonu

V četrtek med osmo in deveto uro zjutraj so v Londonu odjeknile teroristične eksplozije. Nacionalka je še za isti večer ob 20. uri napovedala posebno oddajo z naslovom Eksplozije v Londonu. Odzvala se je na dogodek. Dobro.

Oddaja se je začela skoraj točno in potem je bilo dobrega čedalje manj. V studiu trije gostje: Zlatko Šabič, FDV-jevec, Andrej Sotlar za področje varnosti in Miran Bogataj iz civilne zaščite. Aktualnih poročanj z zadnjimi novicami je bilo kmalu konec, objavili so še odzive naših in nekaterih tujih predsednikov, potem pa so se začele muke po Manici Janežič. "Ali bodo Britanci zdaj ustanovili ministrstvo za domovinsko varnost?" Bog ve. "Se bo v Sloveniji po dogodkih v Londonu kaj spremenilo?" Le kaj? "Ali smo pri nas na terorizem dovolj pripravljeni?" K sreči Bogataj ugotovi, da nikoli nisi dovolj pripravljen. "Slovenija bo jeseni gostila srečanje OVSE. Bomo zmogli?" Se trudimo! In tako dalje in tako naprej.

Oddaja je imela torej kar nekaj pomanjkljivosti. Prva je bila ta, da se ni končala po 25 minutah, ko je bilo aktualnosti konec, ampak so voditeljici očitno naročili, da mora trajati 40 minut. In je reva improvizirala. Zakaj je voditeljica iz petnih žil vlekla vprašanja? Gotovo zato, ker ji skupina, ki je oddajo pripravljala, ni sledila. Kolikor se na televizijo spoznam, nekaj malega so nas v šolah vendarle naučili, pa tudi druge programe je treba kdaj pogledati (mar ne?), se je nacionalka zanesla le na svoje dopisnike. Ti so se oglasili na začetku in na koncu oddaje in s tem je bilo delo opravljeno. In da mi ne boste očitali, da samo kritikastrsko natolcujem, poglejmo skupaj, ali bi bila oddaja lahko boljša.

Prvič. Objavili bi najmanj pet prispevkov tujih televizij. Tudi tuje televizijske hiše imajo osrednja poročila med 19. in 20. uro, torej bi jih nacionalka lahko posnela in objavila. Mene je recimo vseskozi črvičilo, kako so poročali CNN, CBS, TVE, ARD, BBC, v kakšen kontekst so postavljali dogodke, kako so jih interpretirali ... To je gotovo manjkalo. **Drugič.** Zakaj morajo gostje sedeti v studiu? Gost pride, Manica ga izpraša in gost odide. Temu bi sledilo nekaj poročil tujih televizij, recimo celotna Busheva izjava, in znova gost v studiu. Tako bi se gostje zvrstili drug za drugim. Eden zadeve interperatira kot politolog, eden varnostno, eden vojaško, eden je recimo novinarski komentator, peti je britanski veleposlanik v Sloveniji, ki pride v nacionalkin studio, šesti gost je slovenski veleposlanik v Londonu, ki ga imajo na zvezi, itd. V takih primerih gledalci oprostimo vse, tudi slabše prevode, ali pa voditelj kar sproti prevaja, če drugače ne gre. Kraljica je informacija, mar ne?

Ideje, ideje in še enkrat ideje. Teh je manjkalo. Zato je oddaja imela samo eno pozitivno točko, to, da je sploh bila, da so se v informativnem programu na dogodke odzvali in jim sledili. Od tod dalje pa bi se dalo narediti veliko več. Bolje bi se morala pripraviti voditeljica, ekipa, ki je oddajo sestavljala, bi morala biti bolj fleksibilna in iznajdljiva. Zamujena priložnost pač.

V primerjavi z nacionalko pa nobene priložnosti ne zamudi Vlado Mihelj. Prav na ta dan, v četrtek torej, sem zjutraj odprla Delo in prebrala, kako se hujuje na policijskega ministra Draga Mateja, ker je poostiril varnostne ukrepe okrog ameriškega veleposlaništva. Ves togoten je na Američane v mestu in jih je poslal kar v predmestje, da ne bo "treba vsem trpeti zaradi njihove domnevne ogroženosti". Hvalabogu, da imamo ministra, ki misli, če že Mihelj seka mimo.

Manična gledalka

horoskop

Rak (22. junij – 21. julij)

Domače delo vam bo šlo vse bolj na živce, zato ga boste skušali preložiti na tuje rame, kar pa vam ne bo popolnoma uspelo. Kaj hočete, vedno je treba nekaj požreti. Poskrbite za to čim prej, da se ne bo vlekle.

Lev (22. julij – 21. avgust)

Hitenje vam bo prineslo precej nepotrebnih zapletov, zato se mu, kolikor je le mogoče, izognite. Konec tedna bo poln prijetnih druženj in zabav. Sonce bo obsijalo vašo dušo z velikim žarom sreče.

Devica (22. avgust – 21. september)

Včasih se da ljudem najbolj pomagati, če držimo usta zaprta. Zgodaj ta teden se vam bo zgodilo, da se vam bo poskušal nekdo vsiljevati. Poskrbite za to, da ne bo tako. Veliko novih idej boste imeli, uresničite jih!

Tehtnica (22. september – 22. oktober)

Ta teden popazite malo bolj nase. Razvajajte se in bodite skrajno zateženi in zahtevni do drugih. Kmalu se bo pokazalo, kdo vas zares ceni in kdo ne. Veselite se življenja, naredite si lepega in po svojem okusu.

Škorpion (23. oktober – 21. november)

Ukvarjali se boste izključno z zanimivostmi na sceni. Presenetili boste samega sebe, saj ne boste reagirali tako, kot ste navajeni. Ne poskušajte prenesti svojih obveznosti na nedeljo, ker boste imeli zamudo.

Strelec (22. november – 20. december)

Počutili se boste nenavadno konservativne in ne boste popuščali niti za ped. Zakaj ste si nakopali težave, sploh ni več jasno. Ne sprejmite nič takšnega več, kar bi vas utegnilo razburiti in oškodovati.

Kozorog (21. december – 19. januar)

Poskrbite, da vas bodo slišali in naredili za vas tisto, kar si želite. Imate res dober čas, da si ustvarite lepe načrte z družino in prijatelji. Nekatere konfliktne ideje boste kmalu razrešili prav z njihovo pomočjo.

Vodnar (20. januar – 18. februar)

V ponedeljek in torek si zagotovite, da bodo vaši načrti na varnem skriti pred pogledi nepovabljenih. V krogu družine pa se lahko sprostite in naredite vse, kar potrebujejo za svoje udobje. Pa srečno in uživajte!

Ribi (19. februar – 20. marec)

Kar cvrčali boste od nove romance. Ta teden bo zagotovo prav vesel in zgradili boste veselo in močno razmerje. Čustvene povezave se bodo vse te dni krepile in zdelo se vam bo, da se dogajajo čudeži, kar bo deloma tudi res.

Oven (21. marec – 20. april)

Omejili se boste samo na osnovno počutje, kot so zdravje in domača dela. Zdelo se vam bo, da so vaše odgovornosti težje kot navadno. Zaupajte svoji intuiciji in naredite tako, kot je treba. Imeli boste čustvene težave.

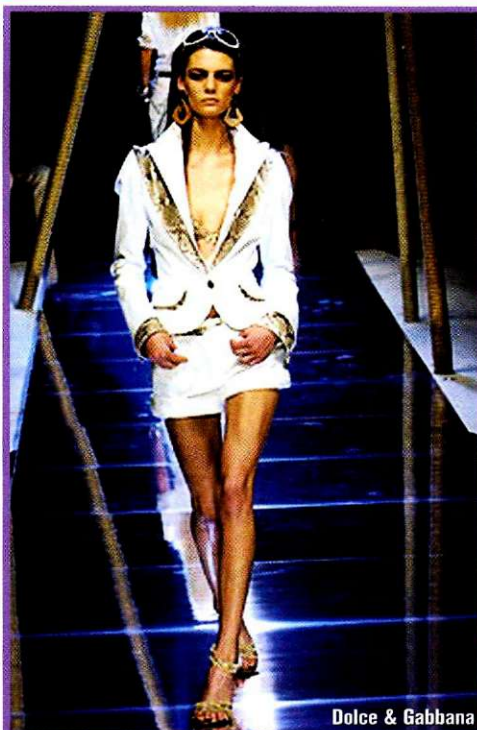
Bik (21. april – 21. maj)

Ne skrbite, pravo stvar delate. Samo še bolj samozavestni morate postati. Vsak konec pomeni nov začetek, zato ne obupavajte. Še posebej delovni problemi vam ne bodo povzročali težav. Držite se svojih odločitev!

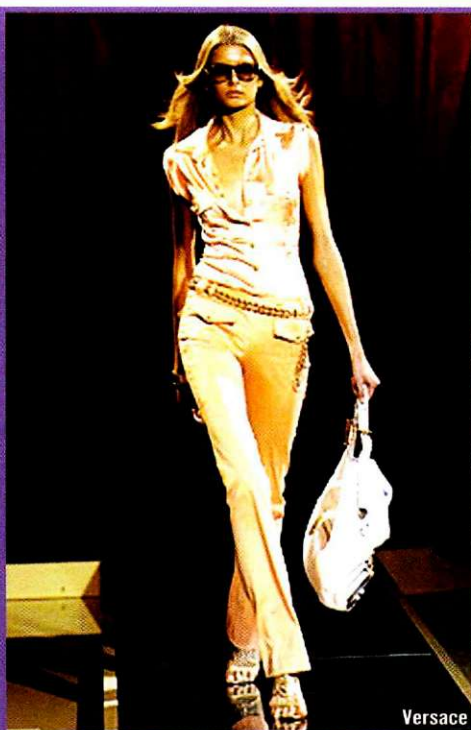

Dvojčka (22. maj – 21. junij)

Najprej preverite, nato ukrepajte. Če ne bo šlo drugače, boste morali pretrgati odnos, ki je za vas kljub vsemu zelo dragocen. Vsa izkušnja je za vas zelo nova in do srede tedna se vam bo vse razjasnilo in vam bo laže.

Dolce & Gabbana

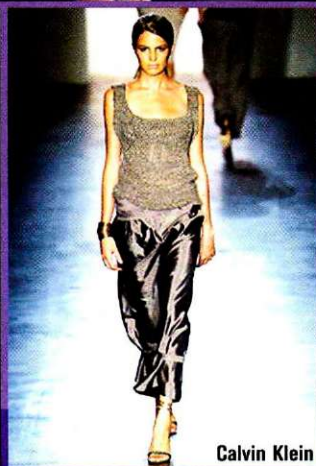
Versace

Dolce & Gabbana

Versace

Calvin Klein

Poletje v hlačah

Hlače, krilo ali obleka? Večina se še vedno raje odloči za hlače, saj nam ponujajo veliko več svobode in sproščenosti! In prav zaradi tega so najbolj priljubljen kos poletne garderobe.

Ne glede na to, kakšen slog ste izbrale za letošnje poletje, boste zagotovo našle prave hlače zase! Modni oblikovalci so bili radodarni tudi pri izbiri, saj so modne skoraj vse dolžine – od predolgh hlačnic do ultrakratkih vročih hlač in celo bikink, ki se čedalje bolj pojavljajo tudi kot

dnevna in ne samo kopalna moda. Edina zapoved je, da so hlače še vedno spuščene na bok. Največ modelov ima dolge, privihane, sedemsminske ali tričetrtinske hlačnice. Izberite tiste, ki po dolžini in širini najbolj pristajajo vaši postavi. Še posebej kritične bodite glede dolžine hlačnic, saj krajše vizualno skrajšajo tudi noge, pri čemer pogosto ne pomagajo niti visoke pete! In prav izbira primerne obutve je pri hlačah ključnega pomena, saj lahko hlače, ki vam še tako dobro pristajajo, pokvarite z napačno izbiro obutve. K ozkim, ravno krojenim hlačam in dolgim nogam pristajajo klasične balerinke ali športni copati, ki spominjajo na balerinke. H krajšim, privihanim ali tričetrt hlačnicam izberite špagarice s trakci, zavezanimi okoli noge.

Pomembno je tudi kombiniranje hlač z majicami, topi in jaknami. K ozkim hlačam oblecite širok top ali udobno bluzo, k širokom hlačam pa ozek, a vendar ne preozek top. Letošnja moda nam ponuja tudi kombiniranje s tunikami, ki jih namesto s pasom zavežemo s tankimi trakci.

Monika Maljevič

modne novičke

V **Sao Paulu** je zima čas za tradicionalen teden mode, na katerem vodilni brazilski in tuji modni oblikovalci predstavljajo svoje kolekcije za pomlad in poletje. Največja novost so kopalke, kombinirane z džinsom, krojene v provokativne kreacije. Ozke hlače z naramnicami so najverjetneje nastale po zgledu delavskih kombinezonov, prozorni topi, nedrčki in spodnji deli kopalke pa puščajo domišljiji prosto pot.

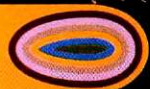
Po nekaj mesecih ugibanj je modna hiša **Versace** končno potrdila, da bo hollywoodska igralka Demi Moore zamenjala Madonno, ki je bila do sedaj njihov obraz. Demi je nedavno namreč pozirala fotografu Mariu Testinu, ki je fotografiral tudi Madonno za kolekcijo pomlad-poletje 2005, s fotografij za prihajajočo jesen in zimo pa se nam bo smehljala Demi. "Demi poznamo že veliko let in nikoli ni bila lepša. Njena pojava privlači kot magnet, je popolnoma naravna in nikoli narejena. Iz nje izžareva njena osebnost," je dejala Donatella Versace.

Vera Wang je nedavno v New Yorku prejela nagrado za najboljšo modno oblikovalko, njena oblačila pa rade nosijo tudi mnoge zvezde in javne osebe. "Zelo sem srečna zaradi te nagrade, saj je v mojih letih skoraj nemogoče ostati na vrhu modnega posla," je dejala Wangova. Za najboljšega oblikovalca so razglasili Johna Varvatos, manekenka Kate Moss pa je iz rok Davida Bowieja prejela nagrado za najboljši modni vpliv. Za tri desetletja navzočnosti na modni sceni je nagrado prejela legendarna Diane von Fürstenberg, najboljši oblikovalec nakita pa je znova postal Marc Jacobs.

Najbolj znan par **David in Victoria Beckham**, pred kratkim se jima je rodil tretji otrok, sin Cruz, sta bila izbrana za novo predstavitevno kampanjo kozmetičnega velikana. David in Victoria bosta nova obraza L'Orealove linije za nego las. Zvezda Reala iz Madrida in nekdanja članica skupine Spice Girls bosta posnela fotografije za velike plakate in spot za televizijsko reklamo. Jennifer Aniston, Beyonce Knowles, Eva Longoria, Ben Affleck in Claudia Schiffer so še nekateri znani obrazi, ki so sodelovali z omenjeno kozmetično hišo, David Beckham pa je prvi športnik v zgodovini, ki bo sodeloval z L'Orealom. Cena sodelovanja je skrbno varovana skrivnost, govorice pa omenjajo nekaj desetmilijonov evrov.

28 založb in skoraj 400 knjižnih naslovov

Samorog

Velike misli,
dogodki in osebnosti preteklosti,
žive teme sedanjosti,
literarni junaki in njihove zgodbe,
pesniške širine duha in
pravljica obzorja sveta.

Kot član kluba nimate nobenih obveznosti v klubu

Knjižni klub Samorog, Dalmatinova 1, 1000 Ljubljana, telefon: 01 433 43 06,
e-pošta: knjizni.klub@samorog.com, splet: www.samorog.com

28 založb in skoraj 400 knjižnih naslovov										SESTAVIL: MIRAN ERCEG	GESLO	NAŠA PEVKA HORVATOVA	FRANCOŠKI VOJNI PIŠEC (HUBERT)	VEDA O ATOMIH	MESTO V NIGERIJU	DEMOKRACIJA
KNJIŽNI KLUB Samorog Velike misli, dogodki in osebnosti preteklosti, žive teme sedanjosti, literarni junaki in njihove zgodbe, pesniške širine duha in pravljlična obzorja sveta. Kot član kluba nimate nobenih obveznosti v klubu Knjižni klub Samorog, Dalmatinova 1, 1000 Ljubljana, telefon: 01 433 43 06, e-pošta: knjizni.klub@samorog.com, splet: www.samorog.com										POBIRALEC DAVŠČIN V STARI AVSTRJI						SLAVKO AVSENIK
										STAROGRŠKI KIPAR						
										KISEL SADEŽ						
										AFRIŠKI POLITIK (JOSHUA)						ANTON SOVRE
										GLASBENIK KOVAČIČ						SLOVENSKI GLEDALIŠKI IGRALEC
PODZEMNI KANAL																
DEMOKRACIJA	STVAR, KI SE NE SME OBRAV- NAVATI	ENAJSTI DEL CELOTE	ODREKA	DOKTOR	POGORJE V FOKIDI (IZ CRK EATO)	RASTLINSKE BOLEZNI	KENAN EVREN		IGRALKA WESTOVA	KILOMETER		TROPSKA OVJALKA				
MOŠKO IME							PRITOK DRINE NOSILEC DEDNOSTI			ŠVIC. KNJIŽ. (JOHANNES) CENE VIPOTNIK						
SLOVENSKI GORSKI VODNIK											RIJEKA OTOK OB BORNEU					
NOČNI GOSTINSKI ZABAVNI LOKAL				STROKOVNJAK KI ZDRAVI DRAGA AHACIČ												
PTICA Z OSTROM KLJUNOM						ORGAN VIDA		DEMOKRACIJA	BEOTIJEC, AONEC							
DEMOKRACIJA	SODOBNI PLES OTOK SZ OD ZADRA				RIMSKI BOG SMRTI	SL. PISATELJ VTIAN VELIKO SITO		POLSKI VOJAK KONJENIK	KUB. POLITIK (RAUL) TIP AVTOM. LADA							
ČEŠKI EKONOMIST ŠIK				MAKEDON- SKO KOLO ZRAK (LATINSKO)			HEROJ					AMERIŠKA IGRALKA LONGOVA				
RUDARSKO MESTO V J. ŠPANIJI							HRIBOVJE V BEOCINI, GRČIJA RADIJ									
GRADBENI STROJ ZA BRIZGANJE CEMENTA								OBRI								
NEMŠKI ZOOLOG (KARL ERNST)					JAPONSKA NABIRALKA BISEROV			TUJE ŽENSKO IME (IZ CRK ANNAN)								

rešitev prejšnje križanke

DONOS, OMOLON,
LAVINA, NRAV, JAKEC, PER,
REM, STARI GRAD, ČRNA,
VALENTINO, JETT, ERKER,
DABA, ERE, TAO, INDIRA,
DAM, NH, ALTA, LA,
STOPIČE, VIRANT, KOLIRI,
NITEROI, OLIVIN, ICA, ESK,
RAKAS, LEL, ATA

nagrajenci 26. številke

- 1. nagrada:** DARINKA B. LAKNER,
Pod lipami 34, 3000 Celje
- 2. nagrada:** MATJAZ CIJAN,
Heroja Staneta 2,
3310 Žalec
- 3. nagrada:** MARJAN ZUPANČIČ,
Hotemež 24, 1433 Radeče
- Dobitnikom čestitamo in jih hkrati prosimo,
da nam pošljejo svojo davčno številko.

nagrade

- 1. nagrada:** bon v vrednosti 7.000,00 tolarjev za nakup knjige Nove revije iz knjižnega kluba Samorog
- 2. nagrada:** bon v vrednosti 5.000,00 tolarjev za nakup knjige Nove revije iz knjižnega kluba Samorog
- 3. nagrada:** bon v vrednosti 3.000,00 tolarjev za nakup knjige Nove revije iz knjižnega kluba Samorog

Nagradno križanko izrežite in najpozneje do
21. 7. 2005 pošljite na naš naslov:
Demokracija, p.p. 4315, 1001 Ljubljana,
s pripisom "Nagradna križanka".

- **12. 7. 1813** se je rodil francoski fiziolog Claude Bernard, znan po raziskavah vloge trebušne slinavke in sladkorne bolezni. Nekoč je obiskal prijatelja, ki je ravno pil konjak. Bernard se je začudil: "Piješ alkohol? Ali ne veš, da grešiš proti svojemu zdravju? Dobro poslušaj, kaj ti bom povedal: imel sem dva psa iste starosti. Obema sem dajal iste obroke hrane, le da sem enemu včasih dal v hrano tudi nekaj alkohola. Ko sem ju žrtvoval znanosti, sem ugotovil, da je bila prebava psa, ki sem mu dajal alkohol, mnogo slabša in počasnejša. Kaj praviš na to?" Prijatelj je prepričano odvrnil: "Pravim, da alkohol ni za pse."
- **12. 7. 1921** so v skladu z določili centralistične vidovdanske jugoslovanske ustave odpravili deželno vladno za Slovenijo. Ivan Hribar je bil imenovan za kraljevega namestnika v Sloveniji.
- **13. 7. 1920** so italijanski fašisti požgali slovenski Narodni dom v Trstu, središče slovenskih organizacij ter politične, gospodarske in kulturne dejavnosti Slovencev na Tržaškem.
- **14. 7. 1789** se je v Škocjanu rodil slovenski jezikoslovec Franc Serafin Metelko.
- **14. 7. 1958** so v Iraku odpravili monarhijo. Ob državnem udaru so umorili kralja Fejsala.
- **15. 7. 1606** se je rodil Rembrandt Harmenszoon van Rijn, največji holandski slikar.
- **15. 7. 1871** se je rodil italijanski likovni kritik Ugo Ojetti. Slikar, ki ni bil zadovoljen z njegovo kritiko, mu je očital, da ne more biti kritik, če sam ne zna slikati. Ojetti mu je odgovoril: "To se mi ne zdi nujno. Nikoli nisem legel jajc, vendar vam zagotavljam, da se bolje razumem na njihovo cvrtje kot vsaka kokoš."
- **16. 7. 1796** se je rodil francoski slikar in grafik Jean-Baptiste Camille Corot. Neka občudovalka je vztrajno iskala globlji pomen v njegovih slikah. Corot jo je zavrnil: "Ne, gospa, slikarstvo je preneumno za kaj takega!"
- **16. 7. 1899** se je v Novem mestu rodil slikar in grafik Božidar Jakac.
- **16. 7. 1904** je bil v Ljubljani prvi sokolski zlet.
- **16. 7. 2001** je postal novi predsednik MOK belgijski kirurg Jacques Rogge.
- **17. 7. 1861** so slovenski rodoljubi v Mariboru ustanovili slovensko čitalnico. Bila je druga na Slovenskem. Prva širšeslovenska čitalnica je bila ustanovljena že januarja 1861 v Trstu.
- **17. 7. 1942** so v Šentjoštu nad Horjulom ustanovili za samoobrambo prvo vaško stražo. Dogodek pomeni simbolni začetek oborožene protikomunistične akcije.
- **17. 7. 1946** so v Beogradu usmrtili voditelja jugoslovanskih četnikov Draža Mihailovića. Bil je obrambni minister kraljeve vlade, ki se ni podredil Titovim komunistom.

Barbara Celjska

Med ljudmi, ki so na Slovenskem veliko dosegli v življenju, je znanih le malo žensk. Ena od njih je bila Barbara Celjska, hči Harmana II. in sestra Friderika II., predstavnica grofovsko-knežje dinastije Celjskih. **11. julija 1451** je umrla za kugo.

Bila je izredno izobrazena ženska. Razumela je slovensko, govorila nemško, madžarsko, češko, francosko in latinsko ter verjetno tudi hrvaško in slovaško. Zanimala se je za astrologijo, zlasti pa za alkimijo. Poleg tega je bila še izredna lepota. Poznejši Papež Pij II., Piccolomini, jo je opisal kot žensko izredno lepe, visoke in vitke postave, blešče polti, z nekaj pegami na obrazu.

Oče jo je poročil s Sigismundom, sinom češkega kralja, ki je postal leta 1410 rimsko-nemški cesar. Barbara je tako postala cesarica in je imela izreden vpliv na moža. V zakonu nista bila srečna, oba sta se tolažila z drugimi. Cesarju so to oproščali, cesarico pa so zapirali in preganjali. Leta 1437 so Barbaro okronali za češko kraljico, vendar je istega leta Sigismund umrl, češki kralj pa je postal Albreht.

Slovenci v Trstu

Krepitev slovenske navzočnosti v Trstu so potrdile občinske volitve leta 1865. Na njih so okoličani izvolili v občinski svet 6 za vednih predstavnikov. To je še povečalo etnično napetost, ki se je začela kazati že leta 1848. V velikih nemirih, do katerih je prišlo med Slovenci in Italijani v Trstu, sta bili **13. julija 1868** tudi dve smrtni žrtvi.

V tem času so slovenski osnovnošolski učitelji in domači duhovniki začeli tudi v predmestjih širiti programske smernice Slavjanske čitalnice. Pojavilo se je več izrazito prodno usmerjenih slovenskih časopisov.

Za nadzor nad osnovno šolo v Trstu ni bila ustanovljena zahtevana šolska komisija, temveč ga je izvajala občina, ki jo je vodila italijanska liberalna stranka. Zaradi protesta škofa Jerneja Legata zoper takšen nadzor so liberalci organizirali veliko manifestacijo. Prišlo je do spopadov med privrženci občine in škofije. Občinska uprava in italijanski liberalci so pripisali Slovencem vso odgovornost zaradi dveh smrtnih žrtev. Na podlagi italijanske peticije z 11.000 podpisi je vlada razpustila brambovski bataljon, v katerem je bilo 500 okoličanov. Omejena je bila samou-

prava obmestnih vasi. Več državnih uradnikov je bilo kazensko premeščenih.

Srebrenica

Predsednik in diktator Jugoslavije Tito je, tako kot to delajo v vseh državah, rad poudarjal, da je mladina "naše največje bogastvo". Ko je ta mladina dozorela, se je zgodila Srebrenica.

Vojska bosenskih Srbov je **11. julija 1995** zavzela s strani ZN varovano enklavo Srebrenico. General Ratko Mladić je ob tem pred kamerami televizije s Pal, kjer je bil sedež srbske vlade v Bosni, izjavil: "To mesto podarjam srbskemu narodu!" Po zadnjem popisu prebivalstva leta 1991 je imelo zdraviliško mesto Srebrenica 37.000 prebivalcev, od tega 72,9 odstotka Bošnjakov in 25,8 odstotka Srbov. Ko je v vojni drugič padla v roke Ratku Mladiću (prvič je bilo to 18. aprila 1992), je bilo v mestu okoli 45.000 prebivalcev. Število se je moč-

no povečalo zaradi Muslimanov, ki so v mestu našli zatočišče. Prišlo je do enega najstrašnejših pobojev po drugi svetovni vojni, ki se lahko primerja samo z morijo na Terharjah in na Kočevskem. Ob zavzetju Srebrenice je bilo ubitih okoli 7.000 moških. Enote ZN, ki so "varovale" Srebrenico, niso reagirale. Mladićeva vojska jih je razorožila in (po nekaterih virih) v spodnjem perilu poslala iz Srebrenice. Šlo naj bi pretežno za francoske in nizozemske vojake ...

Spoštovani bralci,

uredništvo si pridružuje pravico do krajšanja pism, ki presegajo dolžino 45 vrstic. Pisma bralcev objavljamo v skladu z načelom profesionalne novinarske etike, katere namen je služiti interesom javnosti ne glede na politično, svetovnonazorsko ali kakršno koli drugo prepričanje.

Dvojna merila levičarskih medijev

Brez kančka dvoma lahko rečemo, da je vprašanje t. i. sovražnega govora postalo nekakšen "hit" zdajšnjega političnega dogajanja. Na prvi pogled se zdi, da je razlog za to zelo preprost – odvrčanje pozornosti javnosti od notranjih trenj na levi –, pri tem mislim na že komično iskanje novega predsednika LDS in "razkol" med Pahorjem in "bazo" pri SD. Vendar zadeva ni tako preprosta, kajti gre za nekaj več, gre za načrten poskus politike omejevanja svobode govora, ki npr. v Ruparjevem primeru samo izkorišča ne preveč domišljene poslančeve besede za stigmatizacijo celotne desnice (to je dokazal nastop Vesne Leskošek v Odmevih, ki je razloge za "sovražni govor" – pri čemer Ruparjevih besed sploh ne moremo šteti za t. i. Hate Speech – našla, kot je sama dejala, v političnem konservativizmu). Po ovinkih je namreč Leskoskova, pri tem pa ji je pomagala tudi novinarka RTV, označila celotno "ideologijo" slovenskega političnega konservativizma (pustimo ta čas vendar vprašanje, kaj so značilnosti sodobne slovenske konservativne ideologije in ali le-ta sploh obstaja) kot "sovražni govor". Sledilo je zbiranje podpisov med pripadniki LDS v dane "civilne družbe" in s strani levo usmerjenih medijev spodbujena histerija. Pri tem sami levičarski mediji uveljavljajo dvojna merila, saj so Ruparjeve besede veliko manj žaljive kot npr. besede, ki jih je v oddaji Hri-bar

izrekel varuh človekovih pravic Matjaž Hanžek, ki se je norčeval iz žažganja žrtev, ki jih je umoril Metod Trobec (Hanžek je uporabil veliko

bolj prostasko besedo v primerjavi z Ruparjevim "medicinskim žargonom"). Pa ni nihče skočil pokonci – le SNS se je mimogrede oglasila – in zahteval Hanžkovega odstopa. Še več, Hanžek je bil eden prvih, ki je "ogorčeno" protestiral proti Ru-

parjevim besedam, verjetno se je tudi podpisal na peticijo proti "sovražnemu govoru". Pa prostaska beseda ni bila, seveda v političnem prostoru, uporabljena prvič v Hanžkovih "šalah". Spomnite se le "šaljivca" iz TV Popra Borisa Kobala, ki je leta 2000 v Lutkovnem gledališču Ljubljana prav tako uporabil to besedo, ki se začne na p, ko je ozmerjal koalicijo Slovenija. Pa se ni noben levičarski medij obregnil vanj. Zgodilo se je prav nasprotno, levo usmerjeni mediji (ki so v Sloveniji žal preveč dominantni) so bolj "raztrgali" odzive prizadetih strank, češ da pomenijo napad na svobodo govora in misli. Mogoče bo kdo rekel, češ, Kobal ni politik, je zgolj burkež s TV-zaslonov. Mogoče, toda zakaj ga je potem istega leta ZLSD (sedaj SD) kandidirala na volitvah v slovenski parlament? Pa ga. Majda Potrata, članica ZLSD oz. SD in novopečena borka proti žaljenju žensk, ni nič protestirala. Že ta dva primera dokazujeta obstoj dvojnih meril levičarskih medijev: "naši" levičarji lahko rečejo karkoli, medtem ko bomo "vaše" desničarje vedno vlekli za besedo. Tako se mirno preslišijo besede Darje Lavtizar Bebler, ki je v oddaji Studio City poslance na desnici označila za opice (resnici na ljubo je uporabila nemško popačenko afne). Verjetno se bo Beblerjeva branila, češ da ni žaljiva, temveč, kot sama pravi, zgolj "ostra in koncizna". Kot zna biti "ostra in koncizna" tudi Majda Širca – bojda rada svoje naprotnike, vsaj tako beremo v časopisih, označi kot topoumne –, kajneda, ga. Beblerjeva? Višek histerije pa je bil nastop Alenke Šelih – "po senioriteti", kot je dejala sama – v Odmevih. Njen na-

stop je bil istega dne, ko je Jelko Kacin, poslanec evropskega parlamenta, v pismu s poetičnim naslovom Srce v hlačah

(verjetno je opisal svoje občutke tistega lanskega nedeljskega večera, ko je izvedel, da je LDS izgubila volitve), obtožil vlado izdaje nacionalnega interesa (?!), ker ne zagovarja treh kohezijskih regij, temveč le dve (če bo šlo tako naprej, bo verjetno kmalu tudi takšno pismo, kot ga pišem sedajle, razglašeno za izdajo nacionalnih interesov). Ah, seveda, to je tisti Jelko Kacin, ki je pred nekaj leti s časopisom obračunaval s svojim poslanskim kolegom Ivom Hvalico (v nasprotju s Kacinom se je nekdanji poslanec Maksimilijan Lavrinc zadovoljil z besednimi grožnjami, ko je jezičnemu Hvalici zabrusil, da ga bo prijel za "kravatelj" in vrgel iz parlamentarne dvorane – hvalabog so na zadnjih volitvah volivci "vrgli" Lavrinca iz parlamenta). In je, kakopak, prav tako kot "vunbacitelj" Lavrinc član LDS, ki ima zadnje čase toliko povedati o "sovražnem govoru". Verjetno so za LDS "sovražna dejanja" sprejemljiva, zlasti če so usmerjena proti "ideološkemu sovražniku" (tako ne preseneča, da je Kacinov kolega Jaša Lukić Zlobec lani v parlamentu grozil z "rezanjem ušes"; verjetno mi ni treba spet poudarjati, da so levičarski mediji ob Zlobčevih besedah diskretno molčali). Pa se vrnimo k "civilnodružbenici" Šelihovi, ki je najprej nekaj govorčila o izbrisanih (mimogrede, njihov veliki zagovornik Matevž Krivic je pogostokrat svoje nasprotnike označil za "neandertalce" in "funkcionalno nepismene"; saj so tudi to žalitve ali pač ne?), nato pa poskušala nekaj povedati o odgovornosti poslancev za izrečene besede in o "sovražnem govoru". Pravim poskušala, ker je njen nastop spadal med nastope, ob katerih lahko hitro zaspiš. Ne bom se zapičil v njene besede, češ da je v vsakem sklicu parlamenta manj žaljivk, in jo zato povprašal, zakaj potem tak vik in krik šele sedaj (je mar razlog dejstvo, da je sedaj na oblasti pomladna op-

cija?), temveč bi jo rajši pobaral, ali se še spomni razvpitega 133. člena kazenskega zakonika nekdanje komunistične Jugoslavije, ki je govoril o verbalnem deliktu. Zakaj omenjam 133. člen? Zato, ker se mi zdi, da histerija proti "sovražnemu govoru" pelje nazaj v obdobje verbalnega delikta. Takrat je bil 133. člen naperjen zoper resnične ali namišljene nasprotnike socialističnega sistema in komunistične stranke (smisel člena je bil seveda preventiven: "zapreti usta" nasprotnikom sistema), dandanes je samooklicana kampanja zoper "sovražni govor" naperjena proti političnim nasprotnikom LDS in SD. To pa sta, kot vemo, stranki, v katerih mr-goli ljudi, ki jim gredo, če rečeš kakšno kritično besedo na račun nekdanjega sistema, od jeze in razburjenja pokonci vsi lasje. Seveda, tako kot so v prejšnjem sistemu posvečeni aparatčiki in partiji lahko po mili volji zmerjali nasprotnike sistema, tako tudi dandanes borci proti "sovražnemu govoru" molčijo ob žaljivkah pripadnikov leveice na račun pripadnikov pomladnega tabora. Dvojna merila pač, ki jih uporabljajo tudi levo usmerjeni mediji in s tem tlakujejo pot politiki, ki skuša z medijskim napihovanjem izrečenih besed "zapreti usta" pomladnikom in diskreditirati parlament samo zato, ker levica v tem sklicu nima parlamentarne večine.

Aleš Žužek, Trbovlje

O "sovražnem govoru"

Na cirkus, ki ga izvaja tranzicijska levica zaradi izjave poslanca SDS Pavla Ruparja, je treba gledati iz pravega zornega kota. Treba je razumeti, da je leva politična opcija močno prizadeta zaradi izgube oblasti na lanskim volitvah, zaradi odkrivanja lumparij pripadnikov njihove politične naveze, zaradi njihove slabe vesti ob odkrivanju zločinov iz naše polpretekle zgodovine. Treba je pač »

» vedeti, da sodi njihova aktivnost v vnovično pridobivanje oblasti.

Spomnimo se leta 1941, ko je morala partija Slovence najprej razdeliti (skregati), sicer ne bi imela notranjih sovražnikov in z njeno osvojitvijo oblasti ne bi bilo nič. V naslednjih desetletjih je osvojeno oblast utrjevala tako, da je svoje politične nasprotnike s pretvezo demokratičnosti in s "človeškim obrazom" sistematično onemogočala in odstranjevala. Po padcu starega režima pa so storili vse, da so znova osvojili oblast.

Danes jih vznemirja eno samo vprašanje: Kako spet priti na oblast? Vedo, da so v tem boju dovoljena vsa sredstva. Tovrstno znanje so k nam prinesli njihovi predhodniki iz znane ruske akademije Dzeržinski. Te stare, preizkušene metode prihajajo spet na dan. Vsak dan lahko opazujemo ustvarjanje konfliktov, vnašanje nestrpnosti, izzivanje in s tem rušenje nove vlade.

Vsak, ki pozna ozadje, ve, da je bila izjava poslanca Pavla Ruparja izzvana. In sedaj je treba, po mnenju nekdanjih marksistov, Ruparjev spodrseljaj čim koristneje unovčiti. Omenjeni eksces je v javnosti na široko predstavljen in celo internacionaliziran, provokator (Rupar) pa pribit na križ. (Včasih so tako linčali in razčlovečili ljudi člani VOS in večina žrtev ni vedela zakaj.) Vsi mediji, vse skupine civilnih družb, mirovne institucije in izbrani intervjuvanci na TV in v časnikih so seveda složno udarili po Ruparju. Gre za to, da s podobnimi insceniranimi konflikti odvrčajo pozornost od hude krize, ki jo doživlja današnja tranzicijska levica. Metodologija in retorika sta dovolj prepoznavni. Vse je naštudirano in pripravljeno tako kot leta 1941, ko so z izzivanji in

konflikti ustvarili nasprotnike, ki jih je bilo treba potem zaradi znanih partijskih interesov odstraniti.

Tako pač gre ta igra. Nasledniki starega režima bodo uspešni vse dotlej, dokler se bomo preostali Slovenci pustili manipulirati oziroma se kazati tako hudo prestrašene. F. D. Roosevelt je nekoč dejal: "Dežela, kjer poštene ljudje niso toliko energični kot pokvarjeni, je izgubljena." Bodimo torej energični in ne pustimo se znova zapeljati!

Ive A. Stanič, Kočevska Reka

Varuh partijskega prava (1)

V zvezi z vašim vprašanjem glede sodelovanja prof. Bavcon na PF v Ljubljani vam sporočam, da skladno s priporočili komisije za podeljevanje častnih nazivov in nagrad Univerze v Ljubljani zaslužni profesor lahko, če tako želi in če ga članica k temu povabi, še naprej sodeluje pri izvajanju pedagoške dejavnosti in znanstvenoraziskovalnem delu. Prav tako je zaslužnim profesorjem na voljo uporaba vseh knjižnic in delovni prostor. Skladno z navedenim je prof. dr. Ljubo Bavcon na naši fakulteti predaval pri predmetu mednarodno kazensko pravo in sodeloval pri predavanjih na podiplomskem študiju kazenskega prava. Glede na to, da gre za izjemnega strokovnjaka s področja kazenskega prava, upamo, da bo prof. dr. Ljubo Bavcon tudi v

prihodnje pripravljen sodelovati v pedagoškem procesu na naši fakulteti.

Mojca Seliškar Toš, tajnica
Pravne fakultete v Ljubljani

Pod ceno za prijatelje (1)

V Demokraciji številka 25 (23. junija 2005) sem bil v prispevku pod gornjim naslovom izpostavljen kot eden od dveh (na sliki skupaj s Tonetom Anderličem), ki naj bi "po smešno nizkih cenah od sklada dobila parcelo, realno vredno vsaj nekajkrat več, kot sta zanjo plačala".

Gre za čisto izmišljotino. Nikoli od države oz. paradržavnih skladov namerič nisem kupoval nobenih zemljišč.

Moje edino poslovanje s Skladom kmetijskih zemljišč in gozdov RS je bila prodaja nekaj več kot 6 ha gozda. Da prodaja v nobenem primeru ni bila sporna, je ugotovil tudi nadzorni odbor Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov ob navzočnosti g. Kustra. Ugotovljeno je bilo, da je bila cena 40 SIT/m² zelo nizka in torej ugodnejša za sklad (in državo) kot kupca kakor zame kot prodajalca.

Ker je bil članek v Demokraciji objavljen že po tem, ko je bilo znano, da so obtožbe na moj račun popolnoma neutemeljene, lahko le obžalujem, da (tudi) Demokracija uporablja take metode diskvalifikacije. Želim verjeti, da zastopate drugačen pristop in je šlo za pomoto.

Marjan Podobnik, Velike Lašče

O zamenjavi ravnateljev

Preveč je sprenevedanja ob današnjem prizadevanju starih političnih sil, da se ne bi nič spremenilo na področju šolstva in še kje. Danes naj bi učiteljski zbori in šolski sveti odločali o tem, da bi na ravnateljskih mestih obdržali ljudi, ki jih je imenovala prejšnja vladavina. To so sence preteklosti. Poznam razmere v celjskih osnovnih in srednjih šolah. Trdim, da je v številnih članih učiteljskih zborov še vedno strah pred posledicami, če bi se opredelili (na javnem glasovanju) za ravnatelja desne opcije, kar bi bilo po porazu levčarskih sil na volitvah pretekle jeseni povsem razumljivo. Seveda je razumljivo, da se člani učiteljskega zbora boje zamere pri dosednji šolski upravi. Isto velja za člane sveta šole, sveta staršev in dijaške skupnosti.

Vse preveč se pozablja na to, da je v prejšnjem sistemu ravnatelj šole moral biti član ZKS (rdeča izkaznica) in družbenopolitično aktiven. Tako je bilo vse do leta 1990, ko smo imeli demokratične večstrankarske volitve. Izjave pri imenovanju ravnateljev brez rdeče izkaznice so bile zelo redke. Na primer v Celju mag. Ludvik Rebevshek. Toda on je bil ravnatelj le na nižji trgovski šoli. Nikoli pa na kakšni srednji šoli.

Moje prvo službeno mesto je bila osemrazredna gimnazija na Ptuj. Tam sem se hitro vživel v pedagoško delo. Po petih letih službovanja je bilo ravnateljsko mesto na šoli prazno. Poklicali so me na Okrajni ljudski odbor Ptuj in mi ponudili mesto ravnatelja. Ker pa sem zavrnil vstop v ZKS, so ponudbo umaknili. Kmalu zatem, ob začetku novega šolskega leta, sem Ptuj zapustil in odšel v Celje, kjer sem na tedanji Gimnaziji Celje (sedaj I. gimnazija) služboval polnih 35 let.

Od leta 1998 do 2002 sem bil član mestnega sveta MO Celje. Na sejah sveta sem večkrat opozarjal na brezbriznost občanov, da bi ob državnem in kulturnem prazniku izobesili državno zastavo. Prosim sem tudi župana B. Šrota (SLS, celo podpredsednik), da bi preko celjske TV vsaj opozoril občane na izobešenje zastav v mestu. Žal ni zaleglo.

Socialistična šola je pustila negativne posledice na naši mladini (usmerjeno izobraževanje). Nič vzgoje, samo izobraževanje. Stvari se niso popravile niti v 12-letni vladavini LDS. Nujno je treba nekaj spremeniti. Predavatelji zgodovine bi morali pri pouku opozarjati učence in dijake, da smo dobili samostojno državo – demokratično Slovenijo. Uresničil se nam je stoletni sen.

Naj povem še to, da sem ob letošnjem 25. juniju opazil, da se glede izobešanja zastav ni kaj dosti spremenilo. Pa vendarle. Na celjskih osnovnih in srednjih pa tudi višjih strokovnih šolah so visele zastave. Tudi na javnih zavodih. Žal pa nismo videli zastave na Javnem zavodu Celjske lekarne (kdo je odgovoren?) in na poslopju celjske Centralne pošte. Na visokem poslopju I. osnovne šole smo videli zelo majhno zastavo.

Marsikdo se vpraša, kje je državljanska in narodna zavest Celjanov!

Dane Hriberšek,
upok. prof., Celje

«To je politična diskreditacija in čistka»

1. julija je bila na OŠ Majde Vrhovnik v Ljubljani tiskovna konferenca, na kateri je imel glavno besedo njen dosedanji ravnatelj in predsednik Združenja ravnateljev osnovnih in glasbenih šol Slovenije Oton Račević. Glavni razlog za sklic te konference je bilo nesoglasje ministra za šolstvo in šport dr. Milana Zvera k njegovemu vnovičnemu imenovanju za ravnatelja. Račević je izjavil, da gre v tej zadevi za politično diskreditacijo in čistko. Vse to pa naj bi bilo povezano s skupščino združenja osnovnošolskih ravnateljev aprila letos na Bledu. Njegov "greh", tako Račević, naj bi bil v tem, da je sklepe skup-

ščine (v njih so zavrnilo spremembe zakona o osnovni šoli) oblikoval in objavil na spletni strani združenja.

Ali navedbe nesojenega ravnatelja ustrezajo resnici? Nikakor ne. Račević je namreč zlorabil položaj predsednika združenja ravnateljev, saj je nekatere povzetke iz razprav sodelujočih ravnateljev na blejski skupščini predstavil kot sklepe, čeprav na Bledu niso sprejeli nobenega takšnega sklepa. Po intervenciji resornega ministrstva je sporni ravnatelj to tudi sam ugotovil. Zato je s spletne strani umaknil nesprijete sklepe. Pri vsem tem je zanimivo, da je republiški odbor Združenja ravnateljev OŠ Slovenije nesprijete sklepe in stališča znova uvrstil na dnevni red majskega sestanka RO združenja z najvišjimi predstavniki ministrstva za šolstvo in šport. Spor med vodstvom ravnateljev in resornim ministrstvom se je torej nadaljeval, le da je tokrat Oton Račević deloval iz ozadja. Kot se vidi iz zapisnika tega sestanka, sta šla zanj po kostanj v žerjavico podpredsednik RO Jakob Fridl in Zmagor Barič.

Ali obstajajo tudi globlji vsebinski razlogi za razhajanje med vodstvom osnovnošolskih ravnateljev in ministrom Zverom? Vsekakor. Znano je, da je bil na Slovenskem pred devetimi leti sprejet zakon o osnovni šoli. Uvedel je devetletko po skandinavskem zgledu z vsemi tremi oblikami diferenciacije učencev: notranjo, fleksibilno in zunanjo. Dokaj ponesrečeno. To velja tudi za nedodelane nacionalne preizkuse znanja. Te pomanjkljivosti so v skandinavskih državah večinoma že odpravili. Na Švedskem so npr. že pred šestimi leti odpravili zunanjo diferenciacijo učencev v zadnji triadi. Spremembe v tem smislu so nujne tudi pri nas. Iz strokovnih razlogov. Spor med ministrom Zverom in skupino ortodoksnihi ravnateljev, ki vehementno branijo v mnogih pogledih zgrešen projekt devetletke, torej ni politične narave, ampak strokovne. Izboljšave ne smejo biti prepočasne, saj nas Evropa v izobraževanju hitro prehiteva. Ravnateljem, ki iz kakršnih koli razlogov zavestno vztrajajo pri napačnem konceptu osnovne šole in na ta

Kaj pa Ribičičevo lutkarstvo?

Kdo se še spomni nadvse "duhovitih" lutkovnih predstav nekdanjega poslanca SDP, sedaj ustavnega sodnika Cirila Ribičiča? Glavno vlogo je poleg avtorja C. Ribičiča igral tržaški komedijant Boris Kobal! Vabljeni so bili samo "eminentni" gostje, na primer takratni predsednik Slovenije Milan Kučan in ob posebni priložnosti tudi hrvaški predsednik Stipe Mesić. Seveda so bile vse provokacije v tej lutkovini namenjene takratni opoziciji in dovoljeni so bili vsi najbolj opolzki izrazi. Ob obisku hrvaškega predsednika so bile izrečene besede, ki so Stipe Mesića spravile v veliko zadrego v nasprotju z muzajočim se slovenskim predsednikom. Takrat se ni organiziralo zbiranje podpisov občutljivih "človekoljubov", nobenega skandala ni bilo niti zaradi navzočnosti tujega voditelja države. Oglasil se ni noben varuh človekovih pravic, ni bilo koncentracije eminentnih pravnikov in uveljavljenih eruditov, kot je dr. Alenka Šelih, ki se zanašajo na svoj ustaljeni sloves, ni bilo igalskih zvezdnic ali "civilne družbe", ne poslancev, ker je bil kreator tega kot medved zaščiteni "očkov sinko". Danes se lahko prva podpisana na vse pretege brani, da množično podpisovanje nima političnega ozadja, vendar je to tako kristalno jasno, da ga lahko tudi brez akademske izobrazbe prepoznaš. Res se to ni zgodilo v parlamentu, vendar je predstavo gledalo več državljanov kot prenose iz skupščine in izrečene so bile bolj prostaške besede, kot jih je izgovoril inkriminirani poslanec SDS Pavle Rupar. Če bi takrat sedela poleg Ruparja, bi ga verjetno brcnila v gleženj, in to ne le zaradi neprimernih besed, temveč zato, ker ni dojel, da je dal opoziciji, medijem, mirovnikom, "civilni družbi", ki je pogosto največji prevarant, veliko kost za dolgotrajno glodanje. Pavle Rupar je premlad, da bi vedel, da ta zvrst pravičnikov vse od konca vojne podedovano nadaljuje vedno s "pravimi" oznakami svojih nasprotnikov. Najprej smo bili reakcionarji, izdajalci, fašisti itd. Potem so našli druge žrtve in nekdanje sopotnike pošiljali v koncentracijska taborišča, jih zmerjali s še hujšimi izrazi, zabeljenimi z najbolj izbranimi kletvicami vseh jugoslovanskih jezikov. Kaj pa poslanec LDS Jaša Zlobec, ki je v parlamentu s fašistom zmerjal in napadel poslanca SKD Ervina A. Schwarzbartla? Je doživel kakšen medijski desant ali podpise ogorčenih pravičnikov, "zbor" elitistov in mirovnikov, ki hodijo zamaskirani po svetu razbijati izložbe in avtomobile v dokaz svoje svetovne demokratičnosti? Potem je v zamaskiranosti, fizični ali psihični. Upam, da ne bodo zamudili G 8 v Edinburghu. Kaj pa še vedno nerešeni primer novinarja Mira Petka? Kje je bil varuh človekovih pravic in njegovi trabant? Je mar čudno, če je poslancu Ruparju po vsem, kar je že doživel in še doživlja, pri tem mislim na njegovo osmrtnico, objavljeno v časopisu, prekipelo in je bleknil, kar je. Da bi se zaradi njegovih besed sedaj opravičevala polovica Slovenije, je pa le preveč. Saj vemo, da ni pomembno, KAJ kdo reče, temveč KDO kaj reče. Poslanec Pavle Rupar se je prizadetim "damam" opravičil in to je dovolj. Ne predsedniku parlamenta ne nikomur drugemu se ni treba dodatno opravičevati. Smo mar talci spolitizirane civilne družbe? Takšna, kot je, gre lahko samo z roko v roki s pravkar končano svetovno "Revolucijo vrednot", katere iztržek bo le kapljica v morju. Slovenija pa bi lahko s težkimi milijoni, pridobljenimi z odpravo nepotrebnega urada nekdanjega predsednika Milana Kučana, izdatno in neposredno pomagala vsaj nekaterim revežem.

Marija Vodišek

način kažejo nezmožnost sledenja sodnim evropskim trendom vzgoje in izobraževanja, tudi jaz ne bi zaupal, saj postajajo vse večja cokla v razvoju slovenskega izobraževanja.

Ministrovo nesoglasje k imenovanju Otona Račevića za ravnatelja

je torej upravičeno, ravnateljsko združenje pa bi našemu šolstvu bolj koristilo, če bi si malo bolj prizadevalo za iskanje strokovnih rešitev, ne pa da je obremenjeno s politično diskreditacijo šolskega ministra.

Janez Globočnik, Radovljica

Novi prvi piarovec

Potem ko je tiskovni predstavnik vlade Jernej Pavlin zaradi sporočila, s katerim je vse tiskovne predstavnike ministrstev pozval, naj do nadaljnjega ne komunicirajo s tednikom Mladina oziroma naj komunikacijo omejijo na minimum, odstopil s svojega položaja, je vlada pretekli teden na njegovo mesto imenovala dozdajšnjega vodjo kabineta na ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve Valentina Hajdinjaka. Čeprav je Hajdinjak star šele 32 let, velja za preizkušenega piarovca, kar potrjuje tudi njegova biografija. Od leta 1994 do 2000 je bil tiskovni predstavnik Slovenskih krščanskih demokratov. Leta 2000 je postal tiskovni predstavnik v kabinetu vlade Andreja Bajuka. Ko je na volitvah istega leta prišlo do zamenjave vlade, je odšel za urednika informativnega programa na Radiu Antena, marca 2002 pa se je znova vrnil v vladne službe. Najprej je postal predstavnik za odnose z javnostjo na ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (takrat ga je vodil Franci But), pozneje pa je na njem prevzel vodenje službe za odnose z javnostjo in promocijo; po zadnjih volitvah je postal vodja kabineta ministra za delo, družino in socialne zadeve Janeza Drobniča.

Posojila ali korupcija

Leonardo F. Peklar, direktor zasebne družbe Socius (lani je imela 321 milijonov tolarjev prihodkov), ki se ukvarja s svetovanjem, inženiringom in založništvom, je bil nekaj dni v središču pozornosti zaradi razkritja, da mu je Paul Brunner iz Švice na račun pri banki Factor v letih 2003 in 2004 nakazal najmanj 177 milijonov tolarjev, Peklar pa tega zneska v davčni napovedi ni prijavil. Pojavljati so se začela ugičanja, ali je šlo za t. i. opran denar ali denar koruptivne narave. Po izbruhu afere sta tako Brunner kot Peklar najprej poniknila, nato pa sta oba dejala, da je šlo za osebno Brunnerjevo posojilo Peklarju. Anton Majzelj, prvi mož Mobitela, je dejal, da je bila družba Bados Consulting, ki naj bi bila dejansko nakazala denar, v njej je zaposlen tudi Brunner, v teh letih tudi Mobitelova obveščevalna služba, saj mu je nekaj let prodajala storitve iz "business intelligence". Po nekaterih podatkih se z omenjenim primerom ukvarja tudi tožilstvo, kar pomeni, da Peklarju nikakor ne bo lahko. Sicer pa je Peklar javnosti bolj znan kot predsednik nekaterih nadzornih svetov, kot direktor Sociusa pa je vodil tudi skupščine pomembnih slovenskih podjetij. V Muri je po aferi s slabim poslovanjem njene hčerinske družbe v Nemčiji odstopil, v Telekomu pa so ga zamenjali. Velja za človeka, ki je blizu LDS, čeprav so se ti zdaj od njega ogradili.

Je simulant?

Nekdanji predsednik uprave novogoriške družbe Hit Danilo Kovacik, ki ga je novogoriško sodišče že leta 2000 spoznalo za krivega storitve kaznivnega dejanja zlorabe položaja ali pravic odgovorne osebe (šlo je za to, da je Kovacik glavni blagajni igralnice izdal navodilo, s katerim je Hit prek fiktivnih pogodb z neko panamsko družbo informatorju gostov v igralnici Danilu Kodriču nakazal provizijo v višini 325 milijonov tolarjev, do katere ta ni bil upravičen), bi moral že pred slabima dvema tednoma oditi na prestajanje treh let in osem mesecev zaporne kazni, vendar so ga v zaporih na Dobu čakali zaman. Čeprav so nekateri ugibali, ali jo je Kovacik tako kot nekoč Sadar pred roko pravice popihal v tujino, so novinarji kmalu izbrskali, da se Kovacik "skriva" v psihiatrični bolnišnici v Idriji. Zakaj se je zatekel tja, ni znano, verjetno pa bo kmalu jasno, ali ima resne zdravstvene težave ali gre le za poskus, da bi se izognil zaporu. Samo mimogrede; ko nas je Kovacik pred časom klical v uredništvo, da bi demantiral nekatere navedbe v članku, povezanem z njegovo obsodbo, je deloval precej duševno izmučeno.

Prvi policist

Potem ko je vlada v začetku aprila z mesta generalnega direktorja policije razrešila Darka Anželja in na njegovo mesto začasno imenovala vršilca dolžnosti Bojana Potočnika, je od začetka meseca vrh policije znova v popolni sestavi.

Vlada je zadnji dan junija po razpisu, na katerega sta se prijavila dva kandidata, imenovala Jožeta Romška. 51-letni Romšek, univerzitetni diplomirani pravnik, ki prihaja iz Srednje vasi pri Črmošnjicah, je javnosti znan kot tesen sodelavec Janeza Janše, ko je bil ta še obrambni minister. Na ministrstvu je 15 let opravljal različne vodstvene funkcije, pred tem pa je delal na različnih položajih v policiji. Pred imenovanjem za generalnega direktorja policije je bil višji sekretar v kabinetu prometnega ministra. Kot je dejal ob prevzemu poslov, se zaveda, da ga na novem položaju čaka izjemno zahtevno in težko delo, kot generalni direktor pa namerava največ pozornosti nameniti izboljšanju varnosti v cestnem prometu in preprečevanju kriminala. "Kot članico EZ nas čaka še ena pomembna naloga, to je varovanje schengenske meje, ki bo na meji s Hrvaško vzpostavljena leta 2007. Vzpostavljanje te meje bo prineslo veliko finančnih, kadrovskih in organizacijskih nalog, vendar verjamem, da nam bo uspelo," pravi Romšek.

**RADIO
ZELENI VAL**

93.1 & 97.0 Mhz

ALPE ADRIA "ZELENI VAL" d.o.o., Spodnja Slivnica 16, 1290 Grosuplje

Nova obzorja, d.o.o.

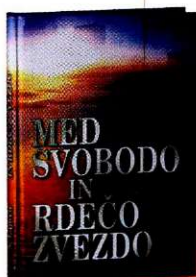
Komenskega 11
1000 Ljubljana

MED SVOBODO IN RDEČO ZVEZDO

Pripoved iz časa druge svetovne vojne in po njej. Dodan seznam sodelavcev Udbe.

Avtor: Dušan S. Lajovic
347 strani

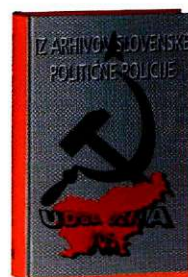
6.200,00 SIT

IZ ARHIVOV SLOVENSKE POLITIČNE POLICIJE

Komunistične tajne službe od svojega nastanka do leta 1950, vključno z imeni njihovih vodilnih članov
Avtor uvodnika: dr. Jože Pučnik
519 strani

5.000,00 SIT

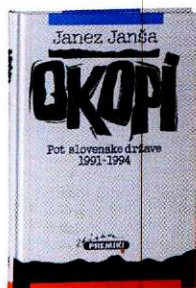
OKOPI

Politični razvoj slovenske države do leta 1994.

Prodanih več kot 17.000 izvodov!

Avtor: Janez Janša
309 strani

2.200,00 SIT

PREMIKI

Nastajanje in obramba slovenske države 1988-1992

Prodanih več kot 61.000 izvodov!

Avtor: Janez Janša
363 strani

2.200,00 SIT

100 LET SOCIALDEMOKRACIJE

Prikaz klasičnega obdobja slovenske socialdemokracije in njene vnovične oživitve konec prejšnjega stoletja

Avtor: Milan Zver
125 strani

2.200,00 SIT

PUČNIKOVA ZNANSTVENA IN POLITIČNA MISEL

Zbornik razprav in referatov, ki so nastali za simpozij ob prvi obletnici Pučnikove smrti
Avtor: Milan Zver in drugi
155 strani

3.000,00 SIT

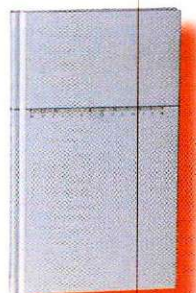

MATI SLOVENIJA

Pesmi pesnika slovenske pomladi, tradicije, vrednot

Avtor: Tone Kuntner
72 strani

2.200,00 SIT

MOČ PREŽIVETJA

Knjiga opisuje krute zgodbe sirot, ki so jim partizani med 2. svetovno vojno pobili očeta ali oba roditelja.

Avtor: Jože Dežman
336 strani

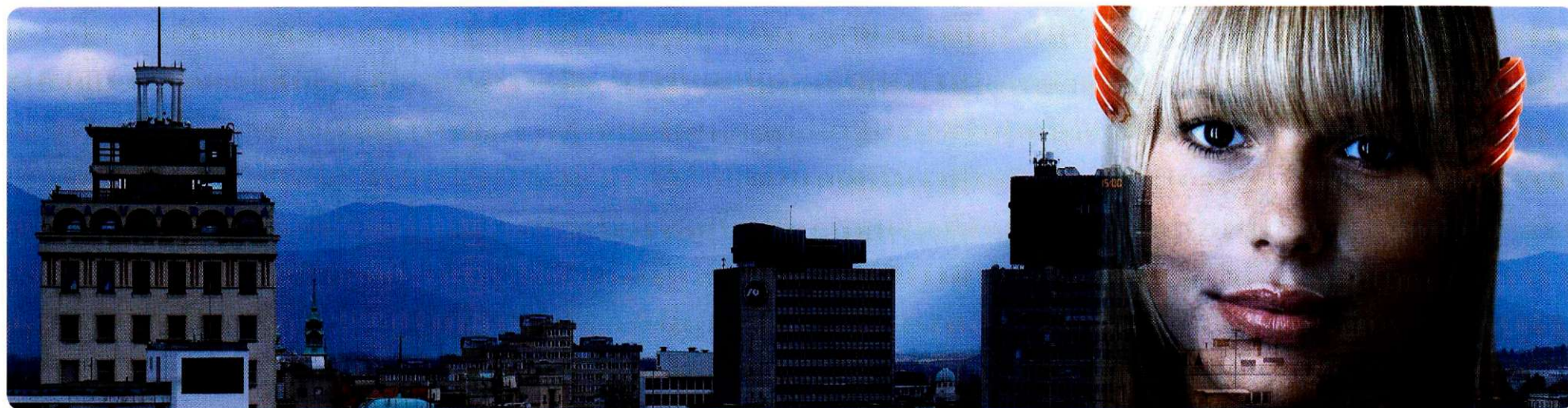
6.510,00 SIT

Knjige lahko naročite na telefonski številki 01/ 43 45 463 ali preko elektronske pošte knjigarna@demokracija.si

knjigarna
DEMOKRACIJA

Kako hitro je življenje?

Med prvimi operaterji na svetu in kot edini slovenski smo uvedli UMTS (univerzalni Mobitelov telekomunikacijski sistem), tretjo generacijo mobilnih telekomunikacij.

Zaradi izpopolnjenega prenosa podatkov (do 384 kb/s) zagotavlja UMTS uporabo vsebinsko bogatih audio in video storitev ter pošiljanje in sprejemanje multimedijskih vsebin nekajkrat hitreje kot sistem GSM. S tem omogočamo bolj kakovostno uporabo že znanih in razvoj novih storitev. **Mobilnik je tako postal prenosni multimedijski pripomoček**, ki združuje lastnosti telefona, fotoaparata, kamere, interneta, televizije in radia.

Začenjamo novo štetje na področju slovenskih mobilnih telekomunikacij.

Mobitel UMTS

Nova generacija mobilnih telekomunikacij

